

SLUŽBENE NOVINE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE GORAŽDE

Godina XXII–Broj 7

31. maj/svibanj 2019.
GORAŽDE

Akontacija za II kvartal 2019.godine
uključujući i pretplatu za “Službene
novine BPK-a Goražde”– 40 KM

250

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti odredbi čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i člana 23. Zakona o izvršnom postupku, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon održanih sjednica Suda sa javnom raspravom, na sjednici Suda o vijećanju i glasanju, održanoj 06.03.2019. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da član 29. tačka 2) u di-

jelu koji glasi: „notarski obrađen“ i tačka 3) u dijelu koji glasi: „notarski utvrđen“ i član 36. stav (1) u dijelu koji glasi: „notarski obrađene“ Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
Utvrđuje se da su čl. 34. i 35. Istog Zakona u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

2. Utvrđuje se da član 53. stav (2) u cjelini i stav (3) u dijelu koji glasi: „u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena“, član 82. stav (2), član 147. stav (5), član 190. stav (1) u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, član 278. stav (2) u dijelu koji glasi: „mora biti u obliku notarski obrađene isprave i“ i član 305. stav (2) Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federa-

- cije BiH", br.: 66/13 i 100/13) nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
3. Utvrđuje se da član 41. stav (2) Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 58/02, 19/03 i 54/04) nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine; Utvrđuje se da je član 58. istog Zakona u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  4. Utvrđuje se da član 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, član 130. stav (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, član 131. Stav (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, član 136. Stav (2) u cjelini i stav (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, član 147. stav (1), član 167. stav (3), član 176. stav (2) i član 237. stav (6) u dijelu koji glasi: „ Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave“ Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj:80/14) nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine; Utvrđuje se da su čl. 70. i 163. Istog Zakona u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  5. Utvrđuje se da član 258. stav (2) Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14) nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  6. Utvrđuje se da je član 23. Zakona o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj:32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  7. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donosi prelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati;
  8. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i službenim glasilima kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- ### O b r a z l o ž e n j e
1. **Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva**

Potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine Milan Dunović (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva), putem punomoćnika Hakije Kurtovića, advokata iz Sarajeva podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 29.07.2016. godine pod brojem: 03-01-2-255-1/16 zahtjev za ocjenu ustavnosti odredaba zakona čiji je pravni osnov za

donošenje bio član 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zahtjev), i to konkretno: čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i člana 23. Zakona o izvršnom postupku (u daljem tekstu: osporene odredbe zakona).

U smislu člana IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Potpredsjednik Federacije je ovlašten za podnošenje zahtjeva za ocjenu ustavnosti zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Na osnovu člana 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudskom postupku su: Potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine kao podnosilac zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih odredbi Zakona.

3. Bitni navodi podnosioca zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi da je osporenim odredbama zakona došlo do povrede člana II.A.2.(1) c), d), k) i l), u vezi sa članom VII.3. Ustava Federacije

Bosne i Hercegovine i Aneksom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. U obrazloženju zahtjeva citira Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/16) na kojoj zasniva Zahtjev, a kojom je utvrđeno: da član 6. stav 1., u dijelu koji glasi: “kao i lice koje ispunjava pretpostavke iz stava 2. ovoga člana” i stav 2. istog člana, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine“. Poziva se na tekst obrazloženja navedene presude, te parafrazira da je u istoj navedeno da je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, čiji je zakonski osnov za donošenja bio član 73. Zakona o notarima. Kako takav, zakonski osnov više ne postoji, to se implikacija prednje navedene presude Ustavnog suda Federacije proširuje i na osporene odredbe zakona.

Nakon objave citirane presude Ustavnog suda Federacije došlo je do pravne konfuzije, jer notari nisu pristupili implementaciji iste, već poslove i dalje obavljaju kao da ne postoji navedena presuda. Takođe, ni Federalno ministarstvo pravde nije dalo nikakve instrukcije Notarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Notarska komora) za postupanje po pomenutoj odluci. S tim u vezi mnogi građani, pravna lica, pa i pravosudne institucije se službeno i neslužbeno obraćaju podnosiocu zahtjeva za pojašnjenje kako postupati u okviru svoje nadležnosti, a nakon objave citirane odluke Ustavnog suda Federacije. U prilog tome, podnosilac zahtjeva ukazuje i na akt Opštinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.

2016.godine i akt Opštinskog suda u Zenici broj gornji od 10.06.2016.godine, koji je dostavljen Predsjedniku i Potpredsjednicima Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine. U tom aktu, Predsjednik Opštinskog suda u Zenici obavještava podnosioca zahtjeva, između ostalih, da se obratio Potpredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine, Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine i Predsjedniku Ustavnog suda Federacije u vezi sa implementacijom Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz tog akta proizilazi da postoje mnoge nejasnoće u vezi sa izvršenjem poslova iz sudske nadležnosti nakon proglašenja odredbe člana 73. Zakona o notarima neustavnom. Predsjednik Opštinskog suda u Zenici, između ostalog, predlaže da se postavi zahtjev za ocjenu ustavnosti posebnih propisa čiji je zakonski osnov donošenja bio član 73. Zakona o notarima.

Podnosilac zahtjeva, nadalje tvrdi da iz obrazloženja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine proizilazi da: „pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim u skladu sa članom 73. Zakona o notarima bila propisana obavezna notarska obrada određenih pravnih poslova su u suprotnosti sa članom II.A.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, čl. 14. i 17. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola 12. uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima kao i čl. 2., 5., 6. i 7. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima“. Pod-

nosilac zahtjeva navodi da iz naprijed navedenih odredaba proizilazi, da države potpisnice navedenih međunarodnih akata niti jednim zakonom ne mogu utvrditi zakonsko ograničenje volje građanina koji ima potrebu za zaključenje pravnog posla da taj posao mora zaključiti u formi notarski obrađene isprave, već građanin, odnosno fizičko ili pravno lice može da bira da sadržaj isprave izradi sam ili da izradu potrebnog pravnog posla povjeri nekom drugom stručnom licu.

Prema navodima iz zahtjeva, notarski obrađene isprave propisane osporenim odredbama zakona su u cijelosti u suprotnosti i sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, citiranim međunarodnim konvencijama i sa principima Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, br.: 59/09 i 66/16) i Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br.: 48/05, 76/07 i 80/09). Konačno, poslovi za koje se traži notarski obrađena isprava, prema navodima podnosioca zahtjeva, izgubili su pravni osnov objavljivanjem Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Podnosilac zahtjeva smatra, da obzirom da su osporene odredbe zakona zasnovane na članu 73. Zakona o notarima, koji je presudom ovog suda proglašen neustavnim, te da je u obrazloženju te odluke određeno da se implikacije proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira ustavnosudsku odluku već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave, to stvara pravnu nesigurnost građana u cilju ostvarivanja njihove volje u skladu sa odlukom

Ustavnog suda Federacije.

U odnosu na prednje, podnosilac zahtjeva, predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će utvrditi neusklađenost sa Ustavnom Federacije Bosne i Hercegovine osporenih odredbi zakona. Podnosilac zahtjeva ostavlja Ustavnom sudu Federacije da cijeni da li ima potrebe za izricanjem prelaznih rješenja.

Uz zahtjev za ocjenu ustavnost dostavljeni su sljedeći prilozi: Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, „Izvod iz posebnih Zakona“ čije odredbe se osporavaju predmetnim zahtjevom za ocjenu ustavnosti; dopis Opštinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.2016. godine kojim se naslovljenim institucijama dostavlja: obavijest Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: S-63-1/16 od 18.06.2016. godine kojom se navodi da ovaj sud nije zaprimio zahtjeve za ocjenu ustavnosti zakona koji se navode u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine (Obavijest data na upit Opštinskog suda u Zenici), pismeno obraćanje Opštinskog suda u Zenici broj:043-0-Su-16-001060 od 10.06.2016. godine kojim se ukazuje na problem nastao u odnosu na provođenje Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, te alternativno, traži pokretanje procedure izmjene zakona koji regulišu notarsku obradu isprave kao obaveznu formu, odnosno pokretanje postupka ocjene ustavnosti tih zakona pred Ustavnim sudom Federacije; dopis Notarske komore broj: 2-2371/16 od 07.06.2016. godine u kojem pomenuta komora pravosudnim institucijama kojima se obraća iznosi stav da smatra da su aktivnosti ovjera potpisa na ugovorima koji za predmet imaju pr-

enos, izmjenu, ograničenje ili brisanje vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava, a koje preduzima Opštinski sud u Zenici nakon donošenja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015.godine, protivne važećim propisima i vode pravnoj nesigurnosti, te pozivaju taj Sud da prestane sa, kako navode, nezakonitim radnjama.

4. Prethodni postupak

Na osnovu člana 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 04.08.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave pismene odgovore na navode podnosioca zahtjeva. Traženi odgovori nisu dostavljeni.

Na osnovu člana 8. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 8. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 40/10 i 18/16), Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 15.09.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave obrazloženja koja su pratila prijedloge osporenih zakona od strane ovlaštenog predlagača.

Federalno ministarstvo pravde je postupajući po navedenom aktu Ustavnog suda Federacije dana 10.10.2016. godine dostavilo: Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama datim tokom javne rasprave o Nacrtu Zakona o stvarnim prav-

ima, obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, sa primjedbama na Nacrt Zakona o nasljeđivanju i obrazloženje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Takođe je informisalo ovaj sud da ne raspolaže sa obrazloženjem Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga što je isti proglašen Odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 58/02, da ne raspolaže ni sa obrazloženjem koje je pratilo Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o izvršnom postupku i Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine u osnovnom tekstu, te upućuje da se zatraženi podaci pribave od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da se dostavljeno Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama Zakona o stvarnim pravima ne dotiče osporenih odredbi Zakona. U odnosu na obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, može se konstatovati da u istom predlaže zakon obrazlaže potrebu za rasterećenjem pravosuđa i postizanjem veće efikasnosti sudova, na način da se određeni nasljednopravni poslovi povjere notarskoj službi. Što se tiče obrazloženja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, navedeno je da je izvršeno usklađivanje pojedinih odredbi Zakona na način da se napušta koncept notarske obrade pojedinih odluka privrednih društava u toku postupka registracije i vrši se usklađivanje sa Zakonom o notarima, a sve u cilju unapređenja ekonomskog

prostora na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uklanjanjem administrativnih barijera i opterećenja privrednim subjektima, prije svega u oblasti registracije poslovnih subjekata.

Tražene podatke u ostavljenom roku, je dostavio Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dok Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nije dostavio tražene podatke.

Ustavna komisija Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 18.10.2016.godine Ustavnom sudu Federacije dostavila je obrazloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima (koje nije traženo i nije relevantno za ovaj postupak), te izvode iz transkripata sa sjednica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu razmatranja: Nacrta Zakona o stvarnim pravima, Prijedloga Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku, te Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obzirom da je od strane Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine samo djelimično odgovoreno na zahtjev ovog suda, to je Ustavni sud Federacije aktima broj: U-22/16 od 05.01.2017. godine i 21.02.2017. godine od navedenog Doma zatražio dostavljanje traženih potpunih podataka.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 27.02.2017. godine ovom sudu dostavio je dokumentaciju sa kojom, kako se navodi, raspolaže tj. ponovno dostavio obra-

zloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima, izvode iz transkripata sa sjednica tog Doma na kojima su razmatrani: prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o stvarnim pravima, prijedlog Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te dostavio obrazloženje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i obrazloženje Zakona o izvršnom postupku. U odnosu na obrazloženje za donošenje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine, između ostalog, navodi se da isti ima za cilj regulisanje sistema zemljišnih knjiga koje vode sudovi, davanje većeg značaja i poboljšanja dosadašnje situacije u vezi sa zemljišnim knjigama i pravom vlasništva, dosljedno poštivanje principa konstitutivnosti upisa i povjerenja u zemljišnu knjigu, osiguranje pravnog prometa nekretnina, kao i anticipiranje rješenja buduće kodifikacije stvarnog prava. Što se tiče obrazloženja Zakona o izvršnom postupku navodi se potreba za reformom izvršnog postupka, sa ciljem pojednostavljenja i ubrzanja istog, imajući u vidu novonastale uslove u zemlji. Napomenuto je da dostavljena dokumentacija nije autorizovana od strane ovlaštenog predlagača, te da u najvećem dijelu ona odražava tačnost rasprave na sjednicama tog Doma.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da navedena obrazloženja u odnosu na Zakon o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakon o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, ne daju odgovore na pitanje legitimnog cilja (razloga) za donošenje

osporenih odredbi zakona, odnosno objašnjenje predmetnih zakonskih rješenja koja se preispituju u ovom postupku. U preostalom dijelu nije dato obrazloženje za donošenje zakona, nego diskusije toka sjednica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Suda sa javnom raspravom od 20.11.2018. godine

Ustavni sud Federacije je dana 20.11.2018. godine održao sjednicu Suda sa javnom raspravom, na koju su pored stranaka u postupku, a radi davanja obavještenja od značaja za donošenje odluke pozvani i Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ministar Federalnog ministarstva pravde, te u svojstvu zainteresovanih lica Notarska komora i Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Advokatska komora).

Na sjednicu Suda sa javnom raspravom odazvali su se punomoćnici stranaka u postupku, punomoćnik Federalnog ministarstva pravde, te punomoćnici Notarske komore i Advokatske komore.

U svom obraćanju, punomoćnik podnosioca zahtjeva je ponovio navode iz zahtjeva i ukazao na „zloupotrebu prava“ i nepoštivanje odluke Ustavnog suda Federacije broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer su notari nastavili sa notarskom obradom isprava što stvara pravnu nesigurnost u Federaciji Bosne i Hercegovine. Time je nastavljena kontinuirana direktna diskriminacija prava advokata, jer je nakon utvrđenja neustavnosti člana 73. Zakona o notarima prestao osnov za bilo kakvo favorizovanje notara u odnosu na advokaturu koja, kao jedan od

stubova pravnog sistema i demokratije i egzistira na području Bosne i Hercegovine punih 135. godina ne ugrožavajući nikoga i boreći se za ljudska prava i slobode. Zaključuje da se u konkretnom slučaju ne radi o međusobnom sporu između notara i advokata, nego o pravima građana Federacije Bosne i Hercegovine na slobodu izbora.

Punomoćnici Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dostavili su Ustavnom sudu Federacije pismeno izlaganje, odnosno pismeni odgovor na navode zahtjeva, pod nazivom "Izlaganje pred Ustavnim sudom Federacije BiH", sa 19 priloga i to: Rješenje Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik RS“, broj: 86/04); Rješenje Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 002 071 18 Ous od 11.07.2018. godine kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka ocjene usklađenosti odredbe člana 6. i člana 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br.: 9/03 i 17/06), sa odredbom člana 13. stav 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10); Obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; Obrazloženje Zakona o stvarnim pravima; neformalni akt o Preporukama Evropske komisije pod nazivom: „Drugi sastanak o Strukturalnom dijalogu o pravosuđu između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 10.-11. novembra 2011.“; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, br-

oj: AP 2567/16 od 16.02.2018. godine; ovjereni prevod sa njemačkog jezika Ekspertnog mišljenja o ustavnosti temelja latinskog, te posebno njemačkog notarijata povodom Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora dr. Christian Waldhoff-a; ovjereni prevod sa njemačkog jezika Mišljenja koje se referiše na Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora prof. dr. Wolfgang Lower-a; službeni podaci registra poslovnih subjekata opštinskih sudova (Opštinski sud u Gorazdu, Opštinski sud u Orašju, Opštinski sud u Tuzli) - koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane advokata u 2006. godini i notara u 2009. godine; podaci porezne uprave (Porezna uprava Bihać – Ispostava Cazin; Kantonalni porezni ured Ljubuški – Ispostava Široki Brijeg, Kantonalni porezni ured Zenica – Porezna ispostava Zenica, Kantonalni porezni ured Orašje – Ispostava Odžak, Kantonalni porezni ured Livno – Ispostava Livno, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine – Središnji ured Sarajevo, Kantonalni porezni ured Mostar – Porezna Ispostava Grada Mostara, Kantonalni porezni ured Novi Travnik – Ispostava Travnik) koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane advokata u 2006. godini; članak „Javnobilježnička služba u Evropskoj uniji: filozofija struke i trendovi razvoja, harmonizacija i ujednačavanje“, autora Stefan Zimmermann-a i Andreas Schmitz – Vornmoor-a, objavljen u Zborniku Pravnog fakulteta Zagreb, 59, (6) 1217. – 1250. (2009)); pismeno izlaganje predsjednice Opštinskog suda u Sarajevu Janje Jovanović na Međunarodnoj konferenciji u Sarajevu „Efekti djelovanja notarske službe na rastereće-

nju sudova“; studij „Ekonomski značaj notarskih isprava“ autora prof. emeritus dr. Rolf Knieper-a; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-5126/17 od 23.04.2018. godine; ovjereni prevod sa njemačkog jezika stručnog mišljenja: „Ključni komentari na presudu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, predmet broj: U-15/19“, autora prof. dr. Joseph Marko-a; članak Nove pravne revije časopisa za domaće, njemačko i evropsko pravo, broj: 1-2/2010 „Lex est quod notamus“, autora Christiana Sager-a; Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-666/14 od 15.02.2017. godine i broj: AP-1862/15 od 15.11.2017. godine i članak „Odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine o neustavnosti Zakona o notarima“ autora Demirela Delića.

Punomoćnici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u svom izlaganju su naveli da je njihov primarni zahtjev da Ustavni sud Federacije zahtjev za ocjenu ustavnosti odbaci u cijelosti, iz razloga što, kako navode, ne sadrži sve bitne elemente propisane članom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine jer ne ukazuje o kojoj povredi zaštićenog osnovnog prava i slobode se u konkretnom slučaju radi.

Nadalje, Ustavni sud Federacije nije nadležan da odlučuje o postavljenom zahtjevu iz razloga što ne može ulaziti u pitanje „poboljšanja“, odnosno cjelishodnosti zakona. Ukoliko Ustavni sud Federacije, ne prihvati prijedlog za odbacivanje zahtjeva predlažu da se isti u cijelosti odbije kao neosnovan. Smatraju da raniji član 73. Zakona o notarima nije, niti može biti pravni osnov za donošenje osporenih zakonskih odredbi, od-

nosno da jedan zakon ne može biti pravni osnov za donošenje drugog zakona, kao i da pravni sistem Bosne i Hercegovine ne poznaje kategoriju „sistemski zakon“.

U odnosu na navode podnosioca zahtjeva da su osporene odredbe Zakona u suprotnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodnim dokumentima, kao i sa principima Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o konkurenciji, ukazano je da je za postupak pred Ustavnim sudom Federacije irrelevantno da li je jedan zakon u nesaglasnosti sa drugim, kao i da su tvrdnje podnosioca zahtjeva paušalne iz razloga što se o povredi zabrane diskriminacije uvijek mora govoriti u kontekstu povrede nekog drugog osnovnog ljudskog prava garantovanog Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a upravo je pozivanje na to pravo izostalo u predmetnom zahtjevu.

U odnosu na presudu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, ne radi se o res judicata već o dva potpuno različita zahtjeva za ocjenu ustavnosti. Nadalje su se osvrnuli na odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na član I.4. Ustava Bosne i Hercegovine i princip pravne sigurnosti. Ističu da podnosilac zahtjeva „miješa“ osnov donošenja zakona (koji može biti samo Ustav) i razloge i motive za donošenje jednog zakona. Notorna je činjenica da je prvi element svakog obrazloženja zakona ustavni osnov donošenja i da se nikad kao osnov donošenja zakona ne navodi drugi zakon. U prilogu prednjeg navode da u obrazloženju Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao niti u obrazloženju Zakona o stvarnim pravima raniji čl-

an 73. Zakona o notarima nije pomenut, te da je osnov za donošenje navedenih zakona bio Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Osvrću se i na pitanje pojma „sistemski zakon“, te da pravni sistem Federacije Bosne i Hercegovine ne poznaje navedeni pojam, a svako naznačavanje pojedinačnih zakona kao „sistemskih“ je proizvoljne prirode i stvara prostor za pravnu nesigurnost. Država putem svog zakonodavnog tijela ima ekskluzivno pravo da uredi javne službe i taj stav zasnivaju na utvrđenim stanovištima najviših ustavnih instanci unutar Bosne i Hercegovine, kao i Evropskog suda za ljudska prava.

Navedeno je da ispitivanje da li zakon posjeduje potreban „kvalitet“ u skladu sa standardima određenih ustavnih prava, jeste u nadležnosti Ustavnog suda Federacije, dok je pitanje „poboljšanja“ zakona u isključivoj nadležnosti zakonodavca i Sud ne može odlučivati o tom pitanju u okviru kontrole ustavnosti zakona. U odnosu na test diskriminacije i prvo pitanje testa (a u slučaju negativnog odgovora na prvo pitanje diskriminacija ne postoji) koje se odnosi na činjenicu da li se diskriminacija odnosi na neko pravo garantovano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ističu da bi jedino pravo koje bi, eventualno moglo da bude uzeto u razmatranje jeste pravo na imovinu. Niti jedna pravnička profesija, pa niti advokat, prije stupanja na snagu osporenih odredaba o uvođenju notarski obrađenih isprava, nije imala zakonom posebno priznato pravo da vrši te poslove na način kako ih vrše notari. Stoga, smatraju da se ova lica ne mogu pozvati na pravo na imovinu kako ga garantuje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u da-

ljem tekstu: Evropska konvencija). Notarijat i advokatura su potpuno različite i neuporedive profesije, sa različitim modusom djelovanja, te različitim ulogama unutar oblasti prava. Notarijat je dio tzv. „preventivnog pravosuđa“, čiji je cilj da poveća pravnu sigurnost, upozna stranke sa primjenjivim pravom, te tako smanji broj sporova i rastereti pravosuđe, a advokatura nije dio „preventivnog pravosuđa“. Ističe se da notarska profesija, ukoliko bi se poredila sa nekom drugom pravničkom profesijom, to bila profesija sudije, a ne advokata. U nastavku izlaganja se navodi praksa drugih država o prirodi notarske profesije, u kojima je uspostavljen „latinski“ tip notarijata.

Smataraju da se radi o paušalnom nabranjanju određenih odredaba iz međunarodnih dokumenata bez ikakvog pokušaja argumentovanja, te da je potpuno izostala identifikacija povrede konkretnog ustavom ili međunarodnim aktima zagarantovanog prava. U odnosu na navedenu povredu člana II.A.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ista sadrži katalog ustavom zaštićenih prava, a većina ih nije takve prirode da bi Zakon o notarima bio u suprotnosti sa istim. U odnosu na dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti koji se odnosi na navode o povredi prava konkurencije, isti smatraju irelevantnim iz razloga njegove nepreciznosti i paušalnosti, kao i činjenice da predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom Federacije može biti samo usklađenost zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a ne međusobna usklađenost dva zakona, zatim nepostojanje ustavom ili međunarodnim aktima garantovano pravo na takmičenje, kao i činjenica da notari nisu subjekti na koje se odnosi Zakon o konkurenciji. Princip konsenzualizma i neformalizma je

jedan od osnovnih principa modernog obligacionog prava, pa tako i Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list R BiH", broj: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine FBiH", broj: 29/03 i 42/11), a prema odredbi člana 67. istog Zakona, neformalizam je princip, a propisivanje forme izuzetak ili ograničenje ovog principa. Zakon o obligacionim odnosima ničim nije ograničio slobodu zakonodavca da propiše formu, a ovo pitanje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodni dokumenti uopšte ne regulišu. Smatraju da kada podnosilac zahtjeva osporava mogućnost da se propiše forma, kao i sankcija u vidu ništavosti za njeno nepoštivanje, dovodi u pitanje principe ugovornog prava, kakvi postoje u svim savremenim sistemima. Podnosilac zahtjeva, kako se navodi, ispušta iz vida da je notarski obrađena isprava samo jedna od mogućih vrsta forme i da argumentacija koja ograničavanje slobode ugovaranja propisivanjem forme smatra protivnom Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, osporava svaku formu. U konačnici se ističe da se zahtjev koji osporava pravo zakonodavcu da za određene ugovore propiše obaveznu formu, odnosi na kvalitet zakona, odnosno na svrsishodnost, što nije u nadležnosti Ustavnog suda Federacije.

Punomoćnica Federalnog ministarstva pravde u roku javne rasprave obavijestila je Sud da je Ministarstvo sačinilo Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kojim je implementirana Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a da je Nacrt Zakona utvrđen na 146. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i upućen u parlamentarnu

proceduru.

Ustavni sud Federacije je na osnovu člana 23. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine odlučio da javnu raspravu odloži na neodređeno vrijeme, te ujedno odredio rok od 30 dana za dostavljanje pismenih izjašnjenja na navode odgovora na zahtjev.

6. Nastavak sjednice Suda sa javnom raspravom od 26.02.2019. godine

6.1. Bitni navodi izjašnjenja punomoćnika podnosioca zahtjeva

Ustavni sud Federacije je dana 13.12.2018.godine od strane punomoćnika podnosioca zahtjeva zaprimio „Odgovor na izjašnjenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine“. U uvodnom dijelu tog akta prvo se prigovara činjenici da je druga strana u postupku dala odgovor tek na sjednici suda od 20.11.2018. godine, što je rezultiralo njenim odlaganjem, a usmjereno je na odugovlačenje postupka. Zahtjev za ocjenu ustavnosti sadrži bitne elemente propisane članom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pa su navodi u tom pravcu neosnovani. Ističe se da se iz odredbi člana 17. Evropske konvencije nesporno zaključuje da Federacija Bosne i Hercegovine ne može ograničiti volju građana da u postupku izrade privatnih isprava sami sačine te isprave ili sačinjavanje istih povjere advokatu ili nekom drugom stručnom licu. Nadalje, se iz člana 5. st. 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, prema navodima punomoćnika podnosioca zahtjeva, može zaključiti da država ne može zakonom ograničiti

ranije priznata prava, kao i između ostalog pravo na volju građana da odluči je o tome da li će privatne isprave izraditi sam ili će izradu istih povjeriti drugim stručnim licima, sa izuzetkom propisivanja ovjere potpisa na toj ispravi od strane nadležnog organa.

Argumentacija da ne postoji definicija sistemskog zakona i da odnos između dva zakona ne može biti hijerarhijski je djelomično tačna, ali zanemaruje činjenicu da je Odlukom Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine proglašena neustavnom ne samo odredba člana 73. Zakona o notarima, već i sama notarski obrađena isprava.

Osnov za donošenje svakog zakona jeste Ustav kao najveći pravni akt, a iz sadržaja zakona može se zaključiti da li se radi o reformskom zakonu koji uvođi novine, ili se radi o zakonu izvedenom iz drugog zakona, a sve radi usaglašavanja propisa. U konkretnom slučaju raniji član 73. Zakona o notarima je propisao obaveznu formu u vidu notarski obrađene isprave za taksativno navedene pravne poslove, a što je rezultiralo donošenjem drugih propisa koji su predmet ocjene ustavnosti u ovom sudskom postupku. Smatra da se nije moglo drugačije postupiti iz razloga što bi isto predstavljalo sukob propisa iz identičnih oblasti. Zakonodavac u osporenim odredbama zakona nije razmatrao opravdanost ili neopravdanost obavezne notarske isprave, već je samo preuzeo odredbe iz ranije važećeg člana 73. Zakona o notarima, koji je proglašen neustavnim. Postojanje zakonskih određenja da samo notar može sačiniti određene isprave predstavlja diskriminaciju u smislu odredbe člana 6. stav 1. tačka k) Zakona o zabrani diskriminacije, a što se može smatrati uskraćivanjem prava na rad iz

djelokruga profesionalne djelatnosti kao što je advokatura, te uskraćivanjem prava da pravna lica svoje isprave sačinjavaju putem zaposlenika ili da građani sami odlučuju o izboru ko će u njihovo ime sačiniti privatnu ispravu ili će istu sami sačiniti. Niti jedna notarski obrađena isprava nema konstitutivno dejstvo tj. ista služi samo kao iustus titulus za upis u javne registre, te se stoga postavlja pitanje iz kojih razloga je opravdana ekskluzivnost i favorizovanje notara.

Navodi da je uvođenje notarijata bilo motivisano potrebom harmonizacije propisa u notarskoj oblasti u oba entiteta Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine su neosnovani, iz razloga postojanja brojnih oblasti u kojima Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine imaju propise koji se razlikuju od propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine, primjera radi Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine. Neosnovani su navodi da je notarijat posebna profesija koja se razlikuje od drugih iz razloga što je na notare prenijeto vršenje poslova koji su u domenu države, odnosno u domenu javnog interesa. Poslovi za koje je kao obavezna forma propisana notarska obrada nikada nisu bili sačinjavani od strane državnih organa, već se radilo o privatnim ispravama na kojima su potpisi bili ovjeravani od strane nadležnih državnih organa. U konkretnom slučaju ne spori mogućnost zakonodavca da ispita valjanost određenog pravnog posla kroz potvrđivanje istog bilo od strane notara ili druge institucije, već je sporno oduzimanje prava drugim osposobljenim građanima da sačine određenu privatnu ispravu (ugovor ili drugi akt) ili da tu izradu povjere trećem licu. U zaključku datog odgovora, ističe da se svi navodi pu-

nomočnika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine odnose na „osporavanje“ Odluke Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne na osporavanje predmetnog zahtjeva, te da punomoćnici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iznose razloge kojima ukazuju na ustavnost notarski obrađenih isprava, a koji navodi su već cijenjani u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Uz podneseni akt, dostavljena su i 34. priloga i to: korespodencija unutar Notarske komore, presuda Opštinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 461347 14 P od 28.02.2018. godine; Zakon o notarima Republike Srpske, Zakon o registraciji privrednih subjekata Republike Srpske, Zakon o stvarnim pravima Republike Srpske, Zakon o premjeru i katastru Republike Srpske, Zakon o nasljeđivanju Republike Srpske, Porodični zakon Republike Srpske, Zakon o izvršnom postupku Republike Srpske, Zakon o javnom bilježništvu Republike Hrvatske; Zakon o sudskom registru Republike Hrvatske, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Republike Hrvatske, Zakon o zemljišnim knjigama Republike Hrvatske, Zakon o nasljeđivanju Republike Hrvatske, Obiteljski zakon Republike Hrvatske, Ovršni zakon Republike Hrvatske, Zakon o javnom beležništvu Republike Srbije, Zakon o postupku upisa u sudski registar Republike Srbije, Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa, Zakon o državnom premeru i katastru, Zakon o nasljeđivanju, Porodični zakon Republike Srbije, Zakon o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije, Zakon o notarima Republike Crne Gore, Zakon o privrednim društvima Republike Crne Gore, Zakon o svojinsko – pravnim odnosima Republike Crne Gore, Zakon o dr-

žavnom premjeru i katastru nepokretnosti Republike Crne Gore, Zakon o nasljeđivanju Republike Crne Gore, Porodični zakon Republike Crne Gore i Zakon o izvršenju i obezbeđenju Republike Crne Gore.

6.2. Podnesak Federalnog ministarstva pravde broj:02-49-3855/18 od 03.12.2018. godine

Ustavni sud Federacije je dana 17.12.2018. godine od Federalnog ministarstva pravde zaprimio traženi Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, sa obrazloženjem. Uz to je dostavljen i podnesak u kojem se navodi da je u cilju provođenja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, Federalno ministarstvo pravde pripremlilo nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, koji je upućen u redovnu parlamentarnu proceduru.

U odnosu na predmet broj: U-22 /16, predlaže se da Ustavni sud Federacije zastane sa postupkom dok Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ne bude razmatrao predloženi Nacrt, jer bi u suprotnom moglo doći do visokog stepena pravne nesigurnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Nadalje da pravni osnov za donošenje bilo kojeg zakona, ne može biti neki drugi zakon, čime je faktički predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, po njihovom stavu, pravno neosnovan.

6.3. Podnesak Notarske komore broj:2-4587/18 od 12.12.2018.godine

Notarska komora je dana 17.12.2018. godine Ustavnom sudu Federacije dostavila pismeno izjašnjenje, odnosno

svoj pravni stav vezano za predmetni ustavnosudski postupak ocjene ustavnosti u kojem se prvenstveno osvrće na raniji član 73. Zakona o notarima i Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015.godine. Data je analiza podataka o broju notarski obrađenih isprava u periodu od 2007. godine do 2017. godine. Navodi da forma notarski obrađene isprave u osporavanim odredbama zakona ne proizilazi iz odredbe ranijeg člana 73. Zakona o notarima, na koju se poziva podnosilac zahtjeva, već iz odredbi čl. 67. do 73. Zakona o obligacionim odnosima, koje, prema mišljenju Notarske komore, daju upućujuću pravnu normu. Imajući u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine u odnosu na ovaj ustavnosudski predmet, smatraju da se radi o već presuđenoj stvari. U daljem tekstu se vrši elaboriranje stava i davanje mišljenja Notarske komore u odnosu na važnost i značaj, te uspjehe notarske službe.

6.4. Tok nastavka sjednice Suda sa javnom raspravom

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dana 26.02.2019. godine u istom sastavu stranaka i punomoćnika zainteresiranih lica održao nastavak sjednice Suda sa javnom raspravom.

Tokom nastavka sjednice Suda sa javnom raspravom, punomoćnici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine su usmeno izložili, i u pismenoj formi u spis Suda uložili svoj odgovor na dato izjašnjenje podnosioca zahtjeva. U uvodnom dijelu izlaganja navode da smatraju da izjašnjenje i dostavljena 34. Priloga punomoćnika zahtjeva nisu relevant-

ni za ovaj ustavnosudski postupak. Osnovni prigovor na podnesni zahtjev za ocjenu ustavnosti je taj da povreda određenog ustavnog prava nije dovoljno konkretizovana, te da nedostaje argumentacija na koji način je povrijeđeno konkretno pravo. Nadalje obrazlažu termin „sistemski zakon“, citiraju i obrazlažu sadržaj Rješenja Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine i Rješenja Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine, te potrebu harmonizacije propisa unutar Bosne i Hercegovine. Ističu da je proizvoljan svaki navod punomoćnika podnosioca zahtjeva kojima se izjednačavaju razlozi neustavnosti ranijeg člana 73. Zakona o notarima i razlozi neustavnosti osporenih odredbi zakona. U pogledu navoda punomoćnika podnosioca zahtjeva da su osporene odredbe zakona diskriminatorne jer nisu u skladu sa odredbama drugog zakona tj. Zakona o zabrani diskriminacije, ponavljaju da odredbe jednog zakona ne mogu biti osnov za neustavnost odredbi drugog zakona. Podnosilac zahtjeva pitanje diskriminacije ne razrađuje u skladu sa Evropskom konvencijom i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Ponavljaju da Ustavni sud Federacije nije nadležan da ocjenjuje da li je jedan zakon u saglasnosti sa drugim zakonom, već samo da li je zakon saglasan sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom. Bit „latinskog“ notarijata u svim državama koje su ga prihvatile je isti, ali svaka država zadržava „široko polje“ slobodne procjene utvrđivanja modaliteta ostvarivanja te službe. Osporene odredbe zakona ni na koji način ne ograničavaju bilo čija prava, niti pripadnika drugih pravničkih profesija, niti građa-

na. U izlaganju de facto ponavljaju već izrečene tvrdnje iz pismenog podneska.

Punomoćnik podnosioca zahtjeva u svom osvrtnu na izjašnjenje Notarske komore je istakao da u istom ničim nije dovedena u pitanje argumentacija iz zahtjeva. Kao primjer argumentacije da je uvođenjem notarijata građanima oduzeto pravo na slobodu izbora za izradu privatnih isprava, te da notari imaju monopolistički položaj u izradi tih isprava prezentuje podatke prikupljene od Notarske komore za 2006. godinu iz kojih proizilazi da je više od 70% sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prenosu prava vlasništva sačinjeno od strane stranaka, dok je više od 90% osnivačkih akata, statuta i drugih akata u vezi sa osnivanjem firmi sačinjeno od strane pravnih lica. Smatra da Notarska komora osporava Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, te iznosi razloge kojima ukazuje na ustavnost notarski obrađene isprave, a koji razlozi i navodi su već cijenjani u tom predmetu.

Punomoćnik Notarske komore u svom usmenom izlaganju je naveo da je zakonodavac donoseći zakone čije su odredbe predmet ocjene ustavnosti postupao po preporuci "Komisije za rastećenje pravosuđa", tako što je sačinjavanje javnih isprava u važnim pravnim poslovima sa sudova prenio na notare kao nosioce javnih ovlaštenja. Predložio je da na osnovu svih argumenata iznesenih od strane punomoćnika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije zahtjev u ovome predmetu odbije kao neosnovan.

Punomoćnik Advokatske komore u svom usmenom izlaganju je istakao da se najveći dio izlaganja punomoćnika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine svodi na komentarisanje presude ovoga suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Smatra da se pomenuta odluka uopšte ne bi trebala pominjati u diskusijama vezanim za predmetnu ocjenu ustavnosti. Mišljenja je da je osnovni problem u tome što je svim građanima u Federaciji Bosne i Hercegovine ograničena slobodna volja, odnosno, ograničena im je poslovna sposobnost u smislu odredbi Zakona o obligacionim odnosima koje uređuju pitanje autonomiju volje, saglasnost volja i neformalnost ugovora (čl. 10., 26. i 67). Nedopustivo je poslovno sposobnom licu ograničavati slobodnu volju ugovaranja. Podržao je u cijelosti sve navode punomoćnika podnosioca zahtjeva i predložio da se njegov zahtjev uvaži.

Punomoćnik Federalnog ministarstva pravde, u odnosu na postavljani upit u kojoj fazi je postupak po Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, istakao je da se pomenuti Zakon još uvijek nalazi pred Predstavničkim domom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u formi Nacrta.

7. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

- (1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:
(...)
c) jednakost pred zakonom
(...)

Član II.A.6.

Svi sudovi, organi uprave, institucije koje vrše javna ovlaštenja i drugi organi federalne vlasti primjenjivat će i poštovati prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu.

Član IV.C.3.10.(2) a)

- (2) Ustavni sud:
- a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Potpredsjednika Federacije, Premijera, zamjenika Premijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kog doma Parlamenta Federacije, utvrdit će da li je prijedlog zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakon koji su usvojila oba doma, u skladu sa ovim ustavom;
(...)

Član IV.C.3.12 b)

Odluke Ustavnog suda konačne su i obavezujuće, posebno kada:

- (...)
b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona, grada ili bilo koje opštine nije u skladu sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na na-

čin koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.
(...)

Amandman XVIII

Član VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opšta pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesaglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, preovladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum“.

B.1. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05)

Član 29. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis u sudski registar osnivanja preduzeća koje ima javna ovlaštenja

Uz prijavu za upis u sudski registar osnivanja preduzeća koje ima javna ovlaštenja prilažu se:

- 1) isprave utvrđene članom 22. stav (1) tač. 1), 2) i 3) ovog Zakona;
- 2) akt o osnivanju;
- 3) statut;
- 4) dokaz o iznosu sredstava za osnivanje i početak rada preduzeća, odnosno dokaz da su stvari i prava koja se unose u preduzeće predata na raspolaganje predu-

- zeću;
- 5) odluka o imenovanju direktora ili vršioca dužnosti direktora ako nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis;
  - 6) akt nadležnog organa o davanju javne ovlasti preduzeću;
  - 7) akt nadležnog organa da preduzeće koje ima javna ovlaštenja ispunjava propisane uslove za obavljanje poslova ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Član 34. (osporena odredba)

Prijava za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva

- (1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva po osnovu novih uloga prilaže se: odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljivanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) sa odobrenjem prospekta od strane nadležnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala, odnosno izvještaj ovlaštenog procjenjivača o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.
- (2) Uz prijavu uslovnog povećanja kapitala dioničkog društva prilaže se odluka skupštine društva o uslovnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na osnovu odluke o uslovnom povećanju kapitala, prilaže se izvještaj banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala i izjava direktora da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.

- (3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na osnovu ovlaštenog kapitala prilaže se: odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala.
- (4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na osnovu kog je donesena odluka o povećanju kapitala.
- (5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica sa ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.
- (6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog člana.

Član 35. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva

- (1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala sa pozivom povjeriocima da prijave svoja potraživanja u skladu sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za

podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti u skladu sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili oglašavanju dionica nevažećim.

- (2) Uz prijavu za upis pojednostavljenog smanjenja osnovnog kapitala nastalog sprovođenjem odluke shodno se primjenjuje odredba stava (1) ovog člana.

Član 36. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis u registar povećanja odnosno smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću

- (1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se: odluka o povećanju osnovnog kapitala i notarski obrađene izmjene osnivačkog akta, odnosno statuta društva, donesene u skladu sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga u skladu sa tom odlukom, odnosno, po potrebi, saglasnost nadležnog organa za sticanje značajnog ili većinskog učesća kapitala.
- (2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću podnosi se odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjericima subjekta upisa, obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala.

B.2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih

subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/09)

Član 14. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se član 29. tač. 2., 3. i 5. tako što se prije riječi: "akt", "statut" i "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađenu" u odgovarajućem obliku.

Nakon izmjena ove tačke glase:

- 2) notarski obrađen akt o osnivanju,
- 3) notarski obrađen statut,
- 5) notarski obrađena odluka o imenovanju direktora ili vršioca dužnosti direktora ako nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis."

Član 18. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se član 34. tako što se u st. 1., 2., 3., 4. i 5. prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena član 34. glasi:

- „(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva na osnovu novih uloga prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljivanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) sa odobrenjem prospekta od nadležnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala, odnosno izvještaj ovlaštenog procjenjivača o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.

- (2) Uz prijavu uslovnog povećanja kapitala dioničkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine društva o uslovnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na osnovu odluke o uslovnom povećanju kapitala, prilaže se izvještaj banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala i izjava direktora da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.
- (3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na osnovu ovlaštenog kapitala prilaže se: notarski obrađena odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala.
- (4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na osnovu kojeg je donesena odluka o povećanju kapitala.
- (5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se notarski obrađena odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica sa ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.

- (6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog člana."

Član 19. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se član 35. stav 1. tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjene član 35. stav 1. glasi:

- "(1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala sa pozivom povjeriocima da prijave svoja potraživanja u skladu sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti u skladu sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili proglašavanju dionica nevažećim."

Član 20. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se član 36. stav 1. i 2. Tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena st. 1. i 2. glase:

- "(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se: notarski obrađena odluka o povećanju osnovnog kapitala i izmjene osnivačkog akta,

odnosno statuta društva donesene u skladu sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga u skladu sa tom odlukom, odnosno, prema potrebi, saglasnost nadležnog organa za sticanje značajnog ili većinskog učešća kapitala.

- (2) prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se notarski obrađena odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjerioci subjekta upisa obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala."

B.3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/14)

Član 4.

Član 22. mijenja se i glasi:

„Član 22.

- (1) Za potrebe utvrđivanja i provjere opštih i posebnih podataka koji se prilikom osnivanja poslovnog subjekta ili izmjena podataka od značaja za pravni promet obavezno unose u registar, u zavisnosti od predmeta upisa, registarski sud zahtijevat će podnošenje sljedećih isprava:

- 1) ovjeren potpis lica ovlaštenog za zastupanje na obrascu prijave za registraciju predviđenom za sud u štampanom obliku;
- 2) notarski obrađeni akt o osnivanju ili akt o izmjenama opštih

podataka od značaja za pravni promet već osnovanog, odnosno registrovanog subjekta upisa kojim se utvrđuje osnivanje, odnosno izmjena bitnih podataka;

- 3) notarski utvrđen statut poslovnog subjekta;
(...)"

Član 10. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članu 29. u stavu (1) u tački 1) riječi: "tač. 1), 2) i 3)" zamjenjuju se riječima: "tačka 1)".

U tački 3) riječ: "obrađen" zamjenjuje se riječju: "utvrđen".

U tački 5) riječi: "notarski obrađen" se brišu.

Član 14. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članu 34. u st. (1), (2), (3), (4) i (5), u članu 35. u stavu (1), u članu 36. u st. (1) i (2), u članu 38. u st. (2) i (3), u članu 39. u st. (1), (2), (3), (5) i (6), u članu 40. u stavu (1), u članu 41. u st. (1) i (2), u članu 42. i u članu 43. riječi: "notarski obrađena" se brišu.

Član 15. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članu 36. u stavu (1) iza riječi: "kapitala i" dodaju se riječi: "notarski obrađene".

C. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13)

Član 53. (osporena odredba) Sticanje uknjižbom

- (1) Pravo vlasništva na nekretninama na

osnovu pravnog posla stiče se uknjižbom u zemljišnu knjigu ako zakonom nije drugačije određeno.

- (2) Pravni posao iz stava 1. ovog člana zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.
- (3) Vlasništvo se prenosi na osnovu valjano izražene volje zemljišnoknjižnog vlasnika usmjerena na to da njegovu vlasništvo pređe na sticaoca (clausula intabulandi). Ova izjava volje može biti data u pravnom poslu koji je upravljen na prenos vlasništva ali može biti data i u posebnoj ispravi, u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena.
- (4) Provedena uknjižba djeluje od trenutka kad je sudu bio podnesen zahtjev za uknjižbu.

Član 82. (osporena odredba)

Uspostavljanje etažnog vlasništva

- (1) Etažno vlasništvo se uspostavlja odlukom vlasnika nekretnine (izjava o diobi) u skladu sa odredbom člana 86. ovog zakona ili sporazumom suvlasnika nekretnine (ugovor o diobi) u skladu sa odredbom člana 84. ovog zakona.
- (2) Za valjanost izjave o diobi i ugovora o diobi potrebna je forma notarski obrađene isprave.
- (3) Etažno vlasništvo se stiče upisom u zemljišnu knjigu kao pravo povezano sa određenim suvlasničkim dijelom te nekretnine.

Član 147. (osporena odredba)

Ugovor o davanju u zalog

- (1) Ugovorom o davanju u zalog, odnosno ugovorom o hipoteci, dužnik ili neko treći (zalagodavac) obavezuje

se da će radi osnivanja založnog prava, predati vjerovniku određenu pokretnu stvar u zalog, ili će mu dopustiti da svoje založno pravo upiše u javni registar kao teret određene stvari, ili će mu prenijeti neko pravo radi osiguranja. Druga strana se pri tome obavezuje da će čuvati pokretni zalog i čim njegova tražbina prestane, vratiti ga zalagodavcu, ili će učiniti što je potrebno da bi se izbrisalo založno pravo iz javnog registra, ili će mu natrag prenijeti pravo.

- (2) Ništave su sve odredbe ugovora suprotne naravi zaloga i one tražbine koja bi trebala biti osigurana založnim pravom.
- (3) Ništave su odredbe ugovora da će zalog preći u vjerovnikovo vlasništvo ako dug ne bi bio plaćen u određeno vrijeme, da dužnik ne može zalog nikad iskupiti ili da ne može nikom drugom dopustiti da osnuje založno pravo na istom zalogu, ili da vjerovnik ne bi niti nakon dospijeca tražbine smio zahtijevati prodaju zaloga.
- (4) Ništave su i odredbe da vjerovnik može po svojoj volji ili po unaprijed određenoj cijeni otuđiti zalog ili ga zadržati za sebe, osim ako zalog ima propisanu cijenu ili ako je određena na osnovu procjene vještaka.
- (5) Ugovor o davanju u zalog nekretnine (ugovor o hipoteci) mora biti u formi notarski obrađene isprave.

Član 190. (osporena odredba)

Osnivanje zemljišnog duga

- (1) Zemljišni dug se osniva na osnovu izjave volje koju je vlasnik nekretnine koja se opterećuje dao u formi no-

tarski obrađene isprave, a nastaje upisom u zemljišnu knjigu.

- (2) U zemljišnu knjigu se upisuje visina, dospjelost i kamata zemljišnog duga.

Član 278. (osporena odredba)

Osnivanje pravnim poslom

- (1) Na osnovu pravnog posla, realni teret se osniva njegovim izvođenjem iz vlasništva nekretnine koja se njime opterećuje, a na način određen zakonom.
- (2) Pravni posao o osnivanju stvarnog tereta mora biti u obliku notarski obrađene isprave i mora sadržavati odredbe o osnivanju tereta na određenoj nekretnini, njegovom sadržaju i korisniku tereta.
- (3) Suvlasnici ili zajednički vlasnici na nekretnini mogu samo saglasno orediti da se optereti realnim teretom.

Član 305. (osporena odredba)

Osnivanje prava građenja

- (1) Pravo građenja osniva se na osnovu pravnog posla ili odluke suda.
- (2) Pravni posao iz stava 1. ovog člana zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.

D. Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 58/02, 19/03 i 54/04)

Član 41. (osporena odredba)

Zainteresovana lica

- (1) Upis u zemljišnu knjigu je dozvoljen samo uz saglasnost lica koje je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisano u

zemljišnu knjigu kao nosilac prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše.

- (2) Odobrenje prema stavu 1. ovog člana mora biti notarski ovjereno, osim ako se za ugovor na osnovu kojeg se vrši promjena prava zahtijeva notarska obrada.
- (3) Odobrenje iz stava 1. ovog člana može biti zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem.
- (4) Za ispravku zemljišne knjige nije potrebno odobrenje iz stava 1. ovog člana ako se dokaže netačnost. Ovo posebno važi za upis ili brisanje ograničenja raspolaganja.
- (5) Pravo koje je ograničeno na životni vijek nosioca prava smije nakon njegove smrti, ukoliko nisu isključeni zaostaci činidbi, biti brisano samo uz odobrenje pravnog nasljednika, ako brisanje treba uslijediti prije isteka jedne godine od smrti nosioca prava ili ako je pravni nasljednik zemljišnoknjižnom uredu podnio prigovor protiv brisanja. Prigovor se po službenoj dužnosti upisuje u zemljišnu knjigu. Ukoliko je nosilac prava proglašen umrlim, rok od godinu dana počinje teći od dana pravosnažnosti rješenja kojim se vrši proglašenje nestalog lica umrlim ili rješenja o dokazivanju smrti.
- (6) Odobrenje pravnog nasljednika predviđeno u stavu 4. ovog člana nije potrebno ukoliko je u zemljišnoj knjizi upisano da je brisanje prava dovoljan dokaz o smrti nosioca prava.

Član 58. (osporena odredba)

Prenos prava prilikom otpisa

Ukoliko se vrši podjela zemljiš-

noknjižnih tijela, upisi stvarnih prava koja opterećuju tuđe zemljište ostaju u zemljišnoknjižnom ulošku koji se dalje vodi i istodobno se prenosi u nove dijelove. Ovo ne važi ukoliko notarski obrađeni sporazum između vlasnika zemljišnoknjižnog tijela i zainteresovanog određuje nešto drugo.

E. Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14)

Notarski testament

Član 70. (osporena odredba)

- (1) Testament može zavještatelju sačiniti notar u formi notarski obrađene isprave u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje postupak notarske obrade isprava.
- (2) Notarski testament iz stava 1. ovog člana je oblik redovnog i javnog testamenta.

Forma ugovora o nasljeđivanju

Član 128. (osporena odredba)

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obaveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Prestanak ugovora o nasljeđivanju

Član 130. (osporena odredba)

- (1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora

biti u formi notarski obrađene isprave.

- (2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane vanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije određeno drukčije.
- (3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.
- (4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Jednostrani raskid ili opoziv ugovora

Član 131. (osporena odredba)

- (1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uslovljeno ispunjenjem obaveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po opštim pravilima obligacionog prava.
- (2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz nasljeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.
- (3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopšten drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

- (4) Lice koje je nedostojno za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na osnovu ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Uslov valjanosti sporazuma

Član 136. (osporena odredba)

- (1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba člana 135. ovog zakona punovažni su samo ako su se sa tim saglasila sva djeca i drugi ustupiteljevi potomci koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu ostavinu.
- (2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (3) Potomak koji nije dao saglasnost može je dati naknadno u istoj formi.
- (4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije saglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao naslijeđa, ili je isključen iz naslijeđa, ili je nedostojan.

Forma

Član 147. (osporena odredba)

- (1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Obaveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Odricanje od naslijeđa

Član 163. (osporena odredba)

- (1) Nasljednik se može odreći od nasli-

jeđa izjavom u formi notarski obrađene isprave ili izjavom datom na zapisnik kod suda do donošenja prvostepene odluke.

- (2) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao od naslijeđa ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime.
- (3) Ako su potomci maloljetni, za ovo odricanje nije potrebno odobrenje starateljskog organa.
- (4) Nasljednik koji se odrekao od naslijeđa samo u svoje ime smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.
- (5) Ako se odreknu od naslijeđa svi nasljednici koji u trenutku smrti ostavitelja pripadaju najbližem nasljednom redu, na nasljedstvo se pozivaju nasljednici sljedećeg nasljednog reda. Za slučaj da se nasljedstva odreknu ostali nasljednici prvog nasljednog reda, bračni drug ostaje u prvom nasljednom redu.

Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno

Član 167. (osporena odredba)

- (1) Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno nema nikakvo pravno djelovanje.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom sa pretkom odreći od naslijeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kad se bračni drug odriče od naslijeđa koje bi mu kao bračnom drugu pripalo nakon smrti njegovog bračnog druga.
- (3) Za punovažnost ovog ugovora potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

- (4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako ugovorom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Pravo nasljednog dijela prije diobe

Član 176. (osporena odredba)

- (1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno ili djelomično, samo na sunasljednike.
- (2) Ugovor o prenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.
- (3) Ugovor nasljednika sa licem koje nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obavezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio saugovaratelja, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na saugovorača.

Nasljednička izjava

Član 237. (osporena odredba)

- (1) Svako je ovlašten, ali niko nije dužan dati nasljedničku izjavu.
- (2) Za lice koje nije dalo izjavu o odricanju od naslijeđa smatra se da želi biti nasljednikom.
- (3) Lice koje je valjano dalo izjavu da prihvaća naslijeđe ne može ga se više odreći.
- (4) Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili njegov zastupnik.
- (5) Ako nasljednik ili njegov zastupnik nije u stanju potpisati nasljedničku izjavu, navest će razlog ovlaštenom licu koje će to zabilježiti u zapisniku.
- (6) Izjava o primanju naslijeđa ili o odri-

canju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave. Ovu izjavu ili punomoć sa istim pravnim djelovanjem nasljednik može dati i pred konzularnim predstavnikom ili diplomatskim predstavnikom Bosne i Hercegovine koji obavlja konzularne poslove.

- (7) U izjavi treba navesti da li se nasljednik prima, odnosno odriče dijela koji mu pripada na osnovu zakona, na osnovu ugovora o nasljeđivanju ili na osnovu testamenta ili se izjava odnosi na nužni dio.
- (8) Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na osnovu zakona, na osnovu ugovora o nasljeđivanju ili na osnovu testamenta, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo po bilo kojem osnovu.
- (9) Sud neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, ali nasljednik koji želi dati izjavu može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom na zapisnik, odnosno predajom ostavinskog sudu isprave iz stava 6. ovog člana.
- (10) Prilikom davanja izjave o odricanju od naslijeđa ovlaštena lica će nasljednika upozoriti da se može odreći nasljedstva samo u svoje ime, ili i u ime svojih potomaka.

F. Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14)

Član 238. (osporena odredba)

- (1) Organ starateljstva, vodeći računa o

dobrobiti djeteta, nastojat će da se roditelji sporazumiju o visini, odnosno o povišenju doprinosa za izdržavanje djeteta kada to zahtijevaju povećane potrebe djeteta ili to omogućavaju bolje materijalne prilike roditelja.

- (2) Sporazum iz stava 1. ovog člana roditelji mogu zaključiti i pred notarom u formi notarski obrađene isprave. Notar je dužan ovu ispravu dostaviti organu starateljstva.
- (3) Sporazum iz st. 1. i 2. ovog člana ima snagu izvršne isprave.

Član 258. (osporena odredba)

- (1) Bračnim ugovorom mogu se urediti imovinskopravni odnosi bračnih drugova prilikom sklapanja braka, kao i tokom trajanja bračne zajednice.
- (2) Za punovažnost ugovora nužno je da isprava bude notarski obrađena.

G. Zakon o izvršnom postupku

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16)

Član 23. (osporena odredba)

Izvršna isprava

- (1) Izvršne isprave su:
  - 1) izvršna odluka sudova i izvršno sudsko poravnanje;
  - 2) izvršna odluka donesena u upravnom postupku i poravnanje u upravnom postupku ako glasi na ispunjenje novčane obaveze, ukoliko zakonom nije drukčije određeno,
  - 3) izvršna notarska isprava;
  - 4) druge isprave koje su zakonom

određene kao izvršne isprave.

- (2) Pod izvršnom ispravom iz stava 1. ovog člana smatra se svaka takva isprava donesena u Bosni i Hercegovini.

H. Zakon o obligacionim odnosima

(„Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni list R BiH", broj: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj: 29/03 i 42/11)

OSNOVNI PRINCIPI Sloboda uređivanja obligacionih odnosa

Član 10.

Učesnici u prometu slobodno uređuju obligacione odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Bosne i Hercegovine prinudnim propisima te moralu društva.

I - SAGLASNOST VOLJA

Kad je ugovor zaključen

Član 26.

Ugovor je zaključen kad su se ugovorne strane saglasile o bitnim sastojcima ugovora.

VI - FORMA UGOVORA

Neformalnost ugovora

Član 67.

- 1) Zaključenje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako je zakonom drukčije određeno.

- 2) Zahtjev zakona da ugovor bude zaključen u određenoj formi važi i za sve kasnije izmjene ili dopune ugovora.
- 3) Ali su punovažne kasnije usmene dopune o sporednim tačkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno ukoliko to nije protivno cilju radi koga je forma propisana.
- 4) Punovažne su i kasnije usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obaveze jedne ili druge strane, ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Raskidanje formalnih ugovora **Član 68.**

Formalni ugovori mogu biti raskinuti neformalnim sporazumom, izuzev ako je za određeni slučaj zakonom predviđeno što drugo ili ako cilj zbog koga je propisana forma za zaključenje ugovora zahtijeva da raskidanje ugovora bude obavljeno u istoj formi.

Ugovorena forma **Član 69.**

- (1) Ugovorne strane mogu se sporazumjeti da posebna forma bude uslov punovažnosti njihovog ugovora.
- (2) Ugovor za čije je zaključenje ugovorena posebna forma može biti raskinut, dopunjen ili na drugi način izmijenjen i neformalnim sporazumom.
- (3) Ako su ugovorne strane predvidjele posebnu formu samo da osiguraju dokaz svoga ugovora, ili da postignu što drugo, ugovor je zaključen kad je postignuta saglasnost o njegovoj sadržini, a za ugovarače je u isto vrijeme nastala obaveza da ugovoru dadu predviđenu formu.

Sankcija nedostatka potrebne forme **Član 70.**

- (1) Ugovor koji nije zaključen u propisanoj formi nema pravno dejstvo ukoliko iz cilja propisa kojim je određena forma ne proizilazi što drugo.
- (2) Ugovor koji nije zaključen u ugovorenoj formi nema pravno dejstvo ukoliko su stranke punovažnost ugovora uslovile posebnom formom.

Pretpostavka potpunosti isprave **Član 71.**

- (1) Ako je ugovor zaključen u posebnoj formi, bilo na osnovu zakona bilo po volji stranaka, važi samo ono što je u toj formi izraženo.
- (2) Ipak, biće punovažne istovremene usmene pogodbe o sporednim tačkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno, ukoliko nisu u suprotnosti sa njegovom sadržinom ili ako nisu protivne cilju zbog koga je forma propisana.
- (3) Punovažne su i istovremene usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obaveze jedne ili obje strane ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Sastavljanje isprave **Član 72.**

- (1) Kad je za zaključenje ugovora potrebno sastaviti ispravu, ugovor je zaključen kad ispravu potpišu sva lica koja se njim obavezuju.
- (2) Ugovarač koji ne zna pisati staviće na ispravu rukoznak ovjeren od dva svjedoka ili od suda, odnosno drugog organa.
- (3) Za zaključenje dvostranog ugovora

dovoljno je da obje strane potpišu jednu ispravu ili da svaka od strana potpiše primjerak isprave namijenjen drugoj strani.

- (4) Zahtjev pismene forme je ispunjen ako strane izmjenjuju pisma ili se sporazumiju teleprinterom ili nekim drugim sredstvom koje omogućava da se sa izvjesnošću utvrde sadržina i davalac izjave.

**Kad je izvršen ugovor
kome nedostaje forma
Član 73.**

Ugovor za čije se zaključenje zahtjeva pismena forma smatra se punovažnim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile, u cjelini ili u pretežnom dijelu, obaveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog koga je forma propisana očigledno ne proizilazi što drugo.

8. Sudska praksa

- 8.1.** Presuda Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/16 od 20.04.2016. godine).
- 8.2.** Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 08.07.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/16 od 29.07.2016. godine).
- 8.3.** Rješenje Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 05.12.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/17 od 03.02.2017. godine).

- 8.4.** Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 20.12.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/18 od 18.04.2018. godine).

- 8.4.** Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2481/16 od 07.03.2017. god.

- 8.6.** Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2567/16 od 16.02.2018. godine, sa Zaključkom i Ispravkom od 23.04.2018. godine.

9. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Analizirajući navode zahtjeva, odgovora na zahtjev, usmena izlaganja stranaka u postupku i punomoćnika zainteresovanih lica te isključivo priloge koje ovaj sud barem dijelom smatra relevantnim, utvrđeno je činjenično stanje, te donesena odluka kao u izreci iz sljedećih razloga:

- 9.1. Suština navoda zahtjeva se može u relevantnom dijelu svesti na sljedeće: zahtjevom se traži ocjena kompletnih odredbi zakona navedenih u izreci ove presude; zahtjevom se osporava njihova ustavnost bazirano na dva ključna elementa, a to su da su osporene odredbe zakona proistekle iz ranije važeće odredbe člana 73. Zakona o notarima i da, imajući u vidu da je navedena odredba ocijenjena neustavnom, njenu pravnu sudbinu trebaju slijediti i osporene odredbe zakona jer više ne postoji pravni osnov za njihovu primjenu; da su osporene odredbe zakona u nesaglasnosti sa određenim ustavnim pravima kao što su pravo

na imovinu, zabrana diskriminacije, jednakost pred zakonom i dr., koje su narušene imajući u vidu rad notarijata kao javne službe u smislu opsega poslova koji obavlja notar, te da se navedeno direktno kosi sa autonomijom volje građana. Punomoćnik zainteresovane Advokatske komore se pridružio navodima zahtjeva insistirajući na pitanju autonomije volje građanina prema Zakonu o obligacionim odnosima u odnosu na pojedine osporene odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije primjećuje da zahtjevom nisu obuhvaćeni niti su osporeni ostali zakoni koji propisuju obaveznu notarski obrađenu ispravu (npr. Zakon o faktoringu, objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 14/16), kao niti sve odredbe u zakonima koji se dijelom osporavaju (npr. član 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine), ali je ovaj sud u smislu člana 13. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ograničen navodima podnesenog zahtjeva u tom pravcu.

9.2. S druge strane, punomoćnici druge strane u postupku su insistirali na činjenici da osnov za donošenje osporenih odredbi zakona jeste Ustav, a ne ranije važeći član 73. Zakona o notarima; da ne postoji hijerarhija zakona, niti ustavni pojam „sistemski zakon“; da podnosilac zahtjeva nije opredijelio zahtjev na način da se o njemu može meritorno odlučivati; da je pitanje uvođenja tzv. „latinskog notarijata“ u isključivoj nadležnosti zakonodavca tako da ovaj sud ne može o istom raspravljati ni u ovom predmetu; da kako u ranijoj odluci Suda nije ocijenjena kao neustavna forma „notarski obrađena isprava“ tako se pred ovim sud-

om ne može uspješno postavljati pitanje ustavnosti osporenih odredbi zakona; da ovaj sud nije nadležan da ocjenjuje ustavnost nekog propisa sa stanovišta eventualne harmonizacije propisa što je u nadležnosti zakonodavca; te konačno, da smatraju da Sud može i da sačeka sa donošenjem odluke do izvršenja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer to može biti prethodno pitanje. U suprotnom smatraju da treba donijeti odluku kojom se utvrđuje da su osporene odredbe zakona u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Punomoćnik Notarske komore koji se pridružuje navodima druge strane u postupku je osim toga istakao i da uporište za uvođenje notarski obrađene isprave u pojedine osporene zakonske odredbe nalazi i u Zakonu o obligacionim odnosima.

9.3. U toku ovog postupka od strane stranaka i zainteresovanih lica, te po zahtjevu Ustavnog suda Federacije od strane Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde dostavljeni su brojni prilozi i dokumentacija. Ustavni sud Federacije je stava da većina priloga nije relevantna za donošenje odluke u ovom predmetu, što će nadalje ukratko i obrazložiti.

9.3.a) Prilozi punomoćnika podnosioca zahtjeva u vidu dopisa Notarske komore, te korespondencija unutar Notarske komore nisu relevantni za ovaj postupak, kao takvi nemaju svojstvo dokaza za ovo ustavnosudsko odlučivanje jer se i ne odnose na pitanje ocjene ustavnosti prema podnesenom zahtjevu.

9.3.b) Prilozi u vidu dopisa Opštinskog suda u Zenici od 10.06.2016. godine koji

je dostavljen i ovom sudu, kojim se postavljaju brojna pitanja, a između ostalih da li je neko od ovlaštenih lica podnio ovom sudu zahtjev za ocjenu ustavnosti svih ostalih zakona, naročito vezano za konkretne odredbe Zakona o stvarnim pravima, Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kojim se daje inicijativa da se podnese zahtjev za ocjenu ustavnosti i predlaže pokretanje postupka ocjene ustavnosti odredaba zakona pomenutih u obrazloženju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, relevantno je isključivo u smislu utvrđivanja činjenice da je u primjeni odredbi Zakona o notarima i ovdje osporenih zakona došlo do „konfuzije“, odnosno da redovni sud u tom pravcu problematizuje pitanje vršenja svojih nadležnosti.

9. 3.c) Pokazaoci iz poreskih uprava u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na promet nepokretnosti koje je prezentovao punomoćnik podnosioca zahtjeva, kao i iz određenih opštinskih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji pokazuju procentualno učešće advokature u odnosu na samostalno sačinjavanje takvih ugovora od strane građana prije donošenja Zakona o notarima, pri čemu je manji procenat takvih pravnih poslova sačinjen od strane advokata, relevantan je isključivo u dijelu u kojem se od strane ovog suda može zaključiti i potvrditi njegov stav i iz ranije Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, da se u ovom slučaju ne radi o „sukobu“ između notarijata i advokature, da u tom pravcu opseg poslova koji je zakonodavac dodijelio notarijatu izuzimajući, prema navodima podnosioca zahtjeva, advokaturu iz tog procesa, nije pitanje koj-

im se bavio ili će se baviti ovaj sud. Isto se odnosi i na priloge koje je u tom pravcu dostavila druga strana u postupku. Ovaj sud posmatra navedeno u kontekstu prava građanina, odnosno fizičkih i pravnih lica koja su u određenom ugovornom odnosu i legitimnosti cilja za uvođenje obaveze notarski obrađene isprave u gotovo sve segmente pravnog života u Federaciji Bosne i Hercegovine. Iz navedenog se samo može zaključiti da je prije stupanja na snagu Zakona o notarima, najveći procenat sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prenosu prava vlasništva sačinjen od samih ugovornih strana (fizičkih ili pravnih lica), a pretežan broj (procentualno gotovo u cijelosti) akata za upis u sudski registar pravnih lica sačinjen od strane tih pravnih lica.

9. 3.d) Brojni zakoni iz različitih oblasti koji su na snazi u entitetu Republika Srpska, kao i zakoni koji tretiraju oblast notarijata ili javnog bilježništva u zemljama u susjedstvu i drugi posebni zakoni, relevantni su isključivo u dijelu koji pokazuje da su različite države (misli se na susjedne države) na drugačiji način regulisale ovo pitanje. U pitanju su ili zemlje Evropske unije kao što je Republika Hrvatska ili zemlje koje su u kandidatskom ili sličnom statusu, pa se iz navedenog može samo zaključiti da prigovor, odnosno navod druge strane u postupku da je tu oblast trebalo regulisati zbog evropskih integracija Bosne i Hercegovine, ne stoji u smislu toga da je jasno da niti jednim međunarodnim aktom relevantnim za ovaj proces nije zahtijevano niti propisano koji tip notarijata treba da bude uveden na teritoriju i Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno kakva konkretna zakonodavna rješenja

su nužna, nego je to ostavljeno na slobodnu procjenu zakonodavca. Stoga se i ne može argumentovano pozivati na tu činjenicu za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta. Istovremeno analizirajući u tom pravcu odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te zakone koji su na snazi u Republici Srpskoj, jedino što se može meritorno zaključiti je da pomenuti sudovi nisu rješavali postavljena pitanja u meritumu, tako da se ne može pozivati na različitu praksu sudova u Bosni i Hercegovini. Takođe, a u skladu sa organizacijom vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i u Federaciji Bosne i Hercegovine, ova materija je u isključivoj nadležnosti entiteta, a pitanje harmonizacije entitetskih propisa na nivou cijele Bosne i Hercegovine, sem u dijelu u kojem ovaj sud potvrđuje da je to dobra intencija, nije relevantno za rješavanje ovog predmeta. Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, izuzev apelacija kojima se „osporava“ ranija presuda ovog suda, a koje pokazuju izuzetnu upornost zakonodavca u smislu ne izvršavanja konačne i obavezujuće presude ovog suda broj:U-15/10 od 02.12.2015.godine, ni na koji način ne doprinose utvrđivanju relevantnih činjenica za ovaj predmet.

9. 3.e) Prilozi druge strane u postupku u vidu Ekonomske studije o notarijatu, stručnih članaka iz te oblasti, izvoda iz zaključaka sa konferencija itd., iako zanimljivo pravno štivo, nisu relevantni i nemaju status dokaza u ovom ustavnosudskom predmetu. Naime, oni se u ključnom bave isključivo promovisanjem „latinskog notarijata“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i njegovim uspjesima, kao i istorijatom notarske službe. Po mišlje-

nju ovog suda pretežno predstavljaju materiju zagovaranja za uvođenje tog tipa notarijata, i ne mogu biti od značaja u rješavanju ovog konkretnog predmeta.

9. 3.f) Ustavni sud Federacije je pribavio, odnosno zatražio podatke od Federalnog ministarstva pravde i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine za dostavljanje obrazloženja koje je prethodilo donošenju osporenih zakona, te je imalo u vidu obrazloženja Zakona o stvarnim pravima, Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine i dr. Ustavni sud Federacije konstatuje da obrazloženja ovlaštenog predlagača zakona koja su prethodila njihovom usvajanju, suštinski ne tretiraju razloge pojedinih zakonskih rješenja koja su ovdje osporena.

9. 3.g) Takođe, zatražena je informacija o izvršenju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Od strane punomoćnika Federalnog ministarstva pravde dostavljen je u formi prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, koji se nalazi u parlamentarnoj proceduri. To Ministarstvo je predložilo da ovaj sud zastane sa daljim postupanjem u ovom predmetu do odlučivanja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine o pomenutom zakonu. Istovremeno je navedeno da je pravno neosnovan navod da je pravni osnov za donošenje osporenih odredbi zakona neki drugi zakon.

Iz ovog teksta Prednacrt, koji je u maju 2018. godine dostavljen u parlamentarnu proceduru, a radi, kako je navedeno, usaglašavanja sa presudom ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, vid-

ljivo je da se ovaj put ovlaštenu predlag-ač zakona opredijelio za potpuno druga-čije rješavanje pitanja notarijata kao jav- ne službe. Obaveza notarski obrađene is- prave je predložena u odnosu na raspo- laganje imovinom maloljetnih i poslov- no nesposobnih lica i pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao po- klon s tim što se nedostatak notarske fo- rme, u tom slučaju nadomještava izvrše- njem obećane činidbe. Uvodi se postup- ak solemnizacije (potvrđivanja) isprave kod pravnih poslova regulisanja imovi- nskih odnosa između bračnih i vanbrač- nih drugova, prenosa ili sticanja vlasni- štva ili drugih stvarnih prava na nekret- ninama i kada su u pitanju osnivačka akta i promjena statuta privrednih dru- štava, koja, po predloženom rješenju, mogu sačinjavati i druga lica, a biti pot- vrđena od strane notara po zakonskoj proceduri kada, ukoliko je isprava sači- njena u skladu sa zakonom, notarskom potvrdom dobija snagu javne isprave. U ovom dijelu, uz uvažavanje argumenata ovlaštenog podnosioca zahtjeva, Ustavni sud Federacije je sadržaj predloženog teksta Prednacrta sagledao isključivo u svjetlu potvrđene činjenice da ne stoje argumenti da postoji „opasnost“ po pra- vni život u Federaciji Bosne i Hercego- vine i pravnu sigurnost i stabilnost u osporenim oblastima, ukoliko se oblast notarijata uredi i na drugačiji način. Na takvoj kvalifikaciji su insistirali punom- oćnici druge strane u postupku, te prete- žni dio svojih izlaganja i usmjerili na, u suštini, ponovno osporavanje odnosno dovođenje u pitanje presude ovog suda u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u odnosu na ranije važeći član 73. Zakona o notarima.

9.4. Ustavni sud Federacije podsjeća da

je Presudom broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine raniji član 73. Zakona o notarima ocijenjen neustavnim. Presuda donesena te godine, još nije izvršena, odnosno tek u maju 2018. godine je od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine utvrđen tekst Nacrt Zakona o izmjenama i dop- unama Zakona o notarima i upućen u parlamentarnu proceduru. U međuvre- menu, od donošenja navedene presude pa do danas, zakonodavac je kao druga strana u tom postupku u dva navrata pred ovim sudom tražio preispitivanje citirane presude u odnosu na član 73. Zakona o notarima. Rješenjima ovog su- da broj: U-15/10 od 08.07.2016. i 05.12. 2016. godine ovaj sud je odbio prijedlo- ge o preispitivanju citirane presude. U međuvremenu je, zakonodavac pokren- uo i apelaciju pred Ustavnim sudom Bo- sne i Hercegovine u odnosu na citiranu presudu ovog suda, koja je u predmetu broj: AP-2481/16 tog suda Odlukom o dopustivosti od 07.03.2017.godine odba- čena kao nedopuštena, jer po opštepoz- natom stavu i tumačenju nadležnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine taj sud nije nadležan za preispitivanje pres- uda/odluka entitetskih ustavnih sudova u apstraktnoj kontroli ustavnosti. No, gotovo istovremeno, Notarska komora putem većeg broja notara, takođe je po- dnijela apelaciju protiv pomenute presu- de, iako nije niti bila stranka u tom post- upku, kao što nije niti u ovom. Slijedom već utvrđenog stava Ustavni sud Bosne i Hercegovine je Odlukom broj:AP-2567/ 16 od 16.02.2018.godine istu odbacio kao nedopuštenu iz istih razloga.

Rješenjem ovog suda broj:U-15/ 10 od 20.12.2017. godine utvrđeno je da Presuda Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015.g. nije izvršena.

Imajući u vidu sve navedene činjenice, radnje koje je zakonodavac preduzima, te činjenicu da je u cilju izvršenja pomenute presude tek u maju 2018. godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine kao ovlaštena predlagač dostavila zakonodavcu tekst u vidu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Ustavni sud Federacije decido ističe da stanje neustavnosti u odnosu na ovu oblast i u odnosu na odredbe Zakona o notarima koje su ocijenjene neustavnim, a koje se prema sili Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu primjenjivati od dana objave presude u „Službenim novinama Federacije BiH“, traje izuzetno dugo i direktno predstavlja kršenje odredbe o konačnosti i obaveznosti odluka ovog suda koja je ustavni imperativ. Bez poštivanja i izbjegavanjem ili neosnovanim odugovlačenjem izvršenja presuda ovog suda, a u konkretnom slučaju ocjenjujemo da je došlo do grubog kršenja razumnog roka za izvršenje presude ovog suda, ne može se govoriti o ustavnosti i zakonitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koja je ključ za društvo zasnovano na principima vladavine prava.

Osporene odredbe zakona u ovom postupku, ne samo prema navodima podnosioca koji ih direktno povezuje sa Presudom ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, nego i dijelom prema navodima druge strane u postupku u kojem je jedan od prijedloga da se zastane sa odlučivanjem u ovom predmetu do eventualnog usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, što je stav i ovlaštenog predlagača zakona, potvrđuje činjenicu da je rješavanje u ovom ustavnosudskom predmetu neodvojivo od pitanja posljedica neu-

stavnosti ranije odredbe člana 73. Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije utvrđuje da je Zakon o notarima sistemski zakon, što je pojam opšteprihvaćen u pravnoj teoriji, da kao takav sadrži materijalnopravne i procesnopravne, te organizacione norme kojim se na sveobuhvatan način propisuje notarijat u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stoga je neprihvatljiv argument druge strane u postupku koji se svodi na to da taj zakon, odnosno ranije važeća odredba člana 73. Zakona o notarima, nije bila ili nije, a takođe ne može biti osnov za donošenje ovih posebnih zakonskih odredbi koje su osporene u ovom predmetu. U formalnopravnom smislu svakako da je osnov za donošenje svih zakona od strane zakonodavca sadržan u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. U konkretnom slučaju suštinski je osnov za propisivanje obaveznosti notarski obrađene isprave upravo u sistemskom zakonu koji tretira oblast notarijata, a to je Zakon o notarima. Pri tome se ne dovodi u pitanje hijerarhija zakona koja ne postoji u ustavnopravnom životu u Federaciji Bosne i Hercegovine. No, Ustavni sud Federacije podsjeća da su u Federaciji Bosne i Hercegovine na snazi zakoni (primjera radi Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09), koji nalažu usklađivanje drugih zakona, takođe sa zakonom koji je u formalnopravnom smislu iste pravne snage. Ustavni sud Federacije podsjeća na navode ovlaštenog predlagača, pa i druge strane u postupku da će, po donošenju izmjena Zakona o notarima biti nužno usaglasiti osporene odredbe zakona sa izmijenjenim tekstom Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije takođe podsjeća na obra-

zloženje Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u dijelu koji glasi: „Kao što je naprijed obrazloženo osporena odredba člana 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, odredbe koje su ocijenjene takvim više nisu na snazi. U vezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisivali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski osnov u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe“. Primjera radi Zakon o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 23/17) stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u službenom glasilu tj. dana 06.04.2017. godine, nakon što se odredba ranijeg člana 73. Zakona o notarima nije mogla primjenjivati. Očigledno je da je donijet od strane zakonodavca primjenom njegovih ustavnih zakonodavnih ovlaštenja, ali i da je ranije važećom odredbom člana 73. Zakona o notarima bila propisana mogućnost donošenja „budućih zakonskih rješenja“, koja će propisivati obaveznu notarski obrađenu ispravu. Kako jasno proizilazi iz navedenog dijela obrazloženja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, implikacije te presude direktno se proširuju i na ovakvu zakonodavnu aktivnost zakonodavca. Ustavni sud Federacije ne nalazi da je, imajući u vidu sve činjenice ovog predmeta, potrebno da utvrđeni i obrazloženi stav u toj presudi koriguje ili mijenja.

9.5. Ustavni sud Federacije, iako nerado, u rješavanju ovog konkretnog ustavnosudskog predmeta, imajući u vidu sve

prethodno navedene činjenice, osporene odredbe Zakona i to dijelu u kojem se imperativno propisuje isključivo obaveza notarski obrađene isprave u različitim oblastima, mora posmatrati i u kontekstu usaglašenosti zakona kao jednom od principa za uspostavu vladavine prava i riješiti ovu ustavnopravnu situaciju. Bjelodano je utvrđena činjenica da je osporenima odredbama zakona u dijelu kako je to odlučio ovaj sud, narušen osnovni princip, a to je princip vladavine prava, koji uključuje pravnu sigurnost i stabilnost. Kao što je dijelom obrazloženo i u presudi ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015.godine, prema jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava, osnovni princip ocjene zakona je, osim principa obavezne dostupnosti, preciznosti i predvidljivosti, ključni da je zakonsko rješenje u skladu sa vladavinom prava. Vladavina prava u tom konvencijskom smislu podrazumijeva da su zakonska rješenja donesena u cilju razvoja demokratskih institucija u društvu, uz poštovanje principa nužnosti i srazmjernosti. U ustavnopravnom smislu vladavina prava podrazumijeva obavezu zakonodavca da donosi zakone u najboljem javnom i društvenom interesu, koji pritom, moraju biti međusobno usklađeni. I iz navoda ovlaštenog predlagача zakona, Federalnog ministarstva pravde proizilazi da će eventualno donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kako je predložen, zahtijevati istovremenu zakonodavnu aktivnost na usklađivanju i drugih posebnih zakona, od kojih su neki ovdje i osporeni. Na isti način, nepostojanje u pravnom životu odredbe člana 73. Zakona o notarima, a kojom se propisivala i regulisala nadležnost notara u smislu obaveznosti notarski obrađene isprave za od-

ređene pravne poslove, konsekventno je proizvodila posljedicu u vidu nužnosti da se u razumnom roku citirana odredba izmijeni u skladu sa uputstvima iz obrazloženja presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine i istovremeno posebni zakoni kojima je in concreto propisana obaveza notarski obrađene isprave, usaglaise sa sistemskom, izmijenjenom odredbom o nadležnosti notara.

Kako, međutim, do toga u nerazumno dugom vremenskom periodu nije došlo, a iz utvrđenih činjenica se zaključuje i da zakonodavna aktivnost u pogledu izvršenja ranije presude ovog suda je tek u nekoj početnoj fazi, koju bi trebala slijediti zakonodavna aktivnost u odnosu na ove posebne odredbe iz posebnih zakona koje se u suštinskom smislu naslanjaju na nadležnost notarijata za sačinjavanje notarski obrađene isprave, to je ovaj sud ovo stanje ozbiljnog kršenja ustavnosti dugog trajanja, morao riješiti. Navedeno je „iako nerado“, jer je međusobno usklađivanje zakona direktna obaveza i nadležnost zakonodavca. No, u ovakvoj ustavnopravnoj situaciji, Ustavni sud Federacije je slijedeći vrhunski ustavni princip vladavine prava, utvrdio da osporene odredbe zakona iz izreke presude, isključivo u onim dijelovima u kojima ne ostavljaju nikakvu mogućnost ugovornim stranama koje sklapaju određeni pravni posao, a kao takve nisu propisane niti u Zakonu o notarima, nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije ne smatra da je potrebno da ponavlja argumentaciju iz konačne i obavezujuće Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, koja je u odnosu na ovdje osporene odredbe

Zakona pretežnim dijelom relevantna i za rješavanje po ovom predmetu.

Ustavni sud Federacije u tom pravcu može da dopuni da argument druge strane u postupku da u procesu evropskih integracija u Bosni i Hercegovini, i entitet Federacija Bosne i Hercegovine je bio obavezan da uvede notarijat kao javnu službu, da ga ne osporava, naprotiv. No, niti jednim dokumentom nije, niti može biti propisana obaveza, kojom se nalaže državi u kojem obimu i na koji način, te koji od modusa notarijata će smatrati najprimjerenijim i propisati ga. Takođe, Ustavni sud Federacije ponovno ističe da je stanovišta da je harmonizacija propisa iz određenih oblasti na nivou Bosne i Hercegovine poželjna. No, činjenica da je dijelom, na prostoru drugog entiteta, donesen Zakon o notarima i posebni zakoni kojima se preferira tzv. „latinski tip notarijata“, te da se ni Ustavni sud Republike Srpske, niti Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nisu bavili tim pitanjem (donošenjem procesnih odluka, neprihvatanjem inicijative i nisu razmatrali postavljena pitanja o notarijatu u meritumu), nisu u konkretnom slučaju takve prirode da bi uticale na donošenje ove ustavnosudske odluke. Pri tom, činjenica da je u zemljama u susjedstvu, koje su ili dio Evropske unije, kao što je Republika Hrvatska ili takođe kao i Bosna i Hercegovine u procesu pridruživanja, Republika Srbija i Republika Crna Gora, uvedena notarska služba sa potpuno drugačijim uređenjem nadležnosti notara, jeste zanimljiva sa stanovišta uporednog prava, ali ne može biti i nije od ključnog značaja za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta.

9.6. Argumentacija druge strane u postupku da od strane ovog suda nije ocijenjena kao neustavna forma notarski obrađene isprave u prethodnom postupku, tako se ne može pokretati ustavnosudska zaštita u ovom konkretnom postupku nije prihvatljiva, osim u dijelu u kojem i druga strana u postupku, suprotno argumentaciji kojom osporava „vezu“ između predmeta u kojem je ocijenjena ustavnost pojedinih odredbi Zakona o notarima sa ovim postupkom, posredno ovim potvrđuje da se suština rješavanja po ovom ustavnosudskom predmetu ne može odvojiti od konačne i obavezujuće presude u predmetu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz izreke ove presude jasno proizilazi da je pitanje notarski obrađene isprave posmatrano u odnosu na osporene odredbe isključivo u kontekstu davanja ekskluziviteta za takvu strogu formu zaključenja pravnih poslova u gotovo svim sferama ugovaranja, a ne u kontekstu koji mu pridaje druga strana u postupku.

Pri svemu ovome, treba imati na umu da je propisivanje stroge forme pravnih poslova izuzetak u materiji građanskog i poslovnog (trgovačkog, privrednog) prava, u kojoj uopšteno dominira princip slobode (autonomije) volje i slobodne dispozicije.

Kako takvi pravni poslovi podrazumijevaju disponiranje privatnim pravima, svako ograničavanje i otežavanje takvog disponiranja od strane zakonodavca mora biti sa najvećom pažnjom odmjereno i nesumnjivo zasnovano na javnom interesu. Upravo zato, svako propisivanje takvih ograničenja mora da se dovede u vezu sa ustavnim i zakonskim garancijama koje stoje na strani građana, odnosno pravnih subjekata i nji-

hove slobodne dispozicije svojim privatnim pravima, ali i sa onim garancijama koje stoje na strani zaštite njihove privatnosti uopšte. Jer, te garancije zapravo omogućavaju da se realizuje jedno od najbitnijih ličnih svojstava (kapaciteta) pravnih subjekata: njihova poslovna sposobnost, kao pravna podloga na kojoj oni, upravo svojom slobodnom voljom, djeluju radi ostvarivanja svojih životnih i poslovnih interesa.

Integritet te slobode uređivanja obligacionih odnosa ne može se odvojiti od ustavnih garancija primjene „najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda“ utvrđenih samim ustavom ili međunarodnim pravnim instrumentima koji imaju ustavni rang, niti se može izolovati od ustavne garancije na „jednakost pred zakonom“. Ne može ga se, isto tako, odvojiti i izolovati ni od garancije prava na privatnost, jer se ta krupna garancija u svome aspektu zaštite privatnosti s obzirom na imovinske interese, bez sumnje, uz sve ostalo, odnosi i na aktivnosti profesionalne i poslovne naravi. Kada se osporene odredbe promatraju u tome kontekstu, sasvim se jasno ukazuje njihov ograničavajući učinak u svim slučajevima kada one utvrđuju da pravnim subjektima koji su naumili zaključiti valjan pravni posao ili preduzeti valjanu pravnu radnju u disponiranju svojim privatnim pravima ostaje samo jedan put: notarski obrađena isprava. „Oštrina“ tog ograničenja je očevidna, čak i uz punu svijest o tome da se svako subjektivno pravo može zakonom ograničiti zbog „viših“ razloga.

Stoga u ovom predmetu nije, niti može biti upitno pravo zakonodavca da u opštem interesu propisuje ograničenja

u privatnopravnoj sferi, ali jeste i treba biti upitno da li su oštrina ovog ograničenja, s obzirom na ranije pravno stanje, te njegova širina, s obzirom na broj osporenih odredbi, u skladu sa gore pomenutim ustavnim garancijama.

Drugačije rečeno, da li su već postojeća ograničenja slobodne dispozicije zbog neophodnosti naročite forme pojedinih pravnih poslova bila tako neefikasna i da li je stepen pravne sigurnosti subjekata i sigurnosti pravnog prometa bio toliko nizak, da je to iziskivalo da se u gotovo cjelokupnom privatnopravnom području pravni subjekti (fizička i pravna lica) liše svake mogućnosti izbora u pogledu načina zaključenja valjanih pravnih poslova i načina preduzimanja valjanih pravnih radnji i da im se nametne samo forma notarski obrađene isprave?

Ustavni sud Federacije smatra da je inače opravdana i neophodna briga zakonodavca za sigurnost pravnog prometa i pravnu sigurnost pravnih subjekata u privatnopravnim odnosima, u ovom slučaju dobila zakonodavni izraz koji pravni subjekti s pravom mogu percipirati kao „nametnutu brigu“, što je samo po sebi *contradictio in adiecto*, i što stvara logičnu asocijaciju na pravno područje u kojem je „nametnuta briga“ društveni i zakonodavni imperativ kao jedino rješenje: starateljstvo.

Stoga se osporene odredbe moraju posmatrati iz aspekta ograničavanja slobode (autonomije) volje pravnih subjekata, kao njihovog ličnog svojstva (kapaciteta). A to nameće zaključak da je, u odnosu na ranije pravno stanje u kojem je, propisanom strožijom formom, već bila manifestovana briga zakonodavca za stepen pravne sigurnosti i sigurnost

pravnog prometa, u pojedinim pravnim poslovima koji to nesumnjivo iziskuju, osporenim odredbama učinjen radikal-an korak kojim je, prema stanovištu Ustavnog suda Federacije, narušen delikatni balans između javnog i privatnog interesa.

To je, s jedne strane, rezultovalo neprimjerenim sužavanjem principa slobodne dispozicije, koje u privatnopravnoj sferi predstavlja pravnu vrijednost najvišeg ranga, neodvojivu od integriteta pravnog subjekta. Ali, ne samo to. Sa druge strane, ugroženo je pravo na jednakost pred zakonom onih pravnih subjekata koji, uprkos svojim kvalifikacijama, verifikovanim znanjima i vještinama, ne mogu više raditi ono što su, kao stručnjaci, ranije mogli, a što se, opet, ne može odvojiti od njihovog profesionalnog integriteta.

To osporene odredbe, dovodi u opreku prema ustavnim garancijama uživanja najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda iz člana II.2. i jednakosti pred zakonom iz člana II.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Na osnovu svega iznesenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr.sc.Šahbaz Džihanović, prof.dr. Edin Muminović i dr.sc. Kata Senjak, sudije Suda.

Broj:U-22/16
06.03.2019.godine
S a r a j e v o

P r e d s j e d n i c a
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović,s.r.

.....

250a)

Na osnovu člana 28. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 6/95 i 37/03), a u vezi sa članom 21. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10 i 18/16), u propisanom roku, ulažem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno sa citiranom Presudom

Uz uvažavanje većinskog mišljenja mojih kolegica i kolega, ne slažem se sa donesenom Presudom većine zbog čega, glasajući protiv, nisam mogla podržati donesenu odluku.

Moji razlozi za izdvojeno mišljenje podijelila bi u nekoliko dijelova, prvo opredjeljenje zakonodavca u Bosni i Hercegovini (Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine) za uvođenje jedne nove institucije kojoj zakonodavac povjerava javna ovlaštenja, približavanje bosanskohercegovačkog zakonodavstva propisima EU, a zatim osvrt na samu donesenu Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine.

U procesu reforme koja se odvija u Bosni i Hercegovini poslije potpisivanja Opšteg okvirnog sporazuma za mir Bosne i Hercegovine, 14.12.1995. godine,

država Bosna i Hercegovina opredijelila se da postigne efikasan i moderan pravni sistem koji uvažava, priznaje i prihvata postignute evropske standarde. Na tom reformskom putu značajan doprinos daje i uvođenje notarijata kao nove institucije. Bosanskohercegovački zakonodavac (Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, Narodna skupština Republike Srpske i Skupština Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine) se opredijelio da slijedi stečena pozitivna iskustva zemalja EU u ovoj pravnoj oblasti. Pored toga bila su to i pozitivna iskustva u drugim tranzicijskim zemljama u okruženju posebno u Republici Sloveniji, dok su u Republici Hrvatskoj određena rješenja izmijenjena i prilagođena rješenjima većine zemalja EU. Ovo zanimanje u Bosni i Hercegovini je sada jedna nova institucija koja svoje korijene vuče iz perioda Kraljevine Jugoslavije kada je donesen Zakon o javnim bilježnicima (notarima) 1930. godine. Prema paragrafu 52. i 53. spomenutog zakona, nadležnost notara imala je osobine latinskog tipa notarijata kao što je i danas prihvaćeno u Bosni i Hercegovini, a javnobilježnička akta imala su snagu izvršnog naslova. Odlukom AVNOJA 1944. godine ukinut je Zakon o javnom bilježništvu, a ti poslovi tada su preneseni na sudove, organe uprave i advokate. Prema ovom zakonu iz 1930. godine, notar nije državni službenik nego je to bilo lice javnog povjerenja. U socijalističkom periodu od 1945. do 1992. godine nije postojao institut javnog bilježništva u Bosni i Hercegovini iako su mnoge socijalističke zemlje poznavale „državni notarijat“.

Reformske projekte u Bosni i Hercegovini moramo posmatrati i u uskoj vezi sa transformacijom pravnog uređenja i njegovim razvojem od socijalističke

države do slobodne i demokratske tržišne privrede i pravne države, gdje u okviru toga moramo prihvatiti neophodnost da se u cijeloj državi, a ne samo u jednom entitetu uvede na identičan način jedna nova javna služba, a to je notarijat.

Na takav način je osigurana punovažnost i priznavanje isprava, a time i ukupna pravna sigurnost u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Uvođenje notarijata u Bosni i Hercegovini je takođe i važan korak za integraciju države Bosne i Hercegovine u EU. Za sve buduće države koje žele integraciju u EU važno je da svoje pravno uređenje harmoniziraju sa evropskim pravom. Istina, ne postoji jedinstvena regulativa za notarsku profesiju u državama članicama EU. Ipak, se u većini država članica koje pripadaju takozvanom „kontinentalno-evropskom pravnom krugu“, notarijat podrazumijeva kao javna služba u smislu „latinskog notarijata“. Evropski parlament je u Odluci od 18. 01.1994. godine formulisao zajedničke osnovne principe notarske profesije u EU koja je prihvatila i Bosna i Hercegovina¹.

Nadalje, Evropski sud pravde (u pravnom predmetu C-342/15-Piringer) je potvrdio pravo država članica da predviđaju obaveznu notarsku obradu koja se ne može dovoditi u pitanje pozivanjem na slobodu pružanja usluga pripadnika drugih pravno-savjetodavnih grupa zanimanja (a posebno advokata). U tom pogledu najviši Sud EU daje sljedeće obrazloženje².

Na osnovu tih zajedničkih principa postiže se još jedan korak u pravcu stvaranja pravne države i pravne sigurnosti, a samim tim i korak prema integraciji Bosne i Hercegovine u EU.

Kad je u pitanju osnovna koncepcija zakona o notarima u Bosni i Hercegovini, prihvaćen je koncept „latinskog notarijata“, a djelatnost se definiše kao javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i nezavisni nosioci te službe. To po prirodi znači da notari obavljaju poslove koji po svojoj prirodi spadaju u nadležnost organa vlasti (sudova, organa uprave i drugih organa), ali se ti poslovi povjeravaju notarima kao javna ovlaštenja. Smatram da odredbe čl. 2., 4. i 90. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju osnovni značaj za instituciju notarijata. Ovo iz razloga što je zakonom regulisano da je notarijat javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i nezavisni nosioci te službe, da su notarske isprave javne isprave i važe kod svih organa vlasti i pravnih lica, kao i da one imaju snagu izvršne isprave ukoliko su sačinjene u pisanoj formi i ako su sastavljene o nekom pravu potraživanja koje za predmet plaćanja ima određenu sumu novca. Identična rješenja su i u Zakonu o notarima Republike Srpske i Zakonu o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Taj značaj ogleđa se u tome što je tom odredbom riješeno pitanje pravne snage notar-

---

osiguravanju pravne sigurnosti transakcija koje se odnose na zemljište i funkcionalnosti zemljišnih knjiga, i one su uopšteno vezane za zaštitu propisnog funkcionisanja pravosuđa, što prema sudskoj praksi Suda predstavlja uvjerljiv razlog opšteg interesa (vidi u ovom smislu presudu od 12.12.1996., putnička agencija Broede, C-3/95:C:1996:487, Rn. 36) i Presuda od 24.05.2011. godine Komisija/Austrija (C-53/08, EU:C:2011:338, Rn. 96“.

¹ Službeno glasilo EU, broj: C 44 od 14.02.1994. godine

² “Pod ovakvim okolnostima nacionalne odredbe, koje propisuju da tačnost upisa u zemljišnu knjigu moraju povjeriti pripadnicima zanimanja za koja se daje prisega, poput notara, doprinose

skih isprava, jer se njim osigurava pravna sigurnost u svim pitanjima u kojima u granicama svoje nadležnosti, postupaju notari u cijeloj Bosni i Hercegovini.

I na kraju ključne odredbe koje određuju nadležnost notara za notarsku obradu određenih pravnih poslova je odredba člana 73. Zakona o notarima Federacije Bosne i Hercegovine, člana 68. Zakona o notarima Republike Srpske i članka 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koja po svojoj prirodi u svim zakonima ima temporalni karakter. S obzirom na razgraničenje nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta 2002. godine kada je donesen Zakon o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine, nije bilo moguće očekivati da istovremeno sa donošenjem ovog zakona budu doneseni i odgovarajući posebni zakoni u smislu propisivanja obavezne notarske obrade za pojedine pravne poslove. Dakle, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine se opredijelio, da navedena odredba ima temporalni karakter i da će biti derogirana u onim dijelovima kako pojedini zakoni budu uređivali ovo pitanje. Isto proizilazi i iz same odredbe člana 73. stav 6. kojim je propisano „da se odredbe istog člana primjenjuju samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obavezi notarske obrade isprava“.

Zbog opredjeljenja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da se prihvate predložena rješenja za uvođenjem „latinskog tipa notarijata“ podnesen je zahtjev za ocjenu ustavnosti od strane Potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine i to člana 6. stav 2., člana 27., te člana 69. do 73. Zakona o notarima, navodeći da su iste odredbe suprotne članu II.A.2(1)c, d, k, l, Ustava Federacije

Bosne i Hercegovine, zatim članu 2. Opšte deklaracije o ljudskim pravima i članu 2. stav 2. Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

Rješavajući po istom zahtjevu Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine i „utvrdio da odredba člana 6. stav 1. u dijelu koji glasi: „kao i lice koje ispunjava pretpostavke iz stava 2. ovog člana“ i stav 2. istog člana, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.“. U obrazloženju donesene Presude je navedeno „da je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine pošao od člana II.A.2(1) c, d) i l) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano da će: Federacija osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u aktima navedenim u Aneksu, a posebno da sva lica unutar teritorije Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na: c) jednakost pred zakonom; d) zabranu svake diskriminacije; k) l) osnovne slobode: (...), slobodu na rad“ (...); (2) Svi građani uživaju: a) (...), b) politička prava: (...) da imaju jednak pristup javnim službama; pri čemu se takođe, imaju u vidu i međunarodni ugovori i drugi međunarodni sporazumi, koji su na snazi u odnosu na Federaciju, i opšta pravila međunarodnog prava, koji su prema Odjeljku VII. članu 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine sastavni dio zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine, a prema kojem, u slučaju bilo koje nesaglasnosti između međunarodnih ugovora i zakonodavstva, prevagu imaju međunarodni ugovori. S tim u vezi, Ustavni sud Federacije uzeo je u

obzir član 2., član 23. stav 1., a posebno član 29. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, prema kojima svakom pripadaju sva prava i slobode utvrđene u ovoj Deklaraciji, odnosno, da svako ima pravo na rad, te da u vršenju svojih prava i sloboda svako se može podvrgnuti samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom isključivo u cilju obzbeđenja potrebnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih, kao i zadovoljavanja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i opšteg blagostanja u demokratskom društvu.

Sve ovo ukazuje na nesaglasnost osporenog člana 73. Zakona sa citiranim odredbama člana II.A.2.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnim ugovorima i drugim sporazumima koji su na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine, a sadržani su i u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, posebno u pogledu prava na jednakost pred zakonom, te zabranu diskriminacije po bilo koje osnovu.“.

Pored pomenutog, u obrazloženju je navedeno:

„Kao što je naprijed obrazloženo, osporena odredba člana 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novinama Federacije“, odredbe koje su ocijenjene takvim više nisu na snazi. U vezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski osnov u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe.“.

Istom Presudom, odredbe člana 69. do 72. spomenutog Zakona nisu proglašene neustavnim, i ako je podnosilac zahtjeva tražio ocjenu ustavnosti istih članova.

Ovdje bih posebno istaknula odredbu člana 4. Zakona kojom je propisano, (da su notarske isprave sve isprave notara, koje on sačini na osnovu ovog zakona, a u okviru svoje nadležnosti. Notarske isprave su: isprave nastale notarskom obradom, notarske ovjere i notarske potvrde. Notarske isprave su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih lica i drugih institucija nezavisno od toga od kojeg su notara izdate. Notarski obrađene isprave, koje je notar sačinio u granicama svojih službenih ovlaštenja u propisanoj formi, imaju punu pravnu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom, čija ustavnost nije ni cijenjena, zatim odredbu člana 69. koja je vrlo bitna, a čiju ustavnost je cijenio Ustavni sud Federacije i utvrdio da je u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Istom odredbom je propisano, „da definiše osnovu nadležnosti notara, a to je sačinjavanje određenih isprava koje imaju karakter javnih isprava, i da je notar nadležan da preduzima notarsku obradu isprava, izdaje potvrde, kao i da ovjerava potpise, rukopise, prijepise“. Iz ove odredbe proizilazi da notari i dalje mogu obavljati poslove notarske obrade isprava kada je to propisano Zakonom.

Imajući u vidu karakter člana 73. Zakona koji je imao temporalni karakter kako je to bilo propisano stavom 6. (odredbe ovog člana vrijede samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obavezi notarske obrade isprava koja ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavlja van snage), postavlja

se suštinsko pitanje, da li se njegova ustavnost i mogla cijeliti, imajući u vidu, da su svi zakoni gdje je za pravne poslove neophodna notarska obrada regulisani u zakonima, i to: Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13, i 100/13), Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/03 i 54/04), Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14 i Zakon o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03 i 39/09). Svi naprijed doneseni zakoni doneseni su prije donošenja Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Po meni, donošenjem materijalnih zakona prije donošenja odluke Suda izvršena je implementacija člana 73., a samim tim i prestala je njegova primjena, imajući u vidu stav 6. člana 73. Zakona. Notari su i poslije donošenja spomenute odluke imali pravni osnov za sačinjavanje notarski obrađenih isprava što su svi sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine i prihvatili.

U novom podnesenom zahtjevu od 29.07.2016. godine za ocjenu ustavnosti člana 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), člana 53., 82., 147., 190., 278., 305. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13,

i 100/13), člana 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/03 i 54/04), člana 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), člana 238. i 258. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14 i člana 23. Zakona o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br.: 32/03 i 39/09), navedeno je da odredbe istih zakona nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga, što je u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine navedeno: „Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je pojasnio da je u međuvremenu donesen jedna broj posebnih zakona koji su propisali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski osnov u ovom sistemskom zakonu po kojem ta mogućnost više ne postoji, te se implikacije ove presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine proširuju i na posebne zakone“. Isto tako u obrazloženju podnesenog zahtjeva je navedeno „da član 73. Zakona o notarima nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine iz čega proizilazi da pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim u skladu sa članom 73. bila propisana obavezna notarska obrada određenih pravnih poslova, te da su u suprotnosti sa članom II.A.2 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine, članom 14. i 18. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, te članom 1. Protokola 12. uz Evropsku konvenciju i članom 25.

Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima“. Pored spomenutoga, navedeno je „da se implikacije ove odluke Ustavnog suda proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obaveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira odluku Ustavnog suda Federacije, već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave“.

Na održanoj javnoj raspravi 20. 11.2018.godine i 26.02.2019. godine punomoćnik podnosioca zahtjeva nije naveo nikakve druge razloge neustavnosti spomenutih članova zakona osim onoga što je navedeno u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Na Sjednici Suda o vijećanju i glasanju koja je održana 06.03.2019. godine, Sud je donio Presudu i utvrdio neustavnost svih odredbi zakona, kako je to i navedeno u izreci donesene odluke. Nisam se složila s većinskim mišljenjem svojih kolega iz razloga što je Sud izmijenio opredjeljenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je zakonom prenio javna ovlaštenja na jednu novu javnu službu, a to je notarska služba, izmijenio njene nadležnosti i pored jasne odredbe čl. 4. i 69. Zakona o notarima kojima je utvrđeno, da je u nadležnosti notara da preduzimaju notarsku obradu isprava. Iste odredbe nisu proglašene neustavnim. Po mom mišljenju, takvo postupanje i donošenje odluke od strane Ustavnog suda Federacije nije u njegovoj nadležnosti, nego je to u nadležnosti zakonodavca koji treba da cijeni cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja jer su to pitanja iz domena zakonodavne politike jedne države, a u konkretnom slučaju, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je osnovao jednu

javnu službu i utvrdio njenu nadležnosti.

Zakonodavac je i u ovom slučaju notarsku službu uredio kao javnu službu i na istu prenio javno ovlaštenje. Ukoliko su na neku službu prenesena javna ovlaštenja, ta služba mora podjednako da vodi računa o pravima i obavezama svih strana u postupku, za razliku od advokata koji samostalno i nezavisno obavljaju svoju službu i štite samo svoju stranu. Ovdje je potrebno dodati i činjenicu, i to zbog stalnih prigovora od strane advokata, da se ovdje radi o Zakonu o advokatima i Zakonu o notarima koji imaju istu pravnu snagu jer su doneseni od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a stvar je Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da se opredijeli koje će poslove odrediti da obavljaju advokati, a koje notari. Ne stoji prigovor prava na rad, sloboda rada, sloboda izbora, pravo na imovinu, jer svako lice ima pravo da obavlja poslove za koje ispunjava uslove, ali u oblasti javne djelatnosti moraju postojati zakonska ograničenja broja lica koje obavljaju tu djelatnost kao što su sudije, tužioc, pravobranioci, državni službenici, notari itd.

U prilog navedenom obrazloženju mog Izdvojenog mišljenja, spomenut ću i doneseno Rješenje broj: U-18/05 od 31.05.2006. godine Ustavnog suda Republike Srpske, gdje Ustavni sud nije prihvatio inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 86/04), koji ima identična rješenja kao i član 73. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obrazlažući podnesenu inicijati-

vu Ustavni sud Republike Srpske je istaknuo „da zakonodavac na način koji smatra cjelishodnim, a imajući u vidu javni interes, notarsku službu uredio kao javnu službu koju obavljaju stručna lica – notari, kao samostalni i nezavisni nosioci ove djelatnosti. Spomenutim zakonom Republika Srpska je saglasno navedenoj ustavnoj odredbi na notare prenijela dio javnopravnih ovlaštenja i propisala da je notar dužan da nezavisno i nepristrasno obavlja ovu djelatnost, da mora podjednako voditi računa o interesima svih stranaka u postupku jer prema njima ima položaj službenog lica, te da notar osigurava čuvanje, dokaznu snagu i izvršnost notarski obrađenih isprava. Istovremeno, Republika Srpska je zadržala pravo nadzora nad sprovođenjem Zakona i djelatnosti notara. Uvođenjem ovog instituta, po mišljenju Suda, osigurava se veća pravna sigurnost u pravnom sistemu Republike Srpske, a postiže se i ekonomičnija zaštita prava fizičkih i pravnih lica.

Pitanje ocjene eventualne nesaglasnosti odredaba člana 68. Zakona o notarima sa Zakonom o advokaturi, a na koje ukazuje davalac inicijative, nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske jer se radi o propisima iste pravne snage usvojenim od strane istog donosioca, odnosno Narodne skupštine Republike Srpske. Prema tome, isključivo je stvar zakonodavne politike koje će poslove zakonodavac dati u nadležnost advokatima, a kako će, s druge strane, regulisati pitanje notarske djelatnosti, odnosno, u konkretnom slučaju, za koje će pravne poslove propisati obaveznu notarsku obradu isprava. Pri tome također treba imati u vidu da je zakonodavac osporenom odredbom predvidio mogućnost učešća advokata u postupku pred

notarima, tako što je stavom 6. člana 68. Zakona o notarima propisano, da pripremu akta za notarsku obradu i ovjeru isprava, kao i zastupanje stranaka pred notarima, mogu vršiti advokati.

Ovim članom je, između ostalog, utvrđeno da svako ima pravo na rad i slobodu rada, da je svako slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i pod jednakim uslovima mu je dostupno radno mjesto i funkcija.

Iz navedene ustavne odredbe nesumnjivo proizilazi da Ustav ne garantuje obim prava na rad. Po mišljenju Suda, ovaj ustavni princip prije svega podrazumijeva pravo da svaki građanin ima mogućnost da osigurava sredstava za život radom koji je slobodno izabrao ili prihvatio.“

Isto tako, Apelacioni sud Brčko Distrikta nije prihvatio inicijativu advokata Čedomira Ostojića iz Brčkog za pokretanje postupka ocjene usaglašenosti člana 47. Zakona o notarima s članom 13. stav 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10). U ovom slučaju, Sud je donio Rješenje broj: 970 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine u kojem je navedeno „da je Zakonom o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnovan notarijat kao javna služba, koju obavljaju notari kao samostalni i nezavisni nosioci te službe, zatim da određene notarske isprave koje notari sačinjavaju imaju dokaznu snagu javnih isprava, tako da notarski obrađene isprave imaju punu dokaznu snagu javne isprave o svim izjavama koje su date pred notarom dok notarske potvrde i ovjere imaju dokaznu snagu javne isprave o činjenicama o kojima se u njima svjedoči. U konkretnom slučaju, namjera

zakonodavca je bila da notarijat formira kao posebnu javnu službu, imajući u vidu da je isprava koju sačini notar priznato svojstvo javnih isprava, a u određenim slučajevima i svojstvo izvršnih isprava. U obrazloženju se dalje navodi da za razliku od notara advokati obavljaju privatnu profesionalnu djelatnost koja se sastoji u pružanju različitih vidova pravne pomoći fizičkim i pravnim licima, te zastupaju svoje vlastodavce u postupku pred sudovima i drugim državnim organima.

Sud nadalje ističe da Skupština Brčko Distrikta kao zakonodavac ima statutarno ovlaštenje da na području Brčko Distrikta uredi funkcionisanje javnih službi prema zahtjevima i potrebama pravnog sistema i taksativno prema članu 47. Zakona o notarima gdje su navedeni pravni poslovi za čiju pravnu valjanost je neophodna notarska obrada isprava. U tom domenu zakonodavac uživa određeno polje slobodne procjene, a Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata ne može cijeliti cjelishodnost i zakonodavnost pravnih rješenja jer su to pitanja iz oblasti zakonodavne politike koju kreira zakonodavac prilikom donošenja zakona“.

Polazeći od navedenog smatram, da je Ustavni sud Federacije u predmetu U-22/16 od 06.03.2019. godine trebao utvrditi da su spomenuti članovi zakona za koje se traži ocjena ustavnosti, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Nisam se složila sa stajalištem većine sudija Suda, jer sam mišljenja da će donesena odluka izazvati pravnu nesigurnost i pravnu neizvjesnost kod građana na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine kad je u pitanju pravna valja-

nost isprava koje su do sada sačinjavali notari.

**Sudija Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine
dr.sc.Kata Senjak,s.r.**

.....

250

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Dopredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti odredbi čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i članka 23. Zakona o ovršnom postupku, na temelju članka IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon održanih sjednica Suda s javnom raspravom, na sjednici Suda o vijećanju i glasovanju, održanoj 06.03.2019. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da članak 29. točka 2) u dijelu koji glasi: „notarski obrađen“ i točka 3) u dijelu koji glasi: „notarski utvrđen“ i članak 36. stavak (1) u dijelu koji glasi: „notarski obrađene“ Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

- Utvrđuje se da su čl. 34. i 35. istog Zakona sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
2. Utvrđuje se da članak 53. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena“, članak 82. stavak (2), članak 147. stavak (5), članak 190. stavak (1) u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 278. stavak (2) u dijelu koji glasi: „mora biti u obliku notarski obrađene isprave i“ i članak 305. stavak (2) Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  3. Utvrđuje se da članak 41. stavak (2) Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 58/02, 19/03 i 54/04) nije sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
Utvrđuje se da je članak 58. istog Zakona sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  4. Utvrđuje se da članak 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 130. stavak (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, članak 131. stavak (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, članak 136. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, članak 147. stavak (1), članak 167. stavak (3), članak 176. stavak (2) i članak 237. stavak (6) u dijelu koji glasi: „ Izjava o pri-manju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave“ Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 80/14) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
Utvrđuje se da su čl. 70. i 163. istog Zakona sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  5. Utvrđuje se da članak 258. stavak (2) Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14) nije sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
Utvrđuje se da je članak 238. istog Zakona sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  6. Utvrđuje se da je članak 23. Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;
  7. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donosi prijelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati;
  8. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i službenim

glasilima kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Dopredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine Milan Dunović (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), putem opunomoćenika Hakije Kurtovića, odvjetnika iz Sarajeva podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 29.07.2016. godine pod brojem: 03-01-2-255-1/16 zahtjev za ocjenu ustavnosti odredaba zakona čiji je pravni temelj za donošenje bio članak 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) (u daljnjem tekstu: Zahtjev), i to konkretno: čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i članka 23. Zakona o ovršnom postupku (u daljnjem tekstu: osporene odredbe zakona).

U smislu članka IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Dopredsjednik Federacije je ovlašten za podnošenje zahtjeva za ocjenu ustavnosti zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Na temelju članka 39. stavak 1.

Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudskom postupku su: Dopredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine kao podnositelj zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih odredbi Zakona.

3. Bitni navodi podnositelja zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da je osporenim odredbama zakona došlo do povrede članka II.A.2.(1) c), d), k) i l), u svezi s člankom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i Aneksom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. U obrazloženju zahtjeva citira Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/16) na kojoj temelji Zahtjev, a kojom je utvrđeno: da članak 6. stavak 1., u dijelu koji glasi: “kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovoga članka” i stavak 2. istog članka, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine“. Poziva se na tekst obrazloženja navedene presude, te parafrazira da je u istoj navedeno da je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, čiji je zakonski temelj za donošenja bio članak 73. Zakona o notarima. Kako takav, zakonski temelj više ne postoji, to se implikacija prednje navedene presude Ustavnog suda Federacije proširuje i na osporene odredbe zakona.

Nakon objave citirane presude Ustavnog suda Federacije došlo je do pr-

avne konfuzije, jer notari nisu pristupili implementaciji iste, već poslove i dalje obavljaju kao da ne postoji navedena presuda. Također, ni Federalno ministarstvo pravde nije dalo nikakve instrukcije Notarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Notarska komora) za postupanje po spomenutoj odluci. S tim u svezi mnogi građani, pravne osobe, pa i pravosudne institucije se službeno i neslužbeno obraćaju podnosiocu zahtjeva za pojašnjenje kako postupiti u okviru svoje nadležnosti, a nakon objave citirane odluke Ustavnog suda Federacije. U prilog tome, podnositelj zahtjeva ukazuje i na akt Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.2016. godine i akt Općinskog suda u Zenici broj gornji od 10.06.2016. godine, koji je dostavljen Predsjedniku i Dopredsjednicima Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine. U tom aktu, Predsjednik Općinskog suda u Zenici obavještava podnosioca zahtjeva, između ostalih, da se obratio Dopredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine, Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine i Predsjedniku Ustavnog suda Federacije u svezi s implementacijom Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz tog akta proizilazi da postoje mnoge nejasnoće u svezi s izvršenjem poslova iz sudske nadležnosti nakon proglašenja odredbe članka 73. Zakona o notarima neustavnom. Predsjednik Općinskog suda u Zenici, između ostalog, predlaže da se postavi zahtjev za ocjenu ustavnosti posebnih propisa čiji je zakonski temelj donošenja bio članak 73. Zakona o notarima.

Podnositelj zahtjeva, nadalje tvrdi da iz obrazloženja Presude Ustavnog suda Federacije broj:U-15/10 od 02.12.

2015. godine proizilazi da: „pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim sukladno s člankom 73. Zakona o notarima bila propisana obvezna notarska obrada određenih pravnih poslova su u suprotnosti s člankom II.A.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, čl. 14. i 17. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 1. Protokola 12. uz Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima kao i čl. 2., 5., 6. i 7. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima“. Podnositelj zahtjeva navodi da iz naprijed navedenih odredaba proizilazi, da države potpisnice navedenih međunarodnih akata niti jednim zakonom ne mogu utvrditi zakonsko ograničenje volje građanina koji ima potrebu za zaključenje pravnog posla da taj posao mora zaključiti u formi notarski obrađene isprave, već građanin, odnosno fizička ili pravna osoba može da bira da sadržaj isprave izradi sam ili da izradu potrebnog pravnog posla povjeri nekoj drugoj stručnoj osobi.

Prema navodima iz zahtjeva, notarski obrađene isprave propisane osporenim odredbama zakona su u cijelosti u suprotnosti i s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, citiranim međunarodnim konvencijama i s načelima Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09 i 66/16) i Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj: 48/05, 76/07 i 80/09). Konačno, poslovi za koje se traži notarski obrađena isprava, prema navodima podnosioca zahtjeva, izgubili su pravni temelj objavljivanjem Presude Ustavnog suda

Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Podnositelj zahtjeva smatra, da obzirom da su osporene odredbe zakona utemeljene na članku 73. Zakona o notarima, koji je presudom ovog suda proglašen neustavnim, te da je u obrazloženju te odluke određeno da se implikacije proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira ustavnosudsku odluku već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave, to stvara pravnu nesigurnost građana u cilju ostvarivanja njihove volje sukladno s odlukom Ustavnog suda Federacije.

U odnosu na prednje, podnositelj zahtjeva, predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će utvrditi neusklađenost s Ustavnom Federacije Bosne i Hercegovine osporenih odredbi zakona. Podnositelj zahtjeva ostavlja Ustavnom sudu Federacije da cijeni da li ima potrebe za izricanjem prijelaznih rješenja.

Uz zahtjev za ocjenu ustavnost dostavljeni su sljedeći prilozi: Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, „Izvodi iz posebnih Zakona“ čije odredbe se osporavaju predmetnim zahtjevom za ocjenu ustavnosti; dopis Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.2016. godine kojim se naslovljenim institucijama dostavlja: obavijest Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: S-63-1/16 od 18.06.2016. godine kojom se navodi da ovaj sud nije zaprimio zahtjeve za ocjenu ustavnosti zakona koji se navode u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine (Obavijest data na upit Općinskog suda u Zenici),

pismeno obraćanje Općinskog suda u Zenici broj:043-0-Su-16-001060 od 10.06.2016. godine kojim se ukazuje na problem nastao u odnosu na provođenje Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, te alternativno, traži pokretanje procedure izmjene zakona koji reguliraju notarsku obradu isprave kao obveznu formu, odnosno pokretanje postupka ocjene ustavnosti tih zakona pred Ustavnim sudom Federacije; dopis Notarske komore broj: 2-2371/16 od 07.06.2016. godine u kojem spomenuta komora pravosudnim institucijama kojima se obraća iznosi stav da smatra da su aktivnosti ovjera potpisa na ugovorima koji za predmet imaju prijenos, izmjenu, ograničenje ili brisanje vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava, a koje poduzima Općinski sud u Zenici nakon donošenja Presude Ustavnog suda Federacije broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine, protivne važećim propisima i vode pravnoj nesigurnosti, te pozivaju taj Sud da prestane sa, kako navode, nezakonitim radnjama.

4. Prethodni postupak

Na temelju članka 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 04.08.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave pismene odgovore na navode podnositelja zahtjeva. Traženi odgovori nisu dostavljeni.

Na temelju članka 8. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 8. Poslovnika Ustavnog suda Fed-

eracije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 40/10 i 18/16), Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 15.09.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave obrazloženja koja su pratila prijedloge osporenih zakona od strane ovlaštenog predlagatelja.

Federalno ministarstvo pravde je postupajući po navedenom aktu Ustavnog suda Federacije dana 10.10.2016. godine dostavilo: Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama datim tijekom javne rasprave o Nacrtu Zakona o stvarnim pravima, obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, s primjedbama na Nacrt Zakona o nasljeđivanju i obrazloženje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Također je informiralo ovaj sud da ne raspolaže s obrazloženjem Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga što je isti proglašen Odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 58/02, da ne raspolaže ni s obrazloženjem koje je pratilo Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o ovršnom postupku i Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine u osnovnom tekstu, te upućuje da se zatraženi podaci pribave od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da se dostavljeno Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama Zakona o stvarnim pravima ne dotiče osporenih odredbi

Zakona. U odnosu na obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, može se konstatirati da u istom predlagatelj zakona obrazlaže potrebu za rasterećenjem pravosuđa i postizanjem veće efikasnosti sudova, na način da se određeni nasljednopravni poslovi povjere notarskoj službi. Što se tiče obrazloženja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, navedeno je da je izvršeno usklađivanje pojedinih odredbi Zakona na način da se napušta koncept notarske obrade pojedinih odluka gospodarskih društava u tijeku postupka registracije i vrši se usklađivanje sa Zakonom o notarima, a sve u cilju unaprijeđenja ekonomskog prostora na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uklanjanjem administrativnih barijera i opterećenja gospodarskim subjektima, prije svega u oblasti registracije poslovnih subjekata.

Tražene podatke u ostavljenom roku, je dostavio Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dok Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nije dostavio tražene podatke.

Ustavno povjerenstvo Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 18.10.2016.godine Ustavnom sudu Federacije dostavila je obrazloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima (koje nije traženo i nije relevantno za ovaj postupak), te izvode iz transkripata sa sjednica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu razmatranja: Nacrta Zakona o stvarnim pravima, Prijedloga Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ov-

ršnom postupku, te Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obzirom da je od strane Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine samo djelimično odgovoreno na zahtjev ovog suda, to je Ustavni sud Federacije aktima broj:U-22/16 od 05.01.2017. godine i 21.02.2017. godine od navedenog Doma zatražio dostavljanje traženih potpunih podataka.

Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 27.02.2017. godine ovom sudu dostavio je dokumentaciju s kojom, kako se navodi, raspolaže tj. ponovno dostavio obrazloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima, izvode iz transkripata sa sjednica tog Doma na kojima su razmatrani: prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o stvarnim pravima, prijedlog Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te dostavio obrazloženje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i obrazloženje Zakona o ovršnom postupku. U odnosu na obrazloženje za donošenje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine, između ostalog, navodi se da isti ima za cilj reguliranje sustava zemljišnih knjiga koje vode sudovi, davanje većeg značaja i poboljšanja dosadašnje situacije u svezi s zemljišnim knjigama i pravom vlasništva, dosljedno poštivanje načela konstitutivnosti upisa i povjerenja u zemljišnu knjigu, osiguranje pravnog prometa nekretnina, kao i an-

ticipiranje rješenja buduće kodifikacije stvarnog prava. Što se tiče obrazloženja Zakona o ovršnom postupku navodi se potreba za reformom ovršnog postupka, s ciljem pojednostavljenja i ubrzanja istog, imajući u vidu novonastale uvjete u zemlji. Napomenuto je da dostavljena dokumentacija nije autorizirana od strane ovlaštenog predlagatelja, te da u najvećem dijelu ona odražava točnost rasprave na sjednicama tog Doma.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da navedena obrazloženja u odnosu na Zakon o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakon o ovršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, ne daju odgovore na pitanje legitimnog cilja (razloga) za donošenje osporenih odredbi zakona, odnosno objašnjenje predmetnih zakonskih rješenja koja se preispituju u ovom postupku. U preostalom dijelu nije dato obrazloženje za donošenje zakona, nego diskusije tijekom sjednica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Suda s javnom raspravom od 20.11.2018. godine

Ustavni sud Federacije je dana 20.11.2018. godine održao sjednicu Suda s javnom raspravom, na koju su pored stranaka u postupku, a radi davanja obavještenja od značaja za donošenje odluke pozvani i Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ministar Federalnog ministarstva pravde, te u svojstvu zainteresiranih osoba Notarska komora i Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Odvjetnička komora).

Na sjednicu Suda s javnom raspravom odazvali su se opunomoćenici stranaka u postupku, opunomoćenik Fe-

deralnog ministarstva pravde, te opunomoćenici Notarske komore i Odvjetničke komore.

U svom obraćanju, opunomoćenik podnositelja zahtjeva je ponovio navode iz zahtjeva i ukazao na „zlouporabu prava“ i nepoštivanje odluke Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer su notari nastavili s notarskom obradom isprava što stvara pravnu nesigurnost u Federaciji Bosne i Hercegovine. Time je nastavljena kontinuirana direktna diskriminacija prava odvjetnika, jer je nakon utvrđenja neustavnosti članka 73. Zakona o notarima prestao temelj za bilo kakvo favoriziranje notara u odnosu na odvjetništvo koje, kao jedan od stubova pravnog sustava i demokracije i egzistira na području Bosne i Hercegovine punih 135. godina ne ugrožavajući nikoga i boreći se za ljudska prava i slobode. Zaključuje da se u konkretnom slučaju ne radi o međusobnom sporu između notara i odvjetnika, nego o pravima građana Federacije Bosne i Hercegovine na slobodu izbora.

Opunomoćenici Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dostavili su Ustavnom sudu Federacije pismeno izlaganje, odnosno pismeni odgovor na navode zahtjeva, pod nazivom "Izlaganje pred Ustavnim sudom Federacije BiH", s 19 priloga i to: Rješenje Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti članka 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik RS“, broj:86/04); Rješenje Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 00 2071 18 Ous od 11.07.2018. godine kojim

se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka ocjene usklađenosti odredbe članka 6. i članka 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br.: 9/03 i 17/06), s odredbom članka 13. stavak 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10); Obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; Obrazloženje Zakona o stvarnim pravima; neformalni akt o Preporukama Europske komisije pod nazivom: „Drugi sastanak o Strukturalnom dijalogu o pravosuđu između Europske unije i Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 10.-11. studeni 2011.“; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP 2567/16 od 16.02.2018. godine; ovjereni prijevod s njemačkog jezika Ekspertnog mišljenja o ustavnosti temelja latinskog, te posebice njemačkog notarijata povodom Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora dr. Christian Waldhoff-a; ovjereni prijevod s njemačkog jezika Mišljenja koje se referira na Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora prof. dr. Wolfgang Lower-a; službeni podaci registra poslovnih subjekata općinskih sudova (Općinski sud u Goraždu, Općinski sud u Orašju, Općinski sud u Tuzli) – koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane odvjetnika u 2006. godini i notara u 2009. godine; podaci porezne uprave (Porezna uprava Bihać – Ispostava Cazin; Kantonalni porezni ured Ljubuški – Ispostava Široki Brijeg, Kantonalni porezni ured Zenica – Porezna ispostava Zenica, Kantonalni porezni ured Orašje – Ispostava Odžak, Kantonalni porezni ured Livno – Ispostava Livno, Porezna

uprava Federacije Bosne i Hercegovine – Središnji ured Sarajevo, Kantonalni porezni ured Mostar – Porezna Ispostava Grada Mostara, Kantonalni porezni ured Novi Travnik – Ispostava Travnik) koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane odvjetnika u 2006. godini; članak „Javnobilježnička služba u Europskoj uniji: filozofija struke i trendovi razvoja, harmonizacija i ujednačavanje“, autora Stefan Zimmermann-a i Andreas Schmitz – Vornmoor-a, objavljen u Zborniku Pravnog fakulteta Zagreb, 59, (6) 1217. – 1250. (2009)); pismeno izlaganje predsjednice Općinskog suda u Sarajevu Janje Jovanović na Međunarodnoj konferenciji u Sarajevu „Efekti djelovanja notarske službe na rasterećenju sudova“; studij „Ekonomski značaj notarskih isprava“ autora prof. emeritus dr. Rolf Knieper-a; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-5126/17 od 23.04.2018. godine; ovjereni prijevod s njemačkog jezika stručnog mišljenja: „Ključni komentari na presudu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, predmet broj: U-15/19“, autora prof. dr. Joseph Marko-a; članak Nove pravne revije časopisa za domaće, njemačko i europsko pravo, broj: 1-2/2010 „Lex est quod notamus“, autora Christiana Sager-a; Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-666/14 od 15.02.2017. godine i broj: AP-1862/15 od 15.11.2017. godine i članak „Odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine o neustavnosti Zakona o notarima“ autora Demirela Delića.

Opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u svom izlaganju su naveli da je njihov primarni zahtjev da Ustavni sud Federacije zahtjev za ocjenu ustavnosti odbaci u cijelosti, iz razloga što, kako navode, ne sadrži sve

bitne elemente propisane člankom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine jer ne ukazuje o kojoj povredi zaštićenog temeljnog prava i slobode se u konkretnom slučaju radi.

Nadalje, Ustavni sud Federacije nije nadležan da odlučuje o postavljenom zahtjevu iz razloga što ne može ulaziti u pitanje „poboljšanja“, odnosno cjelishodnosti zakona. Ukoliko Ustavni sud Federacije, ne prihvati prijedlog za odbacivanje zahtjeva predlažu da se isti u cijelosti odbije kao neutemeljen. Smatraju da raniji članak 73. Zakona o notarima nije, niti može biti pravni temelj za donošenje osporenih zakonskih odredbi, odnosno da jedan zakon ne može biti pravni temelj za donošenje drugog zakona, kao i da pravni sustav Bosne i Hercegovine ne poznaje kategoriju „sistemski zakon“.

U odnosu na navode podnositelja zahtjeva da su osporene odredbe Zakona u suprotnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodnim dokumentima, kao i s načelima Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o konkurenciji, ukazano je da je za postupak pred Ustavnim sudom Federacije irrelevantno da li je jedan zakon u nesuglasnosti s drugim, kao i da su tvrdnje podnositelja zahtjeva paušalne iz razloga što se o povredi zabrane diskriminacije uvijek mora govoriti u kontekstu povrede nekog drugog temeljnog ljudskog prava garantiranog Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a upravo je pozivanje na to pravo izostalo u predmetnom zahtjevu.

U odnosu na presudu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, ne radi se o res judicata već o dva potpuno

različita zahtjeva za ocjenu ustavnosti. Nadalje su se osvrnuli na odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na članak I.4. Ustava Bosne i Hercegovine i načelo pravne sigurnosti. Ističu da podnositelj zahtjeva „miješa“ temelj donošenja zakona (koji može biti samo Ustav) i razloge i motive za donošenje jednog zakona. Notorna je činjenica da je prvi element svakog obrazloženja zakona ustavni temelj donošenja i da se nikad kao temelj donošenja zakona ne navodi drugi zakon. U prilogu prednjeg navode da u obrazloženju Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao niti u obrazloženju Zakona o stvarnim pravima raniji članak 73. Zakona o notarima nije spomenut, te da je temelj za donošenje navedenih zakona bio Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Osvrću se i na pitanje pojma „sistemski zakon“, te da pravni sustav Federacije Bosne i Hercegovine ne poznaje navedeni pojam, a svako naznačavanje pojedinačnih zakona kao „sistemskih“ je proizvoljne prirode i stvara prostor za pravnu nesigurnost. Država putem svog zakonodavnog tijela ima ekskluzivno pravo da uredi javne službe i taj stav temelje na utvrđenim stanovištima najviših ustavnih instanci unutar Bosne i Hercegovine, kao i Europskog suda za ljudska prava.

Navedeno je da ispitivanje da li zakon posjeduje potreban „kvalitet“ sukladno sa standardima određenih ustavnih prava, jeste u nadležnosti Ustavnog suda Federacije, dok je pitanje „poboljšanja“ zakona u isključivoj nadležnosti zakonodavca i Sud ne može odlučivati o tom pitanju u okviru kontrole ustavnosti zakona. U odnosu na test diskriminacije i prvo pitanje testa (a u slučaju negativ-

nog odgovora na prvo pitanje diskriminacija ne postoji) koje se odnosi na činjenicu da li se diskriminacija odnosi na neko pravo garantirano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ističu da bi jedino pravo koje bi, eventualno moglo da bude uzeto u razmatranje jeste pravo na imovinu. Niti jedna pravnička profesija, pa niti odvjetnik, prije stupanja na snagu osporenih odredaba o uvođenju notarski obrađenih isprava, nije imala zakonom posebice priznato pravo da vrši te poslove na način kako ih vrše notari. Stoga, smatraju da se ove osobe ne mogu pozvati na pravo na imovinu kako ga garantira Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Notarijat i odvjetništvo su potpuno različite i neuporedive profesije, s različitim modusom djelovanja, te različitim ulogama unutar oblasti prava. Notarijat je dio tzv. „preventivnog pravosuđa“, čiji je cilj da poveća pravnu sigurnost, upozna stranke s primjenjivim pravom, te tako smanji broj sporova i rastereti pravosuđe, a odvjetništvo nije dio „preventivnog pravosuđa“. Ističe se da notarska profesija, ukoliko bi se poredila s nekom drugom pravničkom profesijom, to bila profesija suca, a ne odvjetnika. U nastavku izlaganja se navodi praksa drugih država o prirodi notarske profesije, u kojima je uspostavljen „latinski“ tip notarijata.

Smataraju da se radi o paušalnom nabranjanju određenih odredaba iz međunarodnih dokumenata bez ikakvog pokušaja argumentiranja, te da je potpuno izostala identifikacija povrede konkretnog ustavom ili međunarodnim aktima zagarantiranog prava. U odnosu na navedenu povredu članka II.A.2. Ustava

Federacije Bosne i Hercegovine, ista sadrži katalog ustavom zaštićenih prava, a većina ih nije takve prirode da bi Zakon o notarima bio u suprotnosti s istim. U odnosu na dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti koji se odnosi na navode o povredi prava konkurencije, isti smatraju irelevantnim iz razloga njegove nepreciznosti i paušalnosti, kao i činjenice da predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom Federacije može biti samo usklađenost zakona s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a ne međusobna usklađenost dva zakona, zatim nepostojanje ustavom ili međunarodnim paktima garantirano pravo na takmičenje, kao i činjenica da notari nisu subjekti na koje se odnosi Zakon o konkurenciji. Načelo konsenzualizma i neformalizma je jedno od temeljnih načela modernog obligacijskog prava, pa tako i Zakona o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br.: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list RBiH", br.: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine FBiH", br.: 29/03 i 42/11), a prema odredbi članka 67. istog Zakona, neformalizam je načelo, a propisivanje forme izuzetak ili ograničenje ovog načela. Zakon o obligacijskim odnosima ničim nije ograničio slobodu zakonodavca da propiše formu, a ovo pitanje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodni dokumenti uopće ne reguliraju. Smatraju da kada podnositelj zahtjeva osporava mogućnost da se propiše forma, kao i sankcija u vidu ništavosti za njeno nepoštivanje, dovodi u pitanje načela ugovornog prava, kakva postoje u svim suvremenim sustavima. Podnositelj zahtjeva, kako se navodi, ispušta iz vida da je notarski obrađena isprava samo jedna od mogućih vrsta forme i da argumentacija koja ograničavanje slobode ugovaranja propisivanjem

forme smatra protivnom Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, osporava svaku formu. U konačnici se ističe da se zahtjev koji osporava pravo zakonodavcu da za određene ugovore propiše obveznu formu, odnosi na kvalitet zakona, odnosno na svrsishodnost, što nije u nadležnosti Ustavnog suda Federacije.

Opunomoćenica Federalnog ministarstva pravde u roku javne rasprave obavijestila je Sud da je Ministarstvo sačinilo Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kojim je implementirana Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a da je Nacrt Zakona utvrđen na 146. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i upućen u parlamentarnu proceduru.

Ustavni sud Federacije je na temelju članka 23. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine odlučio da javnu raspravu odloži na neodređeno vrijeme, te ujedno odredio rok od 30 dana za dostavljanje pismenih izjašnjenja na navode odgovora na zahtjev.

6. Nastavak sjednice Suda s javnom raspravom od 26.02.2019. godine

6.1. Bitni navodi izjašnjenja opunomoćenika podnositelja zahtjeva

Ustavni sud Federacije je dana 13.12.2018.godine od strane opunomoćenika podnositelja zahtjeva zaprimio „Odgovor na izjašnjenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine“. U uvodnom dijelu tog akta prvo se prigovara činjenici da je druga strana u postupku dala

odgovor tek na sjednici suda od 20.11. 2018. godine, što je rezultiralo njenim odlaganjem, a usmjereno je na odugovlačenje postupka. Zahtjev za ocjenu ustavnosti sadrži bitne elemente propisane člankom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pa su navodi u tom pravcu neutemeljeni. Ističe se da se iz odredbi članka 17. Europske konvencije nesporno zaključuje da Federacija Bosne i Hercegovine ne može ograničiti volju građana da u postupku izrade privatnih isprava sami sačine te isprave ili sačinjavanje istih povjere odvjetniku ili nekoj drugoj stručnoj osobi. Nadalje, se iz članka 5. st. 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, prema navodima opunomoćenika podnositelja zahtjeva, može zaključiti da država ne može zakonom ograničiti ranije priznata prava, kao i između ostalog pravo na volju građana da odlučuje o tome da li će privatne isprave izraditi sam ili će izradu istih povjeriti drugim stručnim osobama, s izuzetkom propisivanja ovjere potpisa na toj ispravi od strane nadležnog organa.

Argumentacija da ne postoji definicija sistemskog zakona i da odnos između dva zakona ne može biti hijerarhijski je djelimično točna, ali zanemaruje činjenicu da je Odlukom Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine proglašena neustavnom ne samo odredba članka 73. Zakona o notarima, već i sama notarski obrađena isprava.

Temelj za donošenje svakog zakona jeste Ustav kao najveći pravni akt, a iz sadržaja zakona može se zaključiti da li se radi o reformskom zakonu koji uvodi novine, ili se radi o zakonu izvedenom iz drugog zakona, a sve radi usuglašavanja propisa. U konkretnom slučaju

raniji članak 73. Zakona o notarima je propisao obveznu formu u vidu notarski obrađene isprave za taksativno navedene pravne poslove, a što je rezultiralo donošenjem drugih propisa koji su predmet ocjene ustavnosti u ovom sudskom postupku. Smatra da se nije moglo drugačije postupiti iz razloga što bi isto predstavljalo sukob propisa iz istovjetnih oblasti. Zakonodavac u osporenim odredbama zakona nije razmatrao opravdanost ili neopravdanost obvezne notarske isprave, već je samo preuzeo odredbe iz ranije važećeg članka 73. Zakona o notarima, koji je proglašen neustavnim. Postojanje zakonskih određenja da samo notar može sačiniti određene isprave predstavlja diskriminaciju u smislu odredbe članka 6. stavak 1. točka k) Zakona o zabrani diskriminacije, a što se može smatrati uskraćivanjem prava na rad iz djelokruga profesionalne djelatnosti kao što je odvjetništvo, te uskraćivanjem prava da pravne osobe svoje isprave sačinjavaju putem uposlenika ili da građani sami odlučuju o izboru tko će u njihovo ime sačiniti privatnu ispravu ili će istu sami sačiniti. Niti jedna notarski obrađena isprava nema konstitutivno dejstvo tj. ista služi samo kao iustus titulus za upis u javne registre, te se stoga postavlja pitanje iz kojih razloga je opravdana ekskluzivnost i favoriziranje notara.

Navodi da je uvođenje notarijata bilo motivirano potrebom harmonizacije propisa u notarskoj oblasti u oba entiteta Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine su neutemeljeni, iz razloga postojanja brojnih oblasti u kojima Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine imaju propise koji se razlikuju od propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine, primjera radi Zakon o

zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine. Neutemeljeni su navodi da je notarijat posebna profesija koja se razlikuje od drugih iz razloga što je na notare prenijeto vršenje poslova koji su u domenu države, odnosno u domenu javnog interesa. Poslovi za koje je kao obvezna forma propisana notarska obrada nikada nisu bili sačinjavani od strane državnih organa, već se radilo o privatnim ispravama na kojima su potpisi bili ovjeravani od strane nadležnih državnih organa. U konkretnom slučaju ne spori mogućnost zakonodavca da ispita valjanost određenog pravnog posla kroz potvrđivanje istog bilo od strane notara ili druge institucije, već je sporno oduzimanje prava drugim osposobljenim građanima da sačine određenu privatnu ispravu (ugovor ili drugi akt) ili da tu izradu povjere trećoj osobi. U zaključku datog odgovora, ističe da se svi navodi opunomoćenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine odnose na „osporavanje“ Odluke Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne na osporavanje predmetnog zahtjeva, te da opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iznose razloge kojima ukazuju na ustavnost notarski obrađenih isprava, a koji navodi su već cijenjani u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Uz podneseni akt, dostavljena su i 34. priloga i to: korespodencija unutar Notarske komore, presuda Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 461347 14 P od 28.02.2018. godine; Zakon o notarima Republike Srpske, Zakon o registraciji privrednih subjekata Republike Srpske, Zakon o stvarnim pravima Republike Srpske, Zakon o premjeru i katastru Republike Srpske, Zakon o nasljeđivanju Republike Srpske, Obiteljski zakon Re-

publike Srpske, Zakon o ovršnom postupku Republike Srpske, Zakon o javnom bilježništvu Republike Hrvatske; Zakon o sudskom registru Republike Hrvatske, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Republike Hrvatske, Zakon o zemljišnim knjigama Republike Hrvatske, Zakon o nasljeđivanju Republike Hrvatske, Obiteljski zakon Republike Hrvatske, Ovršni zakon Republike Hrvatske, Zakon o javnom beležništvu Republike Srbije, Zakon o postupku upisa u sudski registar Republike Srbije, Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa, Zakon o državnom premeru i katastru, Zakon o nasljeđivanju, Porođični zakon Republike Srbije, Zakon o izvršenju i obezbjeđenju Republike Srbije, Zakon o notarima Republike Crne Gore, Zakon o privrednim društvima Republike Crne Gore, Zakon o svojinsko – pravnim odnosima Republike Crne Gore, Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti Republike Crne Gore, Zakon o nasljeđivanju Republike Crne Gore, Porođični zakon Republike Crne Gore i Zakon o izvršenju i obezbjeđenju Republike Crne Gore.

6.2. Podnesak Federalnog ministarstva pravde broj: 02-49-3855/18 od 03. 12. 2018. godine

Ustavni sud Federacije je dana 17.12.2018. godine od Federalnog ministarstva pravde zaprimio traženi Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, s obrazloženjem. Uz to je dostavljen i podnesak u kojem se navodi da je u cilju provođenja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015.godine, Federalno ministarstvo pravde pripremlilo nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o not-

arima, koji je upućen u redovnu parlamentarnu proceduru.

U odnosu na predmet broj: U-22/16, predlaže se da Ustavni sud Federacije zastane s postupkom dok Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ne bude razmatrao predloženi Nacrt, jer bi u suprotnom moglo doći do visokog stupnja pravne nesigurnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Nadalje da pravni temelj za donošenje bilo kojeg zakona, ne može biti neki drugi zakon, čime je faktički predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, po njihovom stavu, pravno ne-utemeljen.

6.3. Podnesak Notarske komore broj: 2-4587/18 od 12.12.2018. godine

Notarska komora je dana 17.12.2018. godine Ustavnom sudu Federacije dostavila pismeno izjašnjenje, odnosno svoj pravni stav vezano za predmetni ustavnosudski postupak ocjene ustavnosti u kojem se prvenstveno osvrće na raniji članak 73. Zakona o notarima i Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Data je analiza podataka o broju notarski obrađenih isprava u periodu od 2007. godine do 2017. godine. Navodi da forma notarski obrađene isprave u osporavanim odredbama zakona ne proizilazi iz odredbe ranijeg članka 73. Zakona o notarima, na koju se poziva podnositelj zahtjeva, već iz odredbi čl. 67. do 73. Zakona o obligacijskim odnosima, koje, prema mišljenju Notarske komore, daju upućujuću pravnu normu. Imajući u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine u odnosu na ovaj ustavnosudski predmet, smatraju da se radi o već presuđenoj stvar. U daljnjem tekstu se vrši elaboriranje stava i

davanje mišljenja Notarske komore u odnosu na važnost i značaj, te uspjehe notarske službe.

6.4. Tijek nastavka sjednice Suda s javnom raspravom

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dana 26.02.2019. godine u istom sastavu stranaka i opunomoćenika zainteresiranih osoba održao nastavak sjednice Suda s javnom raspravom.

Tijekom nastavka sjednice Suda s javnom raspravom, opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine su usmeno izložili, i u pismenoj formi u spis Suda uložili svoj odgovor na dato izjašnjenje podnositelja zahtjeva. U uvodnom dijelu izlaganja navode da smatraju da izjašnjenje i dostavljena 34. Priloga opunomoćenika zahtjeva nisu relevantni za ovaj ustavnosudski postupak. Osnovni prigovor na podnesni zahtjev za ocjenu ustavnosti je taj da povreda određenog ustavnog prava nije dovoljno konkretizirana, te da nedostaje argumentacija na koji način je povrijeđeno konkretno pravo. Nadalje obrazlažu termin „sistemska zakon“, citiraju i obrazlažu sadržaj Rješenja Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine i Rješenja Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine, te potrebu harmonizacije propisa unutar Bosne i Hercegovine. Ističu da je proizvoljan svaki navod opunomoćenika podnositelja zahtjeva kojima se izjednačavaju razlozi neustavnosti ranijeg članka 73. Zakona o notarima i razlozi neustavnosti osporenih odredbi zakona. U pogledu navoda opunomoćenika podnositelja zahtjeva da su osporene odredbe

zakona diskriminatorne jer nisu sukladne s odredbama drugog zakona tj. Zakona o zabrani diskriminacije, ponavljaju da odredbe jednog zakona ne mogu biti temelj za neustavnost odredbi drugog zakona. Podnositelj zahtjeva pitanje diskriminacije ne razrađuje sukladno s Europskom konvencijom i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Ponavljaju da Ustavni sud Federacije nije nadležan da ocjenjuje da li je jedan zakon u suglasnosti s drugim zakonom, već samo da li je zakon suglasan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom. Bit „latinskog“ notarijata u svim državama koje su ga prihvatile je isti, ali svaka država zadržava „široko polje“ slobodne procjene utvrđivanja modaliteta ostvarivanja te službe. Osporene odredbe zakona ni na koji način ne ograničavaju bilo čija prava, niti pripadnika drugih pravničkih profesija, niti građana. U izlaganju de facto ponavljaju već izrečene tvrdnje iz pismenog podneska.

Opunomoćenik podnositelja zahtjeva u svom osvrtnu na izjašnjenje Notarske komore je istakao da u istom ničim nije dovedena u pitanje argumentacija iz zahtjeva. Kao primjer argumentacije da je uvođenjem notarijata građanima oduzeto pravo na slobodu izbora za izradu privatnih isprava, te da notari imaju monopolistički položaj u izradi tih isprava prezentira podatke prikupljene od Notarske komore za 2006. godinu iz kojih proizilazi da je više od 70% sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prijenosu prava vlasništva sačinjeno od strane stranaka, dok je više od 90% osnivačkih akata, statuta i drugih akata u svezi s osnivanjem tvrtki sačinjeno od strane pravnih osoba. Smatra da Notarska ko-

mora osporava Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, te iznosi razloge kojima ukazuje na ustavnost notarski obrađene isprave, a koji razlozi i navodi su već cijenjeni u tom predmetu.

Opunomoćenik Notarske komore u svom usmenom izlaganju je naveo da je zakonodavac donoseći zakone čije su odredbe predmet ocjene ustavnosti postupao po preporuci „Povjerenstva za rasterećenje pravosuđa“, tako što je sačinjavanje javnih isprava u važnim pravnim poslovima sa sudova prenio na notare kao nositelje javnih ovlaštenja. Predložio je da na temelju svih argumenata iznesenih od strane opunomoćenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije zahtjev u ovome predmetu odbije kao neutemeljen.

Opunomoćenik Odvjetničke komore u svom usmenom izlaganju je istakao da se najveći dio izlaganja opunomoćenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine svodi na komentiranje presude ovoga suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Smatra da se spomenuta odluka uopće ne bi trebala spominjati u diskusijama vezanim za predmetnu ocjenu ustavnosti. Mišljenja je da je osnovni problem u tome što je svim građanima u Federaciji Bosne i Hercegovine ograničena slobodna volja, odnosno, ograničena im je poslovna sposobnost u smislu odredbi Zakona o obligacijskim odnosima koje uređuju pitanje autonomiju volje, suglasnost volja i neformalnost ugovora (čl. 10., 26. i 67). Nedopustivo je poslovno sposobnoj osobi ograničavati slobodnu volju ugovaranja. Podržao je u cijelosti sve navode opunomoćenika

podnositelja zahtjeva i predložio da se njegov zahtjev uvaži.

Opunomoćenik Federalnog ministarstva pravde, u odnosu na postavljeni upit u kojoj fazi je postupak po Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, istakao je da se spomenuti Zakon još uvijek nalazi pred Zastupničkim domom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u formi Nacrta.

7. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebice:

- (1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:
  - (...)
  - c) jednakost pred zakonom
(...)

Članak II.A.6.

Svi sudovi, organi uprave, institucije koje vrše javna ovlaštenja i drugi organi federalne vlasti primjenjivat će i poštovati prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu.

Članak IV.C.3.10.(2) a)

- (2) Ustavni sud:
  - a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Dopredsjednika Fed-

eracije, Premijera, Doremijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kog doma Parlamenta Federacije, utvrdit će da li je prijedlog zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakon koji su usvojila oba doma, sukladan s ovim ustavom;
(...)

Članak IV.C.3.12 b)

Odluke Ustavnog suda konačne su i obvezujuće, posebice kada:
(...)

- b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona, grada ili bilo koje općine nije sukladan s ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na način koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prijelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

(...)

Amandman XVIII

Članak VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opća pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesuglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, preovladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum“.

B.1. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05)

Članak 29. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis u sudski registar osnivanja poduzeća koje ima javna ovlaštenja

Uz prijavu za upis u sudski registar osnivanja poduzeća koje ima javna ovlaštenja prilažu se:

- 1) isprave utvrđene člankom 22. stavak (1) toč. 1), 2) i 3) ovog Zakona;
- 2) akt o osnivanju;
- 3) statut;
- 4) dokaz o iznosu sredstava za osnivanje i početak rada poduzeća, odnosno dokaz da su stvari i prava koja se unose u poduzeće predata na raspolaganje poduzeću;
- 5) odluka o imenovanju direktora ili vršitelja dužnosti direktora ako nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis;
- 6) akt nadležnog organa o davanju javne ovlasti poduzeću;
- 7) akt nadležnog organa da poduzeće koje ima javna ovlaštenja ispunjava propisane uvjete za obavljanje poslova ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Članak 34. (osporena odredba)

Prijava za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva

- (1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva po osnovu novih uloga prilaže se: odluka skupšti-

ne dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) s odobrenjem prospekta od strane nadležnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala, odnosno izvješće ovlaštenog procjenitelja o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.

- (2) Uz prijavu uvjetnog povećanja kapitala dioničkog društva prilaže se odluka skupštine društva o uvjetnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na temelju odluke o uvjetnom povećanju kapitala, prilaže se izvješće banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala i izjava direktora da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.
- (3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na temelju ovlaštenog kapitala prilaže se: odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala.
- (4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na temelju kog je donesena odlu-

- ka o povećanju kapitala.
- (5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica s ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.
  - (6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog članka.

Članak 35. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva

- (1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala s pozivom povjerenjima da prijave svoja potraživanja sukladno sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti sukladno sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili oglašavanju dionica nevažećim.
- (2) Uz prijavu za upis pojednostavljenog smanjenja osnovnog kapitala nastalog sprovođenjem odluke shodno se primjenjuje odredba stavka (1) ovog članka.

Članak 36. (osporena odredba)

Isprave potrebne za upis u registar povećanja odnosno smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću

- (1) Uz prijavu za upis u registar po-

većanja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću prilaže se: odluka o povećanju osnovnog kapitala i notarski obrađene izmjene osnivačkog akta, odnosno statuta društva, donesene sukladno sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga sukladno s tom odlukom, odnosno, po potrebi, suglasnost nadležnog organa za sticanje značajnog ili većinskog učešća kapitala.

- (2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću podnosi se odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjerenitelji subjekta upisa, obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala.

B.2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/09)

Članak 14. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se članak 29. toč. 2., 3. i 5. tako što se prije riječi: "akt", "statut" i "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađenu" u odgovarajućem obliku.

Nakon izmjena ove točke glase:

- "2) notarski obrađen akt o osnivanju,
- 3) notarski obrađen statut,
- 5) notarski obrađena odluka o imenovanju direktora ili vršitelja dužnosti direktora ako

nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis."

Članak 18. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se članak 34. tako što se u st. 1., 2., 3., 4. i 5. prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena članak 34. glasi:

- „(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva na temelju novih uloga prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljivanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) s odobrenjem prospekta od nadležnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala, odnosno izvješće ovlaštenog procjenitelja o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.
- (2) Uz prijavu uvjetnog povećanja kapitala dioničkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine društva o uvjetnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na temelju odluke o uvjetnom povećanju kapitala, prilaže se izvješće banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala i izjava direktora da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.
- (3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na te-

melju ovlaštenog kapitala prilaže se: notarski obrađena odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala.

- (4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na temelju kojeg je donesena odluka o povećanju kapitala.
- (5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se notarski obrađena odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica s ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.
- (6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog članka."

Članak 19. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se članak 35. stavak 1. tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjene članak 35. stavak 1. glasi:

- "(1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioni-

čkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala s pozivom povjeriteljima da prijave svoja potraživanja sukladno sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti sukladno sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili proglašavanju dionica nevažećim."

Članak 20. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

Mijenja se članak 36. stavak 1. i 2. tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena st. 1. i 2. glase:

- "(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se: notarski obrađena odluka o povećanju osnovnog kapitala i izmjene osnivačkog akta, odnosno statuta društva donesene sukladno sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga sukladno s tom odlukom, odnosno, prema potrebi, suglasnost nadležnog organa za stjecanje značajnog ili većinskog učešća kapitala.
- (2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću prilaže se notarski obrađena odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjeritelji subjekta up-

isa obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala."

B.3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/14)

Članak 4.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„Članak 22.

- (1) Za potrebe utvrđivanja i provjere općih i posebnih podataka koji se prilikom osnivanja poslovnog subjekta ili izmjena podataka od značaja za pravni promet obvezno unose u registar, u ovisnosti od predmeta upisa, registarski sud zahtijevat će podnošenje sljedećih isprava:

- 1) ovjeren potpis osobe ovlaštene za zastupanje na obrascu prijave za registraciju predviđenom za sud u štampanom obliku;
  - 2) notarski obrađeni akt o osnivanju ili akt o izmjenama općih podataka od značaja za pravni promet već osnovanog, odnosno registrovanog subjekta upisa kojim se utvrđuje osnivanje, odnosno izmjena bitnih podataka;
  - 3) notarski utvrđen statut poslovnog subjekta;
- (...)“

Članak 10. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članku 29. u stavku (1) u točki 1) riječi: "toč. 1), 2) i 3)" zamjenjuju se ri-

ječima: "točka 1)".

U točki 3) riječ: "obrađen" zamjenjuje se riječju: "utvrđen".

U točki 5) riječi: "notarski obrađen" se brišu.

Članak 14. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članku 34. u st. (1), (2), (3), (4) i (5), u članku 35. u stavku (1), u članku 36. u st. (1) i (2), u članku 38. u st. (2) i (3), u članku 39. u st. (1), (2), (3), (5) i (6), u članku 40. u stavku (1), u članku 41. u st. (1) i (2), u članku 42. i u članku 43. riječi: "notarski obrađena" se brišu.

Članak 15. (izmjena/dopuna osporene odredbe)

U članku 36. u stavku (1) iza riječi: "kapitala i" dodaju se riječi: "notarski obrađene".

C. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13)

Članak 53. (osporena odredba) Stjecanje uknjižbom

- (1) Pravo vlasništva na nekretninama na temelju pravnog posla stječe se uknjižbom u zemljišnu knjigu ako zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Pravni posao iz stavka 1. ovog članka zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.
- (3) Vlasništvo se prenosi na temelju valjano izražene volje zemljišnoknjižnog vlasnika usmjerena na to da njegovo vlasništvo pređe na

sticaoca (clausula intabulandi). Ova izjava volje može biti data u pravnom poslu koji je upravljen na prijenos vlasništva ali može biti data i u posebnoj ispravi, u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena.

- (4) Provedena uknjižba djeluje od trenutka kad je sudu bio podnesen zahtjev za uknjižbu.

Članak 82. (osporena odredba) Uspostavljanje etažnog vlasništva

- (1) Etažno vlasništvo se uspostavlja odlukom vlasnika nekretnine (izjava o diobi) sukladno s odredbom članka 86. ovog zakona ili sporazumom suvlasnika nekretnine (ugovor o diobi) sukladno s odredbom članka 84. ovog Zakona.
- (2) Za valjanost izjave o diobi i ugovora o diobi potrebna je forma notarski obrađene isprave.
- (3) Etažno vlasništvo se stječe upisom u zemljišnu knjigu kao pravo povezano s određenim suvlasničkim dijelom te nekretnine.

Članak 147. (osporena odredba) Ugovor o davanju u zalog

- (1) Ugovorom o davanju u zalog, odnosno ugovorom o hipoteci, dužnik ili neko treći (zalagodavac) obvezuje se da će radi osnivanja založnog prava, predati vjerovniku određenu pokretnu stvar u zalog, ili će mu dopustiti da svoje založno pravo upiše u javni registar kao teret određene stvari, ili će mu prenijeti neko pravo radi osiguranja. Druga strana se pri tome obvezuje da će čuvati

- pokretni zalog i čim njegova tražbina prestane, vratiti ga zalogo-davcu, ili će učiniti što je potrebno da bi se izbrisalo založno pravo iz javnog registra, ili će mu natrag prenijeti pravo.
- (2) Ništave su sve odredbe ugovora suprotne naravi zaloga i one tražbine koja bi trebala biti osigurana založnim pravom.
  - (3) Ništave su odredbe ugovora da će zalog preći u vjerovnikovo vlasništvo ako dug ne bi bio plaćen u određeno vrijeme, da dužnik ne može zalog nikad iskupiti ili da ne može nikom drugom dopustiti da osnuje založno pravo na istom zalogu, ili da vjerovnik ne bi niti nakon dospijeca tražbine smio zahtijevati prodaju zaloga.
  - (4) Ništave su i odredbe da vjerovnik može po svojoj volji ili po unaprijed određenoj cijeni otuđiti zalog ili ga zadržati za sebe, osim ako zalog ima propisanu cijenu ili ako je određena na temelju procjene vještaka.
  - (5) Ugovor o davanju u zalog nekretnine (ugovor o hipoteci) mora biti u formi notarski obrađene isprave.

Članak 190. (osporena odredba)
Osnivanje zemljišnog duga

- (1) Zemljišni dug se osniva na temelju izjave volje koju je vlasnik nekretnine koja se opterećuje dao u formi notarski obrađene isprave, a nastaje upisom u zemljišnu knjigu.
- (2) U zemljišnu knjigu se upisuje visina, dospelost i kamata zemljišnog duga.

Članak 278. (osporena odredba)
Osnivanje pravnim poslom

- (1) Na temelju pravnog posla, realni teret se osniva njegovim izvođenjem iz vlasništva nekretnine koja se njime opterećuje, a na način određen zakonom.
- (2) Pravni posao o osnivanju stvarnog tereta mora biti u obliku notarski obrađene isprave i mora sadržavati odredbe o osnivanju tereta na određenoj nekretnini, njegovom sadržaju i korisniku tereta.
- (3) Suvlasnici ili zajednički vlasnici na nekretnini mogu samo suglasno odurediti da se optereti realnim teretom.

Članak 305. (osporena odredba)
Osnivanje prava građenja

- (1) Pravo građenja osniva se na temelju pravnog posla ili odluke suda.
- (2) Pravni posao iz stavka 1. ovog članka zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.

D. Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 58/02, 19/03 i 54/04)

Članak 41. (osporena odredba)
Zainteresirane osobe

- (1) Upis u zemljišnu knjigu je dozvoljen samo uz suglasnost osobe koja je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisana u zemljišnu knjigu kao nositelj prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše.

- (2) Odobrenje prema stavku 1. ovog članka mora biti notarski ovjereno, osim ako se za ugovor na temelju kojeg se vrši promjena prava zahtijeva notarska obrada.
- (3) Odobrenje iz stavka 1. ovog članka može biti zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem.
- (4) Za ispravku zemljišne knjige nije potrebno odobrenje iz stavka 1. ovog članka ako se dokaže netočnost. Ovo posebice važi za upis ili brisanje ograničenja raspolaganja.
- (5) Pravo koje je ograničeno na životni vijek nositelja prava smije nakon njegove smrti, ukoliko nisu isključeni zaostaci činidbi, biti brisano samo uz odobrenje pravnog nasljednika, ako brisanje treba uslijediti prije isteka jedne godine od smrti nositelja prava ili ako je pravni nasljednik zemljišnoknjižnom uredu podnio prigovor protiv brisanja. Prigovor se po službenoj dužnosti upisuje u zemljišnu knjigu. Ukoliko je nositelj prava proglašen umrlim, rok od godinu dana počinje teći od dana pravosnažnosti rješenja kojim se vrši proglašenje nestale osobe umrlom ili rješenja o dokazivanju smrti.
- (6) Odobrenje pravnog nasljednika predviđeno u stavku 4. ovog članka nije potrebno ukoliko je u zemljišnoj knjizi upisano da je brisanje prava dovoljan dokaz o smrti nositelja prava.

Članak 58. (osporena odredba)

Prijenos prava prilikom otpisa

Ukoliko se vrši podjela zemljišnoknjižnih tijela, upisi stvarnih prava koja opterećuju tuđe zemljište ostaju u zemljišnoknjižnom ulošku koji se dalje vodi i istodobno se prenosi u nove dije-

love. Ovo ne važi ukoliko notarski obrađeni sporazum između vlasnika zemljišnoknjižnog tijela i zainteresiranog određuje nešto drugo.

E. Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14)

Notarski testament

Članak 70. (osporena odredba)

- (1) Testament može zavještatelju sačiniti notar u formi notarski obrađene isprave sukladno s posebnim zakonom kojim se uređuje postupak notarske obrade isprava.
- (2) Notarski testament iz stavka 1. ovog članka je oblik redovnog i javnog testamenta.

Forma ugovora o nasljeđivanju

Članak 128. (osporena odredba)

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Prestanak ugovora o nasljeđivanju

Članak 130. (osporena odredba)

- (1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Ukoliko brak prestane razvodom ili

poništenjem, odnosno ako prestane izvanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije određeno drukčije.

- (3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.
- (4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Jednostrani raskid ili opoziv ugovora

Članak 131. (osporena odredba)

- (1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uslovljeno ispunjenjem obveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacijskog prava.
- (2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz naslijeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.
- (3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.
- (4) Osoba koja je nedostojna za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na tem-

elju ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Uvjet valjanosti sporazuma

Članak 136. (osporena odredba)

- (1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba članka 135. ovog zakona punovažni su samo ako su se sa tim suglasila sva djeca i drugi ustupiteljevi potomci koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu ostavinu.
- (2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (3) Potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno u istoj formi.
- (4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije suglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao naslijeđa, ili je isključen iz naslijeđa, ili je nedostojan.

Forma

Članak 147. (osporena odredba)

- (1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Obveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Odricanje od naslijeđa

Članak 163. (osporena odredba)

- (1) Nasljednik se može odreći od nasli-

jeđa izjavom u formi notarski obrađene isprave ili izjavom datom na zapisnik kod suda do donošenja prvostupanjske odluke.

- (2) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao od naslijeđa ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime.
- (3) Ako su potomci malodobni, za ovo odricanje nije potrebno odobrenje stariateljškog organa.
- (4) Nasljednik koji se odrekao od naslijeđa samo u svoje ime smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.
- (5) Ako se odreknu od naslijeđa svi nasljednici koji u trenutku smrti ostavitelja pripadaju najbližem nasljednom redu, na nasljedstvo se pozivaju nasljednici sljedećeg nasljednog reda. Za slučaj da se nasljedstva odreknu ostali nasljednici prvog nasljednog reda, bračni partner ostaje u prvom nasljednom redu.

Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno

Članak 167. (osporena odredba)

- (1) Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno nema nikakvo pravno djelovanje.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom s pretkom odreći od naslijeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kad se bračni partner odriče od naslijeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.
- (3) Za punovažnost ovog ugovora potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

- (4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako ugovorom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Pravo nasljednog dijela prije diobe

Članak 176. (osporena odredba)

- (1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno ili djelimično, samo na sunasljednike.
- (2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.
- (3) Ugovor nasljednika s osobom koje nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obvezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio saugovornika, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na saugovornika.

Nasljednička izjava

Članak 237. (osporena odredba)

- (1) Svako je ovlašten, ali niko nije dužan dati nasljedničku izjavu.
- (2) Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od naslijeđa smatra se da želi biti nasljednikom.
- (3) Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća naslijeđe ne može ga se više odreći.
- (4) Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili njegov zastupnik.
- (5) Ako nasljednik ili njegov zastupnik nije u stanju potpisati nasljedničku izjavu, navest će razlog ovlaštenoj osobi koje će to zabilježiti u zapisniku.

- (6) Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave. Ovu izjavu ili punomoć s istim pravnim djelovanjem nasljednik može dati i pred konzularnim predstavnikom ili diplomatskim predstavnikom Bosne i Hercegovine koji obavlja konzularne poslove.
- (7) U izjavi treba navesti da li se nasljednik prima, odnosno odriče dijela koji mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju ili na temelju testamenta ili se izjava odnosi na nužni dio.
- (8) Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju ili na temelju testamenta, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo po bilo kojem osnovu.
- (9) Sud neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, ali nasljednik koji želi dati izjavu može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom na zapisnik, odnosno predajom ostavinskom sudu isprave iz stavka 6. ovog članka.
- (10) Prilikom davanja izjave o odricanju od naslijeđa ovlaštena osoba će nasljednika upozoriti da se može odreći nasljedstva samo u svoje ime, ili i u ime svojih potomaka.

F. Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14)

Članak 238. (osporena odredba)

- (1) Organ starateljstva, vodeći računa o

dobrobiti djeteta, nastojat će da se roditelji sporazumiju o visini, odnosno o povišenju doprinosa za izdržavanje djeteta kada to zahtijevaju povećane potrebe djeteta ili to omogućavaju bolje materijalne prilike roditelja.

- (2) Sporazum iz stavka 1. ovog članka roditelji mogu zaključiti i pred notarom u formi notarski obrađene isprave. Notar je dužan ovu ispravu dostaviti organu starateljstva.
- (3) Sporazum iz st. 1. i 2. ovog članka ima snagu izvršne isprave.

Članak 258. (osporena odredba)

- (1) Bračnim ugovorom mogu se urediti imovinskopravni odnosi bračnih partnera prilikom sklapanja braka, kao i tijekom trajanja bračne zajednice.
- (2) Za punovažnost ugovora nužno je da isprava bude notarski obrađena.

G. Zakon o ovršnom postupku

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16)

Članak 23. (osporena odredba)

Ovršna isprava

- (1) Ovršne isprave su:
- 1) ovršna odluka sudova i ovršno sudsko poravnanje;
  - 2) ovršna odluka donesena u upravnom postupku i poravnanje u upravnom postupku ako glasi na ispunjenje novčane obveze, ukoliko zakonom nije drukčije određeno,
  - 3) ovršna notarska isprava;
  - 4) druge isprave koje su zakonom

- određene kao ovršne isprave.
- (2) Pod ovršnom ispravom iz stavka 1. ovog članka smatra se svaka takva isprava donesena u Bosni i Hercegovini.

H. Zakon o obligacijskim odnosima
(„Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni list RBiH", br.: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", Broj: 29/03 i 42/11)

TEMELJNA NAČELA

Sloboda uređivanja obligacijskih odnosa

Članak 10.

Učesnici u prometu slobodno uređuju obligacijske odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Bosne i Hercegovine prinudnim propisima te moralu društva.

I - SUGLASNOST VOLJA

Kad je ugovor zaključen

Članak 26.

Ugovor je zaključen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

VI - FORMA UGOVORA

Neformalnost ugovora

Članak 67.

- (1) Zaključenje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako je zakonom drukčije određeno.

- (2) Zahtjev zakona da ugovor bude zaključen u određenoj formi važi i za sve kasnije izmjene ili dopune ugovora.
- (3) Ali su punovažne kasnije usmene dopune o sporednim točkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno ukoliko to nije protivno cilju radi koga je forma propisana.
- (4) Punovažne su i kasnije usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obveze jedne ili druge strane, ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Raskidanje formalnih ugovora

Članak 68.

Formalni ugovori mogu biti raskinuti neformalnim sporazumom, izuzev ako je za određeni slučaj zakonom predviđeno što drugo ili ako cilj zbog koga je propisana forma za zaključenje ugovora zahtijeva da raskidanje ugovora bude obavljeno u istoj formi.

Ugovorena forma

Članak 69.

- (1) Ugovorne strane mogu se sporazumjeti da posebna forma bude uvjet punovažnosti njihovog ugovora.
- (2) Ugovor za čije je zaključenje ugovorena posebna forma može biti raskinut, dopunjen ili na drugi način izmijenjen i neformalnim sporazumom.
- (3) Ako su ugovorne strane predvidjele posebnu formu samo da osiguraju dokaz svoga ugovora, ili da postignu što drugo, ugovor je zaključen kad je postignuta suglasnost o njegovoj sadržini, a za ugovarače je u isto vrijeme nastala obveza da ugovoru dadu predviđenu formu.

Sankcija nedostatka potrebne forme
Članak 70.

- (1) Ugovor koji nije zaključen u propisanoj formi nema pravno dejstvo ukoliko iz cilja propisa kojim je određena forma ne proizilazi što drugo.
- (2) Ugovor koji nije zaključen u ugovorenoj formi nema pravno dejstvo ukoliko su stranke punovažnost ugovora uvjetovale posebnom formom.

Pretpostavka potpunosti isprave
Članak 71.

- (1) Ako je ugovor zaključen u posebnoj formi, bilo na temelju zakona bilo po volji stranaka, važi samo ono što je u toj formi izraženo.
- (2) Ipak, biće punovažne istovremene usmene pogodbe o sporednim točkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovom sadržinom ili ako nisu protivne cilju zbog koga je forma propisana.
- (3) Punovažne su i istovremene usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obveze jedne ili obje strane ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Sastavljanje isprave
Članak 72.

- (1) Kad je za zaključenje ugovora potrebno sastaviti ispravu, ugovor je zaključen kad ispravu potpišu sve osobe koje se njim obvezuju.
- (2) Ugovaratelj koji ne zna pisati staviće na ispravu rukoznak ovjeren od dva svjedoka ili od suda, odnosno drugog organa.
- (3) Za zaključenje dvostranog ugovora

dovoljno je da obje strane potpišu jednu ispravu ili da svaka od strana potpiše primjerak isprave namijenjen drugoj strani.

- (4) Zahtjev pismene forme je ispunjen ako strane izmjenjuju pisma ili se sporazumiju teleprinterom ili nekim drugim sredstvom koje omogućava da se sa izvjesnošću utvrde sadržina i davatelj izjave.

Kad je izvršen ugovor kome nedostaje forma
Članak 73.

Ugovor za čije se zaključenje zahtjeva pismena forma smatra se punovažnim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile, u cjelini ili u pretežnom dijelu, obveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog koga je forma propisana očigledno ne proizilazi što drugo.

8. Sudska praksa

8.1. Presuda Ustavnog suda Federacije, broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj:30/16 od 20.04.2016. godine).

8.2. Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 08.07.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/16 od 29.07.2016. godine).

8.3. Rješenje Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 05.12.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/17 od 03.02.2017. godine).

8.4. Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 20.12.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/18 od 18.04. 2018. godine).

8.5. Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2481/16 od 07.03.2017. godine.

8.6. Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2567/16 od 16.02.2018. godine, sa Zaključkom i Ispravkom od 23.04.2018. godine.

9. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Analizirajući navode zahtjeva, odgovora na zahtjev, usmena izlaganja stranaka u postupku i opunomoćenika zainteresiranih osoba te isključivo priloge koje ovaj sud barem dijelom smatra relevantnim, utvrđeno je činjenično stanje, te donesena odluka kao u izreci iz sljedećih razloga:

9.1. Suština navoda zahtjeva se može u relevantnom dijelu svesti na sljedeće: zahtjevom se traži ocjena kompletnih odredbi zakona navedenih u izreci ove presude; zahtjevom se osporava njihova ustavnost bazirano na dva ključna elementa, a to su da su osporene odredbe zakona proistekle iz ranije važeće odredbe članka 73. Zakona o notarima i da, imajući u vidu da je navedena odredba ocijenjena neustavnom, njenu pravnu sudbinu trebaju slijediti i osporene odredbe zakona jer više ne postoji pravni temelj za njihovu primjenu; da su osporene odredbe zakona u nesuglasnosti s određenim ustavnim pravima kao što su pravo

na imovinu, zabrana diskriminacije, jednakost pred zakonom i dr., koje su narušene imajući u vidu rad notarijata kao javne službe u smislu opsega poslova koji obavlja notar, te da se navedeno direktno kosi s autonomijom volje građana. Opunomoćenik zainteresirane Odvjetničke komore se pridružio navodima zahtjeva inzistirajući na pitanju autonomije volje građanina prema Zakonu o obligacijskim odnosima u odnosu na pojedine osporene odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije primjećuje da zahtjevom nisu obuhvaćeni niti su osporeni ostali zakoni koji propisuju obveznu notarski obrađenu ispravu (npr. Zakon o faktoringu, objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 14/16), kao niti sve odredbe u zakonima koji se dijelom osporavaju (npr. članak 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine), ali je ovaj sud u smislu članka 13. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ograničen navodima podnesenog zahtjeva u tom pravcu.

9.2. S druge strane, opunomoćenici druge strane u postupku su inzistirali na činjenici da temelj za donošenje osporenih odredbi zakona jeste Ustav, a ne ranije važeći članak 73. Zakona o notarima; da ne postoji hijerarhija zakona, niti ustavni pojam „sistemska zakon“; da podnositelj zahtjeva nije opredijelio zahtjev na način da se o njemu može meritorno odlučivati; da je pitanje uvođenja tzv. „latinskog notarijata“ u isključivoj nadležnosti zakonodavca tako da ovaj sud ne može o istom raspravljati ni u ovom predmetu; da kako u ranijoj odluci Suda nije ocijenjena kao neustavna forma „notarski obrađena isprava“ tako se pred ovim su-

dom ne može uspješno postavljati pitanje ustavnosti osporenih odredbi zakona; da ovaj sud nije nadležan da ocjenjuje ustavnost nekog propisa sa stanovišta eventualne harmonizacije propisa što je u nadležnosti zakonodavca; te konačno, da smatraju da Sud može i da sačeka s donošenjem odluke do izvršenja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer to može biti prethodno pitanje. U suprotnom smatraju da treba donijeti odluku kojom se utvrđuje da su osporene odredbe zakona sukladne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Opunomoćenik Notarske komore koji se pridružuje navodima druge strane u postupku je osim toga istakao i da uporište za uvođenje notarski obrađene isprave u pojedine osporene zakonske odredbe nalazi i u Zakonu o obligacijskim odnosima.

9.3. U tijeku ovog postupka od strane stranaka i zainteresiranih osoba, te po zahtjevu Ustavnog suda Federacije od strane Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde dostavljeni su brojni prilozi i dokumentacija. Ustavni sud Federacije je stava da većina priloga nije relevantna za donošenje odluke u ovom predmetu, što će nadalje ukratko i obrazložiti.

9.3.a) Prilozi opunomoćenika podnositelja zahtjeva u vidu dopisa Notarske komore, te korespondencija unutar Notarske komore nisu relevantni za ovaj postupak, kao takvi nemaju svojstvo dokaza za ovo ustavnosudsko odlučivanje jer se i ne odnose na pitanje ocjene ustavnosti prema podnesenom zahtjevu.

9.3.b) Prilozi u vidu dopisa Općinskog suda u Zenici od 10.06.2016. godine koji

je dostavljen i ovom sudu, kojim se postavljaju brojna pitanja, a između ostalih da li je neka od ovlaštenih osoba podnijela ovom sudu zahtjev za ocjenu ustavnosti svih ostalih zakona, posebice vezano za konkretne odredbe Zakona o stvarnim pravima, Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kojim se daje inicijativa da se podnese zahtjev za ocjenu ustavnosti i predlaže pokretanje postupka ocjene ustavnosti odredaba zakona spomenutih u obrazloženju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, relevantno je isključivo u smislu utvrđivanja činjenice da je u primjeni odredbi Zakona o notarima i ovdje osporenih zakona došlo do „konfuzije“, odnosno da redovni sud u tom pravcu problematizira pitanje vršenja svojih nadležnosti.

9.3.c) Pokazatelji iz poreskih uprava u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na promet nepokretnosti koje je prezentirao opunomoćenik podnositelja zahtjeva, kao i iz određenih općinskih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji pokazuju procentualno učešće odvjetništva u odnosu na samostalno sačinjavanje takvih ugovora od strane građana prije donošenja Zakona o notarima, pri čemu je manji procenat takvih pravnih poslova sačinjen od strane odvjetnika, relevantan je isključivo u dijelu u kojem se od strane ovog suda može zaključiti i potvrditi njegov stav i iz ranije Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, da se u ovom slučaju ne radi o „sukobu“ između notarijata i odvjetništva, da u tom pravcu opseg poslova koji je zakonodavac dodijelio notarijatu izuzimajući, prema navodima podnositelja

zahtjeva, odvjetništvo iz tog procesa, nije pitanje kojim se bavio ili će se baviti ovaj sud. Isto se odnosi i na priloge koje je u tom pravcu dostavila druga strana u postupku. Ovaj sud posmatra navedeno u kontekstu prava građanina, odnosno fizičkih i pravnih osoba koje su u određenom ugovornom odnosu i legitimnosti cilja za uvođenje obveze notarski obrađene isprave u gotovo sve segmente pravnog života u Federaciji Bosne i Hercegovine. Iz navedenog se samo može zaključiti da je prije stupanja na snagu Zakona o notarima, najveći procenat sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prijenosu prava vlasništva sačinjen od samih ugovornih strana (fizičkih ili pravnih osoba), a pretežan broj (procenualno gotovo u cijelosti) akata za upis u sudski registar pravnih osoba sačinjen od strane tih pravnih osoba.

9. 3.d) Brojni zakoni iz različitih oblasti koji su na snazi u entitetu Republika Srpska, kao i zakoni koji tretiraju oblast notarijata ili javnog bilježništva u zemljama u susjedstvu i drugi posebni zakoni, relevantni su isključivo u dijelu koji pokazuje da su različite države (misli se na susjedne države) na drugačiji način regulirale ovo pitanje. U pitanju su ili zemlje Europske unije kao što je Republika Hrvatska ili zemlje koje su u kandidatskom ili sličnom statusu, pa se iz navedenog može samo zaključiti da prigovor, odnosno navod druge strane u postupku da je tu oblast trebalo regulirati zbog europskih integracija Bosne i Hercegovine, ne stoji u smislu toga da je jasno da niti jednim međunarodnim aktom relevantnim za ovaj proces nije zahtijevano niti propisano koji tip notarijata treba da bude uveden na teritoriju i Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno

kakva konkretna zakonodavna rješenja su nužna, nego je to ostavljeno na slobodnu procjenu zakonodavca. Stoga se i ne može argumentirano pozivati na tu činjenicu za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta. Istovremeno analizirajući u tom pravcu odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te zakone koji su na snazi u Republici Srpskoj, jedino što se može meritorno zaključiti je da pomenuti sudovi nisu rješavali postavljena pitanja u meritumu, tako da se ne može pozivati na različitu praksu sudova u Bosni i Hercegovini. Također, a sukladno s organizacijom vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i u Federaciji Bosne i Hercegovine, ova materija je u isključivoj nadležnosti entiteta, a pitanje harmonizacije entitetskih propisa na nivou cijele Bosne i Hercegovine, sem u dijelu u kojem ovaj sud potvrđuje da je to dobra intencija, nije relevantno za rješavanje ovog predmeta. Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, izuzev apelacija kojima se „osporava“ ranija presuda ovog suda, a koje pokazuju izuzetnu upornost zakonodavca u smislu ne izvršavanja konačne i obvezujuće presude ovog suda broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine, ni na koji način ne doprinose utvrđivanju relevantnih činjenica za ovaj predmet.

9. 3.e) Prilozi druge strane u postupku u vidu Ekonomske studije o notarijatu, stručnih članaka iz te oblasti, izvoda iz zaključaka sa konferencija itd., iako zanimljivo pravno štivo, nisu relevantni i nemaju status dokaza u ovom ustavnosudskom predmetu. Naime, oni se u ključnom bave isključivo promoviranjem „latinskog notarijata“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i njegovim uspjesima, kao

i poviješću notarske službe. Po mišljenju ovog suda pretežno predstavljaju materiju zagovaranja za uvođenje tog tipa notarijata, i ne mogu biti od značaja u rješavanju ovog konkretnog predmeta.

9. 3.f) Ustavni sud Federacije je pribavio, odnosno zatražio podatke od Federalnog ministarstva pravde i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine za dostavljanje obrazloženja koje je prethodilo donošenju osporenih zakona, te je imalo u vidu obrazloženja Zakona o stvarnim pravima, Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine i dr. Ustavni sud Federacije konstatira da obrazloženja ovlaštenog predlagatelja zakona koja su prethodila njihovom usvajanju, suštinski ne tretiraju razloge pojedinih zakonskih rješenja koja su ovdje osporena.

9. 3.g) Također, zatražena je informacija o izvršenju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Od strane opunomoćenika Federalnog ministarstva pravde dostavljen je u formi prednacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, koji se nalazi u parlamentarnoj proceduri. To Ministarstvo je predložilo da ovaj sud zastane s daljnjim postupanjem u ovom predmetu do odlučivanja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine o spomenutom zakonu. Istovremeno je navedeno da je pravno neutemeljen navod da je pravni temelj za donošenje osporenih odredbi zakona neki drugi zakon.

Iz ovog teksta Prednacrtu, koji je u svibnju 2018. godine dostavljen u parlamentarnu proceduru, a radi, kako je navedeno, usuglašavanja s presudom ovog su-

da broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, vidljivo je da se ovaj put ovlaštenu predlagatelj zakona opredijelio za potpuno drugačije rješavanje pitanja notarijata kao javne službe. Obveza notarski obrađene isprave je predložena u odnosu na raspolaganje imovinom malodobnih i poslovno nesposobnih osoba i pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao poklon s tim što se nedostatak notarske forme, u tom slučaju nadomješta izvršenjem obećane činidbe. Uvodi se postupak solemnizacije (potvrđivanja) isprave kod pravnih poslova reguliranja imovinskih odnosa između bračnih i izvanbračnih partnera, prijenosa ili stjecanja vlasništva ili drugih stvarnih prava na nekretninama i kada su u pitanju osnivačka akta i promjena statuta gospodarskih društava, koja, po predloženom rješenju, mogu sačinjavati i druge osobe, a biti potvrđena od strane notara po zakonskoj proceduri kada, ukoliko je isprava sačinjena sukladno sa zakonom, notarskom potvrdom dobija snagu javne isprave. U ovom dijelu, uz uvažavanje argumenata ovlaštenog podnositelja zahtjeva, Ustavni sud Federacije je sadržaj predloženog teksta Prednacrtu sagledao isključivo u svjetlu potvrđene činjenice da ne stoje argumenti da postoji „opasnost“ po pravni život u Federaciji Bosne i Hercegovine i pravnu sigurnost i stabilnost u osporenim oblastima, ukoliko se oblast notarijata uredi i na drugačiji način. Na takvoj kvalifikaciji su inzistirali opunomoćenici druge strane u postupku, te pretežni dio svojih izlaganja i usmjerili na, u suštini, ponovno osporavanje odnosno dovođenje u pitanje presude ovog suda u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u odnosu na ranije važeći članak 73. Zakona o notarima.

9.4. Ustavni sud Federacije podsjeća da je Presudom broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine raniji članak 73. Zakona o notarima ocijenjen neustavnim. Presuda done-sena te godine, još nije izvršena, odnos-no tek u svibnju 2018. godine je od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine utvrđen tekst Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima i upućen u parlamentarnu proceduru. U međuvremenu, od donošenja navedene presude pa do danas, zakonodavac je kao druga strana u tom postupku u dva navrata pred ovim sudom tražio preispitivanje citirane presude u odnosu na članak 73. Zakona o notarima. Rješenjima ovog suda broj: U-15/10 od 08.07.2016. i 05.12.2016.godine ovaj sud je odbio prijedloge o preispitivanju citirane presude. U međuvremenu je, zakonodavac pokrenuo i apelaciju pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine u odnosu na citiranu presudu ovog suda, koja je u predmetu broj: AP-2481/16 tog suda Odlukom o dopustivosti od 07.03.2017. godine odbačena kao nedopuštena, jer po općepoznatom stavu i tumačenju nadležnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine taj sud nije nadležan za preispitivanje presuda/odluka entitetskih ustavnih sudova u apstraktnoj kontroli ustavnosti. No, gotovo istovremeno, Notarska komora putem većeg broja notara, također je podnijela apelaciju protiv spomenute presude, iako nije niti bila strana u tom postupku, kao što nije niti u ovom. Slijedom već utvrđenog stava Ustavni sud Bosne i Hercegovine je Odlukom broj: AP-2567/16 od 16.02.2018. godine istu odbacio kao nedopuštenu iz istih razloga.

Rješenjem ovog suda broj: U-15/10 od 20.12.2017. godine utvrđeno je da

Presuda Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine nije izvršena.

Imajući u vidu sve navedene činjenice, radnje koje je zakonodavac poduzimao, te činjenicu da je u cilju izvršenja spomenute presude tek u svibnju 2018. godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine kao ovlaštenu predlagatelj dostavila zakonodavcu tekst u vidu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Ustavni sud Federacije decidno ističe da stanje neustavnosti u odnosu na ovu oblast i u odnosu na odredbe Zakona o notarima koje su ocijenjene neustavnim, a koje se prema sili Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu primjenjivati od dana objave presude u „Službenim novinama Federacije BiH“, traje izuzetno dugo i direktno predstavlja kršenje odredbe o konačnosti i obveznosti odluka ovog suda koja je ustavni imperativ. Bez poštivanja i izbjegavanjem ili neutemeljenim odugovlačenjem izvršenja presuda ovog suda, a u konkretnom slučaju ocjenjujemo da je došlo do grubog kršenja razumnog roka za izvršenje presude ovog suda, ne može se govoriti o ustavnosti i zakonitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koja je ključ za društvo utemeljeno na načelima vladavine prava.

Osporene odredbe zakona u ovom postupku, ne samo prema navodima podnositelja koji ih direktno povezuje s Presudom ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, nego i dijelom prema navodima druge strane u postupku u kojem je jedan od prijedloga da se zastane s odlučivanjem u ovom predmetu do eventualnog usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notari-

ma, što je stav i ovlaštenog predlagatelja zakona, potvrđuje činjenicu da je rješavanje u ovom ustavnosudskom predmetu neodvojivo od pitanja posljedica neustavnosti ranije odredbe članka 73. Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije utvrđuje da je Zakon o notarima sistemski zakon, što je pojam općeprihvaćen u pravnoj teoriji, da kao takav sadrži materijalno-pravne i procesno-pravne, te organizacijske norme kojim se na sveobuhvatan način propisuje notarijat u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stoga je neprihvatljiv argument druge strane u postupku koji se svodi na to da taj zakon, odnosno ranije važeća odredba članka 73. Zakona o notarima, nije bila ili nije, a također ne može biti temelj za donošenje ovih posebnih zakonskih odredbi koje su osporene u ovom predmetu. U formalno-pravnom smislu svakako da je temelj za donošenje svih zakona od strane zakonodavca sadržan u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. U konkretnom slučaju suštinski je temelj za propisivanje obveznosti notarski obrađene isprave upravo u sistemskom zakonu koji tretira oblast notarijata, a to je Zakon o notarima. Pri tome se ne dovodi u pitanje hijerarhija zakona koja ne postoji u ustavnopravnom životu u Federaciji Bosne i Hercegovine. No, Ustavni sud Federacije podsjeća da su u Federaciji Bosne i Hercegovine na snazi zakoni (primjera radi Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09), koji nalažu usklađivanje drugih zakona, također sa zakonom koji je u formalno-pravnom smislu iste pravne snage. Ustavni sud Federacije podsjeća na navode ovlaštenog predlagatelja, pa i druge strane u postupku da će, po donošenju izmjena

Zakona o notarima biti nužno usuglasiti osporene odredbe zakona sa izmijenjenim tekstom Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije također podsjeća na obrazloženje Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u dijelu koji glasi: „Kao što je naprijed obrazloženo osporena odredba članka 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, odredbe koje su ocijenjene takvim više nisu na snazi. U svezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisivali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe“. Primjera radi Zakon o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 23/17) stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u službenom glasilu tj. Dana 06.04.2017. godine, nakon što se odredba ranijeg članka 73. Zakona o notarima nije mogla primjenjivati. Očigledno je da je donijet od strane zakonodavca primjenom njegovih ustavnih zakonodavnih ovlaštenja, ali i da je ranije važećom odredbom članka 73. Zakona o notarima bila propisana mogućnost donošenja „budućih zakonskih rješenja“, koja će propisivati obveznu notarski obrađenu ispravu. Kako jasno proizilazi iz navedenog dijela obrazloženja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, implikacije te presude direktno se proširuju i na ovakvu zakonodavnu aktivnost zakonodavca. Ustavni sud Federacije ne nalazi da je, imajući u vidu sve činjenice ovog predmeta, potrebno da utvrđeni i obrazloženi stav u toj presudi koriguje ili mijenja.

9.5. Ustavni sud Federacije, iako nerado, u rješavanju ovog konkretnog ustavnosudskog predmeta, imajući u vidu sve prethodno navedene činjenice, osporene odredbe Zakona i to dijelu u kojem se imperativno propisuje isključivo obveza notarski obrađene isprave u različitim oblastima, mora posmatrati i u kontekstu usuglašenosti zakona kao jednom od načela za uspostavu vladavine prava i riješiti ovu ustavnopravnu situaciju. Bje-lodano je utvrđena činjenica da je osporenima odredbama zakona u dijelu kako je to odlučio ovaj sud, narušeno osnovno načelo, a to je načelo vladavine prava, koje uključuje pravnu sigurnost i stabilnost. Kao što je dijelom obrazloženo i u presudi ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, prema jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava, osnovno načelo ocjene zakona je, osim načela obvezne dostupnosti, preciznosti i predvidljivosti, ključno da je zakonsko rješenje sukladno s vladavinom prava. Vladavina prava u tom konvencijskom smislu podrazumijeva da su zakonska rješenja donesena u cilju razvoja demokratskih institucija u društvu, uz poštivanje načela nužnosti i srazmjernosti. U ustavnopravnom smislu vladavina prava podrazumijeva obvezu zakonodavca da donosi zakone u najboljem javnom i društvenom interesu, koji pritom, moraju biti međusobno usklađeni. I iz navoda ovlaštenog predlagatelja zakona, Federalnog ministarstva pravde proizilazi da će eventualno donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kako je predložen, zahtijevati istovremenu zakonodavnu aktivnost na usklađivanju i drugih posebnih zakona, od kojih su neki ovdje i osporeni. Na isti način, nepostojanje u pravnom životu odredbe članka 73. Zakona o notarima, a

kojom se propisivala i regulirala nadležnost notara u smislu obveznosti notarski obrađene isprave za određene pravne poslove, konsekventno je proizvodila posljedicu u vidu nužnosti da se u razumnom roku citirana odredba izmijeni sukladno s uputstvima iz obrazloženja presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine i istovremeno posebni zakoni kojima je in concreto propisana obveza notarski obrađene isprave, usuglase sa sistemskom, izmijenjenom odredbom o nadležnosti notara.

Kako, međutim, do toga u nerazumno dugom vremenskom periodu nije došlo, a iz utvrđenih činjenica se zaključuje i da zakonodavna aktivnost u pogledu izvršenja ranije presude ovog suda je tek u nekoj početnoj fazi, koju bi trebala slijediti zakonodavna aktivnost u odnosu na ove posebne odredbe iz posebnih zakona koje se u suštinskom smislu naslanjaju na nadležnost notarijata za sačinjavanje notarski obrađene isprave, to je ovaj sud ovo stanje ozbiljnog kršenja ustavnosti dugog trajanja, morao riješiti. Navedeno je „iako nerado“, jer je međusobno usklađivanje zakona direktna obveza i nadležnost zakonodavca. No, u ovakvoj ustavnopravnoj situaciji, Ustavni sud Federacije je slijedeći vrhunsko ustavno načelo vladavine prava, utvrdio da osporene odredbe zakona iz izreke presude, isključivo u onim dijelovima u kojima ne ostavljaju nikakvu mogućnost ugovornim stranama koje sklapaju određeni pravni posao, a kao takve nisu propisane niti u Zakonu o notarima, nisu sukladne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije ne smatra da je potrebno da ponavlja argumenta-

ciju iz konačne i obvezujuće Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, koja je u odnosu na ovdje osporene odredbe Zakona pretežnim dijelom relevantna i za rješavanje po ovom predmetu.

Ustavni sud Federacije u tom pravcu može da dopuni da argument druge strane u postupku da u procesu evropskih integracija u Bosni i Hercegovini, i entitet Federacija Bosne i Hercegovine je bio obvezan da uvede notarijat kao javnu službu, da ga ne osporava, naprotiv. No, niti jednim dokumentom nije, niti može biti propisana obveza, kojom se nalaže državi u kojem obimu i na koji način, te koji od modusa notarijata će smatrati najprimjerenijim i propisati ga. Također, Ustavni sud Federacije ponovno ističe da je stanovišta da je harmonizacija propisa iz određenih oblasti na nivou Bosne i Hercegovine poželjna. No, činjenica da je dijelom, na prostoru drugog entiteta, donesen Zakon o notarima i posebni zakoni kojima se preferira tzv. „latinski tip notarijata“, te da se ni Ustavni sud Republike Srpske, niti Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nisu bavili tim pitanjem (donošenjem procesnih odluka, neprihvatanjem inicijative i nisu razmatrali postavljena pitanja o notarijatu u meritumu), nisu u konkretnom slučaju takve prirode da bi utjecale na donošenje ove ustavnosudske odluke. Pri tom, činjenica da je u zemljama u susjedstvu, koje su ili dio Evropske unije, kao što je Republika Hrvatska ili također kao i Bosna i Hercegovine u procesu pridruživanja, Republika Srbija i Republika Crna Gora, uvedena notarska služba s potpuno drugačijim uređenjem nadležnosti notara, jeste zanimljiva sa stanovišta uporednog prava, ali ne može biti i nije od ključnog zna-

čaja za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta.

9.6. Argumentacija druge strane u postupku da od strane ovog suda nije ocijenjena kao neustavna forma notarski obrađene isprave u prethodnom postupku, tako se ne može pokretati ustavnosudska zaštita u ovom konkretnom postupku nije prihvatljiva, osim u dijelu u kojem i druga strana u postupku, suprotno argumentaciji kojom osporava „vezu“ između predmeta u kojem je ocijenjena ustavnost pojedinih odredbi Zakona o notarima s ovim postupkom, posredno ovim potvrđuje da se suština rješavanja po ovom ustavnosudskom predmetu ne može odvojiti od konačne i obvezujuće presude u predmetu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz izreke ove presude jasno proizilazi da je pitanje notarski obrađene isprave posmatrano u odnosu na osporene odredbe isključivo u kontekstu davanja ekskluziviteta za takvu strogu formu zaključenja pravnih poslova u gotovo svim sferama ugovaranja, a ne u kontekstu koji mu pridaje druga strana u postupku.

Pri svemu ovome, treba imati na umu da je propisivanje stroge forme pravnih poslova izuzetak u materiji građanskog i poslovnog (trgovačkog, gospodarskog) prava, u kojoj općenito dominira načelo slobode (autonomije) volje i slobodne dispozicije.

Kako takvi pravni poslovi podrazumijevaju disponiranje privatnim pravima, svako ograničavanje i otežavanje takvog disponiranja od strane zakonodavca mora biti s najvećom pažnjom odmjereno i nesumnjivo utemeljeno na javnom interesu. Upravo zato, svako propisivanje takvih ograničenja mora da se

dovede u svezu s ustavnim i zakonskim garancijama koje stoje na strani građana, odnosno pravnih subjekata i njihove slobodne dispozicije svojim privatnim pravima, ali i s onim garancijama koje stoje na strani zaštite njihove privatnosti uopće. Jer, te garancije zapravo omogućavaju da se realizira jedno od najbitnijih osobnih svojstava (kapaciteta) pravnih subjekata: njihova poslovna sposobnost, kao pravna podloga na kojoj oni, upravo svojom slobodnom voljom, djeluju radi ostvarivanja svojih životnih i poslovnih interesa.

Integritet te slobode uređivanja obligacijskih odnosa ne može se odvojiti od ustavnih garancija primjene „najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda“ utvrđenih samim ustavom ili međunarodnim pravnim instrumentima koji imaju ustavni rang, niti se može izolirati od ustavne garancije na „jednako pred zakonom“. Ne može ga se, isto tako, odvojiti i izolirati ni od garancije prava na privatnost, jer se ta krupna garancija u svome aspektu zaštite privatnosti s obzirom na imovinske interese, bez sumnje, uz sve ostalo, odnosi i na aktivnosti profesionalne i poslovne naravi. Kada se osporene odredbe promatraju u tome kontekstu, sasvim se jasno ukazuje njihov ograničavajući učinak u svim slučajevima kada one utvrđuju da pravnim subjektima koji su naumili zaključiti valjan pravni posao ili poduzeti valjanu pravnu radnju u disponiranju svojim privatnim pravima ostaje samo jedan put: notarski obrađena isprava. „Oštrina“ tog ograničenja je očevidna, čak i uz punu svijest o tome da se svako subjektivno pravo može zakonom ograničiti zbog „viših“ razloga.

Stoga u ovom predmetu nije, niti može biti upitno pravo zakonodavca da u općem interesu propisuje ograničenja u privatnopravnoj sferi, ali jeste i treba biti upitno da li su oštrina ovog ograničenja, s obzirom na ranije pravno stanje, te njegova širina, s obzirom na broj osporenih odredbi, sukladni s gore spomenutim ustavnim garancijama.

Drugačije rečeno, da li su već postojeća ograničenja slobodne dispozicije zbog neophodnosti posebne forme pojedinih pravnih poslova bila tako neefikasna i da li je stupanj pravne sigurnosti subjekata i sigurnosti pravnog prometa bio toliko nizak, da je to iziskivalo da se u gotovo cjelokupnom privatnopravnom području pravni subjekti (fizičke i pravne osobe) liše svake mogućnosti izbora u pogledu načina zaključenja valjanih pravnih poslova i načina poduzimanja valjanih pravnih radnji i da im se nametne samo forma notarski obrađene isprave?

Ustavni sud Federacije smatra da je inače opravdana i neophodna briga zakonodavca za sigurnost pravnog prometa i pravnu sigurnost pravnih subjekata u privatnopravnim odnosima, u ovom slučaju dobila zakonodavni izraz koji pravni subjekti s pravom mogu percipirati kao „nametnutu brigu“, što je samo po sebi *contradictio in adiecto*, i što stvara logičnu asocijaciju na pravno područje u kojem je „nametnuta briga“ društveni i zakonodavni imperativ kao jedino rješenje: starateljstvo.

Stoga se osporene odredbe moraju posmatrati iz aspekta ograničavanja slobode (autonomije) volje pravnih subjekata, kao njihovog osobnog svojstva (ka-

paciteta). A to nameće zaključak da je, u odnosu na ranije pravno stanje u kojem je, propisanom strožijom formom, već bila manifestirana briga zakonodavca za stupanj pravne sigurnosti i sigurnost pravnog prometa, u pojedinim pravnim poslovima koji to nesumnjivo iziskuju, osporenim odredbama učinjen radikal-an korak kojim je, prema stanovištu Ustavnog suda Federacije, narušen delikatni balans između javnog i privatnog interesa.

To je, s jedne strane, rezultiralo neprimjerenim sužavanjem načela slobodne dispozicije, koje u privatnopravnoj sferi predstavlja pravnu vrijednost najvišeg ranga, neodvojivu od integriteta pravnog subjekta. Ali, ne samo to. S druge strane, ugroženo je pravo na jednakost pred zakonom onih pravnih subjekata koji, usprkos svojim kvalifikacijama, verificiranim znanjima i vještinama, ne mogu više raditi ono što su, kao stručnjaci, ranije mogli, a što se, opet, ne može odvojiti od njihovog profesionalnog integriteta.

To osporene odredbe, dovodi u opreku prema ustavnim garancijama uživanja najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda iz članka II.2. i jednakosti pred zakonom iz članka II.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Na temelju svega iznesenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. Šahbaz Džihanović, prof. dr. Edin Muminović i dr. sc. Kata Senjak,

suci Suda.

Broj:U-22/16
06.03.2019.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović,v.r.

.....

250a)

Na temelju članka 28. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 6/95 i 37/03), a u svezi s člankom 21. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10 i 18/16), u propisanom roku, ulažem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno s citiranom Presudom

Uz uvažavanje većinskog mišljenja mojih kolegica i kolega, ne slažem se s donesenom Presudom većine zbog čega, glasujući protiv, nisam mogla podržati donesenu odluku.

Moji razlozi za izdvojeno mišljenje podijelila bi u nekoliko dijelova, prvo opredjeljenje zakonodavca u Bosni i Hercegovini (Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine) za uvođenje jedne nove institucije kojoj zakonodavac povjerava javna ovlaštenja, približavanje bosanskohercegovačkog zakonodavstva

propisima EU, a zatim osvrst na samu donesenu Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine.

U procesu reforme koja se odvija u Bosni i Hercegovini poslije potpisivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir Bosne i Hercegovine, 14.12.1995. godine, država Bosna i Hercegovina opredijelila se da postigne efikasan i moderan pravni sustav koji uvažava, priznaje i prihvata postignute europske standarde. Na tom reformskom putu značajan doprinos daje i uvođenje notarijata kao nove institucije. Bosanskohercegovački zakonodavac (Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, Narodna skupština Republike Srpske i Skupština Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine) se opredijelio da slijedi stečena pozitivna iskustva zemalja EU u ovoj pravnoj oblasti. Pored toga bila su to i pozitivna iskustva u drugim tranzicijskim zemljama u okruženju posebice u Republici Sloveniji, dok su u Republici Hrvatskoj određena rješenja izmijenjena i prilagođena rješenjima većine zemalja EU. Ovo zanimanje u Bosni i Hercegovini je sada jedna nova institucija koja svoje korijene vuče iz perioda Kraljevine Jugoslavije kada je donesen Zakon o javnim bilježnicima (notarima) 1930. godine. Prema paragrafu 52. i 53. spomenutog zakona, nadležnost notara imala je osobine latinskog tipa notarijata kao što je i danas prihvaćeno u Bosni i Hercegovini, a javnobilježnička akta imala su snagu izvršnog naslova. Odlukom AVNOJA 1944. godine ukinut je Zakon o javnom bilježništvu, a ti poslovi tada su preneseni na sudove, organe uprave i odvjetnike. Prema ovom zakonu iz 1930. godine, notar nije državni službenik nego je to bila osoba javnog povjerenja. U socijalističkom periodu od 1945.

do 1992. godine nije postojao institut javnog bilježništva u Bosni i Hercegovini iako su mnoge socijalističke zemlje poznavale „državni notarijat“.

Reformske projekte u Bosni i Hercegovini moramo posmatrati i u uskoj svezi s transformacijom pravnog uređenja i njegovim razvojem od socijalističke države do slobodne i demokratske tržišnog gospodarstva i pravne države, gdje u okviru toga moramo prihvatiti neophodnost da se u cijeloj državi, a ne samo u jednom entitetu uvede na istovjetan način jedna nova javna služba, a to je notarijat.

Na takav način je osigurana punovažnost i priznavanje isprava, a time i ukupna pravna sigurnost u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Uvođenje notarijata u Bosni i Hercegovini je također i važan korak za integraciju države Bosne i Hercegovine u EU. Za sve buduće države koje žele integraciju u EU važno je da svoje pravno uređenje harmoniziraju s europskim pravom. Istina, ne postoji jedinstvena regulativa za notarsku profesiju u državama članicama EU. Ipak, se u većini država članica koje pripadaju takozvanom „kontinentalno-europskom pravnom krugu“, notarijat podrazumijeva kao javna služba u smislu „latinskog notarijata“. Europski parlament je u Odluci od 18.01.1994. godine formulirao zajednička temeljna načela notarske profesije u EU koja je prihvatila i Bosna i Hercegovina³.

Nadalje, Europski sud pravde (u pravnom predmetu C-342/15-Piringer) je potvrdio pravo država članica da predviđaju obveznu notarsku obradu koja

---

³ Službeno glasilo EU, broj: C 44 od 14.02.1994. godine

se ne može dovoditi u pitanje pozivanjem na slobodu pružanja usluga pripadnika drugih pravno-savjetodavnih grupa zanimanja (a posebice odvjetnika). U tom pogledu najviši Sud EU daje sljedeće obrazloženje⁴.

Na temelju tih zajedničkih načela postiže se još jedan korak u pravcu stvaranja pravne države i pravne sigurnosti, a samim tim i korak ka integraciji Bosne i Hercegovine u EU.

Kad je u pitanju osnovna koncepcija zakona o notarima u Bosni i Hercegovini, prihvaćen je koncept „latinskog notarijata“, a djelatnost se definira kao javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i neovisni nositelji te službe. To po prirodi znači da notari obavljaju poslove koji po svojoj prirodi spadaju u nadležnost organa vlasti (sudova, organa uprave i drugih organa), ali se ti poslovi povjeravaju notarima kao javna ovlaštenja. Smatram da odredbe čl. 2., 4. i 90. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju temeljni značaj za instituciju notarijata. Ovo iz razloga što je zakonom regulirano da je notarijat javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i neovisni nositelji te službe, da su notarske isprave javne isprave i važe kod svih organa vlasti i pravnih os-

oba, kao i da one imaju snagu ovršne isprave ukoliko su sačinjene u pisanoj formi i ako su sastavljene o nekom pravu potraživanja koje za predmet plaćanja ima određenu sumu novca. Istovjetna rješenja su i u Zakonu o notarima Republike Srpske i Zakonu o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Taj značaj ogleđa se u tome što je tom odredbom riješeno pitanje pravne snage notarskih isprava, jer se njim osigurava pravna sigurnost u svim pitanjima u kojima u granicama svoje nadležnosti, postupaju notari u cijeloj Bosni i Hercegovini.

I na kraju ključne odredbe koje određuju nadležnost notara za notarsku obradu određenih pravnih poslova je odredba članka 73. Zakona o notarima Federacije Bosne i Hercegovine, članka 68. Zakona o notarima Republike Srpske i članka 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koja po svojoj prirodi u svim zakonima ima temporalni karakter. S obzirom na razgraničenje nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta 2002. godine kada je donesen Zakon o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine, nije bilo moguće očekivati da istovremeno s donošenjem ovog zakona budu doneseni i odgovarajući posebni zakoni u smislu propisivanja obvezne notarske obrade za pojedine pravne poslove. Dakle, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine se opredijelio, da navedena odredba ima temporalni karakter i da će biti derogirana u onim dijelovima kako pojedini zakoni budu uređivali ovo pitanje. Isto proizilazi i iz same odredbe članka 73. stavak 6. kojim je propisano „da se odredbe istog članka primjenjuju samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava“.

⁴ “Pod ovakvim okolnostima nacionalne odredbe, koje propisuju da točnost upisa u zemljišnu knjigu moraju povjeriti pripadnicima zanimanja za koja se daje prisega, poput notara, doprinose osiguravanju pravne sigurnosti transakcija koje se odnose na zemljište i funkcionalnosti zemljišnih knjiga, i one su općenito vezane za zaštitu propisnog funkcioniranja pravosuđa, što prema sudskoj praksi Suda predstavlja uvjerljiv razlog općeg interesa (vidi u ovom smislu presudu od 12.12.1996., putnička agencija Broede, C-3/95:C:1996:487, Rn. 36) i Presuda od 24.05.2011. godine Komisija/Austrija (C-53/08, EU:C:2011:338, Rn. 96)“.

Zbog opredjeljenja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da se prihvate predložena rješenja za uvođenjem „latinskog tipa notarijata“ podnesen je zahtjev za ocjenu ustavnosti od strane Dopredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine i to članka 6. stavak 2., članka 27., te članka 69. do 73. Zakona o notarima, navodeći da su iste odredbe suprotne članku II.A.2(1)c, d, k, l, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, zatim članku 2. Opće deklaracije o ljudskim pravima i članku 2. stavak 2. Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

Rješavajući po istom zahtjevu Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj:U-15/10 od 02. 12.2015.godine i „utvrdio da odredba članka 6. stavak 1. u dijelu koji glasi: „kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovog članka“ i stavak 2. istog članka, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu sukladne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.“. U obrazloženju donesene Presude je navedeno „da je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine pošao od članka II.A.2(1) c), d) i l) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano da će: Federacija osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u aktima navedenim u Aneksu, a posebice da sve osobe unutar teritorije Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na: c) jednakost pred zakonom; d) zabranu svake diskriminacije; k) l) osnovne slobode: (...), slobodu na rad“ (...); (2) Svi građani uživaju: a) (...), b) politička prava: (...) da imaju jednak pristup javnim službama; pri čemu se također, imaju u vidu i međunarodni ugovori i drugi međunarodni sporazumi, koji

su na snazi u odnosu na Federaciju, i opća pravila međunarodnog prava, koji su prema Odjeljku VII. članku 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine sastavni dio zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine, a prema kojem, u slučaju bilo koje nesuglasnosti između međunarodnih ugovora i zakonodavstva, prevaugu imaju međunarodni ugovori. S tim u svezi, Ustavni sud Federacije uzeo je u obzir članak 2., članak 23. stavak 1., a posebice članak 29. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, prema kojima svakom pripadaju sva prava i slobode utvrđene u ovoj Deklaraciji, odnosno, da svatko ima pravo na rad, te da u vršenju svojih prava i sloboda svatko se može podvrgnuti samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom isključivo u cilju obezbjeđenja potrebnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih, kao i zadovoljavanja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu.

Sve ovo ukazuje na nesuglasnost osporenog članka 73. Zakona s citiranim odredbama članka II.A.2.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnim ugovorima i drugim sporazumima koji su na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine, a sadržani su i u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, posebice u pogledu prava na jednakost pred zakonom, te zabranu diskriminacije po bilo koje osnovu.“.

Pored pomenutog, u obrazloženju je navedeno:

„Kao što je naprijed obrazloženo, osporena odredba članka 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novinama Federacije“, odredbe koje su ocijenje-

ne takvim više nisu na snazi. U svezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe.“.

Istom Presudom, odredbe članka 69. do 72. spomenutog Zakona nisu proglašene neustavnim, i ako je podnositelj zahtjeva tražio ocjenu ustavnosti istih članaka.

Ovdje bih posebice istaknula odredbu članka 4. Zakona kojom je propisano, (da su notarske isprave sve isprave notara, koje on sačini na temelju ovog zakona, a u okviru svoje nadležnosti. Notarske isprave su: isprave nastale notarskom obradom, notarske ovjere i notarske potvrde. Notarske isprave su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija neovisno od toga od kojeg su notara izdate. Notarski obrađene isprave, koje je notar sačinio u granicama svojih službenih ovlaštenja u propisanoj formi, imaju punu pravnu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom, čija ustavnost nije ni cijenjena, zatim odredbu članka 69. koja je vrlo bitna, a čiju ustavnost je cijenio Ustavni sud Federacije i utvrdio da je sukladna Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. Istom odredbom je propisano, „da definira osnovu nadležnosti notara, a to je sačinjavanje određenih isprava koje imaju karakter javnih isprava, i da je notar nadležan da poduzima notarsku obradu isprava, izdaje potvrde, kao i da ovjerava potpise, rukopise, prijepise“. Iz ove odredbe proizilazi da notari i dalje mogu obavljati poslove notarske

obrade isprava kada je to propisano Zakonom.

Imajući u vidu karakter članka 73. Zakona koji je imao temporalni karakter kako je to bilo propisano stavkom 6. (odredbe ovog članka vrijede samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava koja ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavlja van snage), postavlja se suštinsko pitanje, da li se njegova ustavnost i mogla cijeniti, imajući u vidu, da su svi zakoni gdje je za pravne poslove neophodna notarska obrada regulirani u zakonima, i to: Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13, i 100/13), Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/03 i 54/04), Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14 i Zakon o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03 i 39/09). Svi naprijed doneseni zakoni doneseni su prije donošenja Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Po meni, donošenjem materijalnih zakona prije donošenja odluke Suda izvršena je implementacija članka 73., a samim tim i prestala je njegova primjena, imajući u vidu stavak 6. članka 73. Zakona. Notari su i poslije donošenja spomenute odluke imali pravni temelj za sačinjavanje notarski obrađenih isprava što su svi sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine

i prihvatili.

U novom podnesenom zahtjevu od 29.07.2016. godine za ocjenu ustavnosti članka 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), članka 53., 82., 147., 190., 278., 305. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13, i 100/13), članka 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/03 i 54/04), članka 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), članka 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14 i članka 23. Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/03 i 39/09), navedeno je da odredbe istih zakona nisu sukladne Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga, što je u Obrazloženju Presude broj:U-15/10 od 02.12.2015. godine navedeno: „Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je pojasnio da je u međuvremenu donesen jedna broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu po kojem ta mogućnost više ne postoji, te se implikacije ove presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine proširuju i na posebne zakone“. Isto tako u obrazloženju podnesenog zahtjeva je navedeno „da članak 73. Zakona o notarima nije sukladan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine iz čega proizilazi da pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim

sukladno članku 73. bila propisana obvezna notarska obrada određenih pravnih poslova, te da su u suprotnosti s člankom II.A.2 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine, člankom 14. i 18. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, te člankom 1. Protokola 12. uz Europsku konvenciju i člankom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima“. Pored spomenutoga, navedeno je „da se implikacije ove odluke Ustavnog suda proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira odluku Ustavnog suda Federacije, već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave“.

Na održanoj javnoj raspravi 20. 11.2018. godine i 26.02.2019. godine opunomoćenik podnositelja zahtjeva nije naveo nikakve druge razloge neustavnosti spomenutih članaka zakona osim onoga što je navedeno u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Na Sjednici Suda o vijećanju i glasanju koja je održana 06.03.2019. godine, Sud je donio Presudu i utvrdio neustavnost svih odredbi zakona, kako je to i navedeno u izreci donesene odluke. Nisam se složila s većinskim mišljenjem svojih kolega iz razloga što je Sud izmijenio opredjeljenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je zakonom prenio javna ovlaštenja na jednu novu javnu službu, a to je notarska služba, izmijenio njene nadležnosti i pored jasne odredbe čl. 4. i 69. Zakona o notarima kojima je utvrđeno, da je u nadležnosti notara da poduzimaju notarsku obradu isprava. Iste odredbe nisu proglašene

neustavnim. Po mom mišljenju, takvo postupanje i donošenje odluke od strane Ustavnog suda Federacije nije u njegovoj nadležnosti, nego je to u nadležnosti zakonodavca koji treba da cijeni cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja jer su to pitanja iz domena zakonodavne politike jedne države, a u konkretnom slučaju, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je osnovao jednu javnu službu i utvrdio njenu nadležnosti.

Zakonodavac je i u ovom slučaju notarsku službu uredio kao javnu službu i na istu prenio javno ovlaštenje. Ukoliko su na neku službu prenesena javna ovlaštenja, ta služba mora podjednako da vodi računa o pravima i obvezama svih strana u postupku, za razliku od odvjetnika koji samostalno i neovisno obavljaju svoju službu i štite samo svoju stranu. Ovdje je potrebno dodati i činjenicu, i to zbog stalnih prigovora od strane odvjetnika, da se ovdje radi o Zakonu o odvjetnicima i Zakonu o notarima koji imaju istu pravnu snagu jer su doneseni od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a stvar je Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da se opredijeli koje će poslove odrediti da obavljaju odvjetnici, a koje notari. Ne stoji prigovor prava na rad, sloboda rada, sloboda izbora, pravo na imovinu, jer svaka osoba ima pravo da obavlja poslove za koje ispunjava uvjete, ali u oblasti javne djelatnosti moraju postojati zakonska ograničenja broja osoba koje obavljaju tu djelatnost kao što su suci, tužitelji, pravobranitelji, državni službenici, notari itd.

U prilog navedenom obrazloženju mog Izdvojenog mišljenja, spomenut ću i doneseno Rješenje broj: U-18/05 od

31.05.2006.godine Ustavnog suda Republike Srpske, gdje Ustavni sud nije prihvatio inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti članka 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 86/04), koji ima istovjetna rješenja kao i članak 73. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obrazlažući podnesenu inicijativu Ustavni sud Republike Srpske je istaknuo „da zakonodavac na način koji smatra cjelishodnim, a imajući u vidu javni interes, notarsku službu uredio kao javnu službu koju obavljaju stručne osobe – notari, kao samostalni i neovisni nositelji ove djelatnosti. Spomenutim zakonom Republika Srpska je suglasno navedenoj ustavnoj odredbi na notare prenijela dio javnopravnih ovlaštenja i propisala da je notar dužan da neovisno i nepristrano obavlja ovu djelatnost, da mora podjednako voditi računa o interesima svih stranaka u postupku jer prema njima ima položaj službene osobe, te da notar osigurava čuvanje, dokaznu snagu i izvršnost notarski obrađenih isprava. Istovremeno, Republika Srpska je zadržala pravo nadzora nad sprovođenjem Zakona i djelatnosti notara. Uvođenjem ovog instituta, po mišljenju Suda, osigurava se veća pravna sigurnost u pravnom sustavu Republike Srpske, a postiže se i ekonomičnija zaštita prava fizičkih i pravnih osoba.

Pitanje ocjene eventualne nesuglasnosti odredaba članka 68. Zakona o notarima sa Zakonom o odvjetništvu, a na koje ukazuje davatelj inicijative, nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske jer se radi o propisima iste pravne snage usvojenim od strane istog donositelja, odnosno Narodne skupštine Republike Srpske. Prema tome, isključivo

je stvar zakonodavne politike koje će poslove zakonodavac dati u nadležnost odvjetnicima, a kako će, s druge strane, regulirati pitanje notarske djelatnosti, odnosno, u konkretnom slučaju, za koje će pravne poslove propisati obveznu notarsku obradu isprava. Pri tome također treba imati u vidu da je zakonodavac osporenim odredbom predvidio mogućnost učešća odvjetnika u postupku pred notarima, tako što je stavkom 6. članka 68. Zakona o notarima propisano, da pripremu akta za notarsku obradu i ovjeru isprava, kao i zastupanje stranaka pred notarima, mogu vršiti odvjetnici.

Ovim člankom je, između ostalog, utvrđeno da svatko ima pravo na rad i slobodu rada, da je svatko slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i pod jednakim uvjetima mu je dostupno radno mjesto i funkcija.

Iz navedene ustavne odredbe nesumnjivo proizilazi da Ustav ne garantira obim prava na rad. Po mišljenju Suda, ovo ustavno načelo prije svega podrazumijeva pravo da svaki građanin ima mogućnost da osigurava sredstava za život radom koji je slobodno izabrao ili prihvatio.“

Isto tako, Apelacioni sud Brčko Distrikta nije prihvatio inicijativu odvjetnika Čedomira Ostojića iz Brčkog za pokretanje postupka ocjene usuglašenosti članka 47. Zakona o notarima s člankom 13. stavak 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10). U ovom slučaju, Sud je donio Rješenje broj: 970 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine u kojem je navedeno „da je Zakonom o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnovan notarijat kao javna služba, koju obavljaju notari kao samostalni i neovisni nositelji te službe,

zatim da određene notarske isprave koje notari sačinjavaju imaju dokaznu snagu javnih isprava, tako da notarski obrađene isprave imaju punu dokaznu snagu javne isprave o svim izjavama koje su date pred notarom dok notarske potvrde i ovjere imaju dokaznu snagu javne isprave o činjenicama o kojima se u njima svjedoči. U konkretnom slučaju, namjera zakonodavca je bila da notarijat formira kao posebnu javnu službu, imajući u vidu da je isprava koju sačini notar priznato svojstvo javnih isprava, a u određenim slučajevima i svojstvo izvršnih isprava. U obrazloženju se dalje navodi da za razliku od notara odvjetnici obavljaju privatnu profesionalnu djelatnost koja se sastoji u pružanju različitih vidova pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama, te zastupaju svoje vlastodavce u postupku pred sudovima i drugim državnim organima.

Sud nadalje ističe da Skupština Brčko Distrikta kao zakonodavac ima statutarno ovlaštenje da na području Brčko Distrikta uredi funkcioniranje javnih službi prema zahtjevima i potrebama pravnog sustava i taksativno prema članku 47. Zakona o notarima gdje su navedeni pravni poslovi za čiju pravnu valjanost je neophodna notarska obrada isprava. U tom domenu zakonodavac uživa određeno polje slobodne procjene, a Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata ne može cijeliti cjelishodnost i zakonodavnost pravnih rješenja jer su to pitanja iz oblasti zakonodavne politike koju kreira zakonodavac prilikom donošenja zakona“.

Polazeći od navedenog smatram, da je Ustavni sud Federacije u predmetu U-22/16 od 06.03.2019. godine trebao utvrditi da su spomenuti članci zakona za koje se traži ocjena ustavnosti, sukladni

s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Nisam se složila sa stajalištem većine sudaca Suda, jer sam mišljenja da će donesena odluka izazvati pravnu nesigurnost i pravnu neizvjesnost kod građana na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine kad je u pitanju pravna valjanost isprava koje su do sada sačinjavali notari.

**Sutkinja Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine
dr. sc. Kata Senjak**

.....

250

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о захтјеву Потпредседника Федерације Босне и Херцеговине за оцјену уставности одредби чл. 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 53., 82., 147., 190., 278. и 305. Закона о стварним правима; чл. 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине; чл. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине и члана 23. Закона о извршном поступку, на основу члана IV.Ц.3.10.(2) а) Устава Федерације Босне и Херцеговине, након одржаних сједница Суда са јавном расправом, на сједници Суда о вијећању и гласању, одржаној 06.03.2019. године, **донио је следећу:**

ПРЕСУДУ

1. Утврђује се да члан 29. тачка 2) у

дијелу који гласи: „нотарски обрађен“ и тачка 3) у дијелу који гласи: „нотарски утврђен“ и члан 36. став (1) у дијелу који гласи: „нотарски обрађене“ Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

Утврђује се да су чл. 34. и 35. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

2. Утврђује се да члан 53. став (2) у цјелини и став (3) у дијелу који гласи: „у којем случају та исправа мора бити нотарски обрађена“, члан 82. став (2), члан 147. став (5), члан 190. став (1) у дијелу који гласи: „у форми нотарски обрађене исправе“, члан 278. став (2) у дијелу који гласи: „мора бити у облику нотарски обрађене исправе и“ и члан 305. став (2) Закона о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 66/13 и 100/13) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
3. Утврђује се да члан 41. став (2) Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 58/02, 19/03 и 54/04) није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
Утврђује се да је члан 58. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
4. Утврђује се да члан 128. у дијелу који гласи: „у форми нотарски об-

рађене исправе“, члан 130. став (1) у дијелу који гласи: „који мора бити у форми нотарски обрађене исправе“, члан 131. став (3) у дијелу који гласи: „учињен у форми нотарски обрађене исправе и“, члан 136. став (2) у цјелини и став (3) у дијелу који гласи: „у истој форми“, члан 147. став (1), члан 167. став (3), члан 176. став (2) и члан 237. став (6) у дијелу који гласи: „Изјава о примању наслеђа или о одрицању од наслеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање наследничке изјаве“ Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број: 80/14) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
Утврђује се да су чл. 70. и 163. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

5. Утврђује се да члан 258. став (2) Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 35/05, 41/05 и 31/14) није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
Утврђује се да је члан 238. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
6. Утврђује се да је члан 23. Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, број: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16) у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;
7. Уставни суд Федерације Босне и

Херцеговине доноси прелазно рјешење којим се даје могућност Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да у року од највише шест мјесеци од дана објављивања ове пресуде у „Службеним новинама Федерације БиХ“ усклади одредбе закона које су утврђене као неуставне са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, до када се исте могу примјењивати;

8. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и службеним гласилима кантона у Федерацији Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Потпредсједник Федерације Босне и Херцеговине Милан Дуновић (у даљем тексту: подносилац захтјева), путем пуномоћника Хакије Куртовића, адвоката из Сарајева поднио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 29.07.2016. године под бројем: 03-01-2-255-1/16 захтјев за оцјену уставности одредаба закона чији је правни основ за доношење био члан 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02) (у даљем тексту: Захтјев), и то конкретно: чл. 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 53., 82., 147., 190., 278. и 305. Закона о стварним правима; чл. 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине; чл. 70.,

128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине и члана 23. Закона о извршном поступку (у даљем тексту: оспорене одредбе закона).

У смислу члана IV.Ц.3.10.(2) а) Устава Федерације Босне и Херцеговине Потпредседник Федерације је овлашћен за подношење захтјева за оцјену уставности закона Федерације Босне и Херцеговине.

2. Странке у поступку

На основу члана 39. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 6/95 и 37/03), странке у овом уставносудском поступку су: Потпредседник Федерације Босне и Херцеговине као подносилац захтјева и Парламент Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених одредби Закона.

3. Битни наводи подносиоца захтјева

Подносилац захтјева наводи да је оспореним одредбама закона дошло до повреде члана II.A.2.(1) ц), д), к) и л), у вези са чланом VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине и Анексом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. У образложењу захтјева цитира Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 30/16) на којој заснива Захтјев, а којом је утврђено: да члан 6. став 1., у дијелу који гласи: “као и ли-

це које испуњава претпоставке из става 2. овога члана“ и став 2. истог члана, те чл. 27. и 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02), нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине“. Позива се на текст образложења наведене пресуде, те парафразира да је у истој наведено да је у међувремену донесен један број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, чији је законски основ за доношења био члан 73. Закона о нотарима. Како такав, законски основ више не постоји, то се импликација предње наведене пресуде Уставног суда Федерације проширује и на оспорене одредбе закона.

Након објаве цитиране пресуде Уставног суда Федерације дошло је до правне конфузије, јер нотари нису приступили имплементацији исте, већ послове и даље обављају као да не постоји наведена пресуда. Такође, ни Федерално министарство правде није дало никакве инструкције Нотарској комори Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Нотарска комора) за поступање по поменутој одлуци. С тим у вези многи грађани, правна лица, па и правосудне институције се службено и неслужбено обраћају подносиоцу захтјева за појашњење како поступати у оквиру своје надлежност, а након објаве цитиране одлуке Уставног суда Федерације. У прилог томе, подносилац захтјева указује и на акт Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 08.07.2016. године и акт Општинског суда у Зеници број горњи од 10.06.2016. године, који је достављен Председнику и Потпредседницима Федерације Босне и

Херцеговине, као и Премијеру Федерације Босне и Херцеговине. У том акту, Предсједник Општинског суда у Зеници обавјештава подносиоца захтјева, између осталих, да се обратио Потпредсједници Федерације Босне и Херцеговине, Премијеру Федерације Босне и Херцеговине и Предсједнику Уставног суда Федерације у вези са имплементацијом Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Из тог акта произилази да постоје многе нејасноће у вези са извршењем послова из судске надлежности након проглашења одредбе члана 73. Закона о нотарима неуставном. Предсједник Општинског суда у Зеници, између осталог, предлаже да се постави захтјев за оцјену уставности посебних прописа чији је законски основ доношења био члан 73. Закона о нотарима.

Подносилац захтјева, надаље тврди да из образложења Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године произилази да: „правни послови за које је посебним законима донесеним у складу са чланом 73. Закона о нотарима била прописана обавезна нотарска обрада одређених правних послова су у супротности са чланом II.A.2. Устава Федерације Босне и Херцеговине, чл. 2., 23., 29. и 30. Универзалне декларације о људским правима, чл. 14. и 17. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, чланом 25. Међународног пакта о грађанским и политичким правима као и чл. 2., 5., 6. и 7. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима“. По-

дносилац захтјева наводи да из напријед наведених одредаба произилази, да државе потписнице наведених међународних аката нити једним законом не могу утврдити законско ограничење воље грађанина који има потребу за закључење правног посла да тај посао мора закључити у форми нотарски обрађене исправе, већ грађанин, односно физичко или правно лице може да бира да садржај исправе изради сам или да израду потребног правног посла повјери неком другом стручном лицу.

Према наводима из захтјева, нотарски обрађене исправе прописане оспореним одредбама закона су у цијелости у супротности и са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, цитираним међународним конвенцијама и са принципима Закона о забрани дискриминације („Службени гласник БиХ“, бр.: 59/09 и 66/16) и Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр.: 48/05, 76/07 и 80/09). Коначно, послови за које се тражи нотарски обрађена исправа, према наводима подносиоца захтјева, изгубили су правни основ објављивањем Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

Подносилац захтјева сматра, да обзиром да су оспорене одредбе закона засноване на члану 73. Закона о нотарима, који је пресудом овог суда проглашен неуставним, те да је у образложењу те одлуке одређено да се импликације проширују и на одредбе посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, те да Нотарска комора не жели да имплементира уставносудску одлуку већ и даље наставља израду правних послова у облику

нотарски обрађене исправе, то ствара правну несигурност грађана у циљу остваривања њихове воље у складу са одлуком Уставног суда Федерације.

У односу на предње, подносилац захтјева, предлаже да Уставни суд Федерације донесе пресуду којом ће утврдити неусклађеност са Уставном Федерације Босне и Херцеговине оспорених одредби закона. Подносилац захтјева оставља Уставном суду Федерације да цијени да ли има потребе за изрицањем прелазних рјешења.

Уз захтјев за оцјену уставност достављени су сљедећи прилози: Пресуда Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, „Изводи из посебних Закона“ чије одредбе се оспоравају предметним захтјевом за оцјену уставности; допис Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 08.07.2016. године којим се насловљеним институцијама доставља: обавијест Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: С-63-1/16 од 18.06.2016. године којом се наводи да овај суд није запримио захтјеве за оцјену уставности закона који се наводе у образложењу Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године (Обавијест дата на упит Општинског суда у Зеници), писмено обраћање Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 10.06.2016. године којим се указује на проблем настао у односу на провођење Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, те алтернативно, тражи покретање процедуре измјене закона који регулишу нотарску обраду исправе као обавезну форму, односно покретање поступка оцјене уставности тих закона пред Уставним судом Федерације; допис Нотарске коморе број:

2-2371/16 од 07.06.2016. године у којем поменута комора правосудним институцијама којима се обраћа износи став да сматра да су активности овјера потписа на уговорима који за предмет имају пренос, измјену, ограничење или брисање власништва или неког другог стварног права, а које предузима Општински суд у Зеници након доношења Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, противне важећим прописима и воде правној несигурности, те позивају тај Суд да престане са, како наводе, незаконитим радњама.

4. Претходни поступак

На основу члана 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације је актима број: У-22/16 од 04.08.2016. године затражио од оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да у року од 30 дана од пријема тог акта, доставе писмене одговоре на наводе подносиоца захтјева. Тражени одговори нису достављени.

На основу члана 8. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, у вези са чланом 8. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 40/10 и 18/16), Уставни суд Федерације је актима број: У-22/16 од 15.09.2016. године затражио од оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Федералног министарства правде, да у року од 30 дана од пријема тог акта, доставе образложења која су пратила приједлоге оспорених зак-

она од стране овлашћеног предлагача.

Федерално министарство правде је поступајући по наведеном акту Уставног суда Федерације дана 10.10. 2016. године доставило: Изјашњење о примједбама и сугестијама датим током јавне расправе о Нацрту Закона о стварним правима, образложење Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, са примједбама на Нацрт Закона о наслеђивању и образложење Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине. Такође је информисало овај суд да не располаже са образложењем Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине из разлога што је исти проглашен Одлуком Високог представника за Босну и Херцеговину, која је објављена у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 58/02, да не располаже ни са образложењем које је пратило Породични закон Федерације Босне и Херцеговине, Закон о извршном поступку и Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине у основном тексту, те упућује да се затражени подаци прибаве од Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

Уставни суд Федерације је утврдио да се достављено Изјашњење о примједбама и сугестијама Закона о стварним правима не дотиче оспорених одредби Закона. У односу на образложење Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, може се констатовати да у истом предлагач закона образлаже потребу за растерећењем правосуђа и постизањем ве-

ће ефикасности судова, на начин да се одређени насљедноправни послови повјере нотарској служби. Што се тиче образложења Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине, наведено је да је извршено усклађивање појединих одредби Закона на начин да се напушта концепт нотарске обраде појединих одлука привредних друштава у току поступка регистрације и врши се усклађивање са Законом о нотарима, а све у циљу унапређења економског простора на територији Федерације Босне и Херцеговине уклањањем административних баријера и оптерећења привредним субјектима, прије свега у области регистрације пословних субјеката.

Тражене податке у остављеном року, је доставио Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, док Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине није доставио тражене податке.

Уставна комисија Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине дана 18.10.2016. године Уставном суду Федерације доставила је образложење које је пратило приједлог Закона о нотарима (које није тражено и није релевантно за овај поступак), те изводе из транскрипата са сједница Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине у погледу разматрања: Нацрта Закона о стварним правима, Приједлога Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, те Приједлога Закона о измјенама и до-

пунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине.

Обзиром да је од стране Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине само дјелимично одговорено на захтјев овог суда, то је Уставни суд Федерације акти-ма број: У-22/16 од 05.01.2017. године и 21.02.2017. године од наведеног Дома затражио достављање тражених потпуних података.

Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине дана 27.02.2017. године овом суду доставио је документацију са којом, како се наводи, располаже тј. поновно доставио образложење које је пратило приједлог Закона о нотарима, изводе из транскрипата са сједница тог Дома на којима су разматрани: приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине, приједлог Закона о стварним правима, приједлог Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, приједлог Закона о измјенама и допунама Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине, те доставио образложење Закона о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине и образложење Закона о извршном поступку. У односу на образложење за доношење Закона о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине, између осталог, наводи се да исти има за циљ регулација система земљишних књига које воде судови, давање већег значаја и побољшања досадашње ситуације у вези са земљишним књигама и правом власништва, досљедно поштивање

принципа конститутивности уписа и повјерења у земљишну књигу, осигурање правног промета некретнина, као и антиципирање рјешења будуће кодификације стварног права. Што се тиче образложења Закона о извршном поступку наводи се потреба за реформом извршног поступка, са циљем поједностављења и убрзања истог, имајући у виду новонастале услове у земљи. Напоменуто је да достављена документација није ауторизована од стране овлашћеног предлагача, те да у највећем дијелу она одражава тачност расправе на сједницама тог Дома.

Уставни суд Федерације је утврдио да наведена образложења у односу на Закон о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине и Закон о извршном поступку Федерације Босне и Херцеговине, не дају одговоре на питање легитимног циља (разлога) за доношење оспорених одредби закона, односно објашњење предметних законских рјешења која се преиспитују у овом поступку. У преосталом дијелу није дато образложење за доношење закона, него дискусије тока сједница Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

5. Сједница Суда са јавном расправом од 20.11.2018. године

Уставни суд Федерације је дана 20.11.2018. године одржао сједницу Суда са јавном расправом, на коју су поред странака у поступку, а ради давања обавјештења од значаја за доношење одлуке позвани и Премијер Федерације Босне и Херцеговине, министар Федералног министарства прав-

де, те у својству заинтересованих лица Нотарска комора и Адвокатска комора Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Адвокатска комора).

На сједницу Суда са јавном расправом одазвали су се пуномоћници странака у поступку, пуномоћник Федералног министарства правде, те пуномоћници Нотарске коморе и Адвокатске коморе.

У свом обраћању, пуномоћник подносиоца захтјева је поновио наводе из захтјева и указао на „злоупотребу права“ и непоштивање одлуке Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, јер су нотари наставили са нотарском обрадом исправа што ствара правну несигурност у Федерацији Босне и Херцеговине. Тиме је настављена континуирана директна дискриминација права адвоката, јер је након утврђења неуставности члана 73. Закона о нотарима престао основ за било какво фаворизовање нотара у односу на адвокатуру која, као један од стубова правног система и демократије и егзистира на подручју Босне и Херцеговине пуних 135. година не угрожавајући никога и борећи се за људска права и слободе. Закључује да се у конкретном случају не ради о међусобном спору између нотара и адвоката, него о правима грађана Федерације Босне и Херцеговине на слободу избора.

Пуномоћници Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине доставили су Уставном суду Федерације писмено излагање, односно писмени одговор на наводе захтјева, под називом

"Излагање пред Уставним судом Федерације БиХ", са 19 прилога и то: Рјешење Уставног суда Републике Српске број: 18/05 од 31.05.2006. године којим се не прихвата инцијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 68. Закона о нотарима („Службени гласник РС“, број: 86/04); Рјешење Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине број: 97 0 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године којим се не прихвата инцијатива за покретање поступка оцјене усклађености одредбе члана 6. и члана 47. Закона о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, бр.: 9/03 и 17/06), са одредбом члана 13. став 1. Статута Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, број: 2/10); Образложење Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; Образложење Закона о стварним правима; неформални акт о Препорукама Европске комисије под називом: „Други састанак о Структуралном дијалогу о правосуђу између Европске уније и Босне и Херцеговине, Сарајево, 10.-11. новембра 2011.“; Одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине, број: АП 2567/16 од 16.02.2018. године; овјерени превод са њемачког језика Експертног мишљења о уставности темеља латинског, те посебно њемачког нотаријата поводом Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, аутора др. Christian Waldhoff-a; овјерени превод са њемачког језика Мишљења које се реферише на Пресуду Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, аутора проф. др.

Wolfgang Lower-a; службени подаци регистра пословних субјеката општинских судова (Општински суд у Горажду, Општински суд у Орашју, Општински суд у Тузли) - који се односе на број исправа сачињених од стране адвоката у 2006. години и нотара у 2009. године; подаци порезне управе (Порезна управа Бихаћ – Испостава Цазин; Кантонални порезни уред Љубушки – Испостава Широки Бријег, Кантонални порезни уред Зеница – Порезна испостава Зеница, Кантонални порезни уред Орашје – Испостава Оџак, Кантонални порезни уред Ливно – Испостава Ливно, Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине – Средишњи уред Сарајево, Кантонални порезни уред Мостар – Порезна Испостава Града Мостара, Кантонални порезни уред Нови Травник – Испостава Травник) који се односе на број исправа сачињених од стране адвоката у 2006. години; чланак „Јавно-биљежничка служба у Европској унији: филозофија струке и трендови развоја, хармонизација и уједначавање“, аутора Stefan Zimmermann-a и Andreas Schmitz – Vormoor-a, објављен у Зборнику Правног факултета Загреб, 59, (6) 1217. – 1250. (2009)); писмено излагање председнице Општинског суда у Сарајеву Јање Јовановић на Међународној конференцији у Сарајеву „Ефекти дјеловања нотарске службе на растерећењу судова“; студиј „Економски значај нотарских исправа“ аутора проф. емеритус др. Rolf Knieper-a; Одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-5126/17 од 23.04. 2018. године; овјерени превод са њемачког језика стручног мишљења: „Кључни коментари на пресуду Уставног суда Босне и Херцеговине, предмет

број: У-15/19“, аутора проф. др. Joseph Marko-a; чланак Нове правне ревије часописа за домаће, њемачко и европско право, број: 1-2/2010 „Lex est quod notamus“, аутора Christiana Sager-a; Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-666/14 од 15.02. 2017. године и број: АП-1862/15 од 15.11.2017. године и чланак „Одлука Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине о неуставности Закона о нотарима“ аутора Демирела Делића.

Пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине у свом излагању су навели да је њихов примарни захтјев да Уставни суд Федерације захтјев за оцјену уставности одбаци у цијелости, из разлога што, како наводе, не садржи све битне елементе прописане чланом 36. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине јер не указује о којој повреди заштићеног основног права и слободе се у конкретном случају ради.

Надаље, Уставни суд Федерације није надлежан да одлучује о постављеном захтјеву из разлога што не може улазити у питање „побољшања“, односно цјелисходности закона. Уколико Уставни суд Федерације, не прихвати приједлог за одбацивање захтјева предлажу да се исти у цијелости одбије као неоснован. Сматрају да ранији члан 73. Закона о нотарима није, нити може бити правни основ за доношење оспорених законских одредби, односно да један закон не може бити правни основ за доношење другог закона, као и да правни систем Босне и Херцеговине не познаје категорију „системски закон“.

У односу на наводе подносиоца

захтјева да су оспорене одредбе Закона у супротности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и међународним документима, као и са принципима Закона о забрани дискриминације и Закона о конкуренцији, указано је да је за поступак пред Уставним судом Федерације ирелевантно да ли је један закон у несагласности са другим, као и да су тврдње подносиоца захтјева паушалне из разлога што се о повреди забране дискриминације увијек мора говорити у контексту повреде неког другог основног људског права гарантованог Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а управо је позивање на то право изостало у предметном захтјеву.

У односу на пресуду овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, не ради се о *res judicata* већ о два потпуно различита захтјева за оцјену уставности. Надаље су се осврнули на одлуке Уставног суда Републике Српске и Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у односу на члан I.4. Устава Босне и Херцеговине и принцип правне сигурности. Истичу да подносилац захтјева „мијеша“ основ доношења закона (који може бити само Устав) и разлоге и мотиве за доношење једног закона. Ноторна је чињеница да је први елемент сваког образложења закона уставни основ доношења и да се никад као основ доношења закона не наводи други закон. У прилогу предњег наводе да у образложењу Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, као нити у образложењу Закона о стварним правима ранији члан 73. Закона о нотарима није поменут, те да је основ за доношење наведених закона био Устав Федерације

Босне и Херцеговине. Осврћу се и на питање појма „системски закон“, те да правни систем Федерације Босне и Херцеговине не познаје наведени појам, а свако назначивање појединачних закона као „системских“ је произвољне природе и ствара простор за правну несигурност. Држава путем свог законодавног тијела има ексклузивно право да уреди јавне службе и тај став заснивају на утврђеним становиштима највиших уставних инстанци унутар Босне и Херцеговине, као и Европског суда за људска права.

Наведено је да испитивање да ли закон посједује потребан „квалитет“ у складу са стандардима одређених уставних права, јесте у надлежности Уставног суда Федерације, док је питање „побољшања“ закона у искључивој надлежности законодавца и Суд не може одлучивати о том питању у оквиру контроле уставности закона. У односу на тест дискриминације и прво питање теста (а у случају негативног одговора на прво питање дискриминација не постоји) које се односи на чињеницу да ли се дискриминација односи на неко право гарантовано Уставом Федерације Босне и Херцеговине, истичу да би једино право које би, евентуално могло да буде узето у разматрање јесте право на имовину. Нити једна правничка професија, па нити адвокат, прије ступања на снагу оспорених одредаба о увођењу нотарски обрађених исправа, није имала законом посебно признато право да врши те послове на начин како их врше нотари. Стога, сматрају да се ова лица не могу позвати на право на имовину како га гарантује Устав Федерације Босне и Херцеговине и Европска конвенција о зашт-

ити људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција). Нотаријат и адвокатура су потпуно различите и неупоредиве професије, са различитим модусом дјеловања, те различитим улогама унутар области права. Нотаријат је дио тзв. „превентивног правосућа“, чији је циљ да повећа правну сигурност, упозна странке са примјењивим правом, те тако смањи број спорова и растерећи правосуће, а адвокатура није дио „превентивног правосућа“. Истиче се да нотарска професија, уколико би се поредила са неком другом правничком професијом, то била професија судије, а не адвоката. У наставку излагања се наводи пракса других држава о природи нотарске професије, у којима је успостављен „латински“ тип нотаријата.

Сматарају да се ради о паушалном набрајању одређених одредаба из међународних докумената без икаквог покушаја аргументовања, те да је потпуно изостала идентификација повреде конкретног уставом или међународним актима загарантованог права. У односу на наведену повреду члана II.A.2. Устава Федерације Босне и Херцеговине, иста садржи каталог уставом заштићених права, а већина их није такве природе да би Закон о нотарима био у супротности са истим. У односу на дио захтјева за оцјену уставности који се односи на наводе о повреди права конкуренције, исти сматрају ирелевантним из разлога његове непрецизности и паушалности, као и чињенице да предмет оцјене уставности пред Уставним судом Федерације може бити само усклађеност закона са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а не међусобна усклађе-

ност два закона, затим непостојање уставом или међународним пактима гарантовано право на такмичење, као и чињеница да нотари нису субјекти на које се односи Закон о конкуренцији. Принцип консензуализма и неформализма је један од основних принципа модерног облигационог права, па тако и Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. ој: 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89, "Службени лист РБиХ", бр.: 2/92, 13/93 и 13/94 и "Службене новине ФБиХ", бр.: 29/03 и 42/11), а према одредби члана 67. истог Закона, неформализам је принцип, а прописивање форме изузетак или ограничење овог принципа. Закон о облигационим односима ничим није ограничио слободу законодавца да пропише форму, а ово питање Устав Федерације Босне и Херцеговине и међународни документи уопште не регулишу. Сматрају да када подносилац захтјева оспорава могућност да се пропише форма, као и санкција у виду ништавости за њено непоштивање, доводи у питање принципе уговорног права, какви постоје у свим савременим системима. Подносилац захтјева, како се наводи, испушта из вида да је нотарски обрађена исправа само једна од могућих врста форме и да аргументација која ограничавање слободе уговарања прописивањем форме сматра противном Уставу Федерације Босне и Херцеговине, оспорава сваку форму. У коначници се истиче да се захтјев који оспорава право законодавцу да за одређене уговоре пропише обавезну форму, односи на квалитет закона, односно на сврсисходност, што није у надлежности Уставног суда Федерације.

Пуномоћница Федералног министарства правде у року јавне расправе обавијестила је Суд да је Министарство сачинило Преднацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима којим је имплементирана Пресуда Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, а да је Нацрт Закона утврђен на 146. сједници Владе Федерације Босне и Херцеговине и упућен у парламентарну процедуру.

Уставни суд Федерације је на основу члана 23. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине одлучио да јавну расправу одложи на неодређено вријеме, те уједно одредио рок од 30 дана за достављање писмених изјашњења на наводе одговора на захтјев.

6. Наставак сједнице Суда са јавном расправом од 26.02.2019.године

6.1. Битни наводи изјашњења пуномоћника подносиоца захтјева

Уставни суд Федерације је дана 13.12.2018. године од стране пуномоћника подносиоца захтјева запримио „Одговор на изјашњење Парламента Федерације Босне и Херцеговине“. У уводном дијелу тог акта прво се приговара чињеници да је друга страна у поступку дала одговор тек на сједници суда од 20.11.2018. године, што је резултирало њеним одлагањем, а усмјерено је на одуговлачење поступка. Захтјев за оцјену уставности садржи битне елементе прописане чланом 36. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине па су наводи у том пра-

вцу неосновани. Истиче се да се из одредби члана 17. Европске конвенције неспорно закључује да Федерација Босне и Херцеговине не може ограничити вољу грађана да у поступку израде приватних исправа сами сачине те исправе или сачињавање истих повјере адвокату или неком другом стручном лицу. Надаље, се из члана 5. ст. 1. и 2. Међународног пакта о грађанским и политичким правима, према наводима пуномоћника подносиоца захтјева, може закључити да држава не може законом ограничити раније призната права, као и између остalog право на вољу грађана да одлучује о томе да ли ће приватне исправе израдити сам или ће израду истих повјерити другим стручним лицима, са изузетком прописивања овјере потписа на тој исправи од стране надлежног органа.

Аргументација да не постоји дефиниција системског закона и да однос између два закона не може бити хијерархијски је дјеломично тачна, али занемарује чињеницу да је Одлуком Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године проглашена неуставном не само одредба члана 73. Закона о нотарима, већ и сама нотарски обрађена исправа.

Основ за доношење сваког закона јесте Устав као највећи правни акт, а из садржаја закона може се закључити да ли се ради о реформском закону који уводи новине, или се ради о закону изведеном из другог закона, а све ради усаглашавања прописа. У конкретном случају ранији члан 73. Закона о нотарима је прописао обавезну форму у виду нотарски обрађене исправе за таксативно наведене правне послове, а што је резултирало

доношењем других прописа који су предмет оцјене уставности у овом судском поступку. Сматра да се није могло другачије поступити из разлога што би исто представљало сукоб прописа из идентичних области. Законодавац у оспореним одредбама закона није разматрао оправданост или неоправданост обавезне нотарске исправе, већ је само преузео одредбе из ранije важећег члана 73. Закона о нотарима, који је проглашен неуставним. Постојање законских одређења да само нотар може сачинити одређене исправе представља дискриминацију у смислу одредбе члана 6. став 1. тачка к) Закона о забрани дискриминације, а што се може сматрати ускраћивањем права на рад из дјелокруга професионалне дјелатности као што је адвокатура, те ускраћивањем права да правна лица своје исправе сачињавају путем запосленика или да грађани сами одлучују о избору ко ће у њихово име сачинити приватну исправу или ће исту сами сачинити. Нити једна нотарски обрађена исправа нема конститутивно дејство тј. иста служи само као *iustus titulus* за упис у јавне регистре, те се стога поставља питање из којих разлога је оправдана ексклузивност и фаворизовање нотара.

Наводи да је увођење нотаријата било мотивисано потребом хармонизације прописа у нотарској области у оба ентитета Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине су неосновани, из разлога постојања бројних области у којима Република Српска и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине имају прописе који се разликују од прописа у Федерацији Босне и Херцеговине, примјера ради Закон о земљишним књигама Федер-

ације Босне и Херцеговине. Неосновани су наводи да је нотаријат посебна професија која се разликује од других из разлога што је на нотаре пренијето вршење послова који су у домену државе, односно у домену јавног интереса. Послови за које је као обавезна форма прописана нотарска обрада никада нису били сачињавани од стране државних органа, већ се радило о приватним исправама на којима су потписи били овјеравани од стране надлежних државних органа. У конкретном случају не спори могућност законодавца да испита ваљаност одређеног правног посла кроз потврђивање истог било од стране нотара или друге институције, већ је спорно одузимање права другим оспособљеним грађанима да сачине одређену приватну исправу (уговор или други акт) или да ту израду повјере трећем лицу. У закључку датог одговора, истиче да се сви наводи пуномоћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине односе на „оспорување“ Одлуке Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, а не на оспорување предметног захтјева, те да пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине износе разлоге којима указују на уставност нотарски обрађених исправа, а који наводи су већ цијењени у предмету број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

Уз поднесени акт, достављена су и 34. прилога и то: кореспонденција унутар Нотарске коморе, пресуда Општинског суда у Сарајеву број: 65 0 П 461347 14 П од 28.02.2018. године; Закон о нотарима Републике Српске, Закон о регистрацији привредних субјеката Републике Српске, Закон о стварним правима Републике Српске, За-

кон о премјеру и катастру Републике Српске, Закон о наслеђивању Републике Српске, Породични закон Републике Српске, Закон о извршном поступку Републике Српске, Закон о јавном биљежничтву Републике Хрватске; Закон о судском регистру Републике Хрватске, Закон о власништву и другим стварним правима Републике Хрватске, Закон о земљишним књигама Републике Хрватске, Закон о наслеђивању Републике Хрватске, Обитељски закон Републике Хрватске, Овршни закон Републике Хрватске, Закон о јавном бележничтву Републике Србије, Закон о поступку уписа у судски регистар Републике Србије, Закон о основама својинскоправних односа, Закон о државном премеру и катастру, Закон о наслеђивању, Породични закон Републике Србије, Закон о извршењу и обезбеђењу Републике Србије, Закон о нотарима Републике Црне Горе, Закон о привредним друштвима Републике Црне Горе, Закон о својинско – правним односима Републике Црне Горе, Закон о државном премјеру и катастру непокретности Републике Црне Горе, Закон о наслеђивању Републике Црне Горе, Породични закон Републике Црне Горе и Закон о извршењу и обезбјеђењу Републике Црне Горе.

6.2. Поднесак Федералног министарства правде број:02-49-3855/18 од 03.12.2018. године

Уставни суд Федерације је дана 17.12.2018. године од Федералног министарства правде запримио тражени Преднацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, са образложењем. Уз то је достављен и под-

несак у којем се наводи да је у циљу провођења Пресуде Уставног суда Федерације број:У-15/10 од 02.12.2015. године, Федерално министарство правде припремило нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, који је упућен у редовну парламентарну процедуру.

У односу на предмет број: У-22/16, предлаже се да Уставни суд Федерације застане са поступком док Парламент Федерације Босне и Херцеговине не буде разматрао предложени Нацрт, јер би у супротном могло доћи до високог степена правне несигурности у Федерацији Босне и Херцеговине. Надаље да правни основ за доношење било којег закона, не може бити неки други закон, чиме је фактички предметни захтјев за оцјену уставности, по њиховом ставу, правно неоснован.

6.3. Поднесак Нотарске коморе број: 2-4587/18 од 12.12.2018. године

Нотарска комора је дана 17.12.2018. године Уставном суду Федерације доставила писмено изјашњење, односно свој правни став везано за предметни уставносудски поступак оцјене уставности у којем се првенствено осврће на ранији члан 73. Закона о нотарима и Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Дата је анализа података о броју нотарски обрађених исправа у периоду од 2007. године до 2017. године. Наводи да форма нотарски обрађене исправе у оспораваним одредбама закона не произилази из одредбе ранијег члана 73. Закона о нотарима, на коју се позива подносилац захтјева, већ из одредби чл. 67. до 73. Зако-

на о облигационим односима, које, према мишљењу Нотарске коморе, дају упућујућу правну норму. Имајући у виду Пресуду Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године у односу на овај уставносудски предмет, сматрају да се ради о већ пресуђеној ствар. У даљем тексту се врши елаборирање става и давање мишљења Нотарске коморе у односу на важност и значај, те успјехе нотарске службе.

6.4. Ток наставка сједнице Суда са јавном расправом

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине је дана 26.02.2019. године у истом саставу странака и пуномоћника заинтересираних лица одржао наставак сједнице Суда са јавном расправом.

Током наставка сједнице Суда са јавном расправом, пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине су усмено изложили, и у писменој форми у спис Суда уложили свој одговор на дато изјашњење подносиоца захтјева. У уводном дијелу излагања наводе да сматрају да изјашњење и достављена 34. прилога пуномоћника захтјева нису релевантни за овај уставносудски поступак. Основни приговор на поднесни захтјев за оцјену уставности је тај да повреда одређеног уставног права није довољно конкретизована, те да недостаје аргументација на који начин је повријеђено конкретно право. Надаље образлажу термин „системски закон“, цитирају и образлажу садржај Рјешења Уставног суда Републике Српске број: 18/05 од 31.05.2006. године и Рје-

шења Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине број: 97 0 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године, те потребу хармонизације прописа унутар Босне и Херцеговине. Истичу да је произвољан сваки навод пуномоћника подносиоца захтјева којима се изједначавају разлози неуставности ранијег члана 73. Закона о нотарима и разлози неуставности оспорених одредби закона. У погледу навода пуномоћника подносиоца захтјева да су оспорене одредбе закона дискриминаторне јер нису у складу са одредбама другог закона тј. Закона о забрани дискриминације, понављају да одредбе једног закона не могу бити основ за неуставност одредби другог закона. Подносилац захтјева питање дискриминације не разрађује у складу са Европском конвенцијом и Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Понављају да Уставни суд Федерације није надлежан да оцјењује да ли је један закон у сагласности са другим законом, већ само да ли је закон сагласан са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом. Бит „латинског“ нотаријата у свим државама које су га прихватиле је исти, али свака држава задржава „широко поље“ слободне процјене утврђивања модалитета остваривања те службе. Оспорене одредбе закона ни на који начин не ограничавају било чија права, нити припадника других правничких професија, нити грађана. У излагању *de facto* понављају већ изречене тврдње из писменог поднеска.

Пуномоћник подносиоца захтјева у свом осврту на изјашњење Нотарске коморе је истакао да у истом ничим није доведена у питање аргу-

ментација из захтјева. Као примјер аргументације да је увођењем нотаријата грађанима одузето право на слободу избора за израду приватних исправа, те да нотари имају монополистички положај у изради тих исправа презентује податке прикупљене од Нотарске коморе за 2006. годину из којих произилази да је више од 70% сачињених приватних исправа у облику уговора о преносу права власништва сачињено од стране странака, док је више од 90% оснивачких аката, статута и других аката у вези са оснивањем фирми сачињено од стране правних лица. Сматра да Нотарска комора оспорава Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02. 12.2015. године, а не предметни захтјев за оцјену уставности, те износи разлоге којима указује на уставност нотарски обрађене исправе, а који разлози и наводи су већ цијењени у том предмету.

Пуномоћник Нотарске коморе у свом усменом излагању је навео да је законодавац доносио законе чије су одредбе предмет оцјене уставности поступао по препоруци “Комисије за растерећење правосуђа”, тако што је сачињавање јавних исправа у важним правним пословима са судова пренио на нотари као носиоце јавних овлаштења. Предложио је да на основу свих аргумената изнесених од стране пуномоћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације захтјев у овоме предмету одбије као неоснован.

Пуномоћник Адвокатске коморе у свом усменом излагању је истакао да се највећи дио излагања пуно-

моћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине своди на коментаришање пресуде овога суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Сматра да се поменута одлука уопште не би требала помињати у дискусијама везаним за предметну оцјену уставности. Мишљења је да је основни проблем у томе што је свим грађанима у Федерацији Босне и Херцеговине ограничена слободна воља, односно, ограничена им је пословна способност у смислу одредби Закона о облигационим односима које уређују питање аутономију воље, сагласност воља и неформалност уговора (чл. 10., 26. и 67). Недопустиво је пословно способном лицу ограничавати слободну вољу уговарања. Подржао је у цијелости све наводе пуномоћника подносиоца захтјева и предложио да се његов захтјев уважи.

Пуномоћник Федералног министарства правде, у односу на постављени упит у којој фази је поступак по Нацрту Закона о измјенама и допунима Закона о нотариима, истакао је да се поменути Закон још увијек налази пред Представничким домом Парламента Федерације Босне и Херцеговине у форми Нацрта.

7. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан II. А. 2. (1) ц)

Федерација ће осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у документима наведеним у Анексу овог устава. Посебно:

- (1) Сва лица на територији Федерације уживају права на:

(...)

- ц) једнакост пред законом

(...)

Члан II.A.6.

Сви судови, органи управе, институције које врше јавна овлашћења и други органи федералне власти примјењиват ће и поштовати права и слободе предвиђене у актима наведеним у Анексу.

Члан IV.Ц.3.10.(2) а)

- (2) Уставни суд:

- а) на захтјев Предсједника Федерације, Потпредсједника Федерације, Премијера, замјеника Премијера или на захтјев једне трећине чланова било ког дома Парламента Федерације, утврдит ће да ли је приједлог закона који је усвојио један од домова, или закон који су усвојила оба дома, у складу са овим уставом;
- (...)

Члан IV.Ц.3.12 б)

Одлуке Уставног суда коначне су и обавезујуће, посебно када:

(...)

- б) Суд утврди да закон, усвојени или предложени закон или други пропис Федерације или било којег кантона, града или било које општине није у складу са овим уставом. Тај или други пропис неће се примјењив-

ати, односно тупити на снагу, осим уколико се измијени на начин који пропише Суд или уколико Суд не утврди прелазна рјешења, која не могу бити на снази дужи од шест мјесеци.

(...)

Амандман XVIII

Члан VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине мијења се и гласи:

„Међународни уговори и други споразуми који су на снази у Босни и Херцеговини и Федерацији, те општа правила међународног права чине дио законодавства Федерације. У случају несагласности међународног уговора, односно споразума и законодавства, преовладава међународни уговор, односно споразум“.

Б.1. Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 27/05)

Члан 29. (оспорена одредба)

Исправе потребне за упис у судски регистар оснивања предузећа које има јавна овлашћења

Уз пријаву за упис у судски регистар оснивања предузећа које има јавна овлашћења прилажу се:

- 1) исправе утврђене чланом 22. став (1) тач. 1), 2) и 3) овог Закона;
- 2) акт о оснивању;
- 3) статут;

- 4) доказ о износу средстава за оснивање и почетак рада предузећа, односно доказ да су ствари и права која се уносе у предузеће предата на располагање предузећу;
- 5) одлука о именовану директора или вршиоца дужности директора ако није именован актом о оснивању и овјерен потпис;
- 6) акт надлежног органа о давању јавне овласти предузећу;
- 7) акт надлежног органа да предузеће које има јавна овлашћења испуњава прописане услове за обављање послова ако је то предвиђено посебним законом.

Члан 34. (оспорена одредба)

Пријава за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва

- (1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва по основу нових улога прилаже се: одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала, доказ о објављивању и садржај јавног позива за упис и уплату дионица (проспект) са одобрењем проспекта од стране надлежног органа, потврда банке о уписаним и ушлаћеним дионицама или други доказ повећања капитала, односно извјештај овлашћеног процјењивача о вриједности улога у стварима и правима.
- (2) Уз пријаву условног повећања капитала дионичког друштва прилаже се одлука скупштине друштва о условном повећању капитала. Уз

пријаву за упис укупног износа за који су издате дионице у претходној пословној години, на основу одлуке о условном повећању капитала, прилаже се извјештај банке о уписаним и ушлаћеним дионицама или други доказ повећања капитала и изјава директора да су дионице издате за намјене одређене у тој одлуци.

- (3) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала на основу овлашћеног капитала прилаже се: одлука управе друштва о повећању капитала, извод из статута односно одлука скупштине којом је управа овлашћена за доношење такве одлуке и потврда банке о уписаним и ушлаћеним дионицама или други доказ повећања капитала.
- (4) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва претварањем резерви и нераспоређене добити у основни капитал прилаже се одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала и биланс стања на основу ког је донесена одлука о повећању капитала.
- (5) Уз пријаву за упис у регистар одлуке о издавању замјенивих и партиципативних обвезница прилаже се одлука скупштине или одлука управе друштва о издавању тих обвезница са овлашћењем скупштине за доношење такве одлуке.
- (6) На упис повећања основног капитала једночланог дионичког друштва сходно се примјењују одредбе ст. од (1) до (4) овог члана.

Члан 35. (оспорена одредба)

Исправе потребне за упис смањења основног капитала дионичког друштва

- (1) Уз пријаву за упис у регистар смањења основног капитала дионичког друштва прилаже се: одлука скупштине дионичара о смањењу основног капитала уз доказ о објављивању одлуке о смањењу основног капитала са позивом повјериоцима да пријаве своја потраживања у складу са законом, доказ о позивању дионичара за подношење дионица ради спајања или промјене номиналне вриједности у складу са законом, односно доказ о поништавању дионица или оглашавању дионица неважећим.
- (2) Уз пријаву за упис поједностављеног смањења основног капитала насталог спровођењем одлуке сходно се примјењује одредба става (1) овог члана.

Члан 36. (оспорена одредба)

Исправе потребне за упис у регистар повећања односно смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу

- (1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се: одлука о повећању основног капитала и нотарски обрађене измјене оснивачког акта, односно статута друштва, донесене у складу са статутом друштва, потврду банке о уплати улога, одно-

сно доказ о уношењу нових улога у складу са том одлуком, односно, по потреби, сагласност надлежног органа за стицање значајног или већинског учешћа капитала.

- (2) Уз пријаву за упис смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу подноси се одлука о смањењу капитала друштва као и доказ да су повјериоци субјекта уписа, обавијештени о намјераваном смањењу капитала.

Б.2. Закон о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 43/09)

Члан 14. (измјена/допуна оспорене одредбе)

Мијења се члан 29. тач. 2., 3. и 5. тако што се прије ријечи: "акт", "статут" и "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађену" у одговарајућем облику.

- Након измјена ове тачке гласе:
- "2) нотарски обрађен акт о оснивању,
  - 3) нотарски обрађен статут,
  - 5) нотарски обрађена одлука о именовању директора или вршиоца дужности директора ако није именован актом о оснивању и овјерен потпис."

Члан 18. (измјена/допуна оспорене одредбе)

Мијења се члан 34. тако што се у ст. 1., 2., 3., 4. и 5. прије ријечи "од-

лука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјена члан 34. гласи:

- „(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва на основу нових улога прилаже се: нотарски обрађена одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала, доказ о објављивању и садржај јавног позива за упис и уплату дионица (проспект) са одобрењем проспекта од надлежног органа, потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала, односно извјештај овлашћеног процјењивача о вриједности улога у стварима и правима.
- (2) Уз пријаву условног повећања капитала дионичког друштва прилаже се: нотарски обрађена одлука скупштине друштва о условном повећању капитала. Уз пријаву за упис укупног износа за који су издате дионице у претходној пословној години, на основу одлуке о условном повећању капитала, прилаже се извјештај банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала и изјава директора да су дионице издате за намјене одређене у тој одлуци.
- (3) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала на основу овлашћеног капитала прилаже се: нотарски обрађена одлука управе друштва о повећању капитала, извод из статута односно одлука скупш-

тине којом је управа овлашћена за доношење такве одлуке и потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала.

- (4) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва претварањем резерви и нераспоређене добити у основни капитал прилаже се нотарски обрађена одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала и биланс стања на основу којег је донесена одлука о повећању капитала.
- (5) Уз пријаву за упис у регистар одлуке о издавању замјењивих и партиципативних обвезница прилаже се нотарски обрађена одлука скупштине или одлука управе друштва о издавању тих обвезница са овлашћењем скупштине за доношење такве одлуке.
- (6) На упис повећања основног капитала једночланог дионичког друштва сходно се примјењују одредбе ст. од (1) до (4) овог члана."

Члан 19. (измјена/допуна оспорене одредбе)

Мијења се члан 35. став 1. тако што се прије ријечи "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјене члан 35. став 1. гласи:

- "(1) Уз пријаву за упис у регистар смањења основног капитала дионичког друштва прилаже се: нотарски обрађена одлука

скупштине дионичара о смањењу основног капитала уз доказ о објављивању одлуке о смањењу основног капитала са позивом повјериоцима да пријаве своја потраживања у складу са законом, доказ о позивању дионичара за подношење дионица ради спајања или промјене номиналне вриједности у складу са законом, односно доказ о поништавању дионица или проглашавању дионица неважећим."

Члан 20. (измјена/допуна оспорене одредбе)

Мијења се члан 36. став 1. и 2. тако што се прије ријечи "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјена ст. 1. и 2. гласе:

"(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се: нотарски обрађена одлука о повећању основног капитала и измјене оснивачког акта, односно статута друштва донесене у складу са статутом друштва, потврда банке о уплати улога, односно доказ о уношењу нових улога у складу са том одлуком, односно, према потреби, сагласност надлежног органа за стицање значајног или већинског учешћа капитала.

(2) Уз пријаву за упис смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се нотарски обрађена одлука о смањењу капитала друштва као и доказ да су повјериоци субјекта уписа обавијештени о намјераваном смањењу капитала."

Б.3. Закон о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине
(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 63/14)

Члан 4.

Члан 22. мијења се и гласи:

„Члан 22.

(1) За потребе утврђивања и провјере општих и посебних података који се приликом оснивања пословног субјекта или измјена података од значаја за правни промет обавезно уносе у регистар, у зависности од предмета уписа, регистарски суд захтијеваћ ће подношење следећих исправа:

- 1) овјерен потпис лица овлашћеног за заступање на обрасцу пријаве за регистрацију предвиђеном за суд у штампаном облику;
- 2) нотарски обрађени акт о оснивању или акт о измјенама општих података од значаја за правни промет већ основаног, односно регистрованог субјекта уписа којим се утврђује оснивање, односно измјена битних података;
- 3) нотарски утврђен статут пословног субјекта;
(...)“

Члан 10. (измјена/допуна оспорене одредбе)

У члану 29. у ставу (1) у тачки

1) ријечи: "тач. 1), 2) и 3)" замјењују се ријечима: "тачка 1)".

У тачки 3) ријеч: "обрађен" замјењује се ријечју: "утврђен".

У тачки 5) ријечи: "нотарски обрађен" се бришу.

Члан 14. (измјена/допуна оспорене одредбе)

У члану 34. у ст. (1), (2), (3), (4) и (5), у члану 35. у ставу (1), у члану 36. у ст. (1) и (2), у члану 38. у ст. (2) и (3), у члану 39. у ст. (1), (2), (3), (5) и (6), у члану 40. у ставу (1), у члану 41. у ст. (1) и (2), у члану 42. и у члану 43. ријечи: "нотарски обрађена" се бришу.

Члан 15. (измјена/допуна оспорене одредбе)

У члану 36. у ставу (1) иза ријечи: "капитала и" додају се ријечи: "нотарски обрађене".

Ц. Закон о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13 и 100/13)

Члан 53. (оспорена одредба) Стицање укњижбом

- (1) Право власништва на некретнинама на основу правног посла стиче се укњижбом у земљишну књигу ако законом није другачије одређено.
- (2) Правни посао из става 1. овог члана закључује се у облику нотарски обрађене исправе.
- (3) Власништво се преноси на основу ваљано изражене воље земљишнокрњижног власника ус-

мјерена на то да његово власништво пређе на стицаоца (клаузула интабуланди). Ова изјава воље може бити дата у правном послу који је управљен на пренос власништва али може бити дата и у посебној исправи, у којем случају та исправа мора бити нотарски обрађена.

- (4) Проведена укњижба дјелује од тренутка кад је суду био поднесен захтјев за укњижбу.

Члан 82. (оспорена одредба) Успостављање етажног власништва

- (1) Етажно власништво се успоставља одлуком власника некретнине (изјава о диоби) у складу са одредбом члана 86. овог закона или споразумом сувласника некретнине (уговор о диоби) у складу са одредбом члана 84. овог закона.
- (2) За ваљаност изјаве о диоби и уговора о диоби потребна је форма нотарски обрађене исправе.
- (3) Етажно власништво се стиче уписом у земљишну књигу као право повезано са одређеним сувласничким дијелом те некретнине.

Члан 147. (оспорена одредба) Уговор о давању у залог

- (1) Уговором о давању у залог, односно уговором о хипотеци, дужник или неко трећи (залогодавац) обавезује се да ће ради оснивања заложног права, предати вјеровнику одређену покретну ствар у залог, или ће

- му допустити да своје заложно право упише у јавни регистар као терет одређене ствари, или ће му пренијети неко право ради осигурања. Друга страна се при томе обавезује да ће чувати покретни залог и чим његова тражбина престане, вратити га залогодавцу, или ће учинити што је потребно да би се избрисало заложно право из јавног регистра, или ће му натраг пренијети право.
- (2) Ништаве су све одредбе уговора супротне нарави залога и оне тражбине која би требала бити осигурана заложним правом.
  - (3) Ништаве су одредбе уговора да ће залог прећи у вјеровниково власништво ако дуг не би био плаћен у одређено вријеме, да дужник не може залог никад искупити или да не може ником другом допустити да оснује заложно право на истом залогу, или да вјеровник не би нити након доспијећа тражбине смио захтијевати продају залога.
  - (4) Ништаве су и одредбе да вјеровник може по својој вољи или по унапријед одређеној цијени отуђити залог или га задржати за себе, осим ако залог има прописану цијену или ако је одређена на основу процјене вјештака.
  - (5) Уговор о давању у залог некретнине (уговор о хипотеци) мора бити у форми нотарски обрађене исправе.

Члан 190. (оспорена одредба)

Оснивање земљишног дуга

- (1) Земљишни дуг се оснива на основу изјаве воље коју је власник некретнине која се оптерећује дао у форми нотарски обрађене исправе, а настаје уписом у земљишну књигу.
- (2) У земљишну књигу се уписује висина, доспјелост и камата земљишног дуга.

Члан 278. (оспорена одредба)

Оснивање правним послом

- (1) На основу правног посла, реални терет се оснива његовим извођењем из власништва некретнине која се њиме оптерећује, а на начин одређен законом.
- (2) Правни посао о оснивању стварног терета мора бити у облику нотарски обрађене исправе и мора садржавати одредбе о оснивању терета на одређеној некретнини, његовом садржају и кориснику терета.
- (3) Сувласници или заједнички власници на некретнини могу само сагласно одредити да се оптерети реалним теретом.

Члан 305. (оспорена одредба)

Оснивање права грађења

- (1) Право грађења оснива се на основу правног посла или одлуке суда.
- (2) Правни посао из става 1. овог члана закључује се у облику нотарски обрађене исправе.

**Д. Закон о земљишним књигама
Федерације Босне и Херцеговине**
(„Службене новине Федерације
БиХ“, бр.: 58/02, 19/03 и 54/04)

Члан 41. (оспорена одредба)

Заинтересована лица

- (1) Упис у земљишну књигу је дозвољен само уз сагласност лица које је у вријеме подношења захтјева уписано у земљишну књигу као носилац права власништва или неког другог стварног права које се преноси, мијења, ограничава или брише.
- (2) Одобрење према ставу 1. овог члана мора бити нотарски овјерено, осим ако се за уговор на основу којег се врши промјена права захтијева нотарска обрада.
- (3) Одобрење из става 1. овог члана може бити замијењено судском одлуком или судским поравнањем.
- (4) За исправку земљишне књиге није потребно одобрење из става 1. овог члана ако се докаже нетачност. Ово посебно важи за упис или брисање ограничења располагања.
- (5) Право које је ограничено на животни вијек носиоца права смије након његове смрти, уколико нису искључени заостаци чинидби, бити брисано само уз одобрење правног наследника, ако брисање треба услиједити прије истека једне године од смрти носиоца права или ако је правни наследник земљишнокњижном уреду поднио приговор против брисања. Пр-

игвор се по службеној дужности уписује у земљишну књигу. Уколико је носилац права проглашен умрлим, рок од годину дана почиње тећи од дана правоснажности рјешења којим се врши проглашење несталих лица умрлим или рјешења о доказивању смрти.

- (6) Одобрење правног наследника предвиђено у ставу 4. овог члана није потребно уколико је у земљишној књизи уписано да је брисање права довољан доказ о смрти носиоца права.

Члан 58. (оспорена одредба)

Пренос права приликом отписа

Уколико се врши подјела земљишнокњижних тијела, уписи стварних права која оптерећују туђе земљиште остају у земљишнокњижном улешку који се даље води и истодобно се преноси у нове дијелове. Ово не важи уколико нотарски обрађени споразум између власника земљишнокњижног тијела и заинтересованог одређује нешто друго.

Е. Закон о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације
БиХ“, број: 80/14)

Нотарски тестамент

Члан 70. (оспорена одредба)

- (1) Тестамент може завјештатељу сачинити нотар у форми нотарски обрађене исправе у складу са посебним законом којим се уређује поступак нотарске обраде исправе.

- (2) Нотарски тестамент из става 1. овог члана је облик редовног и јавног тестаментa.

Форма уговора о наслеђивању

Члан 128. (оспорена одредба)

Уговор о наслеђивању се закључује у форми нотарски обрађене исправе. Обавеза је нотара да странке поучи о свим наследноправним последицама уговора о наслеђивању, као и могућностима његовог раскида или опозива.

Престанак уговора о наслеђивању

Члан 130. (оспорена одредба)

- (1) Уговор о наслеђивању странке могу раскинути споразумом који мора бити у форми нотарски обрађене исправе.
- (2) Уколико брак престане разводом или поништењем, односно ако престане ванбрачна заједница, престаје и уговор о наслеђивању, осим ако у самом уговору није одређено друкчије.
- (3) Једнострани раскид или опозив уговора о наслеђивању није допуштен, осим ако је законом друкчије одређено.
- (4) Једна уговорна страна може побијати уговор о наслеђивању уколико су при његовом закључивању постојале мане воље.

Једнострани раскид или опозив уговора

Члан 131. (оспорена одредба)

- (1) Уколико је наслеђивање једне

стране уговором о наслеђивању било условљено испуњењем обавезе друге стране, уговор се због неизвршења може једнострано раскинути по општим правилима облигационог права.

- (2) Ако су након закључења уговора о наслеђивању на страни једне уговорне стране испуњене претпоставке за искључење из наслеђивања или и прије тога, а друга уговорна страна за то није знала, друга уговорна страна може у законом прописаној форми извршити искључење из наслијеђа, чиме се сматра да је извршила опозив својих располагања у уговору о наслеђивању, осим ако приликом искључења изричито не одреди да се искључење не односи на дио обухваћен уговором о наслеђивању.
- (3) Једнострани опозив мора бити учињен у форми нотарски обрађене исправе и саопштен другој страни, иначе не производи дјеловање.
- (4) Лице које је недостојно за наслеђивање не може стећи ништа ни на основу уговора о наслеђивању. Права друге уговорне стране остају непромијењена.

Услов ваљаности споразума

Члан 136. (оспорена одредба)

- (1) Уступање и расподјела имовине у смислу одредаба члана 135. овог закона пуноважни су само ако су се са тим сагласила

- сва дјеца и други уступитељеви потомци који ће по закону бити позвани да наслиједе његову оставину.
- (2) Уговор о уступању и расподјели имовине за живота мора бити састављен у форми нотарски обрађене исправе.
  - (3) Потомак који није дао сагласност може је дати накнадно у истој форми.
  - (4) Уступање и расподјела имовине остају пуноважни ако је потомак који се није сагласио умро прије оставитеља, а није оставио својих потомака, или се одрекао наслијеђа, или је искључен из наслијеђа, или је недостојан.

Форма

Члан 147. (оспорена одредба)

- (1) Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у форми нотарски обрађене исправе.
- (2) Обавеза је нотара да странке поучи о насљедноправним посљедицама уговора о доживотном издржавању и у исправи назначи да је тако поступљено.

Одрицање од наслијеђа

Члан 163. (оспорена одредба)

- (1) Насљедник се може одрећи од наслијеђа изјавом у форми нотарски обрађене исправе или изјавом датом на записник код суда до доношења првостепене одлуке.

- (2) Одрицање важи и за потомке онога који се одрекао од наслијеђа ако није изричито изјавио да се одриче само у своје име.
- (3) Ако су потомци малољетни, за ово одрицање није потребно одобрење старатељског органа.
- (4) Насљедник који се одрекао од наслијеђа само у своје име сматра се као да никад није био насљедник.
- (5) Ако се одрекну од наслијеђа сви насљедници који у тренутку смрти оставитеља припадају најближем насљедном реду, на насљедство се позивају насљедници сљедећег насљедног реда. За случај да се насљедства одрекну остали насљедници првог насљедног реда, брачни друг остаје у првом насљедном реду.

Одрицање од наслијеђа које није отворено

Члан 167. (оспорена одредба)

- (1) Одрицање од наслијеђа које није отворено нема никакво правно дјеловање.
- (2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, потомак који може самостално располагати својим правима може се уговором са претком одрећи од наслијеђа које би му припало после смрти претка. Исто вриједи и за случај кад се брачни друг одриче од наслијеђа које би му као брачном другу припало након смрти његовог брачног друга.
- (3) За пуноважност овог уговора потребно је да буде састављен

- у форми нотарски обрађене исправе.
- (4) Одрицање важи и за потомке онога који се одрекао, ако уговором о одрицању или накнадним споразумом није што друго одређено.

Право наслѣдног дијела прије диобе

Члан 176. (оспорена одредба)

- (1) Наслѣдник може прије диобе или прије правомоћности рјешења о насљеђивању пренијети свој наслѣдни дио, потпуно или дјеломично, само на сунаслѣднике.
- (2) Уговор о преносу наслѣдног дијела мора бити нотарски обрађен.
- (3) Уговор наслѣдника са лицем које није наслѣдник о уступању наслѣдног дијела обавезује наслѣдника само да по извршеној диоби преда свој дио сауговоратеља, односно по правомоћности рјешења о насљеђивању пренесе свој дио на сауговорача.

Наслѣдничка изјава

Члан 237. (оспорена одредба)

- (1) Свако је овлашћен, али нико није дужан дати наслѣдничку изјаву.
- (2) За лице које није дало изјаву о одрицању од наслијеђа сматра се да жели бити наслѣдником.
- (3) Лице које је ваљано дало изјаву да прихваћа наслијеђе не може га се више одрећи.

- (4) Наслѣдничку изјаву потписују, односно стављају рукознак наслѣдник или његов заступник.
- (5) Ако наслѣдник или његов заступник није у стању потписати наслѣдничку изјаву, навест ће разлог овлашћеном лицу које ће то забиљежити у записнику.
- (6) Изјава о примању наслијеђа или о одрицању од наслијеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање наслѣдничке изјаве. Ову изјаву или пуномоћ са истим правним дјеловањем наслѣдник може дати и пред конзуларним представником или дипломатским представником Босне и Херцеговине који обавља конзуларне послове.
- (7) У изјави треба навести да ли се наслѣдник прима, односно одриче дијела који му припада на основу закона, на основу уговора о насљеђивању или на основу тестамена или се изјава односи на нужни дио.
- (8) Ако наслѣдник у наслѣдничкој изјави не изјави односи ли се његова изјава на оно што му припада на основу закона, на основу уговора о насљеђивању или на основу тестамена, или као нужни дио, сматра се да се изјава односи на наслѣдство по било којем основу.
- (9) Суд неће захтијевати наслѣдничку изјаву ни од кога, али наслѣдник који жели дати изјаву може то учинити усмено пред оставинским судом на записник, односно предајом ост-

авинском суду исправе из става 6. овог члана.

- (10) Приликом давања изјаве о одрицању од наслијеђа овлашћена лица ће насљедника упозорити да се може одрећи насљедства само у своје име, или и у име својих потомака.

Ф. Породични закон Федерације Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14)

Члан 238. (оспорена одредба)

- (1) Орган старатељства, водећи рачуна о добробити дјетета, настојај ће да се родитељи споразумију о висини, односно о повишењу доприноса за издржавање дјетета када то захтијевају повећане потребе дјетета или то омогућавају боље материјалне прилике родитеља.
- (2) Споразум из става 1. овог члана родитељи могу закључити и пред нотаром у форми нотарски обрађене исправе. Нотар је дужан ову исправу доставити органу старатељства.
- (3) Споразум из ст. 1. и 2. овог члана има снагу извршне исправе.

Члан 258. (оспорена одредба)

- (1) Брачним уговором могу се уредити имовинскоправни односи брачних другова приликом склапања брака, као и током трајања брачне заједнице.
- (2) За пуноважност уговора нужно је да исправа буде нотарски обрађена.

- #### **Г. Закон о извршном поступку**
- („Службене новине Федерације БиХ“, број: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16)

Члан 23. (оспорена одредба)

Извршна исправа

- (1) Извршне исправе су:

- 1) извршна одлука судова и извршно судско поравнање;
- 2) извршна одлука донесена у управном поступку и поравнање у управном поступку ако гласи на испуњење новчане обавезе, уколико законом није друкчије одређено,
- 3) извршна нотарска исправа;
- 4) друге исправе које су законом одређене као извршне исправе.

- (2) Под извршном исправом из става 1. овог члана сматра се свака таква исправа донесена у Босни и Херцеговини.

- #### **Х. Закон о облигационим односима**
- („Службени лист СФРЈ“, број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, „Службени лист РБиХ“, број: 2/92, 13/93 и 13/94 и „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 29/03 и 42/11)

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Слобода уређивања облигационих односа

Члан 10.

Учесници у промету слободно уређују облигационе односе, а не мо-

гу их уређивати супротно Уставу Републике Босне и Херцеговине принудним прописима те моралу друштва.

I - САГЛАСНОСТ ВОЉА

Кад је уговор закључен Члан 26.

Уговор је закључен кад су се уговорне стране сагласиле о битним састојцима уговора.

VI - ФОРМА УГОВОРА

Неформалност уговора Члан 67.

- (1) Закључење уговора не подлијеже никаквој форми, осим ако је законом друкчије одређено.
- (2) Захтјев закона да уговор буде закључен у одређеној форми важи и за све касније измјене или допуне уговора.
- (3) Али су пуноважне касније усмене допуне о споредним тачкама о којима у формалном уговору није ништа речено уколико то није противно циљу ради кога је форма прописана.
- (4) Пуноважне су и касније усмене погодбе којима се смањују или олакшавају обавезе једне или друге стране, ако је посебна форма прописана само у интересу уговорних страна.

Раскидање формалних уговора Члан 68.

Формални уговори могу бити раскинути неформалним споразум-

ом, изузев ако је за одређени случај законом предвиђено што друго или ако циљ због кога је прописана форма за закључење уговора захтијева да раскидање уговора буде обављено у истој форми.

Уговорена форма Члан 69.

- (1) Уговорне стране могу се споразумјети да посебна форма буде услов пуноважности њиховог уговора.
- (2) Уговор за чије је закључење уговорена посебна форма може бити раскинут, допуњен или на други начин измијењен и неформалним споразумом.
- (3) Ако су уговорне стране предвидјеле посебну форму само да осигурају доказ свога уговора, или да постигну што друго, уговор је закључен кад је постигнута сагласност о његовој садржини, а за уговараче је у исто вријеме настала обавеза да уговору даду предвиђену форму.

Санкција недостатка потребне форме Члан 70.

- (1) Уговор који није закључен у прописаној форми нема правно дејство уколико из циља прописа којим је одређена форма не произилази што друго.
- (2) Уговор који није закључен у уговореној форми нема правно дејство уколико су странке пуноважност уговора условиле посебном формом.

Претпоставка потпуности исправе
Члан 71.

- (1) Ако је уговор закључен у посебној форми, било на основу закона било по вољи странака, важи само оно што је у тој форми изражено.
- (2) Ипак, биће пуноважне истовремене усмене погодбе о споредним тачкама о којима у формалном уговору није ништа речено, уколико нису у супротности са његовом садржином или ако нису противне циљу због кога је форма прописана.
- (3) Пуноважне су и истовремене усмене погодбе којима се смањују или олакшавају обавезе једне или обје стране ако је посебна форма прописана само у интересу уговорних страна.

Састављање исправе
Члан 72.

- (1) Кад је за закључење уговора потребно саставити исправу, уговор је закључен кад исправу потпишу сва лица која се њим обавезују.
- (2) Уговарач који не зна писати ставиће на исправу рукознак овјерен од два свједока или од суда, односно другог органа.
- (3) За закључење двостраног уговора довољно је да обје стране потпишу једну исправу или да свака од страна потпише примјерак исправе намијењен другој страни.
- (4) Захтјев писмене форме је испуњен ако стране измјењују писма или се споразумију телеп-

ринтером или неким другим средством које омогућава да се са извјесношћу утврде садржина и давалац изјаве.

Кад је извршен уговор коме недостаје форма
Члан 73.

Уговор за чије се закључење захтјева писмена форма сматра се пуноважним иако није закључен у тој форми ако су уговорне стране извршиле, у цјелини или у претежном дијелу, обавезе које из њега настају, осим ако из циља због кога је форма прописана очигледно не произилази што друго.

8. Судска пракса

8.1. Пресуда Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 30/16 од 20.04.2016. године).

8.2. Рјешење Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 08.07.2016. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 59/16 од 29.07.2016. године).

8.3. Рјешење Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 05.12.2016. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 8/17 од 03.02.2017. године).

8.4. Рјешење Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 20.12.2017. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 29/18 од 18.04.2018. године).

8.5. Одлука о допуствости Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2481/16 од 07.03.2017. године.

8.6. Одлука о допуствости Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2567/16 од 16.02.2018. године, са Закључком и Исправком од 23.04.2018. године.

9. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Анализирајући наводе захтјева, одговора на захтјев, усмена излагања странака у поступку и пуномоћника заинтересованих лица те искључиво прилоге које овај суд барем дијелом сматра релевантним, утврђено је чињенично стање, те донесена одлука као у изреци из сљедећих разлога:

9.1. Суштина навода захтјева се може у релевантном дијелу свести на сљедеће: захтјевом се тражи оцјена комплетних одредби закона наведених у изреци ове пресуде; захтјевом се оспорава њихова уставност базирано на два кључна елемента, а то су да су оспорене одредбе закона проистекле из раније важеће одредбе члана 73. Закона о нотарима и да, имајући у виду да је наведена одредба оцијењена неуставном, њену правну судбину требају слиједити и оспорене одредбе закона јер више не постоји правни основ за њихову примјену; да су оспорене одредбе закона у несагласности са одређеним уставним правима као што су право на имовину, забрана дискриминације, једнакост пред законом и др., које су нарушене имајући у виду рад нотаријата као јавне службе у

смислу опсега послова који обавља нотар, те да се наведено директно користи са аутономијом воље грађана. Пуномоћник заинтересоване Адвокатске коморе се придружио наводима захтјева инсистирајући на питању аутономије воље грађанина према Закону о облигационим односима у односу на поједине оспорене одредбе Закона. Уставни суд Федерације примјећује да захтјевом нису обухваћени нити су оспорени остали закони који прописују обавезну нотарски обрађену исправу (нпр. Закон о факторингу, објављен у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 14/16), као нити све одредбе у законима који се дијелом оспоравају (нпр. члан 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине), али је овај суд у смислу члана 13. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ограничен наводима поднесеног захтјева у том правцу.

9.2. С друге стране, пуномоћници друге стране у поступку су инсистирали на чињеници да основ за доношење оспорених одредби закона јесте Устав, а не раније важећи члан 73. Закона о нотарима; да не постоји хијерархија закона, нити уставни појам „системски закон“; да подносилац захтјева није определио захтјев на начин да се о њему може мериторно одлучивати; да је питање увођења тзв. „латинског нотаријата“ у искључивој надлежности законодавца тако да овај суд не може о истом расправљати ни у овом предмету; да како у ранијој одлуци Суда није оцијењена као неуставна форма „нотарски обрађена исправа“ тако се пред овим судом не може усп-

јешно постављати питање уставности оспорених одредби закона; да овај суд није надлежан да оцјењује уставност неког прописа са становишта евентуалне хармонизације прописа што је у надлежности законодавца; те коначно, да сматрају да Суд може и да сачека са доношењем одлуке до извршења Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, јер то може бити претходно питање. У супротном сматрају да треба донијети одлуку којом се утврђује да су оспорене одредбе закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Пуномоћник Нотарске коморе који се придружује наводима друге стране у поступку је осим тога истакао и да упориште за увођење нотарски обрађене исправе у поједине оспорене законске одредбе налази и у Закону о облигационим односима.

9.3. У току овог поступка од стране странака и заинтересованих лица, те по захтјеву Уставног суда Федерације од стране Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Федералног министарства правде достављени су бројни прилози и документација. Уставни суд Федерације је става да већина прилога није релевантна за доношење одлуке у овом предмету, што ће надаље укратко и образложити.

9.3.a) Прилози пуномоћника подносиоца захтјева у виду дописа Нотарске коморе, те кореспонденција унутар Нотарске коморе нису релевантни за овај поступак, као такви немају својство доказа за ово уставносудско одлучивање јер се и не односе на питање оцјене уставности према поднесеном захтјеву.

9.3.б) Прилози у виду дописа Општинског суда у Зеници од 10.06.2016. године који је достављен и овом суду, којим се постављају бројна питања, а између осталих да ли је неко од овлашћених лица поднио овом суду захтјев за оцјену уставности свих осталих закона, нарочито везано за конкретне одредбе Закона о стварним правима, Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине и Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, те којим се даје иницијатива да се поднесе захтјев за оцјену уставности и предлаже покретање поступка оцјене уставности одредаба закона поменутих у образложењу пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, релевантно је искључиво у смислу утврђивања чињенице да је у примјени одредби Закона о нотарима и овдје оспорених закона дошло до „конфузије“, односно да редовни суд у том правцу проблематизује питање вршења својих надлежности.

9.3.ц) Показаоци из пореских управа у Федерацији Босне и Херцеговине у односу на промет непокретности које је презентовао пуномоћник подносиоца захтјева, као и из одређених општинских судова у Федерацији Босне и Херцеговине, а који показују процентуално учешће адвокатури у односу на самостално сачињавање таквих уговора од стране грађана прије доношења Закона о нотарима, при чему је мањи проценат таквих правних послова сачињен од стране адвоката, релевантан је искључиво у дијелу у којем се од стране овог суда може закључити и потврдити његов став и из раније Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, да се у овом случају не

ради о „сукобу“ између нотаријата и адвокатури, да у том правцу опсег полова који је законодавац додијелио нотаријату изузимајући, према наводима подносиоца захтјева, адвокатуру из тог процеса, није питање којим се бавио или ће се бавити овај суд. Исто се односи и на прилоге које је у том правцу доставила друга страна у поступку. Овај суд посматра наведено у контексту права грађанина, односно физичких и правних лица која су у одређеном уговорном односу и легитимности циља за увођење обавезе нотарски обрађене исправе у готово све сегменте правног живота у Федерацији Босне и Херцеговине. Из наведеног се само може закључити да је прије ступања на снагу Закона о нотарима, највећи проценат сачињених приватних исправа у облику уговора о преносу права власништва сачињен од самих уговорних страна (физичких или правних лица), а претежан број (процентуално готово у цијелости) аката за упис у судски регистар правних лица сачињен од стране тих правних лица.

9. 3.д) Бројни закони из различитих области који су на снази у ентитету Република Српска, као и закони који третирају област нотаријата или јавног билежничтва у земљама у сусједству и други посебни закони, релевантни су искључиво у дијелу који показује да су различите државе (мисли се на сусједне државе) на другачији начин регулисале ово питање. У питању су или земље Европске уније као што је Република Хрватска или земље које су у кандидатском или сличном статусу, па се из наведеног може само закључити да приговор, одн-

осно навод друге стране у поступку да је ту област требало регулисати због европских интеграција Босне и Херцеговине, не стоји у смислу тога да је јасно да нити једним међународним актом релевантним за овај процес није захтијевано нити прописано који тип нотаријата треба да буде уведен на територију и Федерације Босне и Херцеговине, односно каква конкретна законодавна рјешења су нужна, него је то остављено на слободну процјену законодавца. Стога се и не може аргументовано позивати на ту чињеницу за рјешавање овог уставносудског предмета. Истовремено анализирајући у том правцу одлуке Уставног суда Републике Српске и Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те законе који су на снази у Републици Српској, једино што се може мериторно закључити је да помнути судови нису рјешавали постављена питања у меритуму, тако да се не може позивати на различиту праксу судова у Босни и Херцеговини. Такође, а у складу са организацијом власти у Босни и Херцеговини, као и у Федерацији Босне и Херцеговине, ова материја је у искључивој надлежности ентитета, а питање хармонизације ентитетских прописа на нивоу цијеле Босне и Херцеговине, сем у дијелу у којем овај суд потврђује да је то добра интенција, није релевантно за рјешавање овог предмета. Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, изузев апелација којима се „оспорава“ ранија пресуда овог суда, а које показују изузетну упорност законодавца у смислу не извршавања коначне и обавезујуће пресуде овог суда број: У-15/10 од 02. 12.2015. године, ни на који начин не доприносе утврђивању релевантних

чињеница за овај предмет.

9. 3.е) Прилози друге стране у поступку у виду Економске студије о нотаријату, стручних чланака из те области, извода из закључака са конференција итд., иако занимљиво правно штиво, нису релевантни и немају статус доказа у овом уставносудском предмету. Наиме, они се у кључном баве искључиво промовисањем „латинског нотаријата“ у Федерацији Босне и Херцеговине и његовим успјесима, као и историјатом нотарске службе. По мишљењу овог суда претежно представљају материју заговарања за увођење тог типа нотаријата, и не могу бити од значаја у рјешавању овог конкретнег предмета.

9. 3.ф) Уставни суд Федерације је прибавио, односно затражио податке од Федералног министарства правде и Парламента Федерације Босне и Херцеговине за достављање образложења које је претходило доношењу оспорених закона, те је имало у виду образложења Закона о стварним правима, Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине и др. Уставни суд Федерације констатује да образложења овлашћеног предлагача закона која су претходила њиховом усвајању, суштински не третирају разлоге појединих законских рјешења која су овдје оспорена.

9. 3.г) Такође, затражена је информација о извршењу пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Од стране пуномоћника Федералног ми-

нистарства правде достављен је у форми преднацрта Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, који се налази у парламентарној процедури. То Министарство је предложило да овај суд застане са даљим поступањем у овом предмету до одлучивања Парламента Федерације Босне и Херцеговине о поменутом закону. Истовремено је наведено да је правно неоснован навод да је правни основ за доношење оспорених одредби закона неки други закон.

Из овог текста Преднацрта, који је у мају 2018. године достављен у парламентарну процедуру, а ради, како је наведено, усаглашавања са пресудом овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, видљиво је да се овај пут овлашћени предлагач закона определијели за потпуно другачије рјешавање питања нотаријата као јавне службе. Обавеза нотарски обрађене исправе је предложена у односу на располагање имовином малољетних и пословно неспособних лица и правне послове којима се обећава нека чинидба као поклон с тим што се недостатак нотарске форме, у том случају надомјештава извршењем обећане чинидбе. Уводи се поступак солемнизације (потврђивања) исправе код правних послова регулисања имовинских односа између брачних и ванбрачних другова, преноса или стицања власништва или других стварних права на некретнинама и када су у питању оснивачка акта и промјена статута привредних друштава, која, по предложеном рјешењу, могу сачињавати и друга лица, а бити потврђена од стране нотара по законској процедури када, уколико је исправа сачињена у складу са законом, нотарском потврдом доб-

ија снагу јавне исправе. У овом дијелу, уз уважавање аргумената овлашћеног подносиоца захтјева, Уставни суд Федерације је садржај предложеног текста Преднацрта сагледао искључиво у свјетлу потврђене чињенице да не стоје аргументи да постоји „опасност“ по правни живот у Федерацији Босне и Херцеговине и правну сигурност и стабилност у оспореним областима, уколико се област нотаријата уреди и на другачији начин. На таквој квалификацији су инсистирали пуномоћници друге стране у поступку, те претежни дио својих излагања и усмјерили на, у суштини, поновно оспоравање односно довођење у питање пресуде овог суда у предмету број: У-15/10 од 02.12.2015. године, у односу на раније важећи члан 73. Закона о нотарима.

9.4. Уставни суд Федерације подсјећа да је Пресудом број: У-15/10 од 02.12.2015. године ранији члан 73. Закона о нотарима оцијењен неуставним. Пресуда донесена те године, још није извршена, односно тек у мају 2018. године је од стране Владе Федерације Босне и Херцеговине утврђен текст Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима и упућен у парламентарну процедуру. У међувремену, од доношења наведене пресуде па до данас, законодавац је као друга страна у том поступку у два наврата пред овим судом тражио преиспитивање цитиране пресуде у односу на члан 73. Закона о нотарима. Рјешењима овог суда број: У-15/10 од 08.07.2016. и 05.12.2016. године овај суд је одбио приједлоге о преиспитивању цитиране пресуде. У међувремену је, законодавац покренуо и апелацију пред Ус-

тавним судом Босне и Херцеговине у односу на цитирану пресуду овог суда, која је у предмету број: АП-2481/16 тог суда Одлуком о допустивости од 07.03.2017. године одбачена као недопуштена, јер по општепознатом ставу и тумачењу надлежности Уставног суда Босне и Херцеговине тај суд није надлежан за преиспитивање пресуда/одлука ентитетских уставних судова у апстрактној контроли уставности. Но, готово истовремено, Нотарска комора путем већег броја нотара, такође је поднијела апелацију против поменуте пресуде, иако није нити била странка у том поступку, као што није нити у овом. Слиједом већ утврђеног става Уставни суд Босне и Херцеговине је Одлуком број: АП-2567/16 од 16.02.2018.године исту одбацио као недопуштену из истих разлога.

Рјешењем овог суда број:У-15/10 од 20.12.2017. године утврђено је да Пресуда Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године није извршена.

Имајући у виду све наведене чињенице, радње које је законодавац предузимао, те чињеницу да је у циљу извршења поменуте пресуде тек у мају 2018. године Влада Федерације Босне и Херцеговине као овлашћени предлагач доставила законодавцу текст у виду Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, Уставни суд Федерације децидно истиче да стање неуставности у односу на ову област и у односу на одредбе Закона о нотарима које су оцијењене неуставним, а које се према сили Устава Федерације Босне и Херцеговине не могу примјењивати од дана објаве пр-

есуде у „Службеним новинама Федерације БиХ“, траје изузетно дуго и директно представља кршење одредбе о коначности и обавезности одлука овог суда која је уставни императив. Без поштивања и избјегавањем или неоснованим одуговлачењем извршења пресуда овог суда, а у конкретном случају оцјењујемо да је дошло до грубог кршења разумног рока за извршење пресуде овог суда, не може се говорити о уставности и законитости у Федерацији Босне и Херцеговине која је кључ за друштво засновано на принципима владавине права.

Оспорене одредбе закона у овом поступку, не само према наводима подносиоца који их директно повезује са Пресудом овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, него и дијелом према наводима друге стране у поступку у којем је један од приједлога да се застане са одлучивањем у овом предмету до евентуалног усвајања Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, што је став и овлашћеног предлагача закона, потврђује чињеницу да је рјешавање у овом уставно-судском предмету неодвојиво од питања посљедица неуставности раније одредбе члана 73. Закона о нотарима. Уставни суд Федерације утврђује да је Закон о нотарима системски закон, што је појам општеприхваћен у правној теорији, да као такав садржи материјалноправне и процесноправне, те организационе норме којим се на свобухватан начин прописује нотаријат у Федерацији Босне и Херцеговине. Стога је неприхватљив аргумент друге стране у поступку који се своди на то да тај закон, односно раније важећа одредба члана 73. Закона о нота-

рима, није била или није, а такође не може бити основ за доношење ових посебних законских одредби које су оспорене у овом предмету. У формалноправном смислу свакако да је основ за доношење свих закона од стране законодавца садржан у Уставу Федерације Босне и Херцеговине. У конкретном случају суштински је основ за прописивање обавезности нотарски обрађене исправе управо у системском закону који третира област нотаријата, а то је Закон о нотарима. При томе се не доводи у питање хијерархија закона која не постоји у уставноправном животу у Федерацији Босне и Херцеговине. Но, Уставни суд Федерације подсјећа да су у Федерацији Босне и Херцеговине на снази закони (примјера ради Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, објављен у „Службеним новина Федерације БиХ“, бр.: 49/06 и 51/09), који налажу усклађивање других закона, такође са законом који је у формалноправном смислу исте правне снаге. Уставни суд Федерације подсјећа на наводе овлашћеног предлагача, па и друге стране у поступку да ће, по доношењу измјена Закона о нотарима бити нужно усагласити оспорене одредбе закона са измијењеним текстом Закона о нотарима. Уставни суд Федерације такође подсјећа на образложење Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, у дијелу који гласи: „Као што је напријед образложено оспорена одредба члана 73. Закона је стога у цијелости оцијењена неуставном, те даном објаве у „Службеним новина Федерације БиХ“, одредбе које су оцијењене таквим више нису на снази. У вези с тим како је у међувремену донесен један број по-

себних закона који су прописивали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом системском закону, по којем је та могућност прописана више не постоји, те се импликације ове уставносудске одлуке проширују и на посебне одредбе“. Примјера ради Закон о осигурању („Службене новине Федерације БиХ“, број: 23/17) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у службеном гласилу тј. дана 06.04.2017. године, након што се одредба ранијег члана 73. Закона о нотарима није могла примјењивати. Очигледно је да је донијет од стране законодавца примјеном његових уставних законодавних овлаштења, али и да је раније важећом одредбом члана 73. Закона о нотарима била прописана могућност доношења „будућих законских рјешења“, која ће прописивати обавезну нотарски обрађену исправу. Како јасно произилази из наведеног дијела образложења Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, импликације те пресуде директно се проширују и на овакву законодавну активност законодавца. Уставни суд Федерације не налази да је, имајући у виду све чињенице овог предмета, потребно да утврђени и образложени став у тој пресуди коригује или мијења.

9.5. Уставни суд Федерације, иако нерадо, у рјешавању овог конкретног уставносудског предмета, имајући у виду све претходно наведене чињенице, оспорене одредбе Закона и то дијелу у којем се императивно прописује искључиво обавеза нотарски обрађене исправе у различитим областима, мора посматрати и у контексту усглашености закона као једном од пр-

инципа за успоставу владавине права и ријешити ову уставноправну ситуацију. Бјелодано је утврђена чињеница да је оспоренима одредбама закона у дијелу како је то одлучио овај суд, нарушен основни принцип, а то је принцип владавине права, који укључује правну сигурност и стабилност. Као што је дијелом образложено и у пресуди овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, према јуриспруденцији Европског суда за људска права, основни принцип оцјене закона је, осим принципа обавезне доступности, прецизности и предвидљивости, кључни да је законско рјешење у складу са владавином права. Владавина права у том конвенцијском смислу подразумијева да су законска рјешења донесена у циљу развоја демократских институција у друштву, уз поштивање принципа нужности и сразмјерности. У уставноправном смислу владавина права подразумијева обавезу законодавца да доноси законе у најбољем јавном и друштвеном интересу, који притом, морају бити међусобно усклађени. И из навода овлашћеног предлагача закона, Федералног министарства правде произилази да ће евентуално доношењем Закона о изменама и допунама Закона о нотарима како је предложен, захтијевати истовремену законодавну активност на усклађивању и других посебних закона, од којих су неки овдје и оспорени. На исти начин, непостојање у правном животу одредбе члана 73. Закона о нотарима, а којом се прописивала и регулисала надлежност нотара у смислу обавезности нотарски обрађене исправе за одређене правне послове, консеквентно је производила посљедицу у виду нужности да се у разум-

ном року цитирана одредба измијени у складу са упутствима из образложења пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године и истовремено посебни закони којима је *in concreto* прописана обавеза нотарски обрађене исправе, усагласе са системском, измијењеном одредбом о надлежности нотара.

Како, међутим, до тога у неразумно дугом временском периоду није дошло, а из утврђених чињеница се закључује и да законодавна активност у погледу извршења раније пресуде овог суда је тек у некој почетној фази, коју би требала слиједити законодавна активност у односу на ове посебне одредбе из посебних закона које се у суштинском смислу наслањају на надлежност нотаријата за сачињавање нотарски обрађене исправе, то је овај суд ово стање озбиљног кршења уставности дугог трајања, морао ријешити. Наведено је „иако нерадо“, јер је међусобно усклађивање закона директна обавеза и надлежност законодавца. Но, у оваквој уставноправној ситуацији, Уставни суд Федерације је слиједећи врхунски уставни принцип владавине права, утврдио да оспорене одредбе закона из изреке пресуде, искључиво у оним дијеловима у којима не остављају никакву могућност уговорним странама које склапају одређени правни посао, а као такве нису прописане нити у Закону о нотарима, нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Уставни суд Федерације не сматра да је потребно да понавља аргументацију из коначне и обавезујуће Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015.

године, која је у односу на овдје оспорене одредбе Закона претежним дијелом релевантна и за рјешавање по овом предмету.

Уставни суд Федерације у том правцу може да допуни да аргумент друге стране у поступку да у процесу европских интеграција у Босни и Херцеговини, и ентитет Федерација Босне и Херцеговине је био обавезан да уведе нотаријат као јавну службу, да га не оспорава, напротив. Но, нити једним документом није, нити може бити прописана обавеза, којом се налаже држави у којем обиму и на који начин, те који од модуса нотаријата ће сматрати најпримјеренијим и прописати га. Такође, Уставни суд Федерације поновно истиче да је становишта да је хармонизација прописа из одређених области на нивоу Босне и Херцеговине пожељна. Но, чињеница да је дијелом, на простору другог ентитета, донесен Закон о нотарима и посебни закони којима се преферира тзв. „латински тип нотаријата“, те да се ни Уставни суд Републике Српске, нити Апелациони суд Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине нису бавили тим питањем (доношењем процесних одлука, неприхваћањем иницијативе и нису разматрали постављена питања о нотаријату у меритуму), нису у конкретном случају такве природе да би утицале на доношење ове уставносудске одлуке. При том, чињеница да је у земљама у сусједству, које су или дио Европске уније, као што је Република Хрватска или такође као и Босна и Херцеговине у процесу придруживања, Република Србија и Република Црна Гора, уведена нотарска служба са потпуно другачијим уређе-

њем надлежности нотара, јесте занимљива са становишта упоредног права, али не може бити и није од кључног значаја за рјешавање овог уставно-осудског предмета.

9.6. Аргументација друге стране у поступку да од стране овог суда није оцијењена као неуставна форма нотарски обрађене исправе у претходном поступку, тако се не може покретати уставно-судска заштита у овом конкретном поступку није прихватљива, осим у дијелу у којем и друга страна у поступку, супротно аргументацији којом оспорава „везу“ између предмета у којем је оцијењена уставност појединих одредби Закона о нотарима са овим поступком, посредно овим потврђује да се суштина рјешавања по овом уставно-судском предмету не може одвојити од коначне и обавезујуће пресуде у предмету овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Из изреке ове пресуде јасно произилази да је питање нотарски обрађене исправе посматрано у односу на оспорене одредбе искључиво у контексту давања ексклузивитета за такву строгу форму закључења правних послова у готово свим сферама уговарања, а не у контексту који му придаје друга страна у поступку.

При свему овоме, треба имати на уму да је прописивање строге форме правних послова изузетак у материји грађанског и пословног (трговачког, привредног) права, у којој уопштено доминира принцип слободе (аутономије) воље и слободне диспозиције.

Како такви правни послови подразумевају диспонирање приватним правима, свако ограничавање и

отежавање таквог диспонирања од стране законодавца мора бити са највећом пажњом одмјерено и несумњиво засновано на јавном интересу. Управо зато, свако прописивање таквих ограничења мора да се доведе у везу са уставним и законским гаранцијама које стоје на страни грађана, односно правних субјеката и њихове слободне диспозиције својим приватним правима, али и са оним гаранцијама које стоје на страни заштите њихове приватности уопште. Јер, те гаранције заправо омогућавају да се реализује једно од најбитнијих личних својстава (капацитета) правних субјеката: њихова пословна способност, као правна подлога на којој они, управо својом слободном вољом, дјелују ради остваривања својих животних и пословних интереса.

Интегритет те слободе уређивања облигационих односа не може се одвојити од уставних гаранција примјене „највишег нивоа међународно признатих права и слобода“ утврђених самим уставом или међународним правним инструментима који имају уставни ранг, нити се може изоловати од уставне гаранције на „једнакост пред законом“. Не може га се, исто тако, одвојити и изоловати ни од гаранције права на приватност, јер се та крупна гаранција у своме аспекту заштите приватности с обзиром на имовинске интересе, без сумње, уз све остало, односи и на активности професионалне и пословне нарави. Када се оспорене одредбе проматрају у томе контексту, сасвим се јасно указује њихов ограничавајући учинак у свим случајевима када оне утврђују да правним субјектима који су наумили закључу-

чити ваљан правни посао или предузети ваљану правну радњу у диспонирању својим приватним правима остаје само један пут: нотарски обрађена исправа. „Оштрина“ тог ограничења је очевидна, чак и уз пуну свијест о томе да се свако субјективно право може законом ограничити због „виших“ разлога.

Стога у овом предмету није, нити може бити упитно право законодавца да у општем интересу прописује ограничења у приватноправној сфери, али јесте и треба бити упитно да ли су оштрина овог ограничења, с обзиром на раније правно стање, те његова ширина, с обзиром на број оспорених одредби, у складу са горе поменутиим уставним гаранцијама.

Другачије речено, да ли су већ постојећа ограничења слободне диспозиције због неопходности нарочите форме појединих правних послова била тако неефикасна и да ли је степен правне сигурности субјектата и сигурности правног промета био толико низак, да је то изискивало да се у готово цјелокупном приватноправном подручју правни субјекти (физичка и правна лица) лише сваке могућности избора у погледу начина закључења ваљаних правних послова и начина предузимања ваљаних правних радњи и да им се наметне само форма нотарски обрађене исправе?

Уставни суд Федерације сматра да је иначе оправдана и неопходна брига законодавца за сигурност правног промета и правну сигурност правних субјектата у приватноправним односима, у овом случају добила зако-

нодавни израз који правни субјекти с правом могу перципирати као „наметнуту бригу“, што је само по себи *contra-dictio in adiecto*, и што ствара логичну асоцијацију на правно подручје у којем је „наметнута брига“ друштвени и законодавни императив као једино рјешење: старатељство.

Стога се оспорене одредбе морају посматрати из аспекта ограничавања слободе (аутономије) воље правних субјектата, као њиховог личног својства (капацитета). А то намеће закључак да је, у односу на раније правно стање у којем је, прописаном строжијом формом, већ била манифестована брига законодавца за степен правне сигурности и сигурност правног промета, у појединим правним пословима који то несумњиво изискују, оспореним одредбама учињен радикалан корак којим је, према становишту Уставног суда Федерације, нарушен деликатни баланс између јавног и приватног интереса.

То је, с једне стране, резултовало непримјереним сужавањем принципа слободне диспозиције, које у приватноправној сфери представља правну вриједност највишег ранга, неодојиву од интегритета правног субјектата. Али, не само то. Са друге стране, угрожено је право на једнакост пред законом оних правних субјектата који, упркос својим квалификацијама, верификованим знањима и вјештинама, не могу више радити оно што су, као стручњаци, раније могли, а што се, опет, не може одвојити од њиховог професионалног интегритета.

То оспорене одредбе, доводи у

опреку према уставним гаранцијама уживања највишег нивоа међународно признатих права и слобода из члана II.2. и једнакости пред законом из члана II.2.1.ц) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

На основу свега изнесеног, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: Александра Мартиновић, предсједница Суда, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, др сц. Шахбаз Џихановић, проф. др Един Муминовић и др сц. Ката Сењак, судије Суда.

Број:У-22/16 Предсједница
06.03.2019.год. Уставног суда Федерације
С а р а ј е в о Босне и Херцеговине
Александра Мартиновић,с.р.
.....

250a)

На основу члана 28. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03), а у вези са чланом 21. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 40/10 и 18/16), у прописаном року, **улажем**

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ

на донесену Пресуду Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-22/16 од 06.03.2019. године која се има приложити у Записник са сједнице и уложити у предмет, те објавити у цијелости у „Службеним новинама Федерације БиХ“ заједно са цитираном Пресудом

Уз уважавање већинског мишљења мојих колегица и колега, не слажем се са донесеном Пресудом већине због чега, гласајући против, нисам могла подржати донесену одлуку.

Моји разлози за издвојено мишљење подијелила би у неколико дијелова, прво одређење законодавца у Босни и Херцеговини (Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине) за увођење једне нове институције којој законодавац повјерава јавна овлашћења, приближавање босанскохерцеговачког законодавства прописима ЕУ, а затим осврт на саму донесену Пресуду број: У-22/16 од 06.03.2019. године.

У процесу реформе која се одвија у Босни и Херцеговини послје потписивања Општег оквирног споразума за мир Босне и Херцеговине, 14.12.1995. године, држава Босна и Херцеговина одредијелила се да постигне ефикасан и модеран правни систем који уважава, признаје и прихвата постигнуте европске стандарде. На том реформском путу значајан допринос даје и увођење нотаријата као нове институције. Босанскохерцеговачки законодавац (Парламент Федерације Босне и Херцеговине, Народна скупштина Републике Српске и Скупштина Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине) се одредијелио да слиједи стечена позитивна искуства земаља ЕУ у овој правној области. Поред тога била су то и позитивна искуства у другим транзицијским земљама у окружењу посебно у Републици Словенији, док су у Републици Хрватској одређена рјешења измијењена и прилаго-

ћена рјешењима већине земаља ЕУ. Ово занимање у Босни и Херцеговини је сада једна нова институција која своје коријене вуче из периода Краљевине Југославије када је донесен Закон о јавним билежницима (нотарима) 1930. године. Према параграфу 52. и 53. споменутог закона, надлежност нотара имала је особине латинског типа нотаријата као што је и данас прихваћено у Босни и Херцеговини, а јавнобилежничка акта имала су снагу извршног наслова. Одлуком АВНОЈА 1944. године укинут је Закон о јавном билежништву, а ти послови тада су пренесени на судове, органе управе и адвокате. Према овом закону из 1930. године, нотар није државни службеник него је то било лице јавног повјерења. У социјалистичком периоду од 1945. до 1992. године није постојао институт јавног билежништва у Босни и Херцеговини иако су многе социјалистичке земље познавале „државни нотаријат“.

Реформске пројекте у Босни и Херцеговини морамо посматрати и у уској вези са трансформацијом правног уређења и његовим развојем од социјалистичке државе до слободне и демократске тржишне привреде и правне државе, гдје у оквиру тога морамо прихватити неопходност да се у цијелој држави, а не само у једном ентитету уведе на идентичан начин једна нова јавна служба, а то је нотаријат.

На такав начин је осигурана пуноважност и признавање исправа, а тиме и укупна правна сигурност у ентитетима и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине. Увођење нотаријата у Босни и Херцеговини је такође и важан корак за интеграцију државе Бо-

сне и Херцеговине у ЕУ. За све будуће државе које желе интеграцију у ЕУ важно је да своје правно уређење хармонизирају са европским правом. Истина, не постоји јединствена регулатива за нотарску професију у државама чланицама ЕУ. Ипак, се у већини држава чланица које припадају такозваном „континентално-европском правном кругу“, нотаријат подразумева као јавна служба у смислу „латинског нотаријата“. Европски парламент је у Одлуци од 18.01.1994. године формулисао заједничке основне принципе нотарске професије у ЕУ која је прихватила и Босна и Херцеговина⁵.

Надаље, Европски суд правде (у правном предмету Ц-342/15-Пирингер) је потврдио право држава чланица да предвиђају обавезну нотарску обраду која се не може доводити у питање позивањем на слободу пружања услуга припадника других правно-савјетодавних група занимања (а пос-ебно адвоката). У том погледу највиши Суд ЕУ даје сљедеће образложење⁶.

На основу тих заједничких принципа постиже се још један корак у

⁵ Службено гласило ЕУ, број: Ц 44 од 14.02.1994. године

⁶ “Под оваквим околностима националне одредбе, које прописују да тачност уписа у земљишну књигу морају повјерити припадницима занимања за која се даје присега, попут нотара, доприносе осигуравању правне сигурности трансакција које се односе на земљиште и функционалности земљишних књига, и оне су уопштено везане за заштиту прописног функционисања правосуђа, што према судској пракси Суда представља увјерљив разлог општег интереса (види у овом смислу пресуду од 12.12.1996., путничка агенција *Broede*, Ц-3/95:Ц:1996:487, Рн. 36) и Пресуда од 24.05.2011. године Комисија/Аустрија (Ц-53/08, ЕУ:Ц:2011:338, Рн. 96)“.

правцу стварања правне државе и правне сигурности, а самим тим и корак према интеграцији Босне и Херцеговине у ЕУ.

Кад је у питању основна концепција закона о нотарима у Босни и Херцеговини, прихваћен је концепт „латинског нотаријата“, а дјелатност се дефинише као јавна служба коју обављају нотари који су самостални и независни носиоци те службе. То по природи значи да нотари обављају послове који по својој природи спадају у надлежност органа власти (судова, органа управе и других органа), али се ти послови повјеравају нотарима као јавна овлашћења. Сматрам да одредбе чл. 2., 4. и 90. Закона о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине имају основни значај за институцију нотаријата. Ово из разлога што је законом регулисано да је нотаријат јавна служба коју обављају нотари који су самостални и независни носиоци те службе, да су нотарске исправе јавне исправе и важе код свих органа власти и правних лица, као и да оне имају снагу извршне исправе уколико су сачињене у писаној форми и ако су састављене о неком праву потраживања које за предмет плаћања има одређену суму новца. Идентична рјешења су и у Закону о нотарима Републике Српске и Закону о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине. Тај значај огледа се у томе што је том одредбом ријешено питање правне снаге нотарских исправа, јер се њим осигурава правна сигурност у свим питањима у којима у границама своје надлежности, поступају нотари у цијелој Босни и Херцеговини.

И на крају кључне одредбе које одређују надлежност нотара за нотарску обраду одређених правних послова је одредба члана 73. Закона о нотарима Федерације Босне и Херцеговине, члана 68. Закона о нотарима Републике Српске и чланка 47. Закона о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине која по својој природи у свим законима има темпорални карактер. С обзиром на разграничење надлежности између Босне и Херцеговине и ентитета 2002. године када је донесен Закон о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине, није било могуће очекивати да истовремено са доношењем овог закона буду донесени и одговарајући посебни закони у смислу прописивања обавезне нотарске обраде за поједине правне послове. Дакле, Парламент Федерације Босне и Херцеговине се определијелио, да наведена одредба има темпорални карактер и да ће бити derogирана у оним дијеловима како поједини закони буду уређивали ово питање. Исто произилази и из саме одредбе члана 73. став 6. којим је прописано „да се одредбе истог члана примјењују само тако дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарске обраде исправа“.

Због опредјељења Парламента Федерације Босне и Херцеговине да се прихвате предложена рјешења за увођењем „латинског типа нотаријата“ поднесен је захтјев за оцјену уставности од стране Потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине и то члана 6. став 2., члана 27., те члана 69. до 73. Закона о нотарима, наводећи да су исте одредбе супротне члану II.A.2(1)ц, д, к, л, Устава Федерације Босне и Херцеговине, затим члану 2.

Опште декларације о људским правима и члану 2. став 2. Међународном пакту о економским, социјалним и културним правима.

Рјешавајући по истом захтјеву Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине донио је Пресуду, број: У-15/10 од 02.12.2015. године и „утврдио да одредба члана 6. став 1. у дијелу који гласи: „као и лице које испуњава претпоставке из става 2. овог члана“ и став 2. истог члана, те чл. 27. и 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02), нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.“. У образложењу донесене Пресуде је наведено „да је Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине пошао од члана II.A.2(1) ц), д) и л) Устава Федерације Босне и Херцеговине којим је прописано да ће: Федерација осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у актима наведеним у Анексу, а посебно да сва лица унутар територије Федерације Босне и Херцеговине уживају право на: ц) једнакост пред законом; д) забрану сваке дискриминације; к) л) основне слободе: (...), слободу на рад“ (...); (2) Сви грађани уживају: а) (...), б) политичка права: (...) да имају једнак приступ јавним службама; при чему се такође, имају у виду и међународни уговори и други међународни споразуми, који су на снази у односу на Федерацију, и општа правила међународног права, који су према Одјелу VII. Члану 3. Устава Федерације Босне и Херцеговине саставни дио законодавства Федерације Босне и Херцеговине, а према којем, у случају било које несагласности између међународних уговора и законодавства, пре-

вагу имају међународни уговори. С тим у вези, Уставни суд Федерације узео је у обзир члан 2., члан 23. став 1., а посебно члан 29. Универзалне декларације о људским правима, према којима сваком припадају сва права и слободе утврђене у овој Декларацији, односно, да свако има право на рад, те да у вршењу својих права и слобода свако се може подвргнути само оним ограничењима која су прописана законом искључиво у циљу обезбјеђења потребног признања и поштовања права и слобода других, као и задовољавања правичних захтјева морала, јавног поретка и општег благостања у демократском друштву.

Све ово указује на несагласност оспореног члана 73. Закона са цитираним одредбама члана II.A.2.(1) и (2) Устава Федерације Босне и Херцеговине, међународним уговорима и другим споразумима који су на снази у Федерацији Босне и Херцеговине, а садржани су и у Анексу Устава Федерације Босне и Херцеговине, посебно у погледу права на једнакост пред законом, те забрану дискриминације по било које основу.“.

Поред поменутог, у образложењу је наведено:

„Као што је напријед образложено, оспорена одредба члана 73. Закона је стога у цијелости оцијењена неуставном, те даном објаве у „Службеним новинама Федерације“, одредбе које су оцијењене таквим више нису на снази. У вези с тим како је у међувремену донесен један број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом

системском закону, по којем је та могућност прописана више не постоји, те се импликације ове уставносудске одлуке проширују и на посебне одредбе.“.

Истом Пресудом, одредбе члана 69. до 72. споменутог Закона нису проглашене неуставним, и ако је подносилац захтјева тражио оцјену уставности истих чланова.

Овдје бих посебно истакнула одредбу члана 4. Закона којом је прописано, (да су нотарске исправе све исправе нотара, које он сачини на основу овог закона, а у оквиру своје надлежности. Нотарске исправе су: исправе настале нотарском обрадом, нотарске овјере и нотарске потврде. Нотарске исправе су јавне исправе и важе код свих органа власти, правних лица и других институција независно од тога од којег су нотара издате. Нотарски обрађене исправе, које је нотар сачинио у границама својих службених овлашћења у прописаној форми, имају пуну правну снагу јавне исправе о изјавама датим пред нотаром, чија уставност није ни цијењена, затим одредбу члана 69. која је врло битна, а чију уставност је цијенио Уставни суд Федерације и утврдио да је у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Истом одредбом је прописано, „да дефинише основу надлежности нотара, а то је сачињавање одређених исправа које имају карактер јавних исправа, и да је нотар надлежан да предузима нотарску обраду исправа, издаје потврде, као и да овјерава потписе, рукописе, пријеписе“. Из ове одредбе произилази да нотари и даље могу обављати послове нотарске обраде исправа када је то прописано Законом.

Имајући у виду карактер члана 73. Закона који је имао темпорални карактер како је то било прописано ставом 6. (одредбе овог члана вриједу само тако дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарске обраде исправа која их изричито у цјелини или у дијеловима ставља ван снаге), поставља се суштинско питање, да ли се његова уставност и могла цијенити, имајући у виду, да су сви закони гдје је за правне послове неопходна нотарска обрада регулисани у законима, и то: Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14), Закон о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13, и 100/13), Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 19/03 и 54/04), Закон о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/04), Породични закон Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 35/05, 41/05 и 31/14 и Закон о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03 и 39/09). Сви напријед донесени закони донесени су прије доношења Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-15/10 од 02.12.2015. године. По мени, доношењем материјалних закона прије доношења одлуке Суда извршена је имплементација члана 73., а самим тим и престала је његова примјена, имајући у виду став 6. члана 73. Закона. Нотари су и послије доношења споменуте одлуке имали правни основ за сачињавање нотарски об-

рађених исправа што су сви судови у Федерацији Босне и Херцеговине и прихватили.

У новом поднесеном захтјеву од 29.07.2016. године за оцјену уставности члана 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14), члана 53., 82., 147., 190., 278., 305. Закона о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 66/13, и 100/13), члана 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/03 и 54/04), члана 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о наслеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/04), члана 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14 и члана 23. Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 32/03 и 39/09), наведено је да одредбе истих закона нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине из разлога, што је у Образложењу Пресуде број:У-15/10 од 02.12.2015. године наведено: „Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине је појаснио да је у међувремену донесен једна број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом системском закону по којем та могућност више не постоји, те се импликације ове пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине проширују и на посебне законе“. Исто тако у образложењу по-

днесеног захтјева је наведено „да члан 73. Закона о нотарима није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине из чега произилази да правни послови за које је посебним законима донесеним у складу са чланом 73. била прописана обавезна нотарска обрада одређених правних послова, те да су у супротности са чланом П.А.2 Устава Федерације Босне и Херцеговине, чл. 2., 23., 29. и 30. Универзалне декларације о људским правима из 1948.године, чланом 14. и 18. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, те чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију и чланом 25. Међународног пакта о грађанским и политичким правима“. Поред споменутога, наведено је „да се импликације ове одлуке Уставног суда проширују и на одредбе посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, те да Нотарска комора не жели да имплементира одлуку Уставног суда Федерације, већ и даље наставља израду правних послова у облику нотарски обрађене исправе“.

На одржаној јавној расправи 20.11.2018. године и 26.02.2019. године пуномоћник подносиоца захтјева није навео никакве друге разлоге неуставности споменутих чланова закона осим онога што је наведено у образложењу Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

На Сједници Суда о вијећању и гласању која је одржана 06.03.2019. године, Суд је донио Пресуду и утврдио неуставност свих одредби закона, како је то и наведено у изреци донесене одлуке. Нисам се сложила с већинским мишљењем својих колега из ра-

злога што је Суд измијенио опредјељење Парламента Федерације Босне и Херцеговине који је законом пренио јавна овлашћења на једну нову јавну службу, а то је нотарска служба, измијенио њене надлежности и поред јасне одредбе чл. 4. и 69. Закона о нотарима којима је утврђено, да је у надлежности нотара да предузимају нотарску обраду исправа. Исте одредбе нису проглашене неуставним. По мом мишљењу, такво поступање и доношење одлуке од стране Уставног суда Федерације није у његовој надлежности, него је то у надлежности законодавца који треба да цијени цјелисходност и рационалност законских рјешења јер су то питања из домена законодавне политике једне државе, а у конкретном случају, Парламента Федерације Босне и Херцеговине који је основао једну јавну службу и утврдио њену надлежности.

Законодавац је и у овом случају нотарску службу уредио као јавну службу и на исту пренио јавно овлашћење. Уколико су на неку службу пренесена јавна овлашћења, та служба мора подједнако да води рачуна о правима и обавезама свих страна у поступку, за разлику од адвоката који самостално и независно обављају своју службу и штите само своју страну. Овдје је потребно додати и чињеницу, и то због сталних приговора од стране адвоката, да се овдје ради о Закону о адвокатима и Закону о нотарима који имају исту правну снагу јер су донесени од стране Парламента Федерације Босне и Херцеговине, а ствар је Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да се определијели које ће послове одредити да обављају адвокати, а које нотари. Не стоји приговор

права на рад, слобода рада, слобода избора, право на имовину, јер свако лице има право да обавља послове за које испуњава услове, али у области јавне дјелатности морају постојати законска ограничења броја лица које обављају ту дјелатност као што су судије, тужиоци, правобраниоци, државни службеници, нотари итд.

У прилог наведеном образложењу мог Издвојеног мишљења, споменут ћу и донесено Рјешење број: У-18/05 од 31.05.2006. године Уставног суда Републике Српске, гдје Уставни суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 68. Закона о нотарима („Службени гласник Републике Српске“, број: 86/04), који има идентична рјешења као и члан 73. Закона о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине.

Образлажући поднесену иницијативу Уставни суд Републике Српске је истакнуо „да законодавац на начин који сматра цјелисходним, а имајући у виду јавни интерес, нотарску службу уредио као јавну службу коју обављају стручна лица – нотари, као самостални и независни носиоци ове дјелатности. Споменутим законом Република Српска је сагласно наведеној уставној одредби на notare пренијела дио јавноправних овлашћења и прописала да је нотар дужан да независно и непристрасно обавља ову дјелатност, да мора подједнако водити рачуна о интересима свих странака у поступку јер према њима има положај службеног лица, те да нотар осигурава чување, доказну снагу и извршност нотарски обрађених исправа. Истовремено, Република Српска је задржа-

ла право надзора над спровођењем Закона и дјелатности нотара. Увођењем овог института, по мишљењу Суда, осигурава се већа правна сигурност у правном систему Републике Српске, а постиже се и економичнија заштита права физичких и правних лица.

Питање оцјене евентуалне неслагласности одредаба члана 68. Закона о нотарима са Законом о адвокатури, а на које указује давалац иницијативе, није у надлежности Уставног суда Републике Српске јер се ради о прописима исте правне снаге усвојеним од стране истог доносиоца, односно Народне скупштине Републике Српске. Према томе, искључиво је ствар законодавне политике које ће послове законодавац дати у надлежност адвокатима, а како ће, с друге стране, регулисати питање нотарске дјелатности, односно, у конкретном случају, за које ће правне послове прописати обавезну нотарску обраду исправа. При томе такође треба имати у виду да је законодавац оспореном одредбом предвидио могућност учешћа адвоката у поступку пред нотарима, тако што је ставом 6. члана 68. Закона о нотарима прописано, да припрему акта за нотарску обраду и овјеру исправа, као и заступање странака пред нотарима, могу вршити адвокати.

Овим чланом је, између осталог, утврђено да свако има право на рад и слободу рада, да је свако слободан у избору занимања и запослења и под једнаким условима му је доступно радно мјесто и функција.

Из наведене уставне одредбе несумњиво произилази да Устав не гарантује обим права на рад. По мишљењу Суда, овај уставни принцип прије свега подразумемијева право да сва-

ки грађанин има могућност да осигурава средстава за живот радом који је слободно изабрао или прихватио.“.

Исто тако, Апелациони суд Брчко Дистрикта није прихватио иницијативу адвоката Чедомира Остојића из Брчког за покретање поступка оцјене усаглашености члана 47. Закона о нотарима с чланом 13. став 1. Статута Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, број: 2/10). У овом случају, Суд је донио Рјешење број: 970 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године у којем је наведено „да је Законом о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине основан нотаријат као јавна служба, коју обављају нотари као самостални и независни носиоци те службе, затим да одређене нотарске исправе које нотари сачињавају имају доказну снагу јавних исправа, тако да нотарски обрађене исправе имају пуну доказну снагу јавне исправе о свим изјавама које су дате пред нотаром док нотарске потврде и овјере имају доказну снагу јавне исправе о чињеницама о којима се у њима свједочи. У конкретном случају, намјера законодавца је била да нотаријат формира као посебну јавну службу, имајући у виду да је исправа коју сачини нотар признато својство јавних исправа, а у одређеним случајевима и својство извршних исправа. У образложењу се даље наводи да за разлику од нотара адвокати обављају приватну професионалну дјелатност која се састоји у пружању различитих видова правне помоћи физичким и правним лицима, те заступају своје властодавце у поступку пред судовима и другим државним органима.

Суд надаље истиче да Скупшт-

ина Брчко Дистрикта као законодавац има статутарно овлашћење да на подручју Брчко Дистрикта уреди функционисање јавних служби према захтјевима и потребама правног система и таксативно према члану 47. Закона о нотарима гдје су наведени правни послови за чију правну ваљаност је неопходна нотарска обрада исправа. У том домену законодавац ужива одређено поље слободне процјене, а Суд у поступку оцјене усклађености правних аката не може цијенити цијелисходност и законодавност правних рјешења јер су то питања из области законодавне политике коју креира законодавац приликом доношења закона“.

Полазећи од наведеног сматрам, да је Уставни суд Федерације у предмету У-22/16 од 06.03.2019. године требао утврдити да су споменути чланови закона за које се тражи оцјена уставности, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Нисам се сложила са стајалиштем већине судија Суда, јер сам мишљења да ћа донесена одлука изазвати правну несигурност и правну неизвјесност код грађана на територији Федерације Босне и Херцеговине кад је у питању правна ваљаност исправа које су до сада сачињавали нотари.

Судија Уставног суда
Федерације Босне и Херцеговине
др.сц. Ката Сењак,с.р.

251

Na osnovu poglavlja IV, odjeljak A, člana 23. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/98, 10/00 i 5/03) i člana 22.

Poslovnika Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/18), Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na trećoj redovnoj sjednici, održanoj 29.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
O IZBORU STALNIH
I POVREMENIH RADNIH TIJELA
SKUPŠTINE BOSANSKO-
PODRINJSKOG KANTONA
GORAŽDE

Član 1.

Biraju se stalna i povremena radna tijela Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i to:

Ustavna i zakonodavno-pravna komisija

1. Mirsad Žuga - predsjednik
2. Aida Sirbubalo - zamjenik
3. Sedin Hadžimusić - član
4. Almedina Mirvić - član
5. Avdo Mirvić- član

b) Komisija za izbor i imenovanja

1. Nijaz Musić - predsjednik
2. LS - zamjenik
3. Anes Begović - član
4. Sanel Maslan - član
5. Semir Hodžić - član

c) Komisija za pravdu, ljudska prava i građanske slobode

1. Ibrahim Delić - predsjednik
2. LS - zamjenik

3. Emir Obarčanin - član
4. Eldina Krašić - član
5. LS - član

d) Komisija za privredu i ekonomsku politiku

1. Hajdar Drljo- predsjednik
2. Almina Raščić - zamjenik
3. Muamer Pezo - član
4. Mustafa Kurtović - član
5. Kasim Brdar - član

e) Komisija za obrazovanje, nauku, kulturu, kulturno-historijsko naslijeđe, sport i informisanje

1. Damir Žuga - predsjednik
2. Mensura Sijerčić - zamjenik
3. Adil Mujagić- član
4. Emina Mujagić - član
5. Dragana Jagodić - član

f) Komisija za prostorno uređenje, stambeno-komunalnu politiku, infrastrukturu i zaštitu okoliša

1. Šefik Bukalo - predsjednik
2. LS - zamjenik
3. Amela Džafović - član
4. Majda Omerović - član
5. Danira Čeljo - član

g) Komisija za rad, zdravstvenu i socijalnu zaštitu

1. Emir Frašto - predsjednik
2. Mahir Mirvić - zamjenik
3. Munevera Laličić - član
4. Aldijana Drakovac - član
5. Edisa Perjan - član

h) Komisija za budžet, finansije i administrativna pitanja

1. Sinan Ligata - predsjednik
2. Alma Obuća- zamjenik
3. Aida Crnčalo - član
4. Dževad Zorlak - član
5. Muradić Karlić - član

i) Komisija za mlade

1. Edita Velić - predsjednik
2. Alma Mujezinović - zamjenik
3. LS - član
4. Elvedina Kadrić - član
5. Meris Dragolj - član

j) Komisija za boračka pitanja i obilježavanje, čuvanje i njegovanje historijskih događaja i ličnosti

1. Edim Fežić- predsjednik
2. Enisa Ramić - zamjenik
3. Mehmed Sofović - član
4. Remzo Bezdob- član
5. Jasmin Haznadar - član

k) Komisija za jednakopravnost spolova

1. LS - predsjednik
2. Sejad Tatarin- zamjenik
3. Vesna Nemeć-Klisura - član
4. Anera Zagrljača - član
5. LS - član

l) Komisija za međuparlamentarnu saradnju

1. LS - predsjednik
2. Faruk Pašović - zamjenik
3. Sead Radmilović - član
4. LS - član
5. Anel Čolo - član

m) Komisija za sigurnost

1. Ramiz Ridžal - predsjednik
2. Eldin Isanović - zamjenik
3. Agnes Ajanović - član
4. Aldijana Jahić - član
5. Hamed Hadžić - član

n) Komisija za evropske integracije

1. Nedim Pršeš - predsjednik
2. Ernest Imamović - zamjenik
3. Damir Subašić - član
4. Amra Čebo - član
5. LS - član

o) Komisija za borbu protiv korupcije

1. Alma Delizaimović - predsjednik
2. Dženana Osmanspahić - zamjenik
3. Nerim Borovina - član
4. LS - član
5. LS - član

Član 2.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o izboru Privremene komisije za izbor i imenovanja, broj: 01-05-30/19 od 14.01.2019. godine i Odluka o izboru Privremene Komisije za budžet, finansije i administrativna pitanja, broj:01-05-31/19 od 14.01.2019.godine.

Član 3.

Ovu Odluku objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:01-05-321/19   PREDSEDNAVajuća
31.05.2019.godine   S K U P Š T I N E
G o r a ž d e   Edita Velić,s.r.

252

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), a u skladu sa Programom utroška sredstava Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 200 - Tekući transferi pojedincima, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 2. redovnoj sjednici, održanoj dana 09.05.2019.godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o odobravanju jednokratnih
novčanih pomoći

Član 1.

Ovom se Odlukom odobravaju jednokratne novčane pomoći građanima Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kojima su sredstva potrebna zbog teške socijalno-materijale situacije i za troškove liječenja, kako slijedi:

1. **Terović Samir** u iznosu od **150,00 KM** Sredstva uplatiti na račun broj: **132 260 2014774512**, otvoren kod **NLB banke, ekspozitura Goražde.**
2. **Pljevljak Salko**, u iznosu od **200,00 KM** Sredstva uplatiti na račun broj: **132-731-0011253875**, otvoren kod **Commercebanc d.d. Sarajevo.**
3. **Begović Amira** u iznosu od **200,00 KM** Sredstva uplatiti na račun broj: **1322 602019162307**, otvoren kod **NLB banke, ekspozitura Goražde.**
4. **Čatović Alma** u iznosu od **150,00 KM**

Sredstva uplatiti na račun broj: 1862 610332668911, otvoren kod Ziraat Bank d.d.

5. **Manojlović Ljiljana** u iznosu od **150,00 KM**.

Sredstva uplatiti na račun broj: 1327 310011201689 otvoren kod **NLB banke, ekspozitura Goražde**.

6. **Fejzić Suljo** u iznosu od **200,00 KM**
Sredstva uplatiti na račun broj: 1990 490064861328, otvoren kod **Sparkasse banke, Goražde**.

7. **Kovač Hamed** u iznosu od **200,00 KM**
Sredstva uplatiti na račun broj: 101-140-60689104-07 21-43716-689104, otvoren kod **Privredne banke filijala Goražde**.

8. **Hodžić Halil Lile** u iznosu od **200,00 KM**
Sredstva uplatiti na račun broj: 1860 004062036044, otvoren kod **Ziraat Bank Goražde**.

9. **Sokolović Zahir** u iznosu od **150,00 KM**
Sredstva uplatiti na račun broj: 1011 406058882644, otvoren kod **Privredne banke filijala Goražde**.

Član 2.

Za realizaciju Odluke zadužuje se Ministarstvo za finansije, a sredstva osigurati iz Budžeta Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ekonomski kod 614200 - **Tekući transferi pojedincima**.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj

tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-513/19
09.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća, v.r.

G o r a ž d e

253

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), a u skladu sa članom 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 2/13), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i**:

O D L U K U

o utvrđivanju visine koeficijenta za obračun novčanih i drugih materijalnih davanja po osnovu socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom

Član 1.

Ovom se Odlukom utvrđuje visina koeficijenta za obračun koja služi kao osnov za utvrđivanje novčanih i drugih materijalnih davanja po osnovu socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, odnosno po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 10/00, 5/03, 5/05, 3/08, 2/13,12/13 i 4/14), (u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.

Visina prosječne neto plaće u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde ostvarena u prethodnoj (2018.) kalendar-skoj godini, objavljena od Zavoda za statistiku Federacije BiH – Ured za statistiku za područje BPK Goražde, broj: 14-329-154/19 od 03.04.2019. godine, iznosi 796,00 KM.

Član 3.

Visina koeficijenta iz člana 1. ove Odluke iznosi 0,75224, a što je 75,22% od prosječne neto plaće u Kantonu.

Član 4.

Osnov za obračun novčanih i drugih materijalnih davanja po članu 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 2/13) je prosječna plaća u kantonu pomnožena sa koeficijentom iz člana 3. ove Odluke i iznosi 598,78 KM (u daljem tekstu: prosječna plaća u Kantonu).

Član 5.

Na osnovu ove Odluke kantonalni ministar za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice izdaje Naredbu o visini mjesečnih novčanih iznosa za sve korisnike prava po zakonu.

Član 6.

Stupanjem na snagu ove Odluke stavlja se van snage Odluka o utvrđivanju visine koeficijenta za obračun novčanih i drugih materijalnih davanja po

osnovu socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom broj: 03-14-552/18 od 16.04.2018. godine.

Član 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-524/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća, v.r.

G o r a ž d e

254

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15) i člana 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine,
d o n o s i :

O D L U K U

**o davanju saglasnosti na Program
utroška sredstava Ministarstva
za socijalnu politiku, zdravstvo,
raseljena lica i izbjeglice
sa ekonomskog koda 614100 (JAO 002)
– Tekući transferi drugim nivoima
vlasti (Dom za stara i iznemogla lica)
za 2019. godinu**

Član 1.

Ovom Odlukom Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde daje sagl-

asnost na Program utroška sredstava iz Budžeta Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice za 2019. godinu, sa **ekonomskog koda 614100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) u iznosu od 140.000,00 KM.**

Član 2.

Program utroška iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za finansije i Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-527/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća, v.r.

.....

254a)

Na osnovu člana 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, **u t v r đ u j e:**

P R O G R A M
utroška sredstava Ministarstva
za socijalnu politiku, zdravstvo,
raseljena lica i izbjeglice,
sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002)
- Tekući transferi drugim nivoima
vlasti (Dom za stara i iznemogla lica)
za 2019. godinu

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je „Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) za 2019. godinu.

PODACI O PROGRAMU

Period realizacije Programa:

01.01.2019 - 31.12.2019. godine

Budžetska pozicija: Tekući transfer
drugim nivoima vlasti
(Dom za stara i iznemogla lica)

Ekonomski kod: 614 100

Analitički kod JAO 002

Budžetski razdjel: 19

Ukupna vrijednost Programa:

140.000 KM

Odgovorna osoba: Eniz Halilović

Pozicija odgovorne osobe: Ministar

Kontakt osoba za Program: Ministar

Kontakt-telefon: 038 228 439

Kontakt e-mail: minsoc@bpkg.gov.ba

Internet: www.bpkg.gov.ba

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjski kantona za 2019. godinu, dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Odlukom broj: 03-14-527/19 od 16.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Svrha programa je podrška ustanovama socijalne zaštite čiji je osnivač Bosansko-podrinjski kanton Goražde, odnosno jačanje kapaciteta za dugoročnu održivost i razvoj Javne ustanove „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde, kroz poboljšanje institucionalnih uvjeta za funkcionisanje ustanove i poboljšanje kvalitete usluga koje ustanova pruža korisnicima.

Svrha programa je, također, da se u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), osigura planski i transparentan utrošak sredstava odobrenih na ekonomskom kodu 614 100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti – (Dom za stara i iznemogla lica).

2.2. Opis Programa

Program utroška sredstava sa

ekonomskog koda 614 100 (JAO 002) Budžeta Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice za 2019. godinu, definiše sve bitne elemente programa: naziv programa, opis programa, opće i posebne ciljeve programa, potrebna sredstva za provođenje programa, način utroška sredstava, korisnike sredstava iz programa, procjenu rezultata, te procjenu nepredviđenih rashoda i izdataka u okviru programa.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći/osnovni cilj Programa

Opći odnosno osnovni cilj Programa je jačanje finansijskih, organizacijskih i institucionalnih kapaciteta ustanove, odnosno osiguranje neophodnih sredstava za pokriće troškova pružanja usluga u okviru redovnog poslovanja ustanove, kako bi se osigurala dugoročna samoodrživost ustanove.

3.2. Posebni/specifični ciljevi Programa

U skladu sa općim ciljem Programa, te na osnovu aktivnosti koje proizilaze iz Programa rada Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice i Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, definirana su dva posebna cilja.

1. Realizacija obaveza koje proizilaze po Sporazumu o regulisanju potraživanja uposlenika JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde broj: 03-14-868-3/15 od 26. 06.2015. godine.
2. Osiguranje nabavke neophodnih

prehrambenih i neprehrambenih proizvoda u slučajevima kada ustanova usljed finansijskih, ekonomskih ili nekih drugih nepredviđenih okolnosti, nije u mogućnosti sama osigurati potrebne proizvode.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Potrebna sredstva za provođenje Programa utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) iznose ukupno 140.000 KM.

Utrošak sredstava odobrenih Budžetom Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica), u ukupnom iznosu 140.000 KM, doznačavat će se na osnovu zahtjeva JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Članom 11. Zakona o osnivanju JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 19/97 i 2/12), propisano je da Dom, pored ostalih izvora, posluje i svoju djelatnost obavlja i sredstvima koja obezbjeđuje od strane osnivača. Također, članom 8. istog Zakona određeno je da je ova javna ust-

anova od posebnog interesa za Bosansko-podrinjski kanton Goražde, koja pruža usluge socijalnog zbrinjavanja, odnosno organizovanog smještaja, prehrane, socijalnog rada, zdravstvene zaštite, pomoći i njege, odmora i rekreacije starih i drugih odraslih lica kojima je potrebna stalna briga i pomoć u zadovoljavanju njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u vlastitoj i drugoj porodici, odnosno na drugi način.

6. KORISNICI SREDSTAVA

Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, kao korisnike sredstava sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002), definisalo je JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje Programa su nadležni zaposleni u Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice i program ne zahtijeva angažovanje dodatnih radnika na provođenju Programa.

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom Programa očekuje se osiguranje direktne podrške JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde s ciljem unapređenja kvalitete pruženih usluga korisnicima, povećanja smještajnih kapaciteta, te smanjenja operativnih troškova i povećanja vlastitih prihoda ust-

anove.

Procjenu ostvarivanja rezultata Programa će obavljati Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice u skladu sa dinamikom realizacije Programa. U cilju osiguranja procjene rezultata Programa, korisnik Programa je dužan da, prije odobravanja sredstava, Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, dostavi zahtjev za dodjelu sredstava. Nakon utroška odobrenih sredstava, korisnik sredstava je dužan Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice u roku od 15 dana dostaviti narativni izvještaj o utrošku sredstava sa potrebnom dokumentacijom.

Nadzor nad realizacijom Programa utroška sredstava sa ekonomskog koda 614 100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) vršit će Ministarstvo za finansije, Ured za reviziju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Rizici koji mogu utjecati na ostvarivanje ciljeva i zadataka ovog Programa je eventualna nemogućnost osiguranja prihoda zbog nedovoljnog priliva sredstava u Budžetu Kantona.

Broj:08-14-648-3/19
21.05.2019.godine

MINISTAR
Eniz Halilović, v.r.

G o r a ž d e

255

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15) i člana 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine,
d o n o s i:

ODLUKU

o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton) za 2019.godinu

Član 1.

Ovom Odlukom Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde daje saglasnost na Program utroška sredstava iz Budžeta Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice za 2019. godinu, sa **ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton), u iznosu 30.000 KM.**

Član 2.

Program utroška iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zaduž-

uju se Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-528/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća, v.r.

.....

255a)

Na osnovu člana 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”, broj: 3/19), a u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/10 i 75/13), Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde,
u t v r đ u j e:

PROGRAM

utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton)

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je “Program utroška sredstava Ministarstva za socijal-

nu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton)“.

PODACI O PROGRAMU

Period realizacije Programa:

01.01. – 31.12.2019.godine

Budžetska pozicija: Tekući transferi za zdravstvo

Ekonomski kod: 614 100

Analitički kod: JAO 003

Budžetski razdjel: 19

Ukupna vrijednost Programa: 30.000 KM

Odgovorna osoba: Eniz Halilović

Pozicija odgovorne osobe: Ministar

Kontakt osoba za Program: Alen Pašović

Kontakt-telefon: 038 228 439 lokal 247

Kontakt e-mail:

alen.pasovic@bpkg.gov.ba

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”, broj: 3/19), dala je Vlada Bosan-

sko-podrinjskog kantona Goražde, Odlukom broj: 03-14-528/19 od 16.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Svrha ovog Programa je podrška zdravstvenom sektoru odnosno, osiguranje finansijske podrške za implementaciju prioritarnih ciljeva i programskih zadataka Ministarstva koji se odnose na razvoj i jačanje zdravstvenog sektora i upravljanja u zdravstvu u svrhu osiguranja pravednog sistema socijalne i zdravstvene zaštite stanovništva Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, baziranog na potrebama Kantona.

Također, svrha Programa utroška sredstava je da se, u skladu sa članom 46. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), osigura planski i transparentan utrošak sredstava odobrenih na ekonomskom kodu 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton), u skladu sa važećim zakonskim propisima.

2.2. Opis Programa

Program utroška sredstava sa Ekonomskog koda 614100 (JAO 003) Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton), definiše sve ključne elemente implementacije planiranih budžetskih sredstava, kao što su: iznos sredstava, opći i posebni ciljevi Programa, korisnici sredstava, kriteriji za raspodjelu sred-

stava, procjena rezultata implementacije Programa, kao i procjena nepredviđenih rashoda i rizika.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći/osnovni cilj Programa

Opći cilj Programa je:

- Jačanje uloge javno - zdravstvene djelatnosti kroz osiguranje i jačanje osnovnih javno - zdravstvenih funkcija koje omogućavaju promociju zdravlja i prevenciju bolesti.
- Unaprijeđenje rada primarne, specijalističko - konsultativne i bolničke zdravstvene zaštite kroz unapređenje dostupnosti kvalitetnim i sigurnim zdravstvenim uslugama.

3.2. Posebni/specifični ciljevi Programa

Posebni ciljevi ovog Programa za 2019.godinu su:

- Osiguranje finansijske održivosti sistema zdravstva
- Podrška razvoju i jačanju zdravstvenog sektora kroz finansiranje i sufinansiranje projekata zdravstvenih ustanova, od interesa za Kanton
- Kvalitetnije pružanje usluga zdravstvene zaštite i javnog zdravstva na svim nivoima, promocija zdravlja kao i proširivanje obima i vrste zdravstvenih usluga bazi-

ranih na savremenim medicinskim dostignućima

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Sredstva planirana Budžetom Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu, za implementaciju ciljeva iz ovog Programa, iznose ukupno 30.000 KM.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

5.1. Opći uvjeti i posebni uvjeti

Uvažavajući činjenicu da su planirana sredstva minimalna, u odnosu na stvarne potrebe zdravstvenih ustanova, nije moguće raspisivati javni poziv za dodjelu sredstava. Ista se raspoređuju na osnovu procjene Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, uvažavajući ciljeve Programa rada Ministarstva za 2019.godinu i procijenjene efekte implementacije.

Raspodjela sredstava vršit će se u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/10 i 75/13) i osnivačkim aktima zdravstvenih ustanova, a na osnovu odluka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, za projekte i zahtjeve korisnika za koje Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde procijeni da su usklađeni sa općim i posebnim ciljevima Programa i planiranim sredstvima. Korisnik sredstava može aplicirati sa zahtjevom

na iznos do 5.000 KM i projektom na iznos preko 5.000 KM do ukupnog iznosa sredstava planiranih Programom utroška.

Aplikacije projektom podnose se u formi definisanoj od strane Ministarstva (obrazac za Projekte kreiran od strane Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde).

Aplikacije zahtjevom moraju sadržavati:

- iznos traženih sredstava, kao i iznose ukupno potrebnih sredstava i sredstava osiguranih iz vlastitih ili drugih izvora,
- razlog zbog kojeg korisnik, putem zahtjeva, traži odobravanje budžetskih sredstava,
- usklađenost zahtjeva sa općim i posebnim ciljevima Programa,
- pregled aktivnosti koje se planiraju realizovati u slučaju odobravanja sredstava po zahtjevu,
- planirane rezultate implementacije traženih sredstava.

6. KORISNICI SREDSTAVA

Ukupna Programom planirana sredstva Ministarstvo će raspoređivati za projekte i zahtjeve usklađene sa općim i posebnim ciljevima te kriterijima za raspodjelu sredstava, korisnicima, kako slijedi:

- JU Zavod za javno zdravstvo Bo-

- sansko-podrinjskog kantona Goražde,
- JZU Kantonalna bolnica Goražde,
  - Ustanove primarne zdravstvene zaštite sa područja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje Programa utroška sredstava nadležni su zaposlenici Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Program ne zahtijeva angažovanje dodatnih radnika na njegovom provođenju.

Nadzor (monitoring) nad upotrebom budžetskih sredstava sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton), od strane korisnika obavlja Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde te Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19).

8. PROCJENA REZULTATA

Implementacija Programa utroška sredstava Ministarstva ima za cilj planski i transparentno, putem finansiranja i sufinansiranja projekata i zahtjeva kor-

isnika, osigurati podršku razvoju i jačanju primarne, specijalističko – konsultativne i bolničke zdravstvene zaštite stanovništva Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, obavljanje javnozdravstvene djelatnosti u vidu: predlaganja i provođenja mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje hroničnih masovnih bolesti, uključujući i bolesti ovisnosti.

Procjenu rezultata implementacije ovog Programa obavljat će Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, u skladu sa dinamikom realizacije Programa, na bazi izvještaja korisnika o namjenskom utrošku odobrenih sredstava za zahtjeve i projekte.

U cilju osiguranja procjene rezultata Programa, odabrani korisnici su dužni:

- Prije odobravanja sredstava, za ne-projektno finansiranje, Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice dostaviti zahtjev za dodjelu sredstava u kojem će obrazložiti planiranu namjenu korištenja sredstava, planirani period utroška i način utroška sredstava i planirane rezultate koje javna ustanova planira ostvariti traženim sredstvima.
- U slučaju projektnog finansiranja, korisnik je dužan dostaviti kompletan prijedlog projekta na odobravanje. Prijedlog projekta korisnik dostavlja uz zahtjev u kojem navodi sve informacije kao i u slučaju ne-projektnog finansiranja.
- Nakon utroška odobrenih sredst-

ava, korisnik je dužan Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, u roku od 15 dana, dostaviti dokumentovan izvještaj o provedenim aktivnostima i namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Nepredviđeni rashodi i rizici koji mogu nastati u toku implementacije Programa vezani su za stanje i reformske procese u zdravstvenom sektoru, kao i nepredviđene pojave bolesti i epidemija koje zahtijevaju pojačanu aktivnost javnog zdravstva te eventualno nedovoljno punjenje Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, zbog nedovoljnog priliva sredstava u Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Broj:08-37-775-2/19
21.05.2019.godine
G o r a ž d e

MINISTAR
Eniz Halilović, v.r.

256

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15) i Programa utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, sa ekonomskog koda 614100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) za 2019. godinu, odobrenom Odlukom Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-529/19 od 16.05.2019. godine, Vlada Bosansko-

podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i**:

O D L U K U o odobravanju isplate novčanih sredstava JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde

Član 1.

Ovom se Odlukom odobrava isplata novčanih sredstava JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde u ukupnom iznosu od **20.000,00 KM** na ime osiguranja neophodnih sredstava za pokriće troškova pružanja usluga i normalnog funkcionisanja javne ustanove, te izmirenja dijela obaveza po Sporazumu o regulisanju potraživanja uposlenika JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde, broj: 03-14-868-3/15 od 26.06.2015. godine.

Član 2.

Odobrena novčana sredstva u iznosu od **20.000,00 KM** isplatiti na teret Budžeta Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ekonomski kod **614100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) za 2019. godinu**, a u korist JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde na žiroračun broj: 1327310410345049, otvoren kod NLB Banke d.d. Tuzla filijala Goražde.

Član 3.

Zadužuje se JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde da Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice i Vladi Bosansko-

podrinjskog kantona Goražde dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom.

Član 4.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za finansije i Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-529/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

257

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”, broj: 8/15), a u vezi sa članom 31. stav 2. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i**:

O D L U K U

o davanju saglasnosti za nabavku dijela uniformi i obuće za policijske službenike

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Upravi policije Ministarstva za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da, u skladu sa Planom nabavki Uprave policije Ministarstva za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, za budžetsku 2019. godinu izvrši nabavku dijela policijskih uniformi: košulje ljetnje, taktičke rukavice i zimske obuće - gojzerice, u ukupnoj vrijednosti od 38.000,00 KM.

Član 2.

Sredstva potrebna za nabavku dijela policijskih uniformi iz člana 1. ove Odluke osigurana su u Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj: 3/19), razdjel 14, organizacioni kod 142 – Uprava policije, na ekonomskom kodu 613400- Nabavka materijala i sitnog inventara.

Nabavku obaviti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Uprava policije Ministarstva za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, svako iz svoje nadležnosti.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj

tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u “Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:03-14-530/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

258

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”, broj 8/15) i člana 38. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj:3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.g., **d o n o s i:**

ODLUKU

o davanju saglasnosti za nabavku stalnog sredstva u obliku prava Upravi policije Ministarstva za unutrašnje poslove

Član 1.

Daje se saglasnost Upravi policije Ministarstva za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da pokrene postupak nabavke stalnog sredstva u obliku prava – licence za instalaciju na server u svrhu korištenja sistema za obradu prekršajnih naloga i sistema video nadzora.

Član 2.

Sredstva potrebna za nabavku stalnog sredstva iz člana 1. ove Odluke osigurana su u Budžetu Bosansko-pod-

rinjskog kantona Goražde za 2019.godinu (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj 3/19), razdjel 14, organizacioni kod 142 – Uprava policije, na ekonomskom kodu 821500-Nabavka stalnih sredstava u obliku prava u ukupnom iznosu od 2.000 KM.

Nabavku obaviti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Uprava policije Ministarstva za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, svako iz svoje nadležnosti.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u “Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:03-14-531/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

259

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj: 8/15) i Zakona o izvršenju Budžeta („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” broj: 13/17), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o odobravanju novčanih sredstava
na ime pomoći za rad udruženja
boračkih populacija
za mjesec mart 2019. godine

Član 1.

Odobravaju se novčana sredstva u iznosu od **8.880,00 KM** na ime pomoći za rad udruženja boračkih populacija za mjesec mart 2019.godine, i to:

- Savez RVI Bosansko-podrinjskog kantona "Sinovi Drine" Goražde 2.000,00
- Organizacija PŠiPB Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 2.000,00
- Savez dobitnika najvećih ratnih priznanja Bosansko-podrinjskog kantona K Goražde 1.200,00
- Udruženja građana demobilisanih boraca ARBiH Goražde 2.000,00
- Udruženje "Svjetlost Drine" 840,00
- Udruženje Veterana rata, ZB, PL 840,00

Odobrana sredstva osigurati iz Budžeta Ministarstva za boračka pitanja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ekonomski kod **614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama - Pomoć u radu temeljnih boračkih udruženja.**

Član 2.

Sredstva iz člana 1. ove Odluke isplaćuju se u skladu sa utvrđenim mjesečnim anuitetima.

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva uplatiti na žiroračune organizacija:

ko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva uplatiti na žiroračune organizacija:

- SRVI BPK „Sinovi Drine“ Goražde: 1990540005249733 - SPARKASSE
- Organizacija PŠiPB Bosansko-podrinjskog kantona Goražde: 1990540005249539 - SPARKASSE
- Savez DNRP Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 1990540005884792 - SPARKASSE
- Udruženje građana demobilisanih boraca ABiH: 1610300004930021 - Raiffeisen
- Udruženje „Svjetlost Drine“ 1990540006546332 - SPARKASSE
- Udruženje Vetrana rata, ZB, PL 1011400055939189 - PBS

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“

Broj:03-14-535/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

G o r a ž d e

260

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj: 8/15) i Zakona o izvršenju Budžeta („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

ODLUKU
o odobravanju novčanih sredstava
za Projekat poboljšanja statusa
boračkih populacija za mjesec
mart 2019 .godine

Član 1.

Odobravaju se novčana sredstva u iznosu od **3.500,00 KM** na ime sufinansiranja troškova zajedničkog Projekta poboljšanja statusa boračkih populacija u 2019.godini za mjesec **mart 2019.g.**

Član 2.

Odobrena sredstva osigurati iz Budžeta Ministarstva za boračka pitanja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ekonomski kod **614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama - Projekti udruženja boračkih populacija.**

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva uplatiti nosiocu Projekta - Savezu RVI „Sinovi Drine“ Goražde, na broj žiroračuna: 1990540005249733, otvorenog kod SPARKASSE banke Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-536/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

G o r a ž d e

261

Na osnovu člana 23. Zakona o

Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), a u vezi sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

ODLUKU

o davanju saglasnosti na Program
utroška sredstava Ministarstva
za obrazovanje, mlade, nauku,
kulturu i sport sa ekonomskog koda
614 300 (JAN 001) - Tekući transfer
neprofitnim organizacijama
- za mlade za 2019. godinu

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 001) - Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019. godinu.

Član 2.

Program iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u “Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:03-14-542/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

261a)

Na osnovu člana 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), a u skladu sa Uredbom o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koja se finansiraju/sufinansiraju iz Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-866/16 od 10.06.2016. godine, Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, **d o n o s i**:

PROGRAM
utroška sredstava Ministarstva
za obrazovanje, mlade, nauku,
kulturu i sport sa ekonomskog koda
614 300 (JAN 001) – Tekući transfer
neprofitnim organizacijama
- za mlade za 2019. godinu

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je: „Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 001) – Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019 godinu“.

PODACI O PROGRAMU**Period realizacije Programa:**

01.01.2019- 31.12.2019. godine

Budžetska pozicija: Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019.godinu

Ekonomski kod: 614 300

Ukupna vrijednost Programa:

10.000,00 KM

Odgovorna osoba: Ministar

Kontakt osoba za Program:

Amina Salić-Bezdrob, stručni saradnik za mlade, nauku i kulturu

Kontakt-telefon: 038 224 259 lokal 214

Kontakt e-mail:

obrazovanje@bpkg.gov.ba

Internet:

<http://mo.bpkg.gov.ba/>

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde Odlukom broj: 03-14-542/19 od 20.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA**2.1. Svrha Programa**

Svrha Programa je pružanje osnovnih smjernica za stvaranje podsticaj-

nog okruženja za provođenje politike prema mladim i institucijskog vida saradnje Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo) i omladinskih udruženja. Programom se žele dodatno podržati posebne projektne aktivnosti omladinskih udruženja radi jačanja njihovih kapaciteta u ispunjavanju njihove osnovne misije u društvu. Također, cilj je da Ministarstvo preko ovog Programa aktivno učestvuje sa planiranim budžetskim sredstvima na poboljšanje pitanja od interesa za život, položaj i djelovanje mladih ljudi na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton).

2.2. Opis Programa

Ovim Programom se definišu pojedinačne podsticajne mjere za provođenje politike prema mladim na području Kantona, utvrđuju potrebna finansijska sredstva te način praćenja realizacije svake od predviđenih podsticajnih mjera, kriteriji, korisnici Programa, kao i druga pitanja od značaja za provođenje Programa.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći cilj programa

Opći cilj ovog Programa je aktivno uključivanje u pitanja od interesa za život, položaj i djelovanje mladih ljudi na području Kantona i razvoj Kantona.

3.2. Posebni ciljevi Programa

U skladu sa općim ciljevima Programa, posebni ciljevi Programa su:

- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na informisanje mladih o zdravim stilovima života,
- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na informisanje mladih o suzbijanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama,
- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na oblasti društvenog života i slobodnog vremena mladih,
- Podrška projektnim aktivnostima koje potiču mlade na demokratiju, toleranciju i ravnopravnost spolova,
- Podrška projektnim aktivnostima koje imaju za cilj organizovanje kulturnih događaja kroz sprovođenje seminara za formalne i neformalne grupe mladih o upravljanju kulturnim događajima,
- Podrška projektnim aktivnostima koje imaju za cilj akcije očuvanja, čišćenja, uređenja, unapređenja stanja i zaštite životne sredine.

Mjera: finansijska podrška omladinskim udruženjima u vidu sufinansiranja jednog prijedloga projektnih aktivnosti definisanih posebnim ciljevima Programa.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Potrebna sredstva za provođenje Programa iznose **10.000,00 KM** i to:

80% sredstava za prijedloge projektnih aktivnosti omladinskih udruženja putem javnog poziva za prijavu pri-

jedloga projektnih aktivnosti za učešće u Programu utroška sredstava iz Budžeta Ministarstva sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 001) – Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019. godinu (u daljem tekstu: Javni poziv) i

20% sredstava za prijedloge projektnih aktivnosti putem zaključenih sporazuma, memoranduma i sl. koji su definisani kao vidovi zajedničke saradnje Ministarstva i omladinskih udruženja te podnošenjem zahtjeva zaprimljenih u periodu 01.01.2019 – 31.12.2019. godine koji su u skladu sa mjerama u okviru posebnih ciljeva ovog Programa. Također, Ministarstvo treba da ispoštuje obaveze donesenih zaključaka Komisije za mlade Skupštine Kantona koji se odnosi na izbor najuspješnijeg omladinskog udruženja u 2017. i 2018. godini.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Da bi predložene projektne aktivnosti bile sufinansirane, moraju zadovoljiti određene kriterije navedene u nastavku.

5.1. Kriteriji prihvatljivosti za učešće u Programu

Prijedlozi projektnih aktivnosti se najprije razmatraju kako bi se utvrdilo odgovaraju li u potpunosti općim kriterijima prihvatljivosti za učešće u Programu, ali i posebnim kriterijima za učešće u Programu.

5.1.1. Opći kriteriji

Prihvatljivi su oni prijedlozi projektnih aktivnosti koji / čiji:

- su predlagači omladinska udruženja registrovana na bilo kojem nivou vlasti u Bosni i Hercegovini te u tom smislu i dostavili Rješenje o registraciji, odnosno uvjerenje iz registra udruženja izdato u vrijeme podnošenja zahtjeva, izuzev iz Registra udruženja koje vodi Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose Kantona, koje Ministarstvo kao nosilac budžetskih sredstava pribavlja po službenoj dužnosti.
- je realizacija od interesa za građane Kantona ili doprinosi razvoju i afirmaciji Kantona i provodi se na području Kantona;
- su predlagači dostavili uvjerenje o poreskoj registraciji – identifikacioni broj;
- su predlagači dostavili uvjerenje o izmirenim poreskim obavezama, a oni predlagači koji nemaju neizmirenih obaveza mogu dostaviti ovjerenu izjavu kod nadležnog organa da nemaju neizmirenih obaveza kojom to potvrđuju;
- su predlagači dostavili uvjerenje o izmirenim porezima i doprinosima za zaposlenike (ukoliko ima zaposlenika), a oni predlagači koji nemaju uposlenih mogu dostaviti ovjerenu izjavu kod nadležnog organa da nemaju uposlenih kojom to potvrđuju;
- su predlagači dostavili program rada za tekuću godinu sa obrazloženjem;
- su predlagači dostavili finansijski plan za tekuću godinu;
- su predlagači dostavili izvještaj o urednom finansijskom poslovanju (bilans stanja, bilans uspjeha i narativni izvještaj za prethodnu

- godinu) sa izuzetkom onih predlagaga koji su registrovani u prethodnoj godini;
- predlagaga dostavili finansijski izvještaj o utrošku sredstava za projekte odobrene u prethodnoj godini, sa izuzetkom onih predlagaga koji su registrovani u prethodnoj godini;
  - su predlagaga dostavili popunjen obrazac za aplikaciju za sufinansiranje projektnih aktivnosti;
  - su predlagaga dostavili listu članova i organa upravljanja koju čine dvije trećine (2/3) mladih u životnoj dobi od 15 do 30 godina života (ovjerena pečatom omladinskog udruženja).

5.2.1. Posebni kriteriji

- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na informisanje mladih o zdravim stilovima života,
- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na informisanje mladih o suzbijanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama,
- Podrška projektnim aktivnostima koje su usmjerene na oblasti društvenog života i slobodnog vremena mladih,
- Podrška projektnim aktivnostima koje potiču mlade na demokratiju, toleranciju i ravnopravnost spolova,
- Podrška projektnim aktivnostima koje imaju za cilj organizovanje kulturnih događaja kroz sprovođenje seminara za formalne i neformalne grupe mladih o upravljanju kulturnim događajima,

- Podrška projektnim aktivnostima koje imaju za cilj akcije očuvanja, čišćenja, uređenja, unapređenja stanja i zaštite životne sredine.

5.2. Kriteriji ne prihvatljivosti za učešće u Programu

Neprihvatljivi su oni Prijedlozi aktivnosti koji/ čiji:

- podrazumijevaju finansiranje plaća (bruto i neto lični dohodak),
- su na drugi način ostvarili finansiranje ili sufinansiranje iz Budžeta Kantona,
- administrativni troškovi prelaze 10% budžeta svih predloženih projektnih aktivnosti,
- imaju jedinu svrhu korist zaposlenih u pravnom licu,
- akti predlagaga na koje se odnosi Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02) nisu usklađeni sa istim,
- predlagaga ne ispunjava kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu (opće kriterije i posebne kriterije).

5.3. Selekcioni i bodovni kriteriji

Prijedlozi projektnih aktivnosti koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu (opće kriterije i posebne kriterije), odnosno koji ispunjavaju mogućnost za sudjelovanje u ovom Programu, podliježu temeljitoj procjeni u skladu sa bodovnim kriterijima.

5.3.1. Selekcioni kriteriji

Odgovorna lica za provođenje prijedloga projektnih aktivnosti moraju

imati profesionalne vještine i kvalifikacije za obavljanje predloženih projektnih aktivnosti (operativna sposobnost). U tom smislu, CV osobe odgovorne za provođenje projektnih aktivnosti treba biti dostavljen kao dio prijave.

procjenu kvaliteta prijedloga projektnih aktivnosti u vezi sa općim i posebnim ciljevima te Kriterijima ovog Programa. Oni sadrže elemente kvaliteta i kvantiteta, od kojih svaki nosi određen broj bodova.

5.3.2. Bodovni kriteriji

Bodovni kriteriji čine osnov za

Projektne aktivnosti će biti procijenjene skalom bodova od 0 do 70 i bit će poredane po svojoj vrijednosti.

Bodovni kriteriji	
Kriteriji	Maksimalan rezultat
Da li su ciljevi predloženih projektnih aktivnosti izašli iz okvira interesa samog predlagača?	5
Da li će predložene projektne aktivnosti imati pozitivan učinak na pitanja od interesa za život, položaj i djelovanje mladih ljudi na području Kantona i razvoj Kantona?	5
Da li su jasno razrađeni očekivani rezultati predloženih projektnih aktivnosti?	5
Da li je jasno razrađen plan budžeta pojedinih predloženih projektnih aktivnosti?	5
Da li su sve predložene projektne aktivnosti odgovarajuće predstavljene u budžetu?	5
Da li su troškovi predloženih projektnih aktivnosti obrazloženi na način da dokazuju da će sredstva Programa biti iskorištena na efikasan i ekonomičan način?	5
Da li predložene projektne aktivnosti posjeduju značaj u odnosu na život mladih, uticaj na javnost te socijalnu dimenziju aktivnosti?	5x2*
Da li je osigurana vidljivost, promocija, korištenje i širenje rezultata ovog Programa?	5
Da li su jasno razrađeni direktni ili indirektni korisnici te procjena broja osoba koje mogu biti direktni ili indirektni korisnici predloženih projektnih aktivnosti?	5x2*
Da li su jasno uočljive ideje koje su dovele do toga da se prijavi predložena projektna aktivnost?	5
Da li je jasno praćenje predloženih projektnih aktivnosti?	5
Da li se predložene projektne aktivnosti vode od strane lica koja posjeduju vještine i iskustva u provođenju projektnih aktivnosti?	5

*rezultat se multiplicira sa 2 zbog njegove važnosti

Za svaki kriterij komisija daje ocjenu između 1 i 5 sljedećim kategorijama ocjena:

- 1 – veoma slabo
- 2 – slabo
- 3 – adekvatno
- 4 – dobro
- 5 – vrlo dobro

Komisija će procjenjivati vrijednost kriterija te minimalan broj bodova u zavisnosti od broja predloženih projektnih aktivnosti. Svi članovi komisije dodjeljuju ocjene, a ukupan broj bodova se dobije kada se zbir ocjena dobivenih od svih članova komisije podijeli sa brojem članova komisije.

Bodovanje se vrši po osnovu tablice za ocjenjivanje prijedloga projektnih aktivnosti koja je sastavni dio ovog Programa.

Sve dostavljene prijedloge projektnih aktivnosti pregleda i ocjenjuje komisija imenovana od strane ministra za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport. Komisija daje Ministarstvu prijedlog o raspodjeli sredstava, predlaže listu predlagača ili projekata koji zaslužuju pomoć na osnovu postignutih bodova i raspoloživih sredstava te sačinjava obavještenje za sve predlagače prijedloga projektnih aktivnosti sa mogućnošću prigovora Ministarstvu. Konačnu raspodjelu sredstava sa utvrđenom listom predlagača ili projekata donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva.

Iz razloga nedovoljnog priliva sredstava u Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, odlukom ministra za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport ili Vlade Kantona može se dodatno utvrditi maksimalan iznos sredstava,

odnosno smanjiti iznos sredstava predviđen za omladinska udruženja za 2019. godinu, s tim da pojedinačni iznosi sredstava ne mogu biti veći od iznosa proizašlog na osnovu bodovanja u skladu sa kriterijima ovog Programa, a sve prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za sufinansiranje projektnih aktivnosti omladinskih udruženja za 2019. godinu.

5.4. Prijava prijedloga projektnih aktivnosti za sufinansiranje

Sve predložene projektne aktivnosti koji se sufinansiraju kroz ovaj Program trebaju pripadati utvrđenim mjerama u okviru posebnih ciljeva ovog Programa.

Prijava prijedloga projektnih aktivnosti ovim Programom osmišljena je na dva različita načina i to:

1. Putem javnog poziva

Javni poziv definiše: kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu – opći i posebni kriteriji, kriterije neprihvatljivosti za učešće u Programu i bodovne kriterije, dodatne odgovarajuće dokumente koje je potrebno priložiti uz prijavu, uvjete za dodjelu sredstava, uvjete za podnošenje prijave na javni poziv, aktivnosti vezane za odabir korisnika i dodjelu sredstava. Javni poziv se objavljuje u elektronskim medijima na području Kantona, internet stranici Vlade Kantona, kao i oglasnoj tabli Kantona.

2. Putem zaključenih sporazuma, memoranduma i sl. koji su definisani kao vidovi zajedničke saradnje u Ministarstva i omladinskih udruženja te podnošenjem zahtjeva zaprimljenih u periodu 01.

01.2019 – 31.12.2019. godine bez obaveza da predlagač treba biti registrovanog sjedišta na području Kantona. Također, da Ministarstvo ispoštuje obaveze iz donesenih zaključaka Komisije za mlade Skupštine Kantona koji se odnose na izbor najuspješnijeg omladinskog udruženja u 2017. i 2018. godini.

Svi troškovi koji proizilaze iz provođenja neke projektne aktivnosti ne mogu se u potpunosti financirati kroz ovaj Program, s tim u vezi, putem ovog Programa vršit će se sufinansiranje projektnih aktivnosti te predlagači prijedlog projektnih aktivnosti trebaju pronaći i druge izvore za njihovo finansiranje, izuzev dodjele novčanih sredstava za najuspješnije omladinsko udruženje u 2017. i 2018. godini.

Dokaz o takvoj vrsti sufinansiranja prilaže se prilikom podnošenja narativnog i finansijskog izvještaja.

5.5. Odabir korisnika i dodjele sredstava

Sredstva utvrđena ovim Programom dodjeljuju se u skladu sa principima pouzdanosti i predvidivosti, otvorenosti i transparentnosti, odgovornosti, efikasnosti i djelotvornosti, a koji su neki od evropskih principa u radu javnih uprava. U skladu sa navedenim, u narednim članovima Programa donesen je poseban niz kriterija kako bi se omogućio transparentan selekcionni postupak (odnosno kriteriji prihvatljivosti za učešće u Programu – opći i posebni kriteriji, kriteriji neprihvatljivosti za učešće u Programu i bodovni kriteriji.

6. KORISNICI PROGRAMA

Korisnici Programa su omladinska udruženja sa području Kantona s pravnim svojstvom.

Korisnici i primaoci sredstava Programa su odgovorni za provođenje aktivnosti namijenjenih za sufinansiranje projektnih aktivnosti.

6.1. Obaveze korisnika sredstava

Korisnici Programa moraju podnijeti završni narativni i finansijski izvještaj prema utvrđenom obrascu.

Iznosi iskazani od strane korisnika u finansijskim izvještajima na kojim se temeljio prijedlog projektnih aktivnosti za plaćanje trebaju biti stvarni, tačno izračunati i dozvoljeni u skladu sa ovim Programom.

Korisnici sredstava trebaju osigurati vidljivost, promociju, korištenje i širenje rezultata ovog Programa.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje ovog Programa će biti angažovani uposlenici Ministarstva u toku radnog vremena bez posebnih nadoknada.

Nadzor (monitoring) nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika obavlja Ministarstvo za finansije Kantona te Ministarstvo u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19).

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom Programa očekuje se jačanje kapaciteta omladinskih udruženja, a time i mladih na području Kantona.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Jedan od mogućih rizika koji može uticati na ostvarivanje ovog Programa jeste eventualno nedovoljno punjenje Budžeta Kantona, zbog nedovoljnog priliva sredstava u Budžet Kantona.

Broj:10-14-1564-1/19

20.05.2019.godine

G o r a ž d e

MINISTAR

Arman Bešlija,s.r.

.....

Tablica za ocjenjivanje prijedloga projektnih aktivnosti				
Prijedlog projektne aktivnosti zaprimljen pod brojem:	Podnosilac prijedloga projektne aktivnosti:			
	Naziv prijedloga projektne aktivnosti:			
Kriteriji	Maksimalan rezultat	Ocjene članova komisije		Sveukupna ocjena komisije
Da li su ciljevi predloženih projektnih aktivnosti izašli iz okvira interesa samog predlagača?	5			
Da li će predložene projektne aktivnosti imati pozitivan učinak na pitanja od interesa za život, položaj i djelovanje mladih ljudi na području Kantona i razvoj Kantona?	5			
Da li je jasno razrađeni očekivani rezultati predloženih projektnih aktivnosti?	5			
Da li je jasno razrađen plan budžeta pojedinih predloženih projektnih aktivnosti?	5			
Da li su sve predložene projektne aktivnosti odgovarajuće predstavljene u budžetu?	5			
Da li su troškovi predloženih projektnih aktivnosti obrazloženi na način da dokazuju da će sredstva Programa biti iskorištena na efikasan i ekonomičan način?	5			
Da li predložene projektne aktivnosti posjeduju značaj u odnosu na život mladih, uticaj na javnost te socijalnu dimenziju aktivnosti?	5x2*			
Da li je obezbjeđena vidljivost, promocija, korištenje i širenje rezultata ovog Programa?	5			
Da li su jasno razrađeni direktni ili indirektni korisnici te procjena broja osoba koje mogu direktne ili indirektno korisnike predloženih projektnih aktivnosti?	5x2*			
Da li su jasno uočljive ideje koje su dovele do toga da se prijavi predloženih projektna aktivnost?	5			
Da li je jasno praćenje predloženih projektnih aktivnosti?	5			
Da li su predložene projektne aktivnosti vode od strane lica koja posjeduju vještine i iskustva u provođenju projektnih aktivnosti?	5			
UKUPNO				

Datum:

Komisija:

262

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), a u vezi sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i**:

O D L U K U

o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019. godinu

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019.god.

Član 2.

Program iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog

kantona Goražde“.

Broj:03-14-543/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

.....

262a)

Na osnovu člana 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), a u skladu sa članovima 34. i 35. Zakona o kulturi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 07/04) i članom 37. Zakona o tehničkoj kulturi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 03/05), Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde **utvrđuje**:

P R O G R A M

utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 0 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019.godinu

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je: „Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019.god“.

PODACI O PROGRAMU

Period realizacije Programa:

01.01.2019- 31.12.2019. godine

Budžetska pozicija:	Tekući transfer za kulturu
Ekonomski kod:	614 100
Ukupna vrijednost	Programa:
55.000,00 KM	
Odgovorna osoba:	Ministar
Kontakt osoba za Program:	
	Amina Salić-Bezdrob, stručni saradnik za mlade, nauku i kulturu
Kontakt telefon:	038 224 259 lokal 214
Kontakt e-mail:	
	obrazovanje@bpkg.gov.ba
Internet:	http://mo.bpkg.gov.ba/

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde Odlukom broj:03-14-543/19 od 16.05.2019.godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Svrha Programa je da se zbog izuzetno kompleksne problematike u oblasti kulture, koja je zakonom utvrđena djelatnost, osigura dio sredstava za sufinsanciranje projektnih aktivnosti pravnih lica radi stvaranja uvjeta za razvoj i afirmaciju kulture i tehničke kulture te pr-

omovisanja zajedničkih kulturnih vrijednosti s ciljem unapređenja zajedničke kulturne baštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton). Također, cilj je da Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo) preko ovog Programa aktivno učestvuje sa planiranim budžetskim sredstvima na poboljšanju cjelokupnog kvaliteta kulture na području Kantona.

2.2. Opis Programa

Ovim se Programom definišu pojedinačne podsticajne mjere u oblasti kulture na području Kantona, utvrđuju potrebna finansijska sredstva, svrha Programa te način praćenja realizacije svake od predviđenih podsticajnih mjera, kriteriji, korisnici Programa te druga pitanja od značaja za provođenje Programa.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći cilj Programa

Opći cilj ovog Programa, u skladu sa nadležnostima Ministarstva utvrđenim članom 12. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Kantona („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 9/13 i 13/13) i Strategijom razvoja Kantona za period 2016 – 2020. godina (mjera - 2.2.5. - projekti i aktivnosti 2.2.5.1., 2.2.5.2., 2.2.5.3., 2.2.5.4. i mjera 2.2.6. - projekti i aktivnosti 2.2.6.5.) je obogaćivanje kulturnih sadržaja i adekvatno sređivanje, čuvanje, korištenje i obilježavanje historijskih činjenica i događaja, a

sve u cilju ostvarenja javnog interesa Kantona u oblasti kulture shodno članu 3. Zakona o kulturi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 07/04) i to:

1. stvaranje mogućnosti za razvoj kulturnih djelatnosti na području Kantona,
2. osiguranje uvjeta za stvaranje, prenošenje i dostupnost kulturnih vrijednosti,
3. očuvanje kulturnog naslijeđa i prirodnog naslijeđa,
4. afirmisanje kulturnih vrijednosti Kantona u zemlji i svijetu, u okviru ukupnih vrijednosti Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine,
5. kulturni odgoj u obrazovanju i obrazovanje kadrova za pozive u oblasti kulture,
6. kulturološka istraživanja,

te javni interes Kantona u oblasti tehničke kulture shodno članu 34. Zakona o tehničkoj kulturi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 03/05) i to:

1. obrazovanje i osposobljavanje za sticanje vanškolskih tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina,
2. programi smotri, takmičenja i izložbi od interesa kantona,
3. međunarodna saradnja u oblasti tehničke kulture,
4. informativno – izdavačka i izdavačka djelatnost iz oblasti tehničke kulture,
5. izdavačko-razvojni i stručni rad na obrazovanju stručnih radnika

i inovatora,

6. nabavka opreme i održavanje objekata tehničke kulture od interesa za Kanton,
7. podsticanje i afirmacija tehnoloških inovacija, kako u zemlji, tako i u inostranstvu i
8. promocija bosanskohercegovačkih tehnoloških inovacija u inostranstvu.

3.2. Posebni ciljevi Programa

Za ostvarenje općeg cilja Programa predlaže se sljedeći niz posebnih ciljeva Programa:

a. Podrška razvoja kulture i afirmisanje kulturnih vrijednosti na području Kantona

- **Mjera:** finansijska podrška općinama sa područja Kantona kao organizatorima manifestacija iz oblasti kulture, Muftijstvu goraždanskom kao organizatoru manifestacija iz oblasti kulture, javnim ustanovama kulture sa područja Kantona, mežlisima Islamske zajednice sa područja Kantona, udruženjima kulture, kulturnim i kulturno - umjetničkim društvima u vidu sufinansiranja projektnih aktivnosti prilikom provođenja djelatnosti u oblasti kulture, svim oblicima stvaralaštva, prenošenja i očuvanja kulturnih vrijednosti u oblasti književne, muzičke, plesne pozorišne, likovne, filmske i video djelatnosti, očuvanje kulturnog i prirodnog naslijeđa, arhivske, muzejske, izložbene i bibliotečke djelatnosti kao i izdavaštva, kinematografije i radija i televizije.

b. Podrška razvoju i afirmaciji tehničke kulture na području Kantona

- **Mjera:** finansijska podrška Udruženjima tehničke kulture u vidu sufinansiranja projektnih aktivnosti u oblasti tehničke kulture, odnosno tehničkog odgoja, obrazovanje i osposobljavanje djece i omladine, naučno-tehničko stvaralaštvo i unapređenje pronalazaštva, inovatorstva i racionalizatorstva, radioamaterizam, foto, filmske i video aktivnosti, aero-aktivnosti, ronilačke aktivnosti, tehničke sportove i naučno-tehničke manifestacije.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Potrebna sredstva za provođenje Programa iznose **55.000,00 KM i to:**

40.000,00 KM sredstava za prijedloge projektnih aktivnosti putem javnog poziva za dostavljanje prijedloga projektnih aktivnosti Ministarstvu za 2018. godinu (u daljem tekstu: javni poziv) i

15.000,00 KM sredstava za prijedloge projektnih aktivnosti putem zaključenih sporazuma, memoranduma i sl. koji su definisani kao vidovi zajedničke saradnje u oblasti kulture te podnošenjem zahtjeva zaprimljenih u periodu 01.01.2019 – 31.12.2019. godine, koji su u skladu sa mjerama u okviru posebnih ciljeva ovog Programa bez obaveza da predlagač treba biti registrovanog sjedišta na području Kantona.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Da bi predložene projektne aktivnosti bile sufinansirane, moraju zadovoljiti određene kriterije navedene u nastavku.

5.1. Kriteriji prihvatljivosti za učešće u Programu

Prijedlozi projektnih aktivnosti se najprije razmatraju kako bi se utvrdilo odgovaraju li u potpunosti općim kriterijima prihvatljivosti za učešće u Programu, ali i posebnim kriterijima za učešće u Programu.

5.1.1. Opći kriteriji

Prihvatljivi su oni prijedlozi projektnih aktivnosti koji / čiji:

- su predlagači udruženja registrovana na bilo kojem nivou vlasti u Bosni i Hercegovini te su u tom smislu i dostavili Rješenje o registraciji, odnosno uvjerenje iz registra udruženja izdato u vrijeme podnošenja zahtjeva, izuzev iz Registra udruženja koje vodi Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose Kantona, koje Ministarstvo kao nosilac budžetskih sredstava pribavlja po službenoj dužnosti.
- je realizacija od interesa za građane Kantona ili doprinosi razvoju i afirmaciji Kantona i provodi se na području Kantona;
- su predlagači dostavili uvjerenje o poreskoj registraciji – identifikacioni broj;

- su predlagači dostavili uvjerenje o izmirenim poreskim obavezama, a oni predlagači koji nemaju neizmirenih obaveza mogu dostaviti izjavu ovjerenu kod nadležnog organa da nemaju neizmirenih obaveza kojom to potvrđuju;
  - su predlagači dostavili uvjerenje o izmirenim porezima i doprinosima za zaposlenike (ukoliko ima zaposlenika), a oni predlagači koji nemaju uposlenih mogu dostaviti ovjerenu izjavu kod nadležnog organa da nemaju uposlenih kojom to potvrđuju;
  - su predlagači dostavili program rada za tekuću godinu sa obrazloženjem;
  - su predlagači dostavili finansijski plan za tekuću godinu;
  - su predlagači dostavili izvještaj o urednom finansijskom poslovanju (bilans stanja, bilans uspjeha i narativni izvještaj za prethodnu godinu) sa izuzetkom onih predlagača koji su registrovani u prethodnoj godini;
  - predlagači dostavili finansijski izvještaj o utrošku sredstava za projekte odobrene u prethodnoj godini sa izuzetkom onih predlagača koji su registrovani u prethodnoj godini;
  - su predlagači dostavili popunjen obrazac za aplikaciju za sufinansiranje projektnih aktivnosti.
- da je realizacija od interesa za građane Kantona ili doprinosi razvoju i afirmaciji Kantona i provodi se na području Kantona;
  - da su predlagači dostavili finansijski izvještaj o utrošku sredstava za projekte odobrene u prethodnoj godini i
  - su predlagači dostavili popunjen obrazac za aplikaciju za sufinansiranje projektnih aktivnosti.

5.1.2. Posebni kriteriji

1. Razvoj kulture i afirmisanje kulturnih vrijednosti na području Kantona u svim oblicima stvaralaštva, prenošenja i očuvanja kulturnih vrijednosti u oblasti književne, muzičke, plesne pozorišne, likovne, filmske i video djelatnosti, očuvanje kulturnog i prirodnog naslijeđa, arhivske, muzejske, izložbene i bibliotečke djelatnosti, kao i izdavaštva, kinematografije i radija i televizije.
2. Razvoj i afirmacija tehničke kulture na području Kantona, odnosno tehnički odgoj, obrazovanje i osposobljavanje djece i omladine, naučno-tehničko stvaralaštvo i unapređenje pronalazaštva, inovatorstva i racionalizatorstva, radioamaterizam, foto, filmske i video aktivnosti, aero-aktivnosti, ronilačke aktivnosti, tehnički sportovi i naučno-tehničke manifestacije.

5.2. Kriteriji neprihvatljivosti za učešće u Programu

Neprihvatljivi su oni prijedlozi

Odredbe općih Kriterija ne odnose se na Općine iz sastava Kantona kao organizatore manifestacija iz oblasti kulture i Muftijstvo gorazhdansko kao organizatora manifestacija iz oblasti kulture, javne ustanove kulture sa područja Kantona i medžlise Islamske zajednice sa područja Kantona osim:

projektnih aktivnosti koji / čiji:

- podrazumijevaju finansiranje plaća (bruto i neto lični dohodak i osnovna djelatnost),
- su na drugi način ostvarili finansiranje ili sufinansiranje iz Budžeta Kantona,
- imaju jedinu svrhu korist zaposlenih u pravnom licu,
- podrazumijevaju finansiranje adaptacije, rekonstrukcije, investiciono ulaganje u obnovu objekata, kupovina opreme i slično, (pod opremom se ne smatra potrošni materijal i odjevni predmeti neophodni za realizaciju predloženih projektnih aktivnosti iz djelatnosti kulture)
- predlagač nije dostavio izvještaj sa kompletnom dokumentacijom kojom se dokazuje da su sredstva u prethodnoj godini dobivena od Vlade Kantona ili Ministarstva,
- akti predlagača na koje se odnosi Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02) nisu usklađeni sa istim,
- predlagač ne ispunjava kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu (opće kriterije i posebne kriterije)

5.3. Selekcioni i bodovni kriteriji

Prijedlozi projektnih aktivnosti koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu (opće kriterije i posebne kriterije), odnosno koji ispunjavaju mogućnost za sudjelovanje u ovom Programu, podliježu temeljitoj procjeni u skladu sa selekcionim i bodovnim kriterijima.

5.3.1. Selekcioni kriteriji

Podnosioci prijedloga projektnih aktivnosti moraju imati profesionalne vještine i kvalifikacije za obavljanje predloženih projektnih aktivnosti (operativna sposobnost). U tom smislu, lista realizovanih projekata i manifestacija u 2018. godini i CV osobe odgovorne za provođenje projektnih aktivnosti u ime svakog prijedloga projektnih aktivnosti moraju biti dostavljeni kao dio prijave.

5.3.2. Bodovni kriteriji

Bodovni kriteriji čine osnov za procjenu kvaliteta prijedloga projektnih aktivnosti u vezi sa općim i posebnim ciljevima te kriterijima ovog Programa. Oni sadrže elemente kvaliteta i kvantiteta, od kojih svaki nosi određen broj bodova.

Komisija će procjenjivati vrijednost kriterija. Svi članovi komisije dodjeljuju ocijene, a ukupan broj bodova se dobije kada se zbir ocjena dobivenih od svih članova komisije podijeli sa brojem članova komisije.

Sve dostavljene prijedloge projektnih aktivnosti pregleda i ocjenjuje komisija imenovana od strane ministra za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport. Komisija daje Ministarstvu prijedlog o raspodjeli sredstava, predlaže listu predlagača ili projekata koji zaslužuju pomoć na osnovu postignutih bodova i raspoloživih sredstava te sačinjava obavještenje za sve predlagače prijedloga projektnih aktivnosti sa mogućnošću prigovora Ministarstvu. Konačnu raspodjelu sredstava sa utvrđenom listom predlagača ili projekata donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva.

Projekti će biti procijenjeni skalom bodova 0 do 100 i bit će poredani po svojoj vrijednosti.

Bodovima od 0 do 30 za projektne aktivnosti ako:

- su ciljevi, metodologija i priroda projektnih aktivnosti izašli iz okvira interesa samo predlagača,
- su predložene aktivnosti takve da mogu imati veći uticaj, a njihovi ciljevi da se mogu lakše postići na području Kantona,
- je jasnoća projektnih aktivnosti te njihova dosljednost u skladu sa operativnim i finansijskim sposobnostima organizacije,
- posjeduje vještine i iskustvo osoba zaduženih za upravljanje i provođenje projektnih aktivnosti,
- su razrađeni rezultati i detaljan plan budžeta projektnih aktivnosti,
- posebna pažnja će biti posvećena projektima koji prethodno nisu imali iskustva sa provođenjem ciljanih projekata.

Bodovima od 0 do 10 za projektne aktivnosti ako:

- su projektne aktivnosti dio kulturnih dešavanja utvrđenih Kalendarom važnih kulturnih dešavanja na području Kantona.

Bodovima od 0 do 10 za usklađenost projektnih aktivnosti sa ciljem Programa ako:

- posebna pažnja će biti posvećena projektima koji zadovoljavaju bar dva do tri posebna cilja ovog Programa.

Bodovima od 0 do 15 za posebnost predloženih projektih aktivnosti ako:

- sadrže originalnost, inovaciju i kreativnost predloženih projektih aktivnosti,
- sadrži vještine i iskustvo osoba zaduženih za organizaciju i provođenje aktivnosti,
- posjeduje značaj predloženih aktivnosti u odnosu na ciljanu publiku / korisnike, uticaj na javnost te socijalna dimenzija aktivnosti.

Bodove od 0 do 10 za očekivane rezultate ako:

- broj osoba koje mogu direktno ili indirektno koristiti postignute rezultate predloženih aktivnosti.

Bodove od 0 do 15 za komunikaciju i promociju projektih aktivnosti ako:

- je usklađen komunikacijski plan u odnosu na vrstu projekta i ciljanu publiku,
- je usklađen i realan finansijski plan predviđen za promotivne aktivnosti,
- je detaljan komunikacijski plan i korištenje različitih mogućnosti promocije (elektronski i štampani mediji, brošure, isl.)

Bodovanje od 0 do 10 za dugoročni uticaj – održivost ako:

- predložene projektne aktivnosti trebale bi za cilj imati stalnu održivu saradnju na području Kantona
- potencijal predloženih projektih aktivnosti za stvaranje budućih inicijativa

5.4. Prijava prijedloga projektnih aktivnosti za sufinansiranje

Svi prijedlozi projektnih aktivnosti izuzev onih koji se sufinansiraju kroz ovaj Program trebaju pripadati utvrđenim mjerama u okviru posebnih ciljeva ovog Programa.

Prijava prijedloga projektnih aktivnosti ovim Programom osmišljena je na dva različita načina i to:

a. Putem javnog poziva

Javni poziv definiše: kriterije prihvatljivosti za učešće u Programu – opći i posebni kriteriji, kriterije neprihvatljivosti za učešće u Programu, selekzione kriterije i bodovne kriterije, pravo prijave na javni poziv, dodatne odgovarajuće dokumente koje je potrebno priložiti uz prijavu, uvjete za dodjelu sredstava, uvjete za podnošenje prijave na javni poziv, aktivnosti vezane za odabir korisnika i dodjelu sredstava. Javni poziv se objavljuje u elektronskim medijima na području Kantona, internet stranici Vlade Kantona, kao i glasnoj tabli Kantona.

b. Putem zaključenih sporazuma, memoranduma i sl. koji su definisani kao vidovi zajedničke saradnje u oblasti kulture te podnošenjem zahtjeva zaprimljenih u periodu 01.01.2019 – 31.12.2019 godine bez obaveza da predlagač treba biti registrovanog sjedišta na području Kantona.

Svi troškovi koji proizilaze iz provođenja neke projektne aktivnosti ne mogu se u potpunosti finansirati kroz ovaj Program, s tim u vezi, putem ovog Programa vršit će se sufinansiranje proj-

ektnih aktivnosti te predlagači prijedlog projektnih aktivnosti trebaju pronaći i druge izvore za njihovo finansiranje.

Dokaz o takvoj vrsti sufinansiranja prilaže se prilikom podnošenja narativnog i finansijskog izvještaja Ministarstvu.

5.5. Odabir korisnika i dodjele sredstava

Sredstva utvrđena ovim Programom dodjeljuju se u skladu sa načelima zakonitosti, transparentnosti, jednakih mogućnosti i nediskriminacije. U skladu sa navedenim, u narednim članovima Programa donesen je poseban niz kriterija kako bi se omogućio transparentan selekcionni postupak (odnosno kriteriji prihvatljivosti za učešće u Programu – opći i posebni kriteriji, kriteriji neprihvatljivosti za učešće u Programu, selekcionni kriteriji i bodovni kriteriji).

5.5.1. Poseban način odabira korisnika i dodjela sredstava

Iz razloga nedonošenja odluke o dodjeli novčanih sredstava nosiocima projektnih aktivnosti sa područja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na ime sufinansiranja projektnih aktivnosti u cilju stvaranja uvjeta za razvoj i afirmaciju kulture i tehničke kulture za 2018. godinu te jednakih odredbi Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2018. godinu i ovog Programa, ovim Programom prihvatljive su sve izvršene radnje i procedure provedene po Programu utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100

(KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2018. godinu.

U vezi sa navedenim, ovim Programom, bez provođenja posebne procedure, vrši se dodjela novčanih sredstava za prijedloge projektnih aktivnosti pristiglih i odabranih putem javnog poziva za prijavu prijedloga projektnih aktivnosti za učešće u Programu utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2018. godinu.

6. KORISNICI SREDSTAVA

Korisnici Programa su jedinice lokalne samouprave, javne ustanove, Muftijstvo goraždansko, medžlisi Islamske zajednice sa područja Kantona i udruženja sa području Kantona s pravnim svojstvom, građani te ustanova kulture od općeg značaja i interesa za Bosnu i Hercegovinu.

Korisnici i primaoci sredstava Programa su odgovorni za provođenje projektnih aktivnosti namijenjenih za sufinansiranje projektnih aktivnosti.

6.1. Obaveze korisnika sredstava

Korisnici Programa trebaju podnijeti završni narativni i finansijski izvještaj prema obrascu utvrđenom od strane Ministarstva.

Iznosi iskazani od strane korisnika u finansijskim izvještajima na kojim se temeljio prijedlog projektnih aktivnosti za plaćanje trebaju biti stvarni, tačno izračunati i dozvoljeni u skladu sa ovim Programom.

Korisnici sredstava trebaju osigurati vidljivost, promociju, korištenje i

širenje rezultata ovog Programa.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje ovog Programa će biti angažovani uposlenici Ministarstva u toku radnog vremena bez posebnih nadoknada.

Nadzor (monitoring) nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika obavlja Ministarstvo za finansije Kantona te Ministarstvo, u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19.

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom Programa očekuje se podsticajne što većeg broja građana, prije svega djece, mladih radi stvaranja široke kvalitativne osnove kao uvjeta daljnijega napretka u razvoju kulture, odnosno očuvanja dostignutog nivoa kulture na području Kantona.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Jedan od mogućih rizika koji može uticati na ostvarivanje ovog Programa jeste eventualno nedovoljno punjenje Budžeta Kantona zbog nedovoljnog priliva sredstava u Budžet Kantona.

Broj:10-14-1563-1/19   **MINISTAR**
20.05.2019.godine   **Arman Bešlija,s.r.**
G o r a ž d e

263

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), a u vezi sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. godinu

I

Ovom se Odlukom daje saglasnost na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. godinu.

II

Program iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

III

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog

kantona Goražde“.

**Broj:03-14-544/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e**

**P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.**

.....

263a)

Na osnovu člana 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), a u skladu sa članom 68. stav (1) i članom 69. Zakona o sportu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/11, 1/14), Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, **u t v r đ u j e:**

P R O G R A M

utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. godinu

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je: „Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. godinu“.

PODACI O PROGRAMU

Period realizacije Programa:

01.01.2019- 31.12.2019. godine

Budžetska pozicija: Kapitalni transferi
drugim nivoima vlasti

Ekonomski kod: 615 100

Ukupna vrijednost Programa:
15 000,00 KM

Odgovorna osoba: Ministar

Kontakt osoba za Program:
Elmedin Valjevčić, stručni
savjetnik za sport

Kontakt-telefon: 038 224 259 lokal 214

Kontakt e-mail:
obrazovanje@bpkg.gov.ba

Internet: <http://mo.bpkg.gov.ba/>

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 47. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde Odlukom broj: 03-14-544/19 od 16.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Svrha Programa je da se, zbog izuzetno kompleksne problematike u oblasti sporta, koji je zakonom utvrđena djelatnost, obezbijedi dio finansijskih sredstava putem finansiranja ili sufinansiranja dodatnih programa registrovanih

sportskih organizacija kao upravitelja sportskim objektima, kao i mjesnim zajednicama za adaptaciju, sanaciju ili izgradnju novih sportskih objekata na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton) radi unapređenja učešća Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo) i Vlade Kantona u sanaciji i modernizaciji sportskih objekata.

2.2. Opis Programa

Ovim Programom se definišu pojedinačne podsticajne mjere za unapređenje, adaptaciju i sanaciju objekata te izgradnju novih sportskih objekata na području Kantona, utvrđuju potrebna finansijska sredstva, te način praćenja realizacije svake od predviđenih podsticajnih mjera, način i dinamika dodjele sredstava, izvještavanje, korisnici Programa te druga pitanja od značaja za provođenje Programa.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći cilj Programa

Opći cilj ovog Programa, u skladu sa nadležnostima Ministarstva utvrđenim članom 12. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Kantona („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 9/13 i 13/13), Strategijom razvoja Kantona za period 2016 – 2020. godina (mjera 2.2.3. - projekti i aktivnosti 2.2.3.2.), Strategijom razvoja sporta u Kantonu donesenom 2015. godine na period od četiri godine je unaprjeđenje adaptacija,

održavanje i izgradnja novih sportskih objekata na nivou Kantona, odnosno obnova i modernizacija postojećih sportskih objekata te ulaganje u igrališta i javne prostore.

3.2. Posebni ciljevi Programa

U skladu sa općim ciljem, posebni cilj ovog Programa je podrška adaptaciji i izgradnji sportskih objekata.

- **Mjera:** finansijska podrška registrovanim sportskim organizacijama kao upraviteljima sportskim objektima, kao i mjesnim zajednicama za adaptaciju, sanaciju ili izgradnju sportskih objekata, shodno dokumentaciji u koju ulazi: predračun, vlasnički list ili rješenje gradske/općinske službe o privremenom zauzimanju javne površine za sportski teren, ugovor o zajedničkom ulaganju (ako sportska organizacija nije vlasnik sportskog objekta, izuzev sportskih organizacija koje su rješenjem gradske/općinske službe privremeno zauzele javnu površinu grada/općine iz sastava Kantona za sportski teren), kao i svi ostali značajni materijali.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Potrebna sredstva za provođenje Programa iznose **15.000,00 KM**.

Ukupna sredstva predviđena Programom će se isplaćivati po utvrđenoj mjeri u okviru posebnih ciljeva, dinamičkom od aprila do decembra 2019. godine.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Da bi dodatni programi registrovanih sportskih organizacija kao upravitelja sportskim objektima, kao i zajednicama bili sufinansirani ili finansirani, moraju zadovoljiti određene kriterije i rokove za predaju zahtjeva iz Odluke o utvrđivanju Kriterija za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 16/11, 3/12, 2/13 i 2/14).

6. KORISNICI PROGRAMA

Korisnici Programa su registrovane sportske organizacije kao upravitelji sportskim objektima i mjesne zajednice, odnosno sportisti, sportisti rekreativci, treneri, kondicioni treneri, instruktori, menadžeri, sudije, delegati, komesari – povjerenici i gledaoci, Aktiv nastavnika tjelesnog i zdravstvenog odgoja Kantona odnosno učenici, nastavno osoblje i gledaoci, grad/općine u sastavu Kantona, odnosno stanovništvo, a sve u zavisnosti od tipa dodatnog programa na koji je zahtjev podnesen.

6.1. Obaveze korisnika sredstava

Korisnici sredstava trebaju osigurati vidljivost, promociju, korištenje i širenje rezultata ovog Programa.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje ovog Programa će

biti angažovani uposlenici Ministarstva u toku radnog vremena bez posebnih nadoknada.

Nadzor (monitoring) nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika obavlja Ministarstvo za finansije Kantona, te Ministarstvo u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19).

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom Programa očekuje se poboljšanje uvjeta za razvoj sporta - sport dostupan svim korisnicima.

Procjenu ostvarivanja rezultata Programa će obavljati Ministarstvo, u skladu sa dinamikom realizacije Programa. U cilju osiguranja procjene rezultata Programa, korisnici Programa se obavezuju da će prije odobravanja sredstava Ministarstvu dostaviti zahtjev za dodatne programe na Obrascu DP-1 i DP-3 Odluke o utvrđivanju Kriterija za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 16/11, 3/12, 2/13 i 2/14) te dostaviti izvještaje o namjenskom utrošku sredstava na način i u rokovima koji će se definisati prilikom odobravanja odnosno dodjele sredstava. Izvještaj o utrošku sredstava ovog Programa predavati na Obrascu DP-2 Odluke o utvrđivanju Kriterija za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službe-

ne novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 16/11, 3/12, 2/13 i 2/14).

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Neki od mogućih rizika koji mogu uticati na ostvarivanje ovog Programa su:

- Eventualno nedovoljno punjenje Budžeta Kantona, zbog nedovoljnog priliva sredstava u Budžet Kantona.

Broj:10-14-1565-1/19
20.05.2019.godine

MINISTAR
Arman Bešlija,s.r.

G o r a ž d e

264

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj 8/15), te na osnovu Programa utroška sredstava iz Budžeta Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 001) – Tekući transfer za sport za 2019. godinu, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. Redovnoj sjednici, održanoj dana 16. 05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U **o odobravanju novčanih sredstava** **nosiocima sportskih djelatnosti** **na nivou Bosansko-podrinjskog** **kantona Goražde**

Član 1.

Odobravaju se novčana sredstva

nosiocima sportskih djelatnosti na nivou Bosanko-podrinjskog kantona Goražde u ukupnom iznosu od **33.980,00 KM**, i to:

Nogometni klub „Azot“ Vitkovići	Redovni program (priprema i takmičenje) Akontativne isplate novčanih sredstava prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, REDOVNI PROGRAMI - kvalitetni sport (priprema i takmičenje), kantonalni savezi, školski sport, sport lica sa invaliditetom od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.	6.000,00 KM
Žiroračun Nogometnog kluba „Azot“ broj: 1346201001502020 otvoren kod ASA banke		
Rukometni klub Radnički	Redovni program (priprema i takmičenje) Akontativne isplate novčanih sredstava prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, REDOVNI PROGRAMI - kvalitetni sport (priprema i takmičenje), kantonalni savezi, školski sport, sport lica sa invaliditetom od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.	5.000,00 KM
Žiroračun Rukometnog kluba Radnički broj: 1376206004274550 otvoren kod Moje banke		
Fudbalski klub „Goražde“	Redovni program (priprema i takmičenje) Akontativne isplate novčanih sredstava prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, REDOVNI PROGRAMI - kvalitetni sport (priprema i takmičenje), kantonalni savezi, školski sport, sport lica sa invaliditetom od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.	10.000,00 KM
Žiroračun Fudbalskog kluba „Goražde“ broj: 1346201001145933 otvoren kod ASA banke		

Aktiv nastavnika tjelesnog i zdravstvenog odgoja Bosansko - podrinjskog kantona Goražde	<p>Redovni program</p> <p>I (prvi) dio od II (dva) djela na ime podrške za kantonalna i federalna takmičenja učenika osnovnih i srednjih škola sa područja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.</p> <p>Akontativne isplate novčanih sredstava prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, REDOVNI PROGRAMI - kvalitetni sport (priprema i takmičenje), kantonalni savezi, školski sport, sport lica sa invaliditetom od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.</p>	3.000,00 KM
<p>Žiroračun Udruženja Pedagoga sporta i stručnih lica u oblasti fizičke kulture i sporta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 1990540051752212 otvoren kod Sparkasse banke</p>		

Sportski savez za sport i rekreaciju invalida Bosansko - podrinjskog kantona Goražde	<p>Redovni program</p> <p>I (prvi) dio od II (dva) jednaka djela na ime učešća na državnim takmičenjima prema Kalendaru državnih takmičenja u 2019. godini sportskih klubova lica sa invaliditetom koji djeluju u sklopu Sportskog saveza za sport i rekreaciju invalida Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.</p> <p>Akontativne isplate novčanih sredstava prije donošenja konačnog plana raspodjele sredstava za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, REDOVNI PROGRAMI - kvalitetni sport (priprema i takmičenje), kantonalni savezi, školski sport, sport lica sa invaliditetom, od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.</p>	4.000,00 KM
<p>Žiroračun Saveza za sport i rekreaciju invalida Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj:1990540006144655 otvoren kod Sparkasse banke</p>		

Sportski fudbalski klub „Libero“	<p>Dodatni program</p> <p>Organizacija II Međunarodnog bajramskog malonogometnog turnira za dječake i djevojčice</p>	700,00 KM
<p>Žiroračun Sportskog fudbalskog kluba „Libero“ broj: 1415255320008553 otvoren kod BBI banke</p>		

Odbojkaški klub „Goražde“ Goražde	Dodatni program Učešće u Playoff-u Premijer lige BiH za žene ¼ finala	1.900,00 KM
Žiroračun Odbojkaškog kluba „Goražde“ Goražde broj: 1990540008546283 otvoren kod Sparkasse banke		
Karate klub „Holiday“ Goražde	Dodatni program Učešće dva takmičara na Mediteranskom prvenstvu u karateu za juniore i mlađe seniore, Antalija, Republika Turska	1.100,00 KM
Žiroračun Karate kluba „Holiday“ Goražde broj: 1011400000153519 otvoren kod Privredne banke		
Atletski klub „Goražde“ Goražde	Dodatni program Organizacija Prvenstva Federacije BiH i BiH u krosu	2.000,00 KM
Žiroračun Atletskog kluba „Goražde“ Goražde broj: 1020070000036346 otvoren kod Union banke		
Karate klub „Specijal“ Goražde	Dodatni program Učešće jednog takmičara na Balkanskom prvenstvu u karateu za djecu, Banja Luka, BiH	280,00 KM
Žiroračun Karate kluba „Specijal“ Goražde broj: 1862610310169470 otvoren kod Zirat banke		

Član 2.

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Ministarstvo za finansije, a sredstva doznačiti iz Budžeta Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 003) – Tekući transfer za sport za 2019. godinu.

Član 3.

Korisnici sredstava dužni su Ministarstvu za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport u roku od 10 (deset) dana od dana realizacije sredstava predati izvještaj o utrošku budžetskih sre-

dstava.

Izvještaj se predaje na obrascu DP-2 za dodatne programe, a RP-2 za redovne programe, koji su sastavni dio Kriterija za finansiranje sporta iz javnih sredstava kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 16/11, 3/12, 2/13 i 2/14).

Član 4.

Zadužuje se Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport da prilikom izrade konačnog plana ras-

podjele sredstava za redovne programe za 2019. godinu uvrsti i akontativnu isplatu novčanih sredstva utvrđenu ovom Odlukom, kao i u ugovoru o dodjeli finansijskih sredstava za redovne programe za 2019. godinu za sportske klubove iz člana 1. ove Odluke, kojima su odobrena sredstva za redovne programe.

Član 5.

Ukoliko korisnici sredstava za redovne programe iz člana 1. ove Odluke ne ispune uvjet za dodjelu sredstava za redovne programe u 2019. godini, dobijena sredstva po ovoj Odluci dužni su u istom iznosu vratiti Ministarstvu za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport, a odluku o tome donijet će Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde nakon podnošenja izvještaja od strane Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport.

Član 6.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-520/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća, s.r.

G o r a ž d e

265

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj:03-14-385/19 od 12. 04.2019.godine o usvajanju Programa ut-

roška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

o isplati novčanih sredstava za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji sufinansiranje obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene u poljoprivredi - muškarci 50%

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva za podsticaj u poljoprivredi - sufinansiranje obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene u poljoprivredi (muškarci) u iznosu od 11.876,85 KM.

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz registriranih poljoprivrednih proizvođača – obrtnika koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP „MUHKO“ vl. Muhović Emir	553,42 KM
2. SPP „SF“ vl. Forto Mersudin	395,30 KM
3. SPP „BENOS“ vl. Pozder Ahmed	395,30 KM
4. SPP „STOČAR“ vl. Radoović Durmo	316,24 KM

5. SPP „KAMA“
vl. Kamenica Aras 395,30 KM
6. SPP „OKUS PRIRODE“
vl. Hasanspahić Rizalija 395,30 KM
7. SPP „EMIR“
vl. Dreca Jasmin 474,36 KM
8. SPP „UZOR“
vl. Forto Samir 395,30 KM
9. SPP „V&P 1705“
vl. Hubjer Edim 474,36 KM
10. SPP „DELJO“
vl. Deljo Elvir 395,30 KM
11. SPP „SALE“
vl. Turković Salko 395,30 KM
12. SPP „ADA“
vl. Halilović Almir 395,30 KM
13. SPP „MERI“
vl. Rašidović Mirsad 474,36 KM
14. SPP „DANČI“
vl. Ramović Senad 395,30 KM
15. SPP „MAŠALA“
vl. Mašala Elfad 395,30 KM
16. SPP „KIZO I MIRSAD“
vl. Polutak Idriz 395,30 KM
17. SPP „IMKO“
vl. Kazagić Munir 431,20 KM
18. SPP „ALPINA“
vl. Turulja Nihad 553,42 KM
19. SPP „RAZVOJ“
vl. Šalaka Vahid 510,26 KM
20. SPP „MANGO“
vl. Hrustemović Emir 395,30 KM
21. SPP „NUNEX“
vl. Uglješa Nurudin 395,30 KM
22. SPP „MILATOVIĆ“
vl. Milatović Mirsad 294,66 KM
23. SPP „MALINJAK EMKO“
vl. Kulović Elmedin 237,18 KM
24. SPP „TURKUŠIĆ“
vl. Turkušić Uzeir 395,30 KM
25. SPP „DJANA“
vl. Djana Ibro 316,24 KM
26. SPP „NERMIN“
vl. Mešanović Nermin 474,36 KM
27. SPP „OBUĆA“

- vl. Obuća Safet 204,81 KM
28. SPP „ŠELE“
vl. Alaim Šemsudin 474,36 KM
29. SPP „NEDO“
vl. Ramović Muharem 553,42 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva u iznosu od **11.876,85 KM** će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614 500 POD 002 – Podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji (sufinansiranje poljoprivrednih proizvođača (registrovanih poljoprivrednih obrtnika - muškarci).**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-551/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

266

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12. 04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019. godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj:

03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj poljoprivrednoj
proizvodnji sufinansiranje obaveza
po osnovu doprinosa za obavezno
socijalno osiguranje za zaposlene
žene u poljoprivredi

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva **u iznosu od 5.493,86 KM** za podsticaj u poljoprivredi – sufinansiranje obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene žene u poljoprivredi (60%).

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz registriranih poljoprivrednih proizvođača – obrtnika (žena) koje su ostvarile pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP „GALINA“	
vl. Hubjer Nermina	474,36 KM
2. SSPP „ANČI“	
vl. Pleh Fatima	189,75 KM
3. SPP „FAM“	
vl. Fejzić Muzafera	569,23 KM
4. SPP „DŽENI“	
vl. Kazagić Azemina	474,36 KM
5. SPP „DEA“	
vl. Dedović Enisa	569,23 KM
6. SPP „SABI“	
vl. Čajević Sabiha	474,36 KM

7. SPP „ĆUROVIĆ“	
vl. Ćurović Maida	474,36 KM
8. SPP „OSMO“	
vl. Ratković Sabina	612,31 KM
9. SPP „FINTA“	
vl. Smajović Esma	664,10 KM
10. SPP „PČELARSTVO BEGIĆ“	
vl. Begić Almira	474,36 KM
11. SPP „DOMAĆI PROIZVOD“	
vl. Šuntić Emina	517,44 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva **u iznosu od 5.493,86 KM** će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614 500 POD 002 – Podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji (sufinansiranje poljoprivrednih proizvođača (registrovanih poljoprivrednih obrtnika - žena 60%))**.

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-552/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

267

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog ka-

ntona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivrednoj
proizvodnji žita - prenos jesenja
sjetva iz 2017.godine

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva u iznosu od **720,00 KM** za podsticaj u poljoprivredi – **proizvodnja žita - prenos jesenja sjetva iz 2017 godine.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz registriranog poljoprivrednog obrtnika koji je ostvario pravo na podsticaj sa visinom novčanog iznosa kako slijedi:

1. SPP „DJANA“	
vl. Djana Ibro	720,00 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za priv-

redu sa ekonomskog koda 614-500 POD 002 - Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja – **jesenja sjetva - prenos iz 2017.godine u iznosu od 720,00 KM.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-553/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

268

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o dodjeli novčanih sredstava
za podsticaj poljoprivrednoj
proizvodnji – proizvodnja
merkantilnog krompira

Član 1.

Ovom se Odlukom vrši dodjela

novčanih sredstava u iznosu od 3.375,00 KM za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji – proizvodnja merkantilnog krompira.

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz registriranih poljoprivrednih proizvođača koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom iznosa kako slijedi:

1. SPP „MUHKO“ vl. Muhović Emir	450,00 KM
2. SPP „V&P 1705“ vl. Hubjer Edim	1.500,00 KM
3. SPP „DELJO“ vl. Deljo Elvir	450,00 KM
4. SPP „MERI“ vl. Rašidović Mirsad	525,00 KM
5. SPP „FAM“ vl. Fejzić Muzafera	450,00 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva u iznosu od 3.375,00KM će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda 614 500 POD 002 – Podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji - proizvodnja merkantilnog krompira.

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-554/19
16.05.2019.godine

G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća, s.r.

269

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine, **d o n o s i**:

O D L U K U

**o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi
- podsticaj za držanje koka nosilja**

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za držanje koka nosilja u iznosu od 2.700,00 KM.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednog proizvođača (**pravnog lica**) koji je ostvario pravo na podsticaj sa visinom iznosa kako slijedi:

SPP „GALINA“ vl. Hubjer Nermina	2.700,00KM
------------------------------------	------------

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zaduž-

uju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima – poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14 - 555/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

G o r a ž d e

270

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za uzgoj tovne piladi (brojlera)

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost

Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za uzgoj tovne piladi (brojlera) u iznosu od 2.870,40 KM.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednog proizvođača (**pravnog lica**) koji je ostvario pravo na podsticaj sa visinom iznosa kako slijedi:

SPP “SHELA“

vl. Hodo Nedim

2.870,40 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima – poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-556/19
16.05.2019.godine

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

G o r a ž d e

271

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-pod-

rinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

ODLUKU
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi
- podsticaj za proizvodnju svježeg
kravljeg mlijeka

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva **u iznosu od 791,75 KM** za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka za mjesece januar, februar, april, maj i juni 2018. godine.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednih proizvođača (fizičkih i pravnih lica) koja su ostvarila pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP “ĆUROVIĆ” vl.Ćurović Maida (januar, februar)	151,25 KM
2. SPP “RAZVOJ” vl.Šalaka Vahid (maj, juni)	218,25 KM

3. Ćurović Fadila (maj, juni)	160,50 KM
4. Salman Ramo (januar)	78,00 KM
5. Fejzić Husein (april)	87,75 KM
6. Aganspahić Sejno (juni)	96,00 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614 500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-557/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

272

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine,

Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi
- podsticaj za proizvodnju svježeg
kravljeg mlijeka

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva **u iznosu od 660,00 KM** za podsticaj u poljoprivredi - **podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka za mjesec juli, august i septembar 2018. godine.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednih proizvođača (fizičkih i pravnih lica) koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. **SPP“RAZVOJ“**
vl. Šalaka Vahid 265,75 KM
(juli, august, septembar)
2. **Aganspahić Sejno**
(juli, august) 240,75 KM
3. **Ćurović Fadila (juli) 75,25 KM**
4. **Fejzić Husein (septembar)78,25 KM**

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se os-

igurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-558/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

273

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018. godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi
- podsticaj za proizvodnju svježeg
kravljeg mlijeka

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati

novčana sredstva u iznosu od 634,75 KM za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka za mjesec oktobar i novembar 2018. godine.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednih proizvođača (fizičkih i pravnih lica) koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP "RAZVOJ" vl. Šalaka Vahid (oktobar, novembar)	186,00KM
2. Aganspahić Sejno (oktobar, novembar)	210,50KM
3. Fejzić Husein (oktobar, novembar)	238,25KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda 614 500 – **POD 002 – Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-559/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

274

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva u iznosu od 97,50 KM za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka za mjesec decembar 2017.godine.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednih proizvođača koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP "ĆUROVIĆ" vl. Ćurović Maida	97,50 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614 500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-560/19

16.05.2019.godine

G o r a ž d e

P R E M I J E R

Aida Obuća,s.r.

275

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

**o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj
za uzgoj priplodnih junica**

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva **u iznosu od 1.200,00 KM** za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za uzgoj priplodnih junica.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz **samostalnih poljoprivrednih proizvođača (SPP)** koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP “RAZVOJ”	
vl. Šalaka Vahid	300,00 KM
2. SPP “KIZO I MIRSAD”	
vl. Polutak Idriz	300,00 KM
3. SPP “SOFRADŽIJA”	
vl. Sofradžija Mujo	300,00 KM
4. SPP “MUHKO”	
vl. Muhović Emir	300,00 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima - poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-561/19

16.05.2019.godine

G o r a ž d e

P R E M I J E R

Aida Obuća,s.r.

276

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj:03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

ODLUKU
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj
za uzgoj priplodnih junica

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva **u iznosu od 1.800,00 KM** za podsticaj u poljoprivredi – **podsticaj za uzgoj priplodnih junica.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz poljoprivrednih proizvođača (**fizičkih lica**) koji su ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. Karović Sehija	200,00 KM
2. Radoović Džemal	200,00 KM
3. Topuz Hasan	200,00 KM
4. Kovač Safeta	200,00 KM

5. Hajrić Salko	200,00 KM
6. Pojata Amir	200,00 KM
7. Ahmović Hazir	200,00 KM
8. Hadžić Edib	200,00 KM
9. Džebo Isad	200,00 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614500 – POD 002 – Subvencije javnim preduzećima – poljoprivredna proizvodnja.**

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-562/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

277

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 03-14-385/19 od 12.04.2019.godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Program kantonalnih novčanih podsticaja u poljoprivredi za 2019.godinu“ i Zaključka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1816/18 od 31.12.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona

Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

ODLUKU
o isplati novčanih sredstava
za podsticaj poljoprivrednoj
proizvodnji - nabavka poljoprivredne
mehanizacije i opreme

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost Ministarstvu za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da isplati novčana sredstva za podsticaj **poljoprivrednoj proizvodnji - nabavka poljoprivredne mehanizacije i opreme - u iznosu od 4.950,46 KM.**

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je tabelarni prikaz proizvođača koji je ostvarili pravo na podsticaj sa visinom pojedinačnih iznosa kako slijedi:

1. SPP „V&P 1705“	
vl. Hubjer Edim	1.782,62 KM
2. SPP „MUHKO“	
vl. Muhović Emir	1.298,78 KM
3. SPP „TURKUŠIĆ“	
vl. Turkušić Uzeir	866,66 KM
4. SPP „SKOBA INC“	
vl. Jovović Žarko	226,35 KM
5. SPP „MALINJACI ANDRIĆ“	
vl. Andrić Radenko	776,05 KM

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a sredstva će se osigurati iz Budžeta Ministarstva za privredu sa ekonomskog koda **614 500 (POD**

002 - Subvencije javnim preduzećima-poljoprivredna proizvodnja - nabavka poljoprivredne mehanizacije i opreme - u iznosu od 4.950,46 KM.

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-563/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

278

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Programa utroška sredstava Ministarstva za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde „Program podrške privatnim preduzećima i poduzetnicima na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ za 2018.godinu, broj: 04-14-369-2/18 od 09.03.2018.godine, „Programa o izmjenama i dopunama programa podrške privatnim preduzećima i poduzetnicima“ za 2018.godinu, broj: 04-14-369-10/18 od 04.04.2018. godine, Ugovora o poslovnoj saradnji za plasiranje linije finansiranja uz subvencioniranje dijela profitne marže za privredna društva i obrtnike koji posluju na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj: 03-14-1669/17 od 20.10.2017. godine, Odluke o odobravanju predložnog Ugovora i finansiranja uz subvencioniranje dijela profitne marže za privredna društva, broj: 03-14-942/18 od

09.07.2018.godine i Ugovora o subvencioniranju kamatne stope, broj: 04-14-351-2/18 od 05.06.2018.godine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o davanju saglasnosti za isplatu
subvencija dijela profitne marže

Član 1.

Ovom Odlukom Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde daje saglasnost za isplatu subvencije dijela profitne marže od 2% privrednom društvu „HUBJER“ d.o.o. Goražde u iznosu od **937,17 KM**, za period 29.08.2018 - 28.02.2019.godine.

Član 2.

Subvencioniranje dijela profitne marže iz člana 1. ove Odluke će se izvršiti u skladu sa Ugovorom o poslovnoj saradnji za plasiranje linije finansiranja uz subvencioniranje dijela profitne marže za privredna društva i obrtnike koji posluju na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj:03-14-1669/17 od 20.10.2017.godine, predloženim Ugovorom o dugoročnom finansijskom partnerstvu, broj: 1415258050005265 od 23.07.2018.godine, zaključenim između BBI banke d.d. Sarajevo i privrednog društva „HUBJER“ d.o.o Goražde, Odluke o odobravanju predloženog Ugovora i finansiranja uz subvencioniranje dijela profitne marže za privredna društva i Ugovora o subvencioniranju dijela kamatne stope, zaključenim između privrednog društva „HUBJER“ d.o.o. Goražde i Mi-

nistarstva za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-565/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

279

Na osnovu člana 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19) i člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o davanju saglasnosti na Program
utroška sredstava Ministarstva
za urbanizam, prostorno uređenje
i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog
kantona Goražde sa ekonomskog koda
614100 - Tekući transferi nižim
nivoima vlasti

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost na Program utroška sredstava iz Budžeta Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za

2019. godinu, sa ekonomskog koda 614 100 – Tekući transferi nižim nivoima vlasti sa planiranim iznosom od 25.000,00 KM.

Član 2.

Program utroška iz člana 1. ove Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-567/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

.....

279a)

Na osnovu člana 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:3/19) Ministarstvo za urbanizam prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, **u t v r đ u j e:**

PROGRAM
utroška sredstava Ministarstva
za urbanizam, prostorno uređenje i
zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog
kantona Goražde sa ekonomskog koda
614 100 - Tekući transferi nižim
nivoima vlasti

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je „Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 100 – Tekući transferi nižim nivoima vlasti“.

Period realizacije Programa:

01.01.-31.12.2019. godine

Budžetska pozicija: Tekući transferi
nižim nivoima vlasti

Ekonomski kod: 614 100

Ukupna vrijednost Programa:
25.000,00 KM

Odgovorna osoba: Bojan Krunic

Pozicija odgovorne osobe:

Ministar za urbanizam, prostorno
uređenje i zaštitu okoline Bosansko-
podrinjskog kantona Goražde

Kontakt osoba za Program:

Edin Kadrić, dipl.ing.arh.

Kontakt-telefon: 038 224 257

Kontakt e-mail:

minurbanizam@bih.net.ba

Internet:

www.bpkg.gov.ba

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu („Službene no-

vine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”, broj: 3/19), dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde Odlukom broj: 03-14-567/19 od 16.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Ovim se Programom utvrđuju kriteriji za raspodjelu sredstava, način podnošenja zahtjeva, način doznačavanja sredstava i nadzor nad utroškom sredstava iz Budžeta Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ekonomski kod 614 100 - Tekući transferi drugim nivoima vlasti.

Svrha ovog Programa je pružanje podrške lokalnim zajednicama sa područja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kroz projekte koji će aplicirati prema Ministarstvu za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Isto tako, svrha ovog Programa je pomoć u sufinansiranju projekata koji su predviđeni u Strategiji razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2016-2020.godina.

Također, svrha ovog Programa je da se, u skladu sa članom 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, osigura planski i transparentan utrošak sredstava odobrenih na ovom ekonomskom kodu.

2.2. Opis Programa

Programom je predviđeno da se finansijskim sredstvima iz Budžeta Ministarstva za urbanizam, prostorno uređ-

enje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde pomogne realizacija projekata jedinica lokalne zajednice u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde.

S obzirom na to da je usvojena Strategija razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2016-2020. godina, u kojoj je predviđen značajan broj projekata koji će se realizovati na području jedinica lokalne samouprave u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, u Budžetu Ministarstva su predviđena sredstva u iznosu od 25.000,00 KM za sufinansiranje projektnih aktivnosti u jedinicama lokalne samouprave, a koje su predviđene u ovom strateškom dokumentu.

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju svoje zahtjeve/projekte prema Ministarstvu za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a konačnu odluku o odobravanju sredstava donosi Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na prijedlog Ministarstva, nakon čega se zaključuje ugovor između Ministarstva i korisnika o sufinansiranju do odobrenog iznosa sredstava.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći/osnovni cilj Programa

Opći cilj Programa je finansijska pomoć jedinicama lokalne zajednice na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, za sufinansiranje i realizaciju projekata od značaja za jedinice lokalne samouprave, a koji su planirani i u Strategiji razvoja Bosansko-podrinjskog kan-

tona Goražde za period 2016-2020.godina.

3.2. Posebni/specifični ciljevi Programa

Posebni ciljevi Programa su finansijska pomoć jedinicama lokalne zajednice za realizaciju započetih projekata ili projektnih aktivnosti, a za koje nisu mogli osigurati dovoljna finansijska sredstva.

Poseban cilj Programa je finansijska pomoć općinama da se uključe u realizaciju projekata predviđenih u Strategiji razvoja Bosansko-podrinjskog kantona za period 2016-2020.godina.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Ukupna sredstva za realizaciju ovog Programa iznose 25.000,00 KM i ista su planirana u Budžetu Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na ekonomskom kodu 614 100 Tekući transferi nižim nivoima vlasti, kao namjenska sredstva sa područna za zaštitu okoliša.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Sredstva iz Budžeta će se dodjeljivati korisnicima srazmjerno njihovom doprinosu ostvarivanju općih i posebnih ciljeva i očekivanih rezultata Programa.

Opći uvjeti za učestvovanje u Programu

1. Kvalitet projekta i usaglašenost istog sa Strategijom razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za peri-

od 2016-2020.godina;

2. Implementacija projekta na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde;
3. Da se projekat odnosi na oblast zaštite životne sredine.

Prijedlozi projekata/zahtjevi sa visinom sredstava dostavljaju se od strane jedinica lokalne samouprave Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde najkasnije do 01.12. 2019. godine.

6. KORISNICI SREDSTAVA

Korisnici sredstava su jedinice lokalne samouprave u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje ovog Programa utroška sredstava, implementaciju planiranih sredstava i monitoring utroška sredstava nadležni su uposlenici Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline i isti ne zahtijeva angažman dodatnog broja radnika.

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom ovog Programa očekuje se poboljšanje u oblasti zaštite životne sredine.

Monitoring implementacije Programa

Monitoring se provodi sa ciljem utvrđivanja da li se implementacija podržanih aktivnosti provodi u skladu sa odredbama ovog Programa. U cilju osiguranja procjene rezultata, odabrani korisnici su dužni nakon utroška odobrenih sredstava dostaviti izvještaj o realizaciji projekta i utroška sredstava. Za provođenje ovog Programa utroška sredstava, implementaciju planiranih sredstava i monitoring utroška sredstava nadležni su uposlenici Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline i isti ne zahtijeva angažman dodatnog broja radnika.

Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline će svojim aktivnim učestvovanjem obezbijediti praćenje provedenih aktivnosti, nadzor nad realizacijom projekata i kontrolu namjenskog utroška sredstava. U skladu sa zakonskim propisima, važnu ulogu u nadzoru namjenskog trošenja sredstava imat će i Ured za reviziju i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Ne procjenjuje se mogućnost nepredviđenih rashoda, a rizik za implementaciju Programa je eventualna nemogućnost osiguranja prihoda zbog nedovoljnog priliva sredstava.

Broj:09-14-209-3/19
20.05.2019.godine
G o r a ž d e

MINISTAR
Bojan Krunić, s.r.

280

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), člana 88. Zakona o zaštiti okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 5/05, 11/10 i 8/11), člana 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2018. godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 13/17), a u skladu sa Planom utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost na Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama sa planiranim iznosom od 20.000,00 KM, koji će se u 2019. godi-

ni utrošiti za finansiranje ili sufinansiranje projekata iz oblasti zaštite okoline.

Član 2.

Program utroška sredstava iz člana 1. Odluke sastavni je dio ove Odluke.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-568/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

.....

280a)

Na osnovu člana 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 3/19), a u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 5/05, 11/10 i 8/11), Ministarstvo za urbanizam prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde,
u t v r đ u j e:

P R O G R A M utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama

1. NAZIV PROGRAMA

Naziv Programa je: „Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, sa ekonomskog koda **614 300** – Tekući transferi neprofitnim organizacijama.

PODACI O PROGRAMU

Period realizacije Programa:

01.01 – 31.12.2019. godine

Budžetska pozicija: Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Ekonomski kod: 614 300

Ukupna vrijednost Programa:

20.000,00 KM

Odgovorna osoba: Bojan Krunić

Pozicija odgovorne osobe:

Ministar za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Kontakt osoba za Program:

Edin Kadrić, dipl.ing.arh.

Kontakt-telefon: 038 224 257

Kontakt e-mail:

minurbanizam@bih.net.ba

Internet:

www.bpkg.gov.ba

SAGLASNOST NA PROGRAM

Saglasnost na ovaj Program, u skladu sa članom 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, dala je Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde Odlukom broj:03-14-568/19 od 16.05.2019. godine.

2. SVRHA I OPIS PROGRAMA

2.1. Svrha Programa

Svrha ovog Programa utroška sredstava je podrška projektima neprofitnih organizacija, odnosno finansijska podrška za implementaciju prioriternih ciljeva i programskih zadataka Ministarstva iz oblasti zaštite okoline na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u skladu sa Prioritetnim ciljem 1. (Osigurati efikasnu uspostavu i instrumente implementacije mjera zaštite okoliša i očuvanja prirode) u okviru Strateškog cilja 3. (Osigurati održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima, te jačati komunalne infrastrukturne kapacitete u Kantonu) Strategije razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2016-2020. godina. Također, svrha Programa je da se, u skladu sa članom 49. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, osigura planski i transparentan utrošak sredstava odobrenih na ekonomskom kodu 614 300 – Tekući transferi neprofitnim organizacijama.

2.2. Opis Programa

Program utroška sredstava sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući trans-

feri neprofitnim organizacijama definiše sve ključne elemente implementacije planiranih budžetskih sredstava, kako je to definisano Programom rada Ministarstva za 2019. godinu, kao što su: iznos sredstava, opći i posebni ciljevi Programa, korisnici sredstava, kriteriji za raspodjelu sredstava, procjena rezultata implementacije Programa kao i procjena nepredviđenih rashoda i rizika.

3. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROGRAMA

3.1. Opći/osnovni cilj Programa

Osnovni cilj Programa je da se kroz finansiranje projekata podstiče razvoj organizacija civilnog društva koje svojim djelovanjem doprinose očuvanju, zaštiti i unapređivanju stanja u oblasti zaštite okoline, sprečavanju ugrožavanja zdravlja ljudi, kao i stvaranju boljih uvjeta života.

Ovim Programom će se vršiti efikasna implementacija Zakona o zaštiti okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Sporazumom o saradnji između Vijeća ministara i nevladinog sektora u BiH predviđena je saradnja nevladinog sektora sa vladama kantona na principima sporazuma koji, između ostalog, podrazumijeva i podršku u finansiranju i sufinansiranju nevladinog sektora.

3.2. Posebni/specifični ciljevi Programa

Posebni/specifični ciljevi ovog Programa, definisani u skladu sa članovima 85. i 87. Zakona o zaštiti okoline, Programom rada Ministarstva za 2019. godinu, Prioritetnim ciljem 1. (Osigurati efikasnu uspostavu i instrumente imp-

lementacije mjera zaštite okoliša i očuvanja prirode) u okviru Strateškog cilja 3. (Osigurati održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima, te jačati komunalne infrastrukturne kapacitete u Kantonu) Strategije razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2016-2020. godina, su:

- Povećanje i osnaživanje učešća organizacija civilnog društva u procesu očuvanja, zaštite i unapređivanja stanja okoline, kao i stvaranje boljih uvjeta života.
- Podsticanje organizovanih akcija nevladinih organizacija koje se bave zaštitom okoline (edukacija, prevencija, čišćenje i sanacija okoline, poboljšanje energetske efikasnosti i sl.)
- Uređenje javnih površina (eko zone, eko parkovi i sl.)
- Podržavanje programa zaštite različitih prirodnih dobara.

4. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA

Ukupna sredstva planirana Budžetom i Planom utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za implementaciju ciljeva iz ovog Programa iznose 20.000,00 KM namjenskih sredstava sa Podračuna za zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Sredstva za programe i projekte udruženja dodjeljuju se onim projektima i programima kojima se ostvaruju ciljevi ovog Programa utroška sredstava.

5. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Sredstva se raspoređuju u skladu sa Programom rada Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019.godinu, Budžetom Ministarstva za 2019. godinu i Planom utroška sredstava Ministarstva za 2019. Godinu. Projekti i programi će se podnositi putem javnog poziva i njihovu ocjenu, vrednovanje i predlaganje konačnih iznosa za raspodjelu sredstava će vršiti komisija imenovana od strane Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Na osnovu izvještaja komisije formira se lista uspješnih projekata koju odlukom utvrđuje ministar. Sa liste uspješnih projekata Ministarstvo tokom godine predlaže Vladi Kantona donošenje odluka o isplati projekata vodeći računa o redoslijedu projekata na listi i posebno o respoloživosti sredstava u operativnim planovima. Po ovom Programu mogu se odobravati sredstva i intervento po zahtjevu u maksimalnom iznosu od 20% od ukupnih sredstava Programa odlukom ministra, nakon što komisija utvrdi da određeni projekat upućen po zahtjevu ispunjava opće i posebne kriterije propisane ovim Programom.

Da bi predložene projektne aktivnosti bile finansirane/sufinansirane sredstvima planiranim Programom utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde moraju zadovoljiti određene kriterije.

5.1. Opći kriteriji

Opći kriteriji za dodjelu sredstava za finansiranje/sufinansiranje podnešenih projekata su:

- da predloženi projekat tretira oblast iz nadležnosti rada Ministarstva.
- da su predloženi projekti podneseni u predviđenom roku (prema datumu slanja naznačenom na pošiljci ili prijemnom pečatu Ministarstva),
- da u sklopu prijave imaju sve potrebne dokumente - priloge potpisane i ovjerene od strane ovlaštenih lica, a neće se razmatrati nepotpune i neispravno popunjene prijave i one koje ne stignu u propisnom roku,
- da se projekat realizuje na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i
- da vrijednost projekta ne prelazi iznos sredstava planiranih za te namjene u Budžetu Ministarstva za 2019.godinu, a u suprotnom prijedlog projekta mora sadržavati dokaz da su već osigurana nedostatna sredstva za njegovu realizaciju (sufinansiranje).

5.2. Posebni kriteriji

Posebni kriteriji za odobrenje sredstava za finansiranje/sufinansiranje su:

- da projekat povećava i osnažuje učešće organizacija civilnog društva u procesu očuvanja, zaštite i unapređivanja stanja okoline, kao i stvaranje boljih uvjeta života;
- da projekat podstiče organizova-

ne akcije nevladinih organizacija koje se bave zaštitom okoline (edukacija, prevencija, čišćenje i sanacija okoline, poboljšanje energetske efikasnosti i sl.);

- da projekat doprinosi uređenju javnih površina (eko zone, eko parkovi i sl.);
- da predloženi projekat doprinosi zaštiti različitih prirodnih dobara i
- da se predloženi program realizuje uz pomoć više sufinansijera.

5.3. Bodovni kriteriji

Ministarstvo će putem komisije vršiti procjenu podnešenih projekata i programa ocjenama od 1 do 5 prema sljedećim kriterijima:

- Hitnost realizacije projekta,
- Dugoročnost efekata projekta,
- Kvalitet projekta, u smislu detaljnog obrazloženja njegove realizacije i troškova,
- Održivost projekta, u smislu kontinuiteta projektnih aktivnosti u budućnosti,
- Ekonomičnost projekta,
- Broj osoba obuhvaćenih programom, odnosno da će korist od njegove realizacije imati više osoba,
- Finansijski kriterij (finansiranje ili sufinansiranje/projekti kojima se predviđa sufinansiranje će biti ocijenjeni većom ocjenom).

5.4. Kriteriji neprihvatljivosti za učešće u Programu

Prilikom procjene neće se razmatrati projekti i programi:

- udruženja čiji su projekti i prog-

rammi prethodno finansirani iz sredstava Budžeta Ministarstva, a za koje nisu dostavljeni izvještaji o realizaciji.

5.5. U slučaju istog broja bodova, redosljed prioriteta za dodjelu sredstava odredit će se po oblastima koje su predmet projekta, kako slijedi:

- I. - prioritet infrastrukturni projekti vezani za oblast ekologije (upravljanje otpadom),
- II. - prioritet projekti iz oblasti ekologije (uklanjanje divljih deponija i sl.),
- III. - prioritet projekti iz oblasti stanovanja (utopljanje objektima),
- IV. - prioritet projekti iz oblasti urbanizma (eko zone, eko parkovi).

6. KORISNICI SREDSTAVA

Korisnici sredstava su udruženja koja su registrovana u Ministarstvu pravosuđa i uprave Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kao i organizacije i udruženja koja su registrovana u skladu sa zakonom na entitetskom ili državnom nivou, a koja imaju sjedište, djeluju, rade i implementiraju projekte na području Kantona. Korisnici sredstava trebaju osigurati vidljivost, promociju, korištenje i širenje rezultata ovog Programa.

7. POTREBAN BROJ RADNIKA ZA PROVOĐENJE PROGRAMA I MONITORING

Za provođenje ovog Programa utroška sredstava, implementaciju planiranih sredstava i monitoring utroška sredstava nadležni su uposlenici Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje

i zaštitu okoline i isti ne zahtijeva angažman dodatnog broja radnika.

8. PROCJENA REZULTATA

Realizacijom Programa očekuju se sljedeći rezultati: povećanje i osnaživanje učešća organizacija civilnog društva u procesu očuvanja, zaštite i unapređivanja stanja okoline, stvaranja boljih uvjeta života, organizovanih akcija (edukacija, prevencija, čišćenje i sanacija okoline, uređenje javnih površina, poboljšanja energetske efikasnosti i sl.), održavanje programa zaštite razvoja različitih prirodnih dobara. Po okončanju projekata korisnici sredstava su dužni dostaviti izvještaje o realizaciji projekata i utrošku sredstava.

Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline će svojim aktivnim učešćem obezbijediti praćenje provedenih aktivnosti, nadzor nad realizacijom projekata i kontrolu namjenskog utroška sredstava. U skladu sa zakonskim propisima važnu ulogu u nadzoru namjenskog trošenja sredstava imat će i Ured za reviziju i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

9. PROCJENA NEPREDVIĐENIH RASHODA I RIZIKA

Ne procjenjuje se mogućnost nepredviđenih rashoda, a rizik za implementaciju programa je eventualna nemogućnost osiguranja prihoda zbog nedovoljnog priliva sredstava.

Broj:09-14-208-3/19
20.05.2019.godine
G o r a ž d e

MINISTAR
Bojan Krunić, s.r.

281

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 8/15), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine, **d o n o s i:**

O D L U K U

o davanju saglasnosti Službi za zajedničke poslove kantonalnih organa za pokretanje postupka nabavke armiranobetonskih radova na sanaciji i rekonstrukciji postojećeg betonskog stepeništa koje služi kao prilaz zgradi Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Član 1.

Daje se saglasnost Službi za zajedničke poslove kantonalnih organa za pokretanje postupka nabavke armiranobetonskih radova na sanaciji i rekonstrukciji postojećeg betonskog stepeništa koje služi kao prilaz zgradi Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 2.

Procijenjena vrijednost predmetne nabavke iznosi cca. 4.500,00 KM, a sredstva su osigurana u Budžetu Službe za zajedničke poslove kantonalnih organa za 2019.godinu, na ekonomskom kodu 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje.

Član 3.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Služba za zajedničke poslove kan-

tonalnih organa i Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj oglasnoj tabli Kantona, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-14-570/19
16.05.2019.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

282

Na osnovu člana 23. Zakona o Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/15), Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 3. redovnoj sjednici, održanoj 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

R J E Š E N J E

**o razrješenju člana Upravnog odbora
Zavoda zdravstvenog osiguranja**

Član 1.

Ovim se Rješenjem Edin Aganović razrješava članstva u Upravnom odboru Zavoda zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde na lični zahtjev zbog imenovanja na funkciju ministra za boračka pitanja u Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 2.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a naknadno će se objaviti u

„Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:03-05-579/19
16.05.2019.godine

PREMIJER
Aida Obuća,s.r.

G o r a ž d e

283

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 81. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 04/08), Općinsko vijeće Općine Pale, na svojoj XXIII sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine,
d o n o s i :

O D L U K U
o davanju saglasnosti
na izmjene i dopune Statuta
mjesne zajednice Prača

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost na izmjenu i dopunu Statuta Mjesne zajednice Prača, koji je na sjednici održanoj dana **24.04.2019. godine** usvojio Savjet Mjesne zajednice Prača.

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-02-1-51/19   PREDSJEDAVAJUĆI
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Čutuk,s.r.

284

Na osnovu člana 24. Statuta Opć-

ine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 81. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 04/08), Općinsko vijeće Općine Pale, na svojoj XXIII sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine,
d o n o s i :

O D L U K U
o davanju saglasnosti na izmjene
i dopune Statuta Mjesne zajednice
Hrenovica

Član 1.

Ovom se Odlukom daje saglasnost na izmjenu i dopunu Statuta Mjesne zajednice Hrenovica, koji je na sjednici održanoj dana **24.04.2019. godine** usvojio Savjet Mjesne zajednice Hrenovica.

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-02-1-52/19   PREDSJEDAVAJUĆI
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Čutuk,s.r.

285

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:4/08), Općinsko vijeće Pale, na svojoj XXIII redovnoj sj-

ednici, održanoj dana 16.05.2019.godine,
d o n o s i:

Z A K L J U Č A K
o usvajanju Zapisnika sa 22. redovne
sjednice Općinskog vijeća Pale

Član 1.

Ovim Zaključkom Općinsko vijeće Pale jednoglasno je usvojilo Zapisnik sa 22. redovne sjednice Općinskog vijeća Pale, održane dana 27.03.2019. godine.

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-05-1-53/19   PREDSEDavajući
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Ćutuk,s.r.

286

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 89. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), a povodom povodom 22. Maja, Dana otpora na području MZ Hrenovica, Općinsko vijeće Pale, na XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019.godine, **d o n o s i:**

R J E Š E N J E
o imenovanju Organizacionog
odbora povodom 22. Maja, Dana
otpora na području MZ Hrenovica

Član 1.

Povodom 22. Maja, Dana otpora na području MZ Hrenovica, imenuje se Organizacioni odbor u sljedećem sastavu:

1. Almin Ćutuk, predsjednik
2. Fuad Crnčalo, član
3. Adis Imširović, član
4. Alija Čančar,
5. Memsud Ćutuk, član

Član 2.

Organizacioni odbor je dužan sačiniti program manifestacije i predračun potrebnih finansijskih sredstava te, po završetku manifestacije, sačiniti izvještaj i dostaviti ga Općinskom vijeću i općinskom načelniku.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-02-1-54/19   PREDSEDavajući
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Ćutuk,s.r.

287

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Pale, na svojoj XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

Z A K L J U Č A K
o usvajanju Izvještaja o utrošku
novčanih sredstava dodijeljenih
Udruženju demobilisanih boraca
ARBiH Općine Pale iz Budžeta
Općine u 2018. godinu

Član 1.

Ovim Zaključkom Općinsko vijeće usvaja Izvještaj o utrošku novčanih sredstava dodijeljenih Udruženju demobilisanih boraca ARBiH Općine Pale iz Budžeta Općine u 2018. godinu.

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-05-1-55/19   PREDSJEDAVAJUĆI
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Ćutuk,s.r.

288

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Pale, na svojoj XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

Z A K L J U Č A K
o usvajanju Periodičnog izvještaja o
izvršenju Budžeta za period 01.01.2019.
do 31.03.2019. godine

Član 1.

Ovim Zaključkom Općinsko vijeće Pale usvaja Periodični izvještaj o ostvarenim prihodima i izvršenim rashodima iz Budžeta Općine Pale za period od 01.01.2019. do 31.03.2019. godine.

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-05-1-56/19   PREDSJEDAVAJUĆI
16.05.2019.godine   OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a   Almin Ćutuk,s.r.

289

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Općine Pale, na XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **u s v a j a:**

Z A K L J U Č A K
o usvajanju Prijedloga za izradu
plana rada Skupštine Bosansko-
podrinjskog kantona Goražde
za 2019. godinu

Član 1.

Ovim se Zaključkom usvaja Prijedlog za izradu plana rada Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu, koji je izradilo Radno

tijelo za izradu prijedloga programa rada Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kako slijedi:

- 1) **Naziv materijala:** Izrada nacrtu i puštanje u skupštinsku proceduru zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Obrađivač: Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: drugo tromjesečje 2019. godine

- 2) **Naziv materijala:** Izrada i puštanje u skupštinsku proceduru prijedloga zakona o finansiranju općina u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde iz Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Obrađivač: Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: drugo tromjesečje 2019. godine

- 3) **Naziv materijala:** Izrada prijedloga i puštanje u skupštinsku proceduru zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Obrađivač: Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: drugo tromjesečje 2019. godine

- 4) **Naziv materijala:** Izvještaj o stanju i održavanju regionalnog puta Goražde – Hrenovica sa posebnim akcentom za asfaltiranje oštećenih dijelova puta na cijeloj dužini

Obrađivač: Ministarstvo za privredu i Direkcija za ceste Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: drugo tromjesečje 2019. godine

- 5) **Naziv materijala:** Informacija o stanju visokonaponske mreže na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa posebnim osvrtom na dionicu dalekovoda od Podhranjena do Hrenovice

Obrađivač: JP „Elektroprivreda FBiH – Elektrodistribucija Goražde“

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: treće tromjesečje 2019. godine

- 6) **Naziv materijala:** Informacija o analizi ekonomskog okruženja, razvoj izvozno orijentisanog poslovanja, obezbjeđenje investicija za produktivno zapošljavanje i obezbjeđenje pristupa tržištima i aktivnostima koje se poduzimaju u cilju ravnomjernog razvoja svih općina sa područja Kantona

Obrađivač: Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: treće tromjesečje 2019. godine

- 7) **Naziv materijala:** Informacija o analizi stanja u oblasti saobraćajta i komunikacija sa posebnim osvrtom izgradnje dionice regionalnog puta Hrenovica - Goražde

Obrađivač: Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: treće tromjesečje 2019. godine

- 8) **Naziv materijala:** Informacija o stanju u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Obrađivač: Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

- 9) **Naziv materijala:** Informacija o stanju, razvoja i unapređenju zdravstva

Obrađivač: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

- 10) **Naziv materijala:** Informacija o ostvarenim finansijskim efektima dodijeljenih koncesija na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa posebnim osvrtom na finansijske efekte za općine Goražde, Pale FBiH i Foča FBiH.

Obrađivač: Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog

kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

- 11) **Naziv materijala:** Informacija o analizi stanja u policijskim stanicama radi ostvarenja prava građana iz nadležnosti Ministarstva za unutrašnje poslove (izdavanje putnih isprava, identifikacionih dokumenata i sl.)

Obrađivač: Ministarstvo za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

- 12) **Naziv materijala:** Informacija o stanju sporta na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Obrađivač: Ministarstvo obrazovanja, kulture i sporta

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

- 13) **Naziv materijala:** Informacija o stanju javnog prevoza sa posebnim osvrtom na područje Općine Pale

Obrađivač: Ministarstvo za privredu i Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Predlagač: Općina Pale - Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Rok: četvrto tromjesečje 2019.godine

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-02-1-57/19 PREDsjedavajući
16.05.2019.godine OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a Almin Ćutuk,s.r.

290

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Pale, na svojoj XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

Z A K L J U Č A K o primanju k znanju Informacije Organizacionog odbora imenovanog povodom 19. marta, Dana reintegracije Općine Pale u Federaciju BiH

Član 1.

Ovim Zaključkom Općinsko vijeće Pale prima k znanju Informaciju o provedenim aktivnostima i utrošenim novčanim sredstvima, koju je sačinio Organizacioni odbor imenovan povodom 19. marta, Dana reintegracije Općine Pale u Federaciju BiH.

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti ob-

javljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-05-1-58/19 PREDsjedavajući
16.05.2019.godine OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a Almin Ćutuk,s.r.

291

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 19/07, 11/08 i 6/13) i člana 88. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Pale („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 4/08), Općinsko vijeće Pale, na svojoj XXIII redovnoj sjednici, održanoj dana 16.05.2019. godine, **d o n o s i:**

Z A K L J U Č A K o poboljšanju pružanja usluga mobilne telefonije i interneta na području Općine Pale

Član 1.

Ovim Zaključkom Općinsko vijeće Pale od BH TELECOMA traži da na području Općine Pale poboljša pružanje usluga mobilne telefonije i interneta.

Član 2.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom usvajanja, a naknadno će biti objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:02-05-1-59/19 PREDsjedavajući
16.05.2019.godine OPĆINSKOG VIJEĆA
P r a č a Almin Ćutuk,s.r.

I S P R A V K E

Po izvršenom sravnavanju s izvornim tekstom utvrđeno je da su se u Instrukciji o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za radnike u srednjim školama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj: 10-14-3146-9/19 od 15.04.2019. godine („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj:6/19 od 14.05.2019.godine) potkrala niže navedena greška, **pa se daje:**

I S P R A V K A

Instrukcije o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za radnike u srednjim školama Bosansko – podrinjskog kantona Goražde

U objavljenoj Instrukciji o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za radnike u srednjim školama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, broj:10-14-3146-9/19 od 15.04.2019 godine, u članu II, R/b 5. platni razred V, iza riječi “(pedagog – psiholog, pedagog, psiholog, sekretar škole)” dodaju se riječi “i koordinator – voditelj praktične nastave”.

U članu III tačka 5. iza alineje 6. dodaje se alineja 7 i glasi:
„Koordinator – voditelj praktične nastave za koje je predviđen VII stepen stručne spreme ili II ciklus Bolonjskog nastavnog procesa“.

U članu VIII. riječi “Sindikata osnovnog odgoja i obrazovanja Bosansko-podrinjskog kantona aktom broj: 23-1/18 od 07.09.2018 godine” zamjenjuju se riječima “Sindikata srednjeg i visokog obrazovanja Bosansko-podrinjskog kantona aktom broj: 21/18 od 24.09.2018 godine”.

Ovu ispravku objaviti u “Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:10-14-3146-10/19
16.05.2019 godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Aida Obuća,s.r.

S A D R Ź A J

250	Presuda, broj:U-22/16 (bosanski jezik).....	709
250a)	Izdvojeno mišljenje na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno sa citiranom Presudom (bosanski jezik).....	746
250	Presuda, broj:U-22/16 (hrvatski jezik).....	753
250a)	Izdvojeno mišljenje na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno sa citiranom Presudom (bosanski jezik).....	790
250	Presuda, broj:U-22/16 (srpski jezik).....	798
250a)	Izdvojeno mišljenje na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno sa citiranom Presudom (srpski jezik).....	838
251	Odluka o izboru stalnih i povremenih radnih tijela Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.....	846
252	Odluka o odobravanju jednokratnih novčanih pomoći.....	848
253	Odluka o utvđivanju visine koeficijenta za obračun novčanih i drugih materijalnih davanja po osnovu socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom.....	849
254	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice sa ekonomskog koda 614100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) za 2019. godinu.....	850
254a)	Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice sa ekonomskog koda 614100 (JAO 002) – Tekući transferi drugim nivoima vlasti (Dom za stara i iznemogla lica) za 2019. godinu.....	851
255	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton) za 2019.godinu..	854
255a)	Program utroška sredstava Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, sa ekonomskog koda 614100 (JAO 003) – Tekući transferi za zdravstvo (od značaja za Kanton).....	855
256	Odluka o odobravanju isplate novčanih sredstava JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde.....	859
257	Odluka o davanju saglasnosti za nabavku dijela uniformi i obuće za policijske službenike.....	860
258	Odluka o davanju saglasnosti za nabavku stalnog sredstva u obliku prava Upravi policije Ministarstva za unutrašnje poslove.....	861
259	Odluka o odobravanju novčanih sredstava na ime pomoći za rad udruženja boračkih populacija za mjesec mart 2019. godine.....	861
260	Odluka o odobravanju novčanih sredstava za Projekat poboljšanja statusa boračkih populacija za mjesec mart 2019 .godine.....	862
261	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 001) – Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019. godinu.....	863

261a)	Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 300 (JAN 001) – Tekući transfer neprofitnim organizacijama - za mlade za 2019. godinu.....	864
262	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 614 100 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019. godinu.....	873
262a)	Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 0 (KAN 002) – Tekući transfer za kulturu za 2019.god...	873
263	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. godinu.....	882
263a)	Program utroška sredstava Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport sa ekonomskog koda 615 100 – Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za 2019. Godinu.....	882
264	Odluka o odobravanju novčanih sredstava nosiocima sportskih djelatnosti na nivou Bosanko-podrinjskog kantona Goražde.....	885
265	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji sufinansiranje obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene u poljoprivredi - muškarci 50%.....	889
266	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji sufinansiranje obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene žene u poljoprivredi.....	890
267	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji žita - prenos jesenja sjetva iz 2017.godine.....	891
268	Odluka o dodjeli novčanih sredstava za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji – proizvodnja merkantilnog krompira.....	892
269	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za držanje koka nosilja.....	893
270	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za uzgoj tovne piladi (brojlara).....	894
271	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka.....	894
272	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka.....	895
273	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka.....	896
274	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka.....	897
275	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za uzgoj priplodnih junica.....	898
276	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj u poljoprivredi – podsticaj za uzgoj priplodnih junica.....	899
277	Odluka o isplati novčanih sredstava za podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji - nabavka poljoprivredne mehanizacije i opreme.....	899
278	Odluka o davanju saglasnosti za isplatu subvencija dijela profitne marže.....	900
279	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podriskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614100 – Tekući transferi nižim nivoima vlasti.....	901

279a)	Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 100 - Tekući transferi nižim nivoima vlasti.....	902
280	Odluka o davanju saglasnosti na Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama.....	905
280a)	Program utroška sredstava Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline sa ekonomskog koda 614 300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama.....	906
281	Odluka o davanju saglasnosti Službi za zajedničke poslove kantonalnih organa za pokretanje postupka nabavke armiranobetonskih radova na sanaciji i rekonstrukciji postojećeg betonskog stepeništa koje služi kao prilaz zgradi Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.....	911
282	Rješenje o razrješenju člana Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja....	911
283	Odluka o davanju saglasnosti na izmjene i dopune Statuta mjesne zajednice Prača	912
284	Odluka o davanju saglasnosti na izmjene i dopune Statuta Mjesne zajednice Hrenovica.....	912
285	Zaključak o usvajanju Zapisnika sa 22. redovne sjednice Općinskog vijeća Pale.....	912
286	Rješenje o imenovanju Organizacionog odbora povodom 22. Maja, Dana otpora na području MZ Hrenovica.....	913
287	Zaključak o usvajanju Izvještaja o utrošku novčanih sredstava dodijeljenih Udruženju demobilisanih boraca ARBiH Općine Pale iz Budžeta Općine u 2018.god.....	913
288	Zaključak o usvajanju Periodičnog izvještaja o izvršenju Budžeta za period 01.01.2019. do 31.03.2019. godine.....	914
289	Zaključak o usvajanju Prijedloga za izradu plana rada Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu.....	914
290	Zaključak o poboljšanju pružanja usluga mobilne telefonije i interneta na području Općine Pale.....	917
291	Zaključak o primanju k znanju Informacije Organizacionog odbora imenovanog povodom 19. marta, Dana reintegracije Općine Pale u Federaciju BiH.....	917
	ISPRAVKE	
	Ispravka Instrukcije o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za radnike u srednjim školama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.....	918

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
BOSANSKO - PODRINJSKI KANTON GORAŽDE
OPĆINSKI SUD U GORAŽDU**

**Broj: 45 0 P 038455 19 P
Goražde, 20.05.2019.godine**

O G L A S

OPĆINSKI SUD U GORAŽDU, sudija Lejla Ferhatović, rješavajući u parničnom postupku tužiteljice Senade Hošo-Uzunović, koju zastupa punomoćnik Esad Muminović, advokat iz Goražda, protiv tuženog Muja Mujovića, radi povjere djeteta i izdržavanja, postavio je tuženom Muju Mujoviću privremenog zastupnika - advokata Omera Borovca, na osnovu čl. 296. st. 2. tačka 4) i člana 298. Zakona o parničnom postupku FBiH, jer je boravište tuženog nepoznato, nema punomoćnika, a redovan postupak oko postavljanja zakonskog zastupnika bi dugo trajao, pa bi za stranke mogle nastati štetne posljedice.

Postavljeni privremeni zastupnik zastupat će tuženog Muja Mujovića u postupku i ima sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika. Ta prava i dužnosti privremeni zastupnik obavlja sve dok se tuženi ili njegov punomoćnik ne pojave pred sudom, odnosno sve dok organ starateljstva ne obavijesti sud da je postavio staraoca.

**SUDIJA
Lejla Ferhatović,s.r.**

31. maj/svibanj 2019.

Broj 7 - strana 923

